

Promocija aktivnosti za
preprečevanje kostno-mišičnih
obolenj in psihosocialnih tveganj pri delu

Najpogostejša z delom povezana kostno-mišična obolenja po anatomskih regijah

*Primerjalna analiza zdravstvenega absentizma
v letih 2015 in 2019*

Najpogostejša z delom povezana kostno-mišična obolenja po anatomskih regijah

Primerjalna analiza zdravstvenega absentizma v letih 2015 in 2019

Urednica | dr. Tacijana Prijon, dr. med., spec.

Izdajatelj | Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana

Elektronska izdaja | <http://www.nijz.si>

Kraj in datum izdaje | Ljubljana, november 2020

Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma,
dovoljena le z navedbo vira.

Projekt »Promocija aktivnosti za preprečevanje kostno-mišičnih obolenj in psihosocialnih tveganj pri delu«. Naložbo financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, v okviru 8. prednostne osi: »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«, 8.3. prednostne naložbe: »Aktivno in zdravo staranje«, 8.3.1. specifičnega cilja »Podaljševanje in izboljšanje delovne aktivnosti starejših, vključenih v ukrepe«

VSEBINA

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA ZGORNJEGA DELA HRBTA	4
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letu 2015 in 2019	12
NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA RAMENSKEGA OBROČA	20
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019	27
NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA KOMOLCA	35
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019	43
NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA ZAPESTJA IN ROKE	50
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019	58
NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA SPODNJEGA DELA HRBTA	66
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019	73
NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA KOLKA	81
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019	89
NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA KOLENSKEGA SKLEPA	97
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019	105
NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA GLEŽNJA	113
Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019	121
LITERATURA IN VIRI	129

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA ZGORNJEGA DELA HRBTA

Med najpogostejša z delom povezana KMO zgornjega dela hrbta uvrščamo okvare medvretenčne ploščice vratne hrbtenice, cervikokranialni in cervikobrahialni sindrom ter bolečino v vratu ali cervikalgijo.

Z delom povezana KMO zgornjega dela hrbta predstavljajo 13 do 14 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO in so za obolenji spodnjega dela hrbta druga najpogostejša okvara lokomotornega aparata v delovno aktivni populaciji, ki jo povezujemo z delom.

Statistične analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvenca začasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO zgornjega dela hrbta približno 1 na 100 zaposlenih, povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 29 do 30 dni.

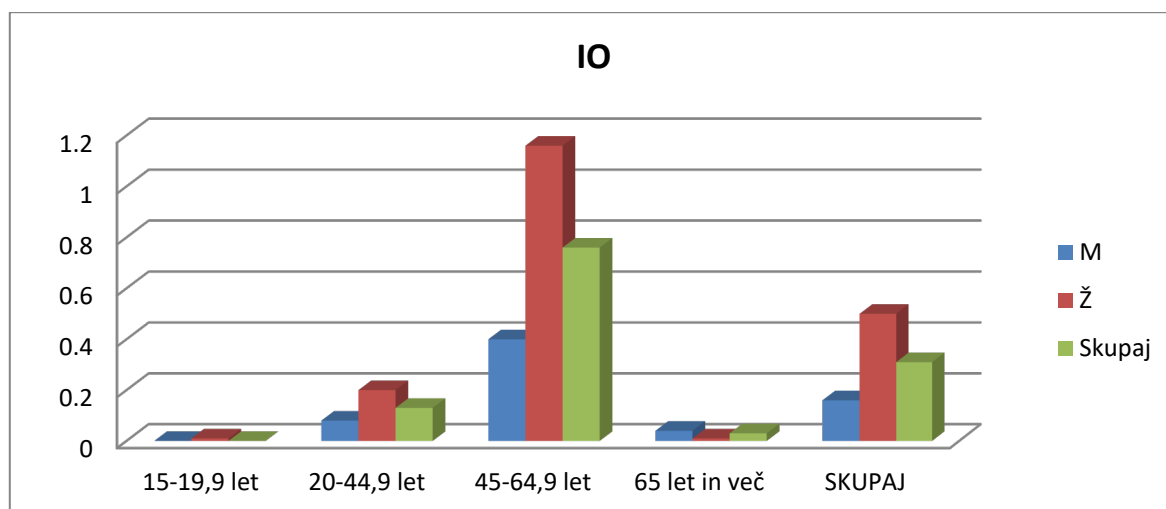
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta je 3-krat do 3,5-krat večja pri ženskah kot pri moških, trajanje začasne nezmožnosti za delo pa je nekoliko daljše v moški populaciji, čeprav se v zadnjih letih zdravstveni absentizem zaradi navedenih obolenj podaljšuje predvsem v ženski populaciji. (TABELA 1)

Tabela 1: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta (povprečje 2015 -2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,04 %	0,16	0,53	30,41
Ženske	0,14 %	0,51	1,73	28,97
Skupaj	0,09 %	0,32	1,06	29,38

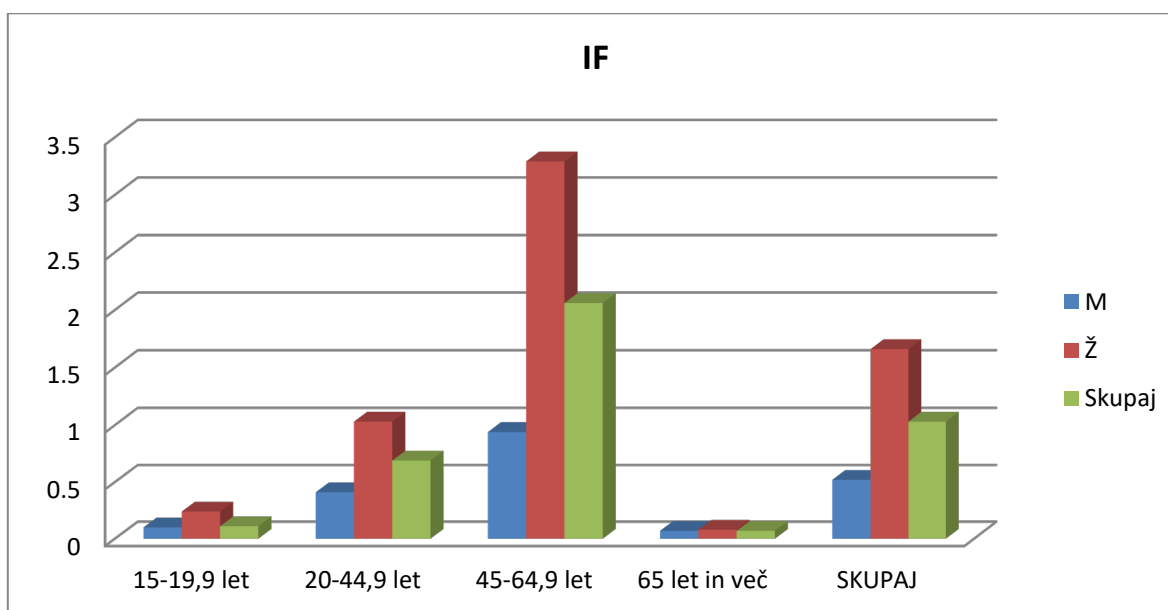
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta se razlikuje tudi po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let ter v starostni skupini od 20 do 44,9 let, bistveno manjši % BS in IO pa beležimo pri zaposlenih, starih 65 let in več ter v starosti do 19,9 let. (GRAF 1)

Graf 1: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po starostnih skupinah.

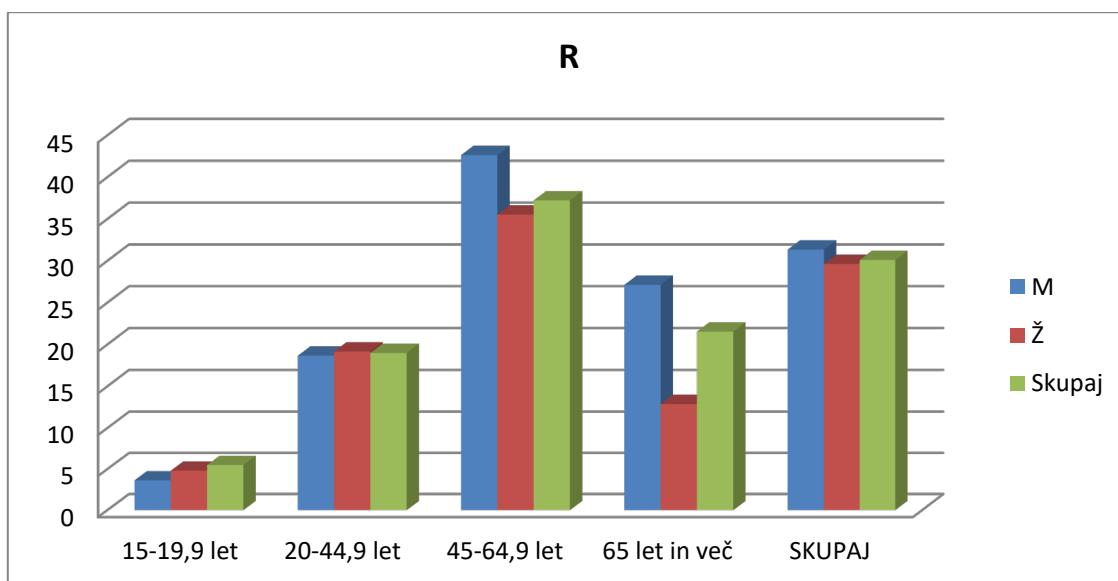
Prav tako je število primerov na 100 zaposlenih (IF) najvišje v starostni skupini od 45 do 64,9 let in 20 do 44,9 let, najnižji IF pa ugotavljamo pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 2)

Graf 2: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po starostnih skupinah.

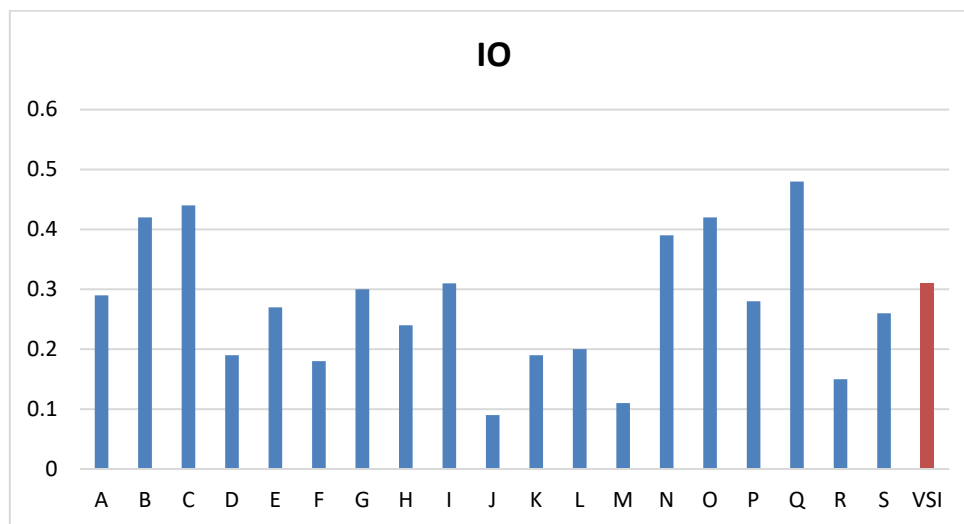
S staranjem se povečuje povprečno trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta in najdaljše v starostni skupini od 45 do 64,9 let, v starostni skupini 65 let in več pa R spet nekoliko upada. V moški populaciji je trajanje začasne nezmožnosti za delo najdaljše v starosti od 45 do 64,9 let ter 65 let in več, pri ženskah pa v starostni skupini od 45 do 64,9 let ter pri ženskah, ki so stare od 20 do 44,9 let. Navedeni podatki kažejo na to, da se bolezenski znaki KMO zgornjega dela hrbta pri ženskah manifestirajo prej kot pri moških. (GRAF 3)

Graf 3: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po starostnih skupinah.

Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta se razlikuje tudi po dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Največji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega beležimo v zdravstvenem in socialnem varstvu (Q), sledijo predelovalne dejavnosti (C), rudarstvo (B) ter dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O). (GRAF 4)

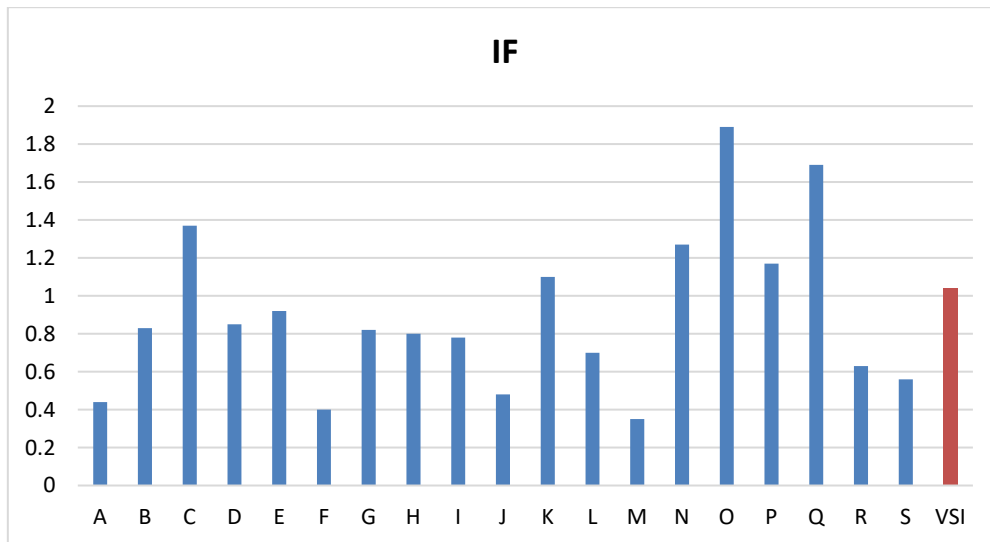
Graf 4: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po dejavnostih (SKD področja).

Legenda: A = kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo; B = rudarstvo; C = predelovalne dejavnosti; D = oskrba z električno energijo, plinom in paro; E = oskrba z vodo, ravnanje z odplakami, saniranje okolja; F = gradbeništvo; G = trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil; H = promet in skladiščenje; I = gostinstvo; J = informacijske in komunikacijske dejavnosti; K = finančne in zavarovalniške dejavnosti; L = poslovanje z nepremičninami; M = strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti; N = druge raznovrstne poslovne dejavnosti; O = dejavnosti javne uprave in obrambe, dejavnosti obvezne socialne varnosti; P = izobraževanje; Q = zdravstveno in socialno varstvo; R = kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti; S = druge dejavnosti.

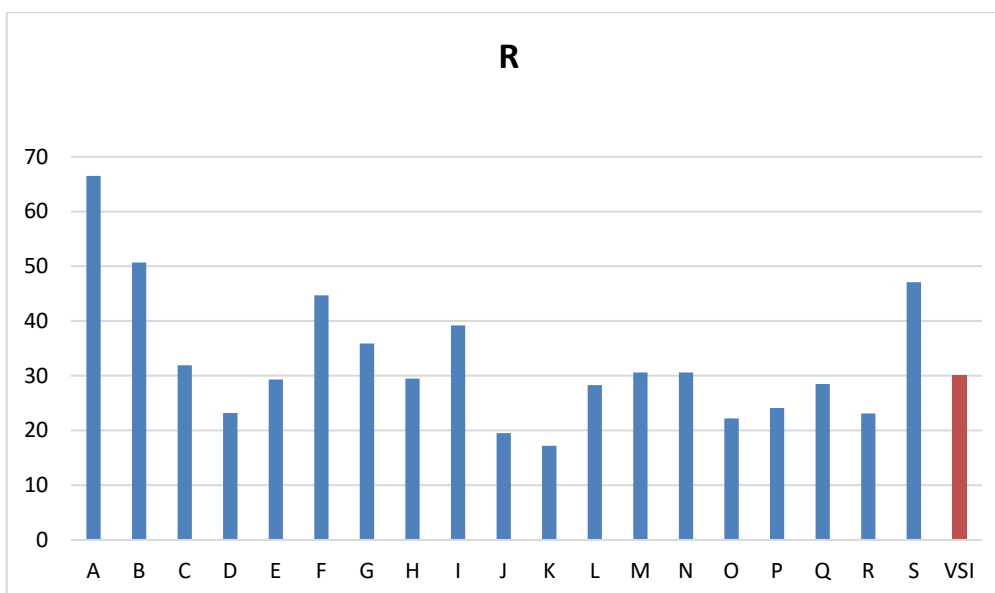
Prav tako se po posameznih področjih gospodarskih dejavnosti razlikuje frekvenca najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih bolezni na 100 zaposlenih prištevamo dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O), zdravstveno in socialno varstvo (Q), predelovalne dejavnosti (C) ter druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N). (GRAF 5)

Graf 5: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih obolenj pa beležimo v kmetijstvu (A), rudarstvu (B), v drugih dejavnostih (S), v gradbeništvu (F) in gostinstvu (I). (GRAF 6)

Graf 6: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

Še večje razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta beležimo med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

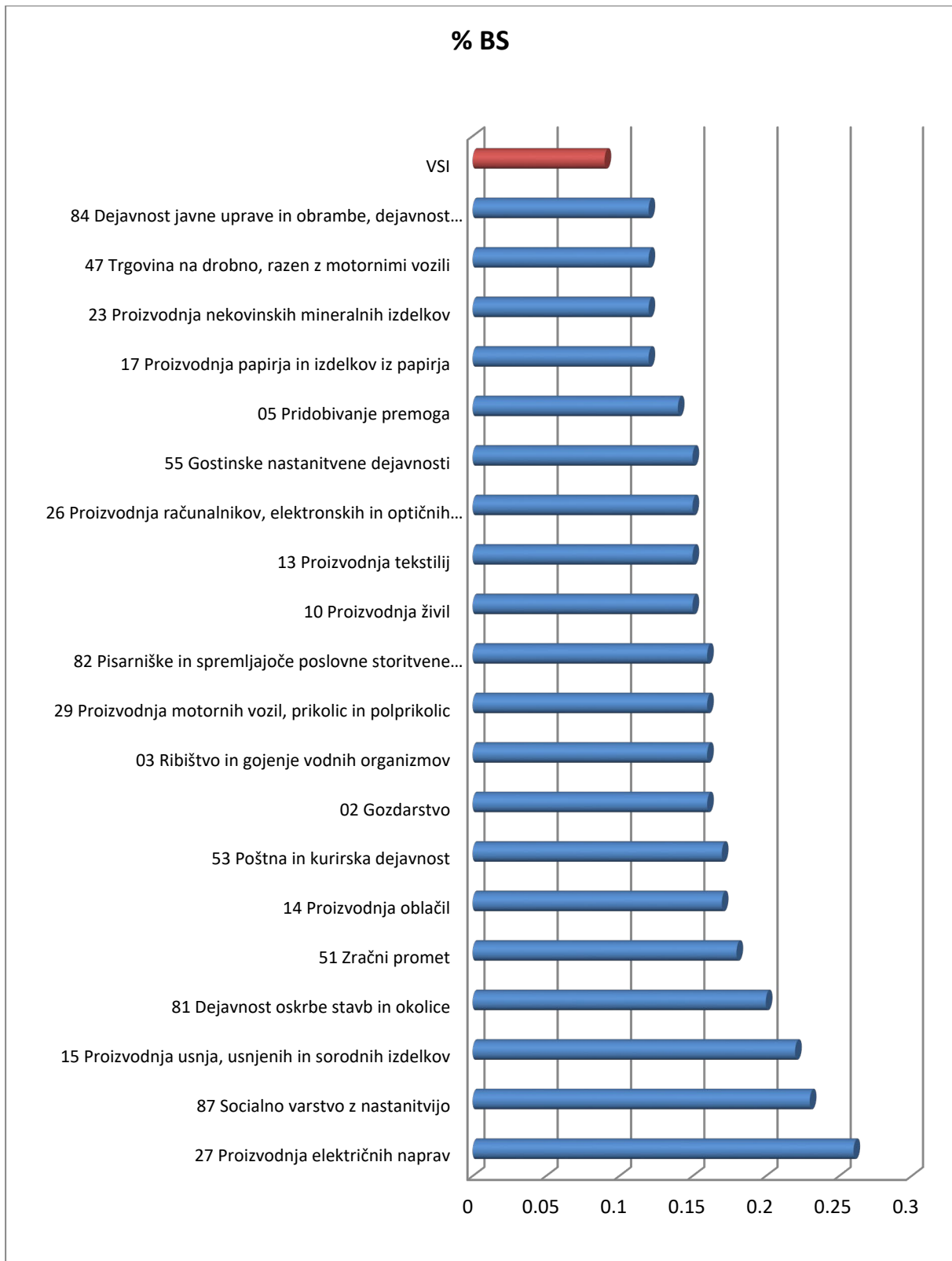
Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi navedenih KMO v proizvodnji električnih naprav (C27), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v dejavnosti oskrbe stavb in okolice (N81), v zračnem prometu (H51), v proizvodnji oblačil (C14), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v gozdarstvu (A02), v ribištvu in gojenju vodnih organizmov (A03) ter v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (C29). (GRAF 7)

Največje število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta na 100 zaposlenih smo registrirali v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji električnih naprav (C27), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v proizvodnji računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov (C26), v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (C29), v dejavnosti javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O84), v proizvodnji oblačil (C14), v proizvodnji živil (C10) ter v socialnem varstvu brez nastanitve (Q88). (GRAF 8)

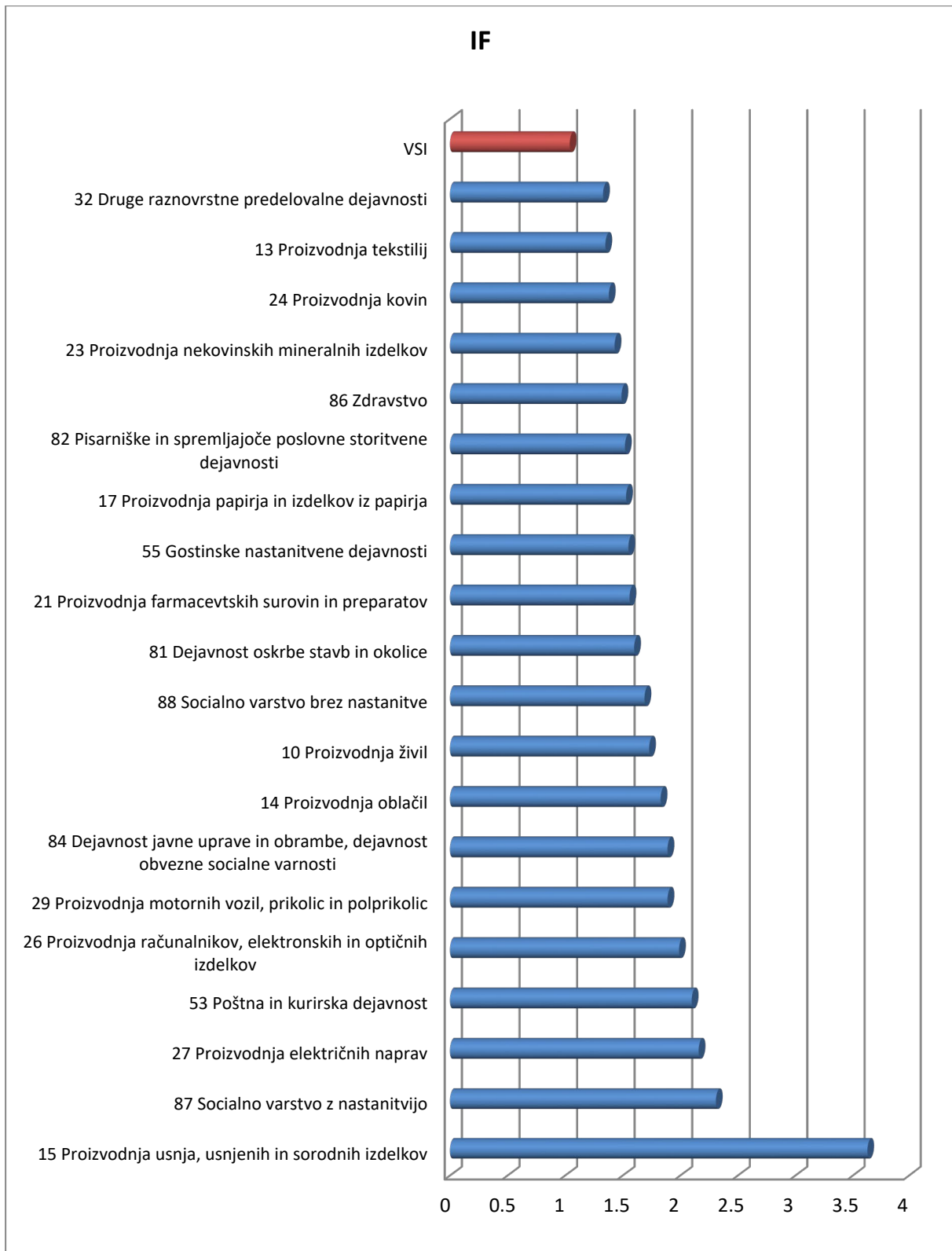
V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta najdaljše v gozdarstvu (A02), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v ribištvu in gojenju vodnih organizmov (A03), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v dejavnosti dajanja v najem in zakup (N77), v drugih storitvenih dejavnostih (S96), v pravnih in računovodskih dejavnostih (M69), v proizvodnji pohištva (C31), v specializiranih gradbenih delih (F43) ter v dejavnosti popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo (S95). (GRAF 9)

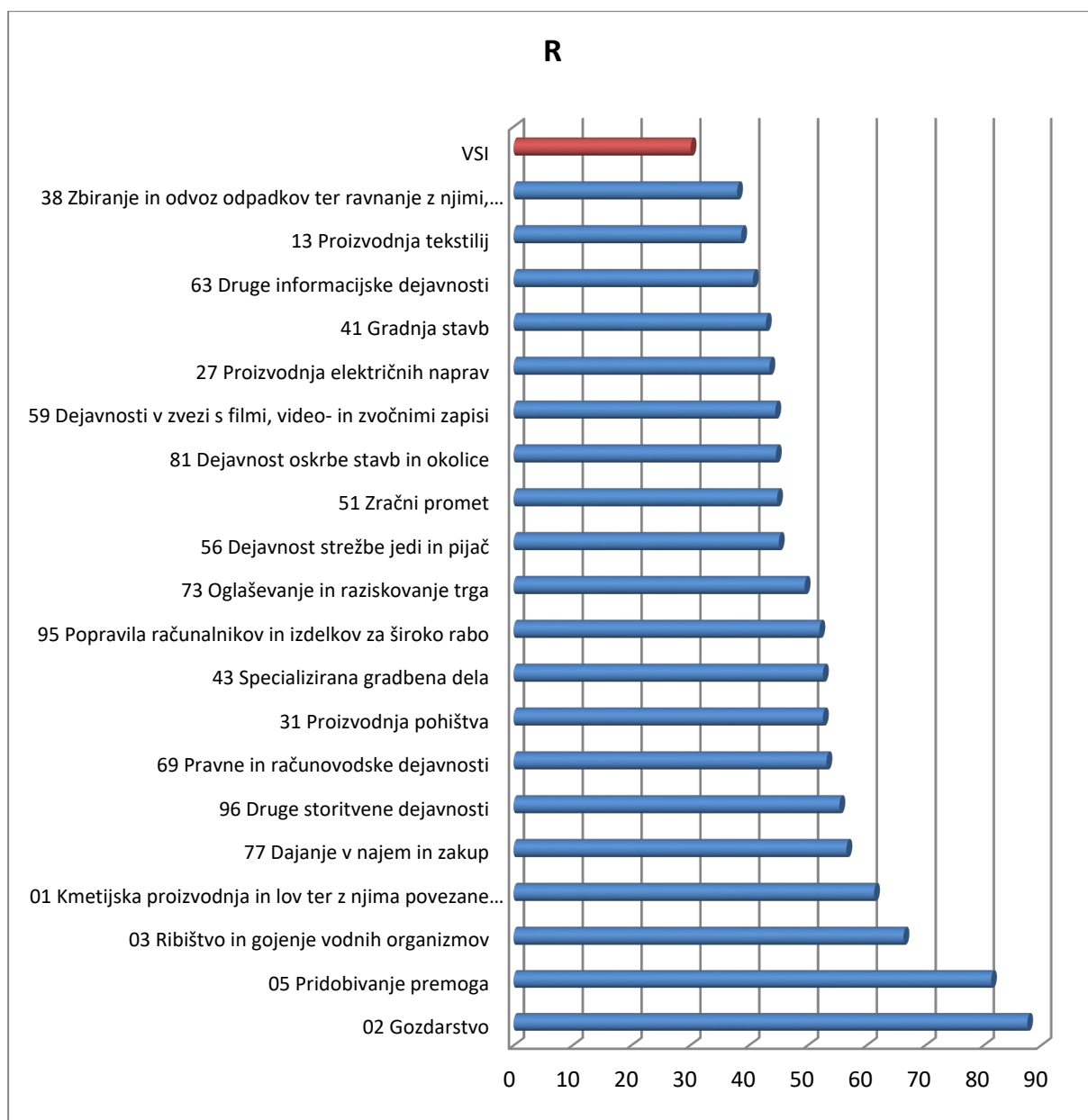
Graf 7: Oddelki posameznih področji gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta.

Graf 8: Oddelki posameznih področji gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbita.

Graf 9: Oddelki posameznih področji gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih na zaposlenega, pri delavcih v proizvodnji električnih naprav, v zdravstvu ter v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov. Največjo frekvenco (IF) KMO zgornjega dela hrbta smo beležili v proizvodnji električnih naprav, splošni javni upravi, v policiji in zdravstvu. Najdaljše trajanje (R)časne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta pa smo ugotavljali v dejavnosti strežbe jedi in pijač, proizvodnje električnih naprav in gradnji stavb. (TABELA 2)

Tabela 2: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje od 2015 do 2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,10 %	0,37	1,38	27,1
Proizvodnja električnih naprav	0,26 %	0,94	2,16	43,5
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,11 %	0,39	1,04	38,0
Gradnja stavb	0,06 %	0,21	0,46	42,9
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,09 %	0,35	1,17	29,9
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,06 %	0,21	0,46	45,1
Zdravstvo	0,11 %	0,39	1,49	26,0
Policija	0,08 %	0,31	1,47	20,7
Splošna javna uprava	0,09 %	0,32	1,93	16,1
Povprečje	0,09 %	0,31	1,04	34,4

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letu 2015 in 2019

Od leta 2015 dalje beležimo porast odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih delovnih dni na zaposlenega ter števila primerov (IF) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta. Od leta 2015 do leta 2018 smo beležili tudi rast povprečnega trajanja (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi KMO zgornjega dela hrbta, v letu 2019 pa se je trajanje bolniškega staleža nekoliko zmanjšalo. V primerjavi s celokupnim absentizmom je trend rasti bolniškega staleža zaradi KMO zgornjega dela hrbta bistveno višji. V opazovanem obdobju se je % BS za vse vzroke začasne nezmožnosti za delo skupaj povečal za 18,5 % (s 4,1 na 4,86 %), % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO skupaj za 41 % (z 0,61 na 0,86 %), % BS zaradi KMO zgornjega dela hrbta pa za 57,1 % (z 0,07 na 0,11 %). (TABELA 3)

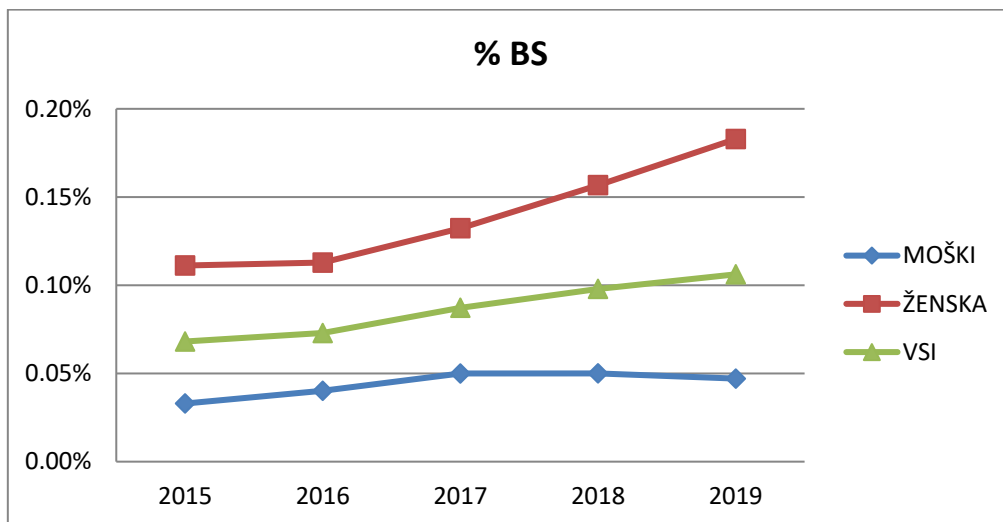
Tabela 3: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,07 %	0,25	0,98	25,39
2016	0,07 %	0,27	1,00	26,68
2017	0,09 %	0,32	1,01	30,83
2018	0,10 %	0,36	1,08	33,15
2019	0,11 %	0,39	1,26	30,82

Porast začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta ugotavljamo predvsem v ženski populaciji. V letu 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta pri ženskah 0,11 %, pri moških

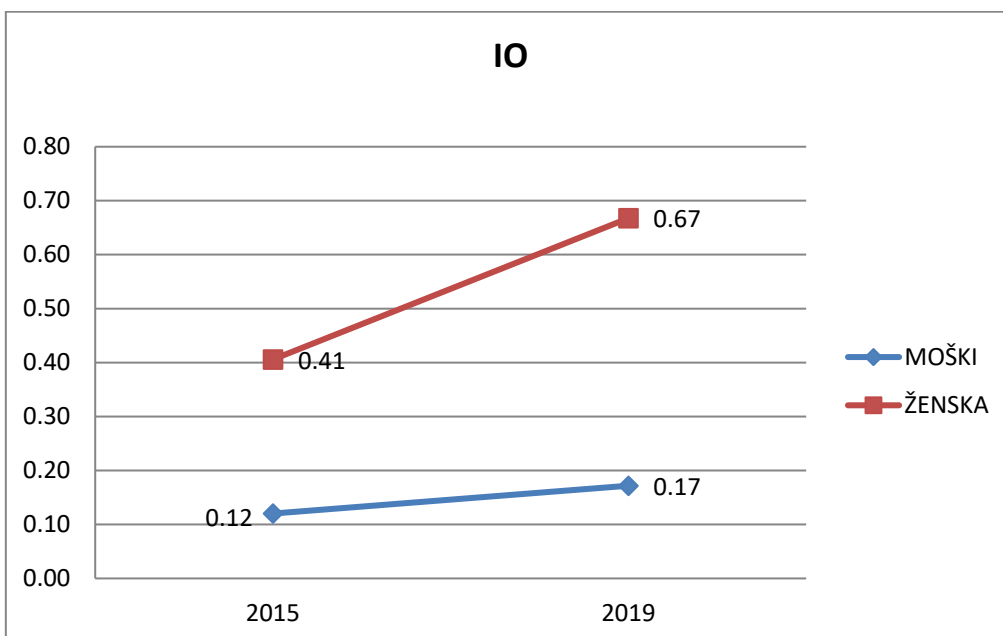
0,03 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narasel na 0,18 %, pri moških pa je od leta 2017 dalje % BS 0,05 %. (GRAF 10)

Graf 10: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta od 2015 do 2019 po spolu.

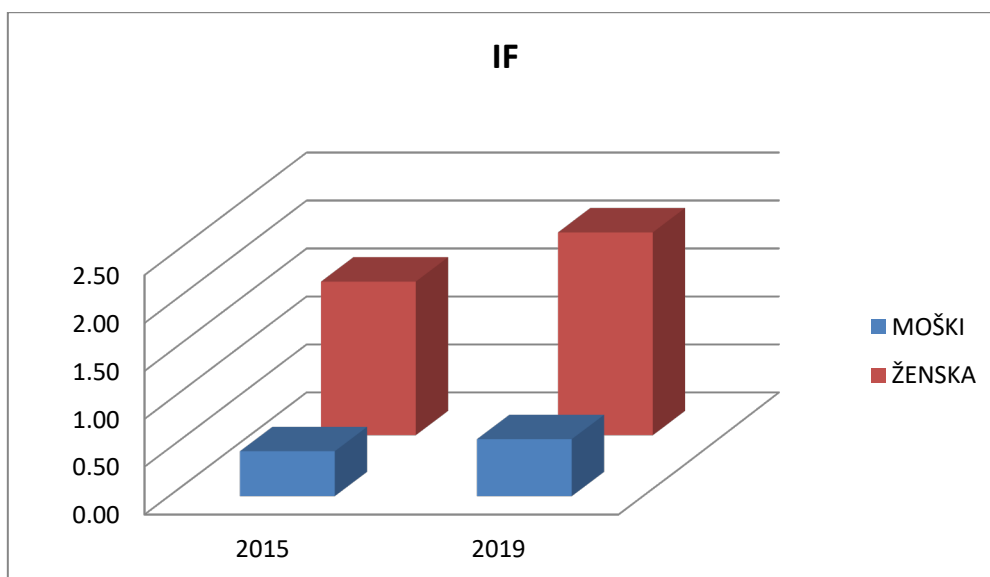
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) pri ženskah povečalo za 63,4 % (z 0,41 na 0,67 dni), pri moških pa le za 30,6 % (z 0,12 na 0,17 dni). (GRAF 11)

Graf 11: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

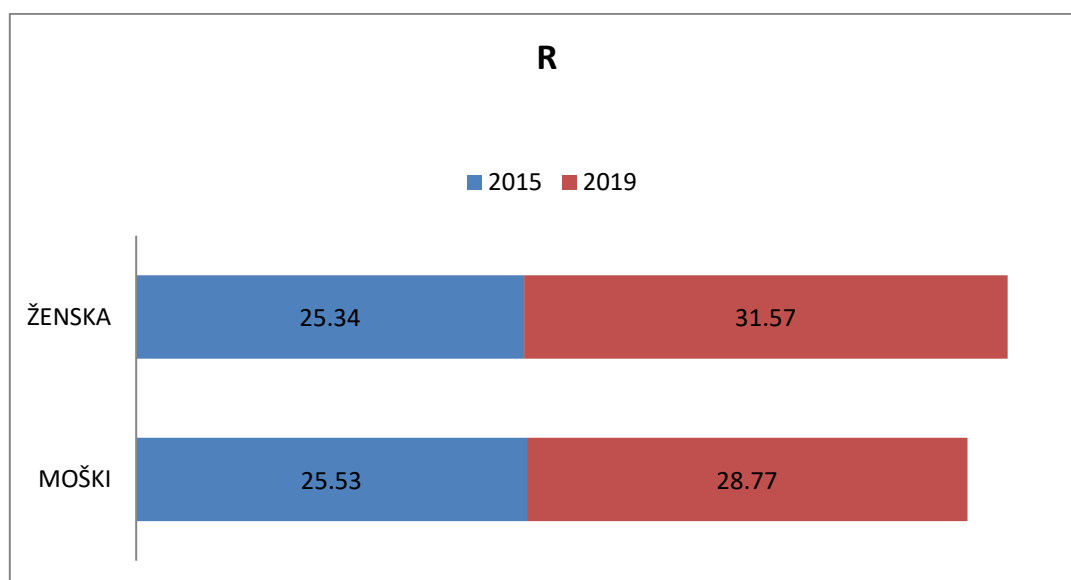
V opazovanem obdobju se je število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) pri ženskih povečalo za 0,51 primera (z 1,6 primera na 2,11 primera), pri moških pa le za 0,13 primera (z 0,47 primera na 0,60 primera). (GRAF 12)

Graf 12: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

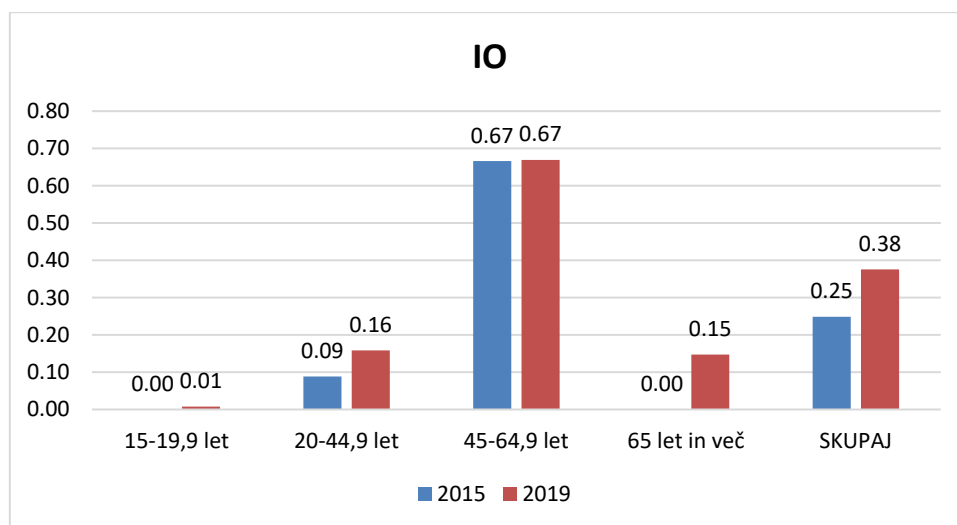
Kljub temu, da je v povprečju trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških daljše kot pri ženskah, pa v zadnjih letih opažamo, da se začasna nezmožnost za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v ženski populaciji podaljšuje. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških podaljšalo za 2,52 dni (s 25,53 na 28,77 dni), pri ženskah pa za 6,23 dni (s 25,34 na 31,57 dni). (GRAF 13)

Graf 13: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

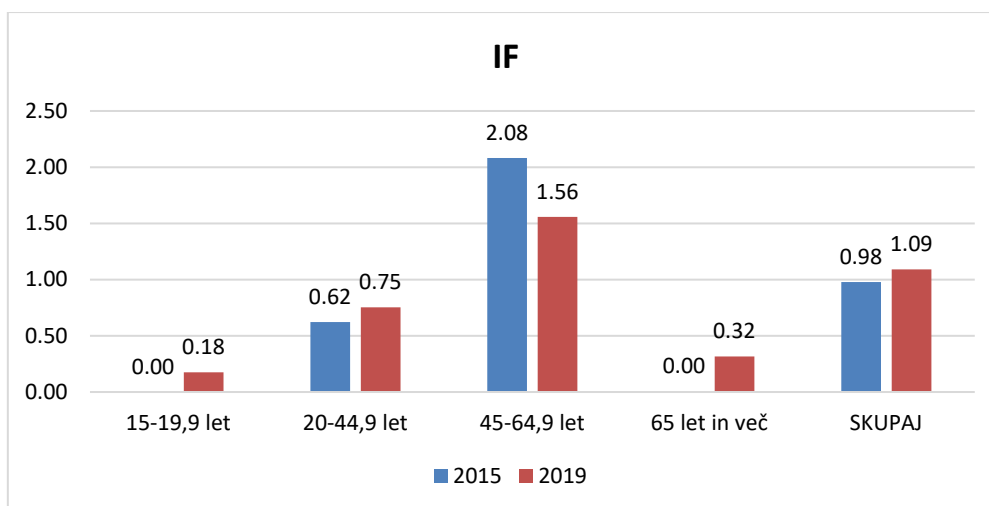
Največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta beležimo v starostni skupini od 45 do 64,9 let, največji prirastek % BS in IO v letu 2019 pa beležimo pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 14)

Graf 14: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela vratu v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

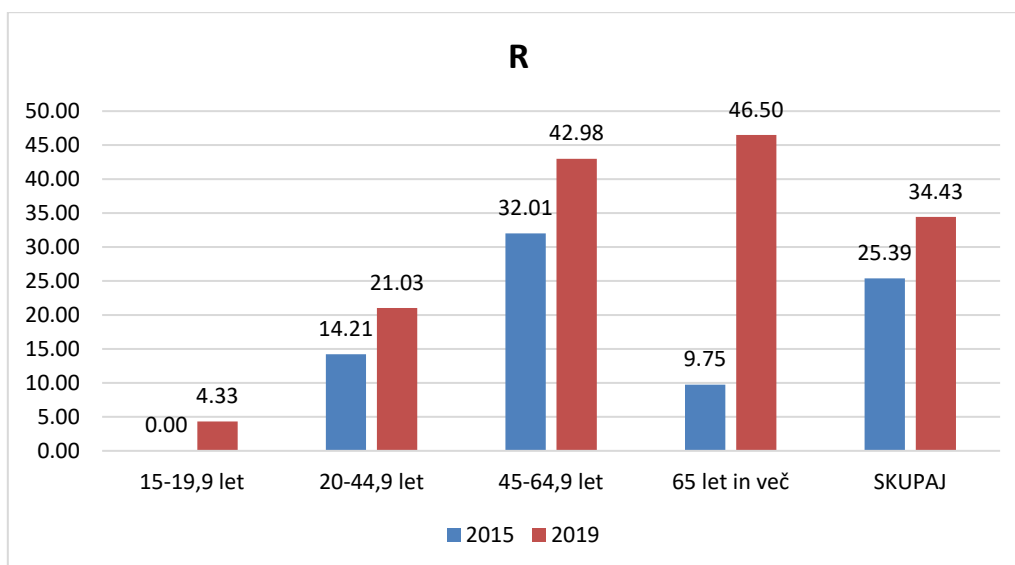
Od leta 2015 dalje beležimo največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbtna na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let, sledijo skupina zaposlenih, starih od 20 do 44,9 let. V primerjavi z letom 2015 pa v letu 2019 beležimo največji prirastek števila primerov pri zaposlenih, starih 65 let in več, ter v starostni skupini do 19,9 let. V starostni skupini od 45 do 64,9 let pa se je leta 2019, v primerjavi z letom 2015, število primerov celo zmanjšalo. (GRAF 15)

Graf 15: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbtna v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

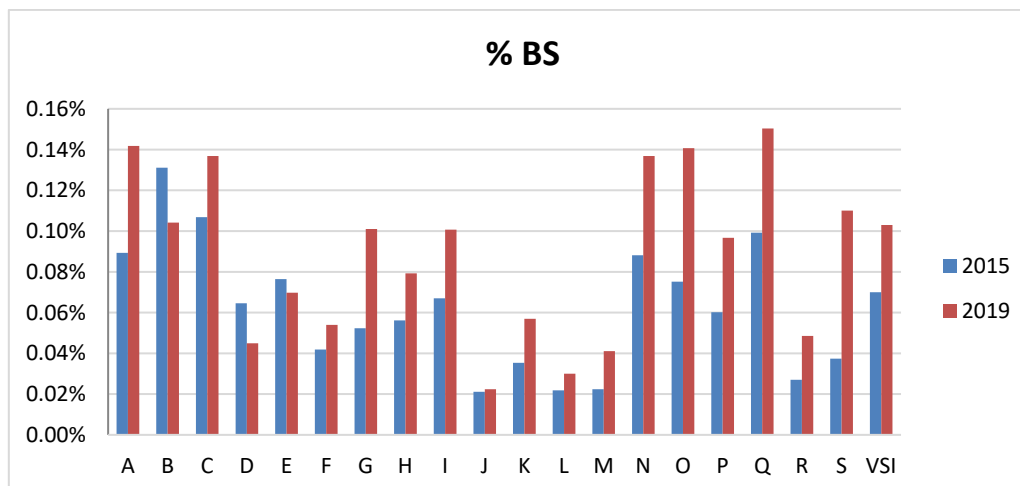
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbtna povečuje v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo skokovit porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo zaposlenih, starih 65 let in več, nekoliko manjši prirastek povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo beležimo v starostni skupini od 45 do 64 let, najmanjši prirastek pa v skupini zaposlenih, starih do 19 let. (GRAF 16)

Graf 16: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povečal % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v večini dejavnosti po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili le v rudarstvu (B), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D) in v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E). V letu 2019 smo beležili najvišji % BS in IO zaradi navedenih stanj v zdravstvenem in socialnem varstvu (Q), sledi kmetijstvo in lov, gozdarstvo ter ribištvo (A), predelovalna dejavnost (C), druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N) ter dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnosti obvezne zdravstvene in socialne varnosti (O). Največji porast % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letu 2019 pa je bil zabeležen v drugih dejavnostih (S), v dejavnosti javne uprave in obrambe, dejavnosti obvezne zdravstvene in socialne varnosti (O), v kmetijstvu in lov, gozdarstvu ter ribištvo (A), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N) ter v zdravstvu in socialnem varstvu (Q). (GRAF 17)

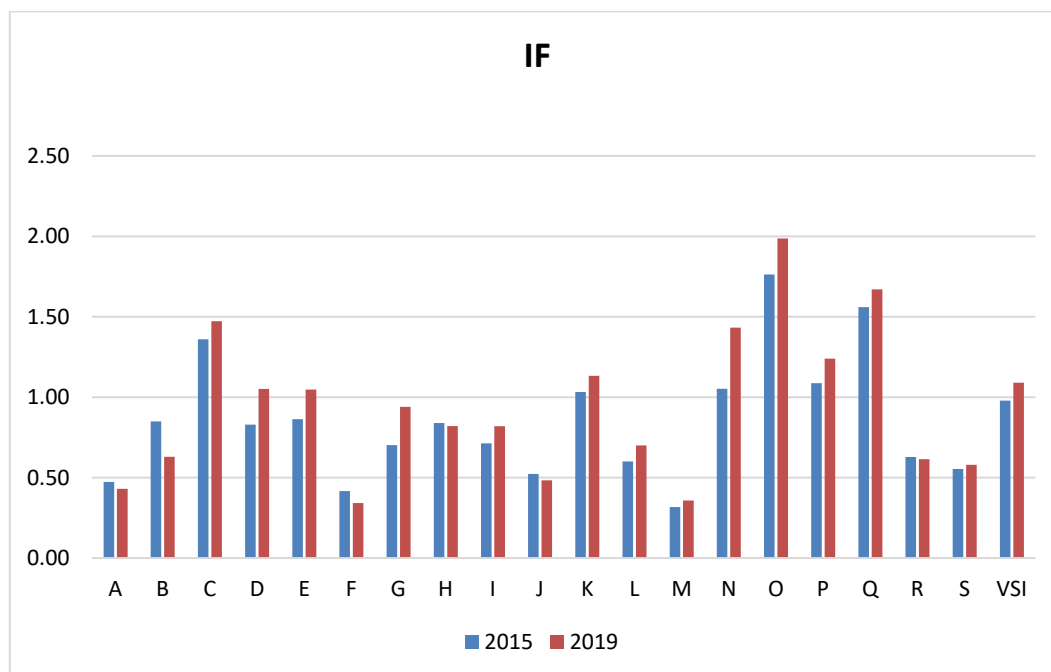
Graf 17: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

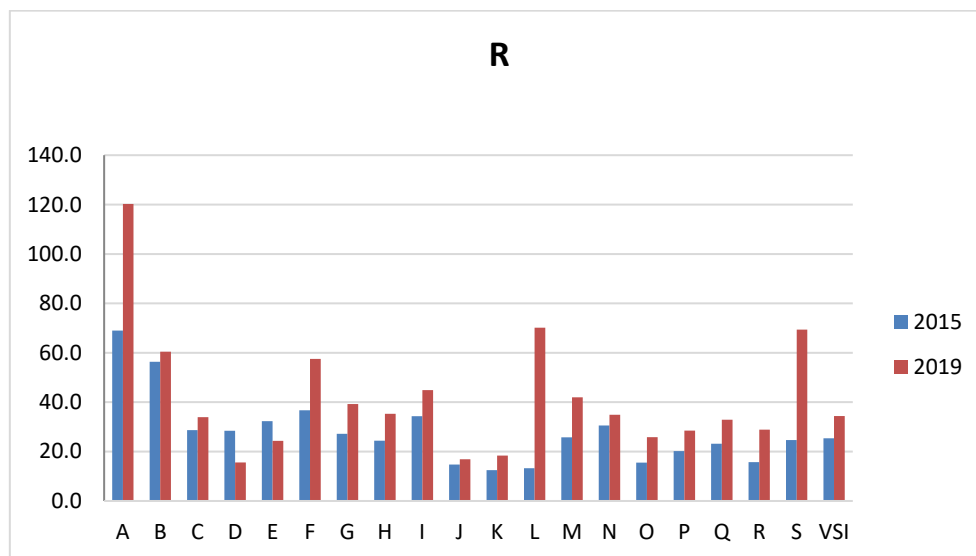
V zadnjih letih je največje število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O), v zdravstvenem in socialnem varstvu (Q), v predelovalni dejavnosti (C), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N) ter v izobraževanju (P). V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov predvsem v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D) in v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E). Upad števila primerov pa beležimo v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu ter ribištvu (A), rudarstvu (B) in gradbeništvu (F), v prometu in skladiščenju (H), informacijski in komunikacijski dejavnosti (J) ter kulturni, razvedrilni in rekreacijski dejavnosti (R). (GRAF 18)

Graf 18: Število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

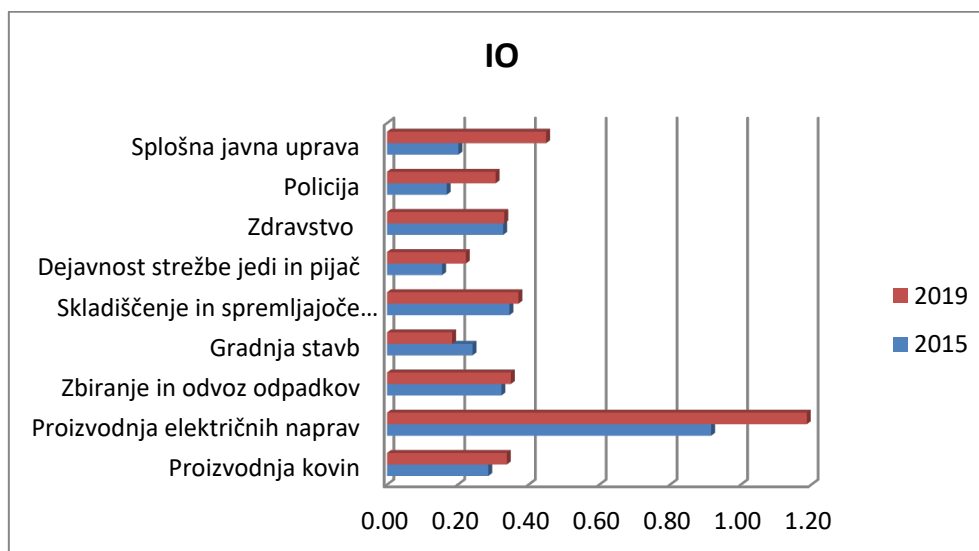
Že vrsto let je trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta največje v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), rudarstvu (B), v gradbeništvu (F) in gostinstvu (I). V letu 2019 smo beležili največji porast trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v poslovanju z nepremičninami (L), v drugih dejavnostih (S), v gradbeništvu (F) ter v gostinstvu (I), upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa smo beležili v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D) in v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E). (GRAF 19)

Graf 19: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

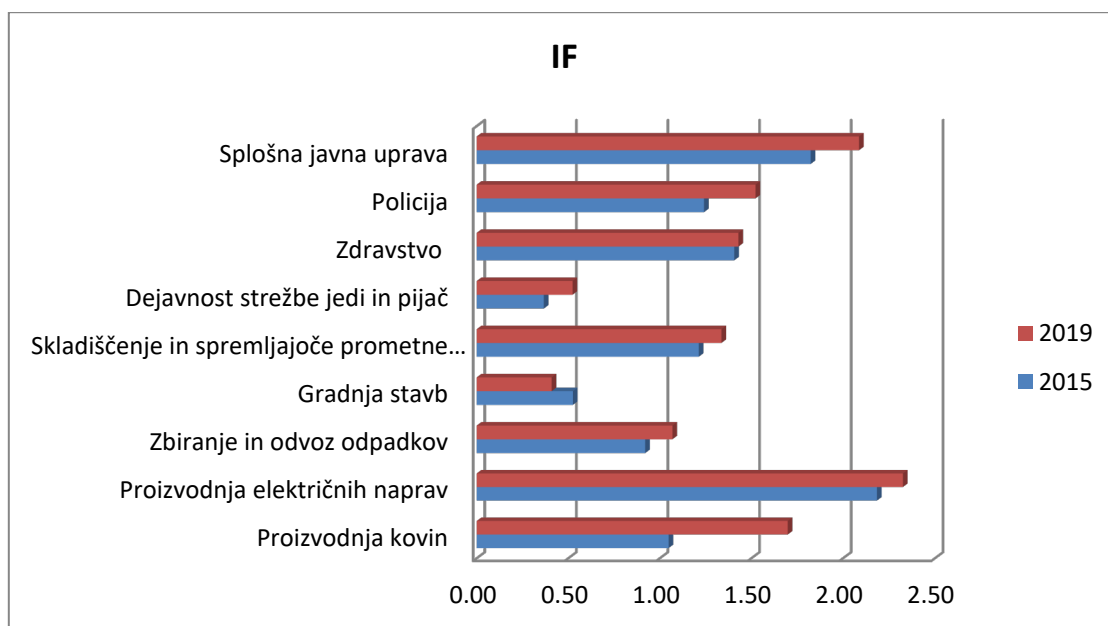
Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v skoraj v vseh izbranih dejavnostih, upad beležimo le v dejavnosti gradnje stavb. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo registrirali v proizvodnji električnih naprav, v policiji in zdravstvu. (GRAF 20)

Graf 20: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

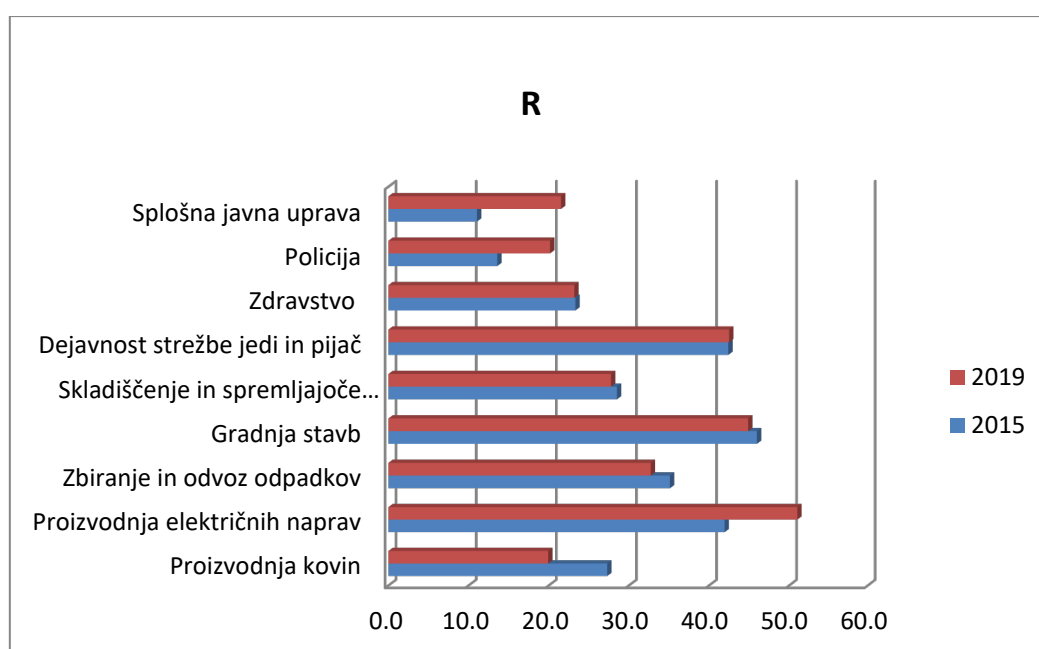
Analiza trenda gibanja zdravstvenega absentizma v izbranih dejavnostih je tudi prikazala porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) skoraj v vseh izbranih dejavnostih, zmanjšanje IF beležimo le v dejavnosti gradnje stavb. V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 beležili največji prirastek števila primerov v dejavnosti proizvodnje kovin, v policiji in v splošni javni upravi. (GRAF 21)

Graf 21: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali podaljšanje trajanja (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v dejavnosti proizvodnje električnih naprav, v dejavnosti strežbe jedi in pijač, v policiji ter v splošni javni upravi, ker je bil prirastek trajanja bolniškega staleža tudi največji. Upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa smo ugotavljali v dejavnosti proizvodnje kovin, zbiranja in odvoza odpadkov, gradnje stavb, v dejavnosti skladiščenja in spremljajočih prometnih dejavnostih ter v zdravstvu. (GRAF 22)

Graf 22: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zgornjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA RAMENSKEGA OBROČA

Med najpogostejša z delom povezana KMO ramenskega obroča uvrščamo adhezivni kapsulitis, sindrom rotatorne manšete, bicipitalni tendinitis, kalcificirajoči tendinitis, sindrom udarjene rame ali impingemant sindrom, burzitis rame ter druge in neopredeljene ramenske okvare.

Z delom povezana KMO ramenskega obroča predstavljajo 7 do 8 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO. Statistična analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvencačasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO ramenskega obroča približno 0,5 primera na 100 zaposlenih (5 primerov/1000 zaposlenih), povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 36 do 37 dni.

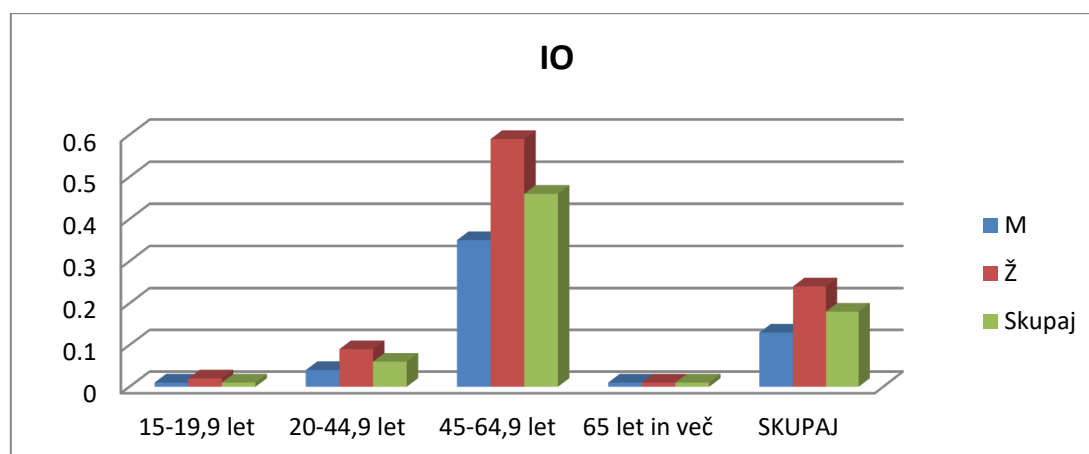
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča je pri ženskah približno 2-krat večja kot pri moških, trajanječasne nezmožnosti za delo pa je daljše pri moških, čeprav se v zadnjih letih zdravstveni absentizem zaradi navedenih obolenj podaljšuje predvsem v ženski populaciji. (TABELA 4)

Tabela 4: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča (povprečje 2015–2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,04 %	0,13	0,32	39,58
Ženske	0,07 %	0,25	0,7	34,71
Skupaj	0,05 %	0,18	0,49	36,48

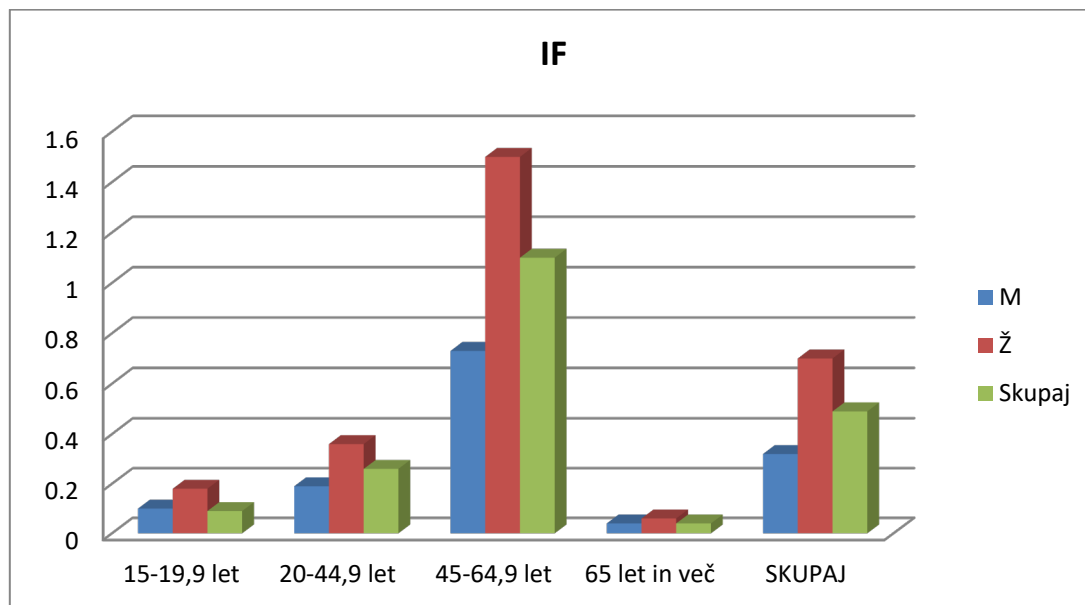
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča se razlikuje tudi po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let ter v starostni skupini od 20 do 44,9 let, bistveno manjši % BS in IO pa beležimo v starosti do 19,9 let, najnižji pa pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 23)

Graf 23: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po starostnih skupinah.

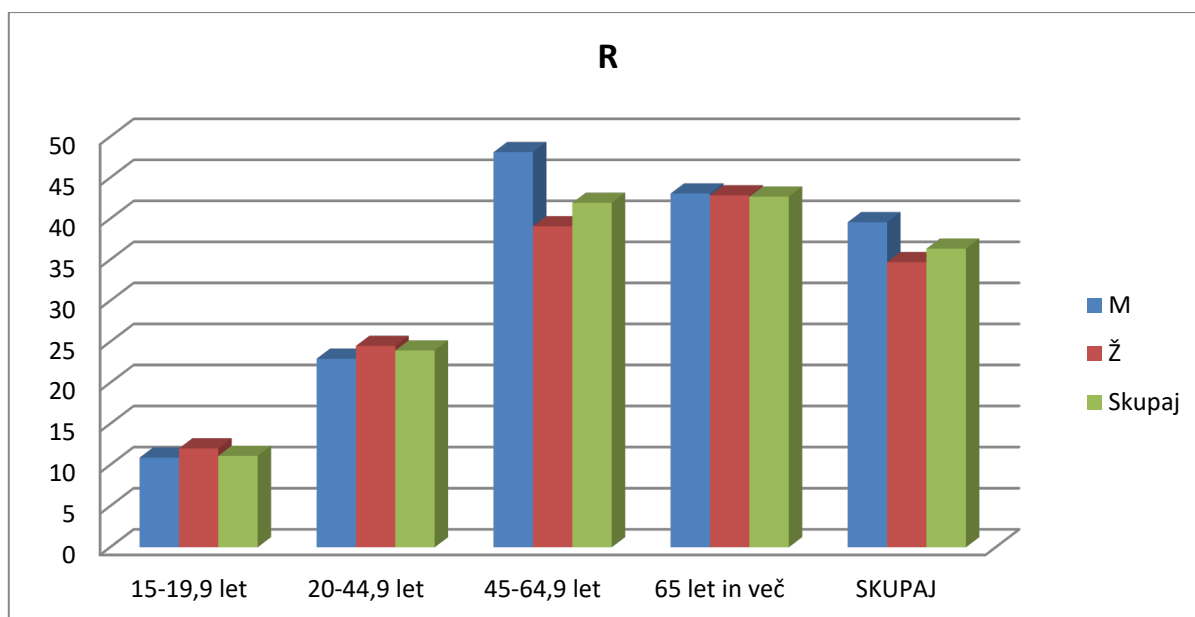
Prav tako je število primerov na 100 zaposlenih (IF) najvišje v starostni skupini od 45 do 64,9 let in od 20 do 44,9 let, najnižji IF pa ugotavljamo pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 24)

Graf 24: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po starostnih skupinah.

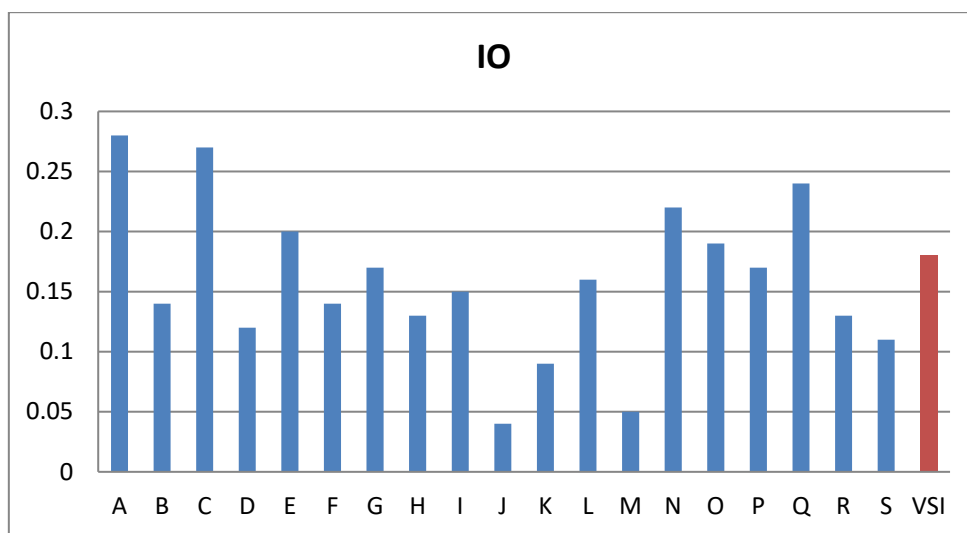
S staranjem se povečuje povprečno trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča. Najdaljše povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških beležimo v starostni skupini od 45 do 64,9 let, pri ženskah pa v starostni skupini 65 let in več. (GRAF 25)

Graf 25: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po starostnih skupinah.

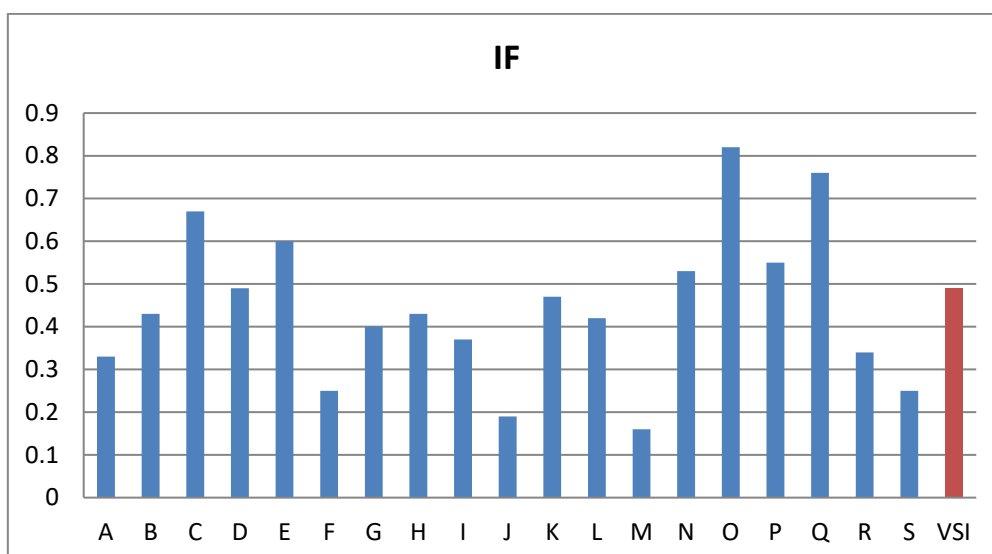
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča se razlikuje tudi po dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Največji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega beležimo v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), sledijo predelovalne dejavnosti (C), dejavnost zdravstvenega in socialnega varstva (Q), druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N) ter v dejavnosti javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O). (GRAF 26)

Graf 26: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po dejavnostih (SKD področja).

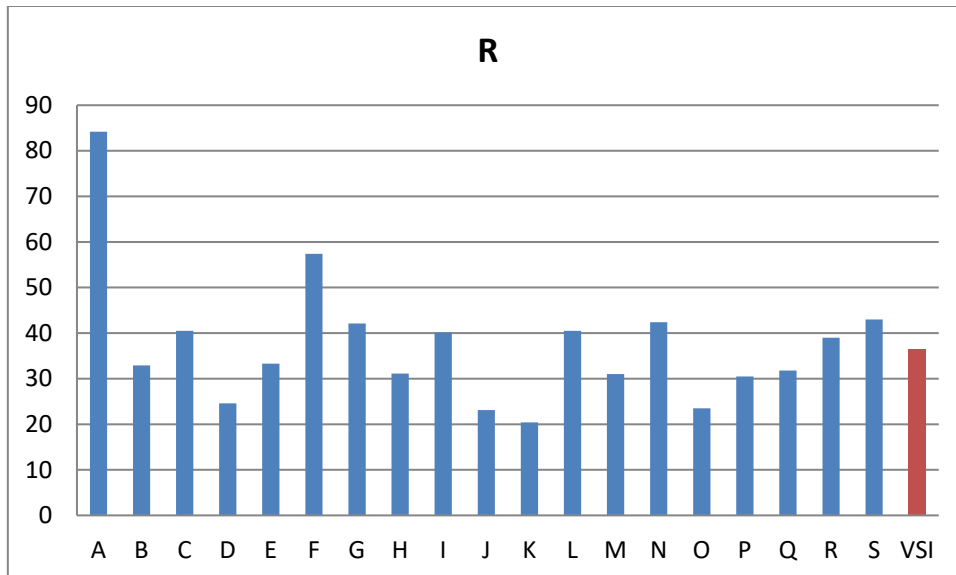
Prav tako se po posameznih področjih gospodarskih dejavnosti razlikuje frekvenca najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih bolezni na 100 zaposlenih prištevamo dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O), zdravstveno in socialno varstvo (Q), predelovalne dejavnosti (C), dejavnost oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja ter druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N). (GRAF 27)

Graf 27: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča pa beležimo v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v gradbeništvu (F), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti (N), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L) in gostinstvu (I). (GRAF 28)

Graf 28: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

Še večje razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča beležimo med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

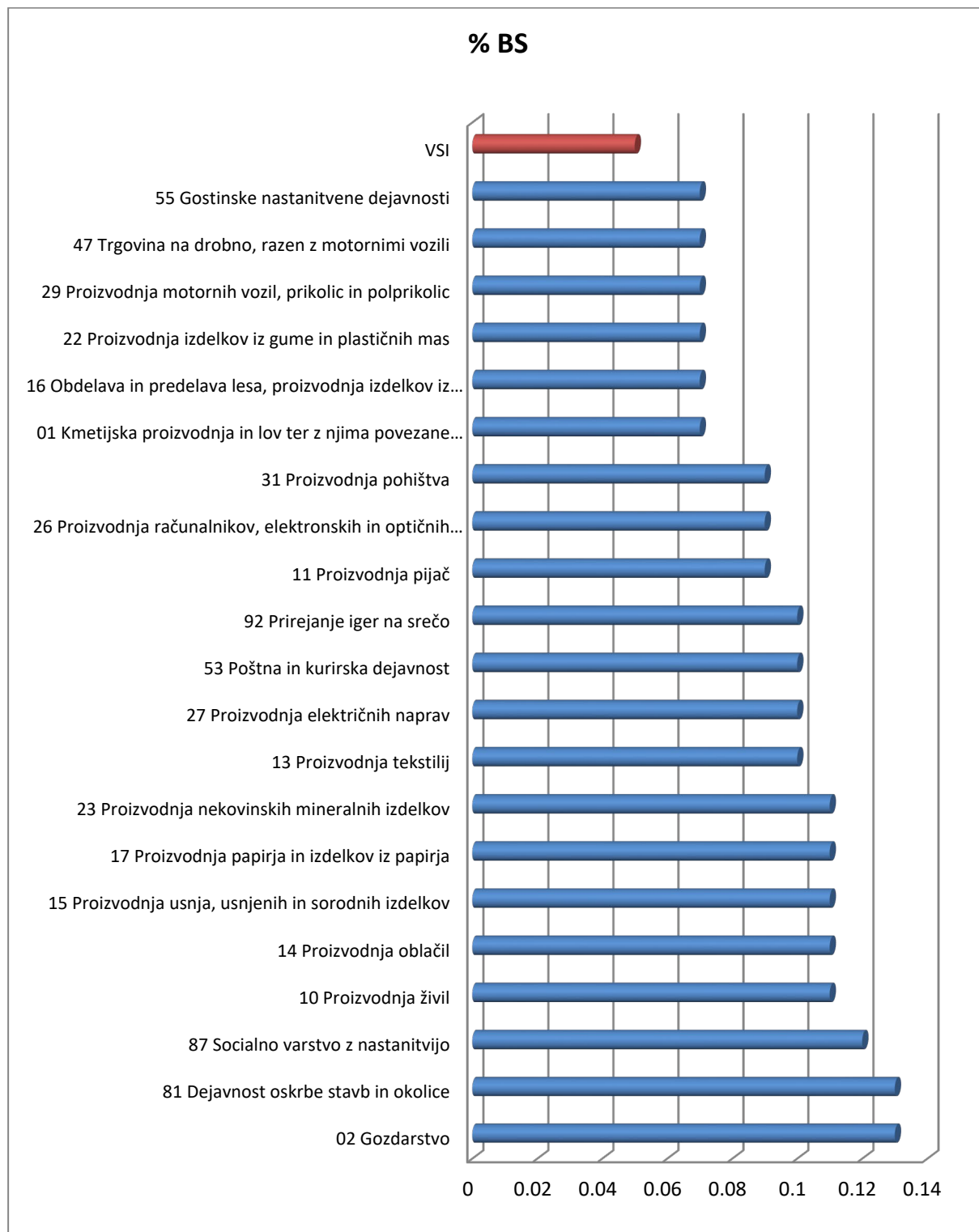
Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v gozdarstvu (A02), v dejavnosti oskrbe stavb in okolice (N81), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji živil (C10), v proizvodnji oblačil (C14), v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v proizvodnji papirja in izdelkov iz papirja (C17), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23), v proizvodnji tekstilij (C13) in v proizvodnji električnih naprav (C27). (GRAF 29)

Največje število primerov navedenih obolenj na 100 zaposlenih smo registrirali v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov (C26), v proizvodnji živil (C10), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23), v drugih raznovrstnih predelovalnih dejavnostih (C32), v dejavnosti javne uprave in obrambe in obvezne socialne varnosti (O84), v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (C29) ter v dejavnosti prirejanja iger na srečo (R92). (GRAF 30)

V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča najdaljše v gozdarstvu (A02), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v veterinarstvu (M75), v proizvodnji pohištva (C31), v kulturni in razvedrilni dejavnosti (R90), v specializiranih gradbenih delih (F43), v dejavnosti oskrbe stavb in okolice

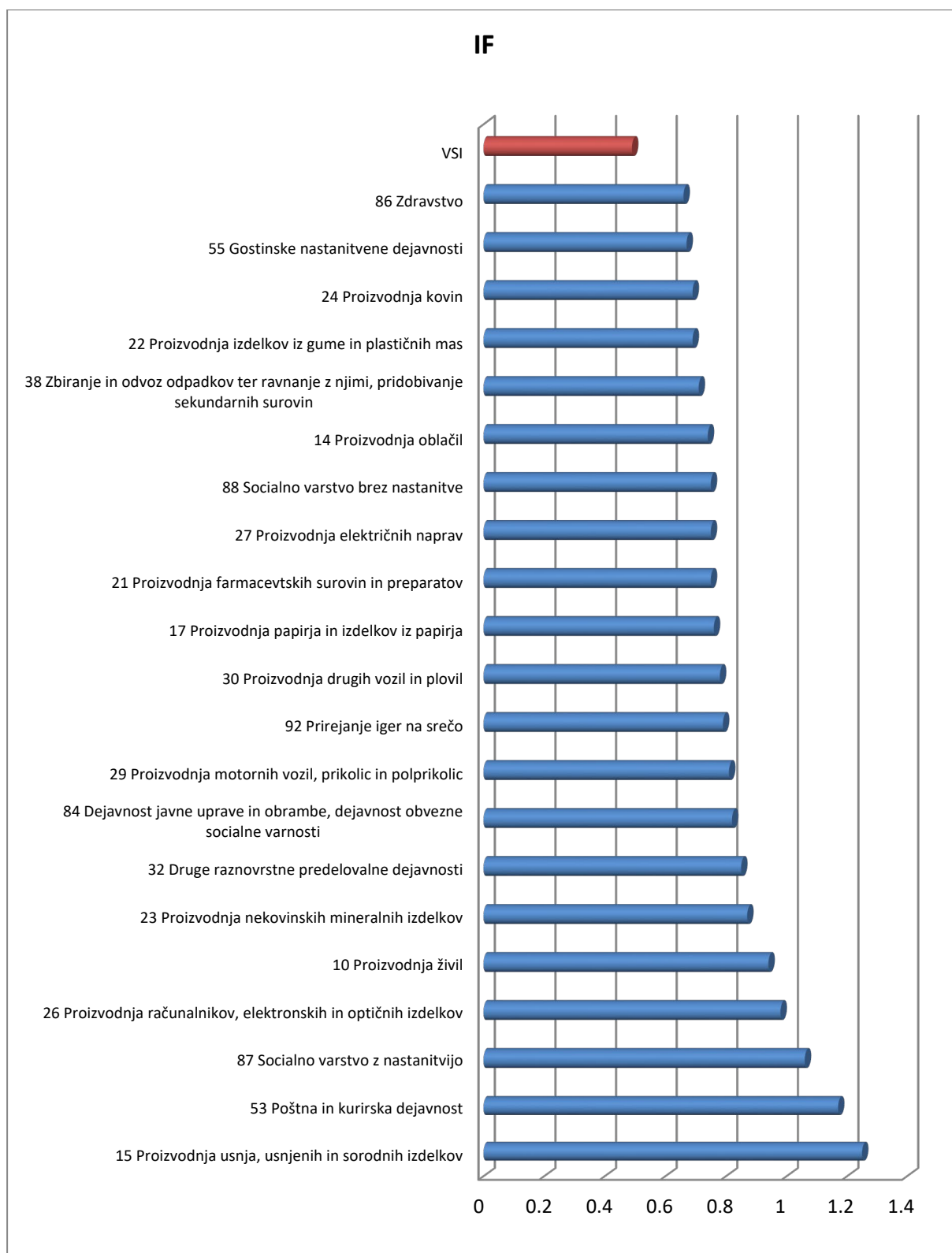
(N81), v proizvodnji papirja in izdelkov iz papirja (C17), v dejavnosti dajanja v najem in zakup (N77) ter v proizvodnji pijač (C11). (GRAF 31)

Graf 29: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obročja.

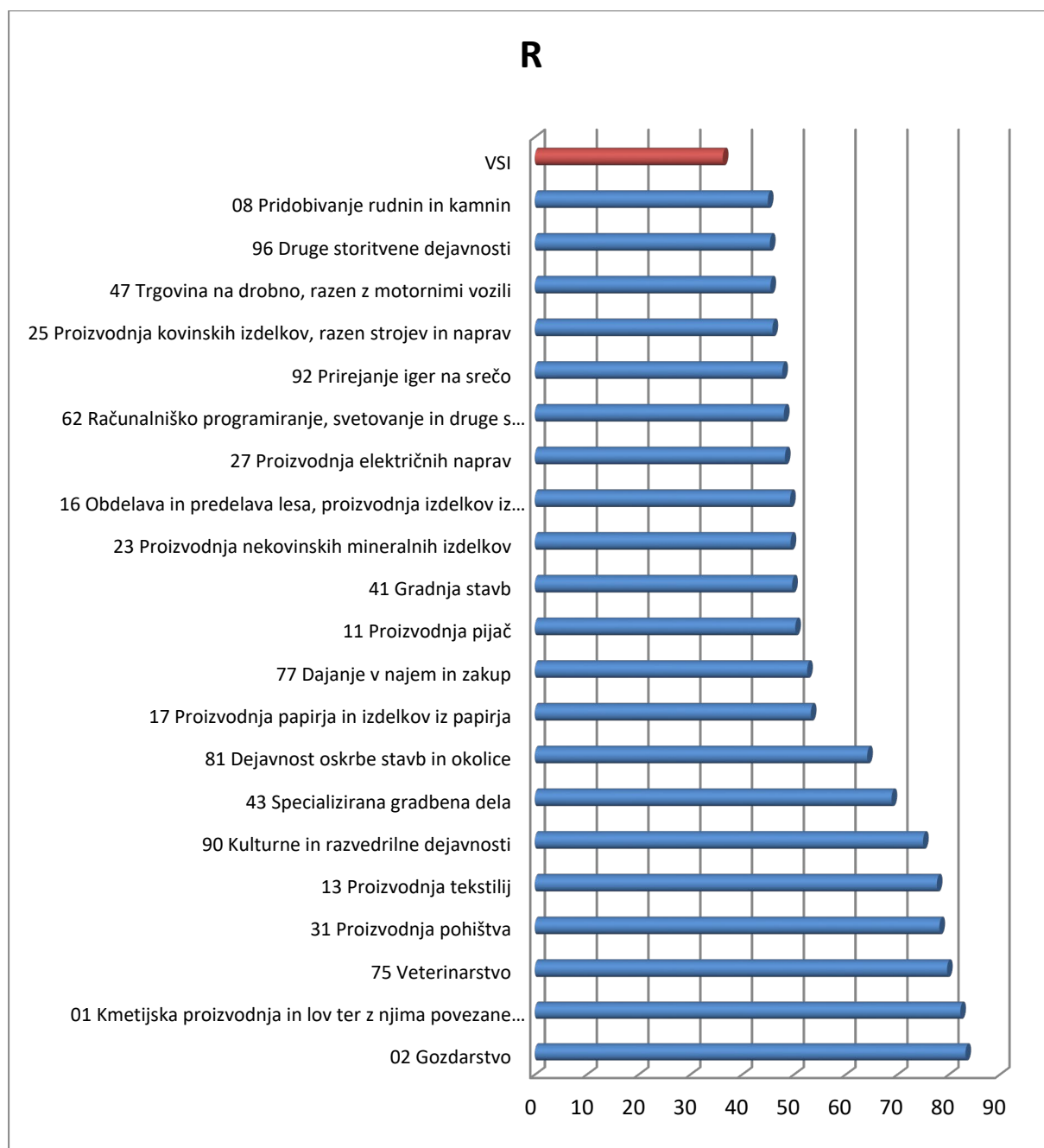

Graf 30: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obročča.

Graf 31: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obročča.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obročča v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih na zaposlenega pri delavcih v proizvodnji električnih naprav, v proizvodnji kovin ter v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi. Največjo frekvenco KMO ramenskega obročča (IF) smo beležili v splošni javni upravi, proizvodnji električnih naprav ter v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi. Najdaljše trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obročča pa smo ugotavljali v dejavnosti gradnje stavb, proizvodnje električnih naprav in strežbe jedi in pijač. (TABELA 5)

Tabela 5: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje 2015–2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,06 %	0,23	0,69	33,0
Proizvodnja električnih naprav	0,10 %	0,37	0,75	48,3
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,06 %	0,21	0,71	30,7
Gradnja stavb	0,03 %	0,13	0,27	49,7
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,05 %	0,18	0,64	28,9
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,03 %	0,10	0,24	42,7
Zdravstvo	0,05 %	0,18	0,66	27,2
Policija	0,04 %	0,14	0,69	19,6
Splošna javna uprava	0,04 %	0,13	0,79	16,5
Povprečje	0,05 %	0,18	0,49	36,5

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019

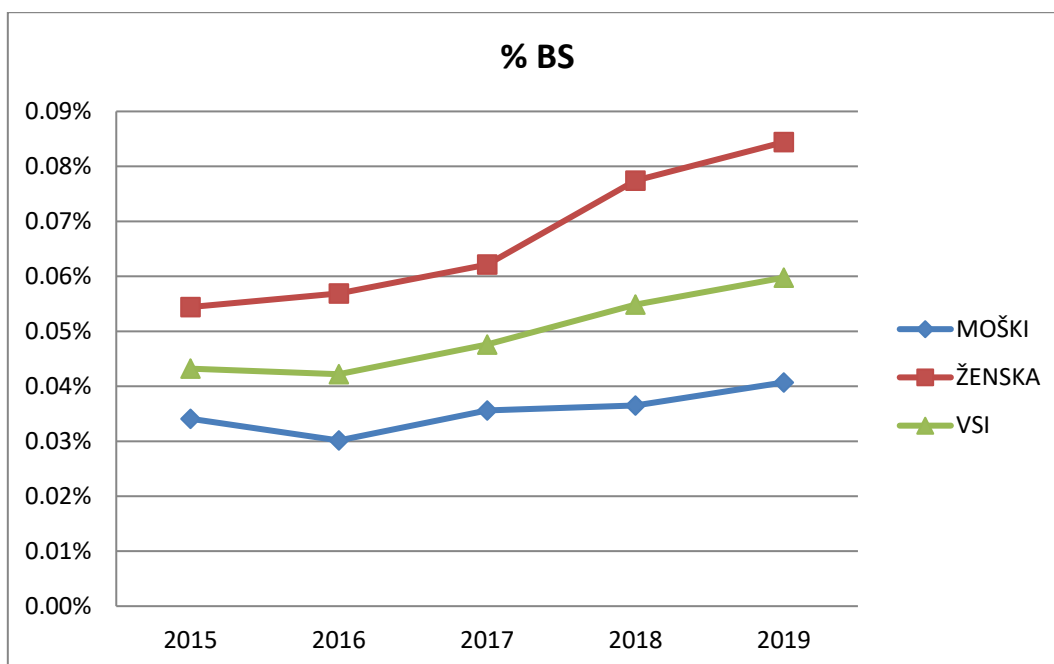
Od leta 2015 dalje beležimo relativen porast odstotka in števila izgubljenih delovnih dni na zaposlenega, števila primerov in trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča. V primerjavi s celokupnim absentizmom je trend rasti bolniškega staleža zaradi KMO ramenskega obroča bistveno višji. V opazovanem obdobju se je % BS za vse vzroke začasne nezmožnosti za delo skupaj povečal za 18,5 % (s 4,1 na 4,86 %), % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO skupaj za 41 % (z 0,61 na 0,86 %), % BS zaradi KMO ramenskega obroča pa za 50 % (z 0,04 na 0,06 %). (TABELA 6)

Tabela 6: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,04 %	0,16	0,46	34,66
2016	0,04 %	0,15	0,45	34,09
2017	0,05 %	0,17	0,48	35,35
2018	0,05 %	0,20	0,52	38,55
2019	0,06 %	0,22	0,55	39,76

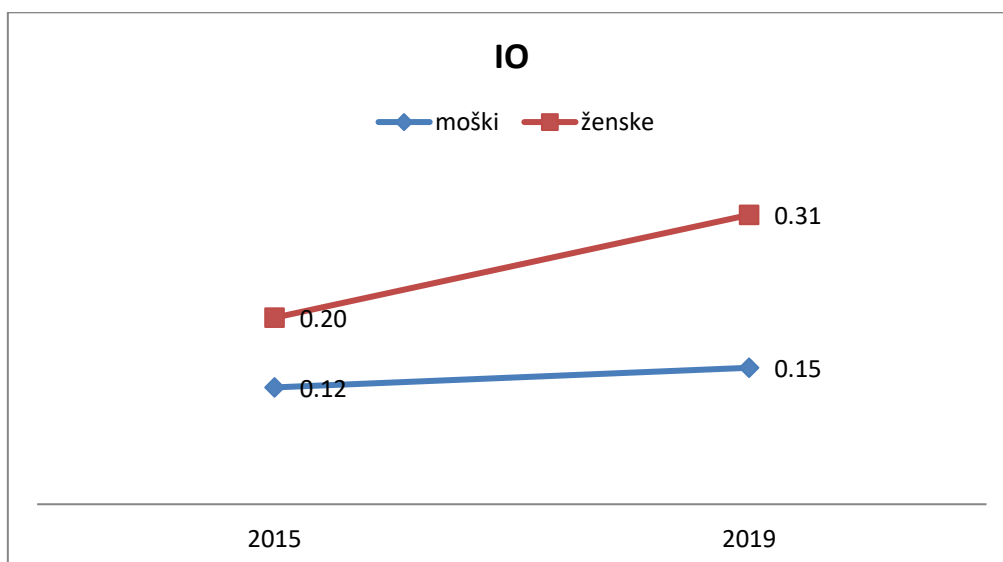
Porast začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča ugotavljamo predvsem v ženski populaciji. V letu 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO ramenskega obroča pri ženskah 0,05 %, pri moških 0,03 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narasel na 0,08 %, pri moških pa na 0,04 %. (GRAF 32)

Graf 32: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča od 2015 do 2019 po spolu.

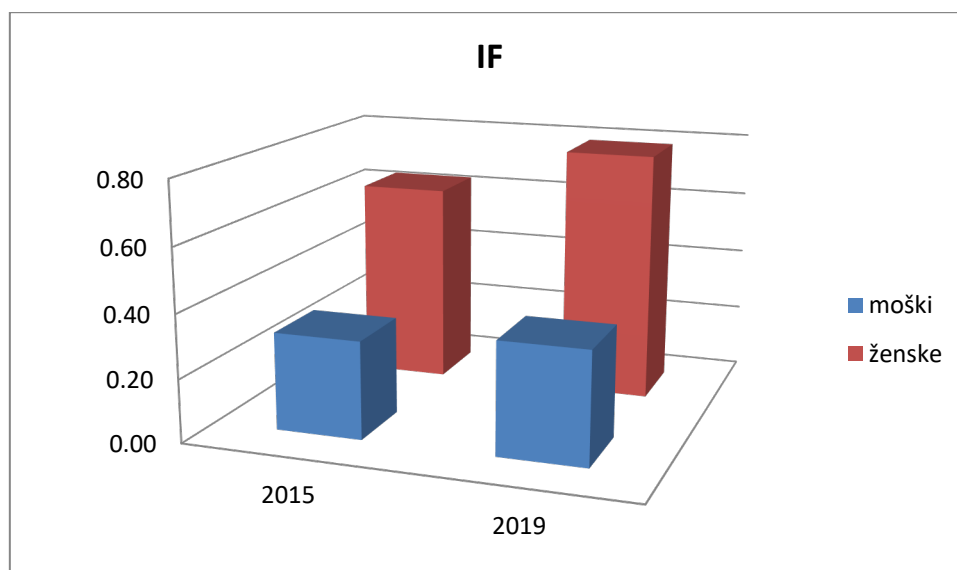
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) pri ženskah povečalo za 55 % (z 0,2 na 0,31 dni), pri moških pa le za 25 % (z 0,12 na 0,15 dni). (GRAF 33)

Graf 33: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

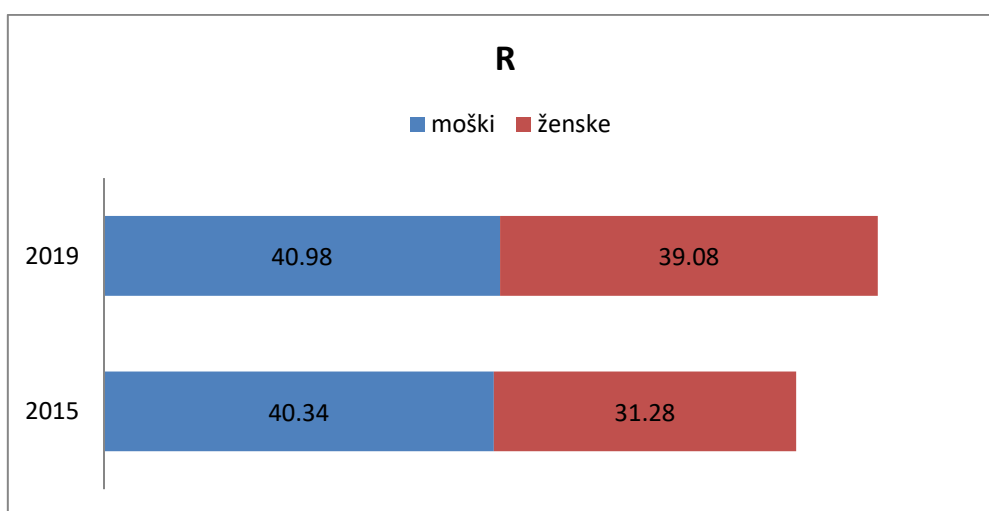
V opazovanem obdobju se je število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) pri ženskih povečalo za 0,16 primera (z 0,63 primera na 0,79 primera), pri moških pa le za 0,04 primera (z 0,31 primera na 0,35 primera). (GRAF 34)

Graf 34: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

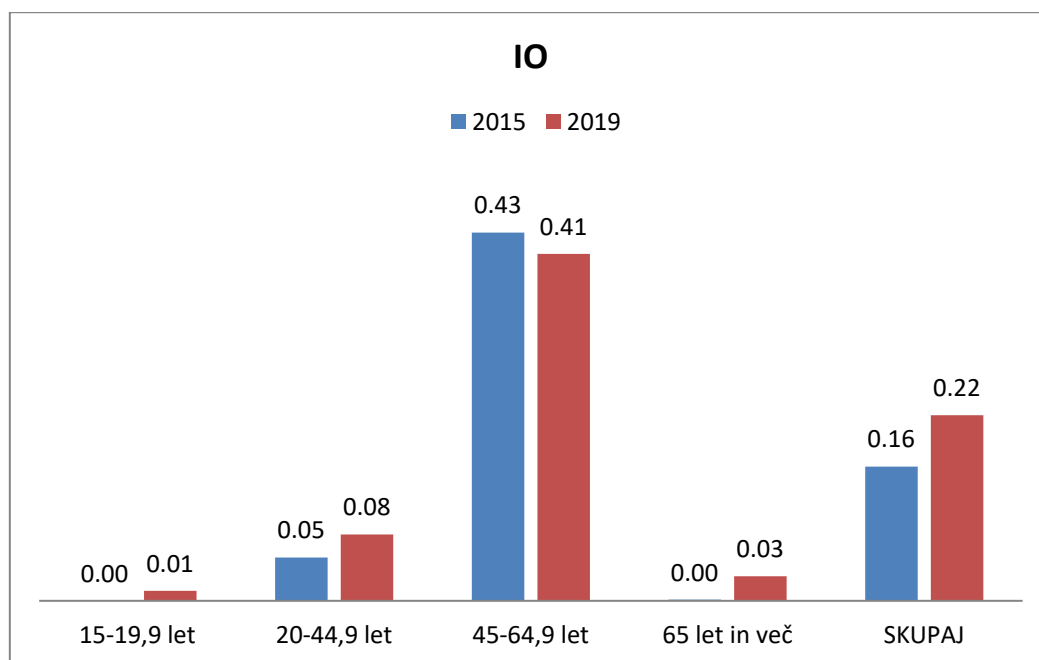
Kljub temu, da je v povprečju trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških daljše kot pri ženskah, pa v zadnjih letih opažamo, da se začasna nezmožnost za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v ženski populaciji podaljšuje. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških podaljšalo za 0,64 dni (s 40,34 na 40,98 dni), pri ženskah pa za 7,8 dni (z 31,28 na 39,08 dni). (GRAF 35)

Graf 35: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

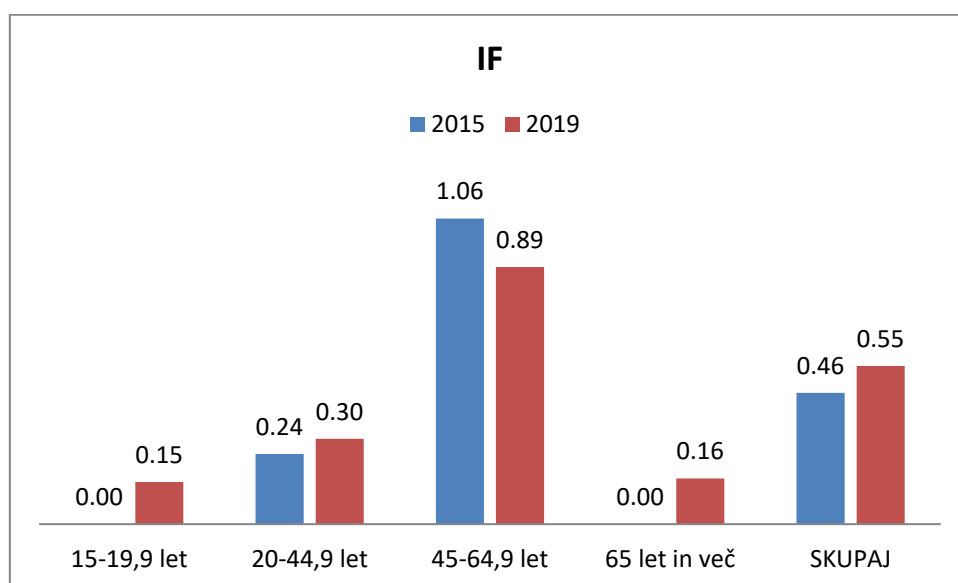
Največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča beležimo v starostni skupini od 45 do 64,9 let, največji prirastek % BS in IO v letu 2019 pa beležimo pri zaposlenih, starih 20 do 44,9 let ter 65 let in več. V starostni skupini od 45 do 64,9 let pa smo v letu 2019 beležili znižanje % BS in IO. (GRAF 36)

Graf 36: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

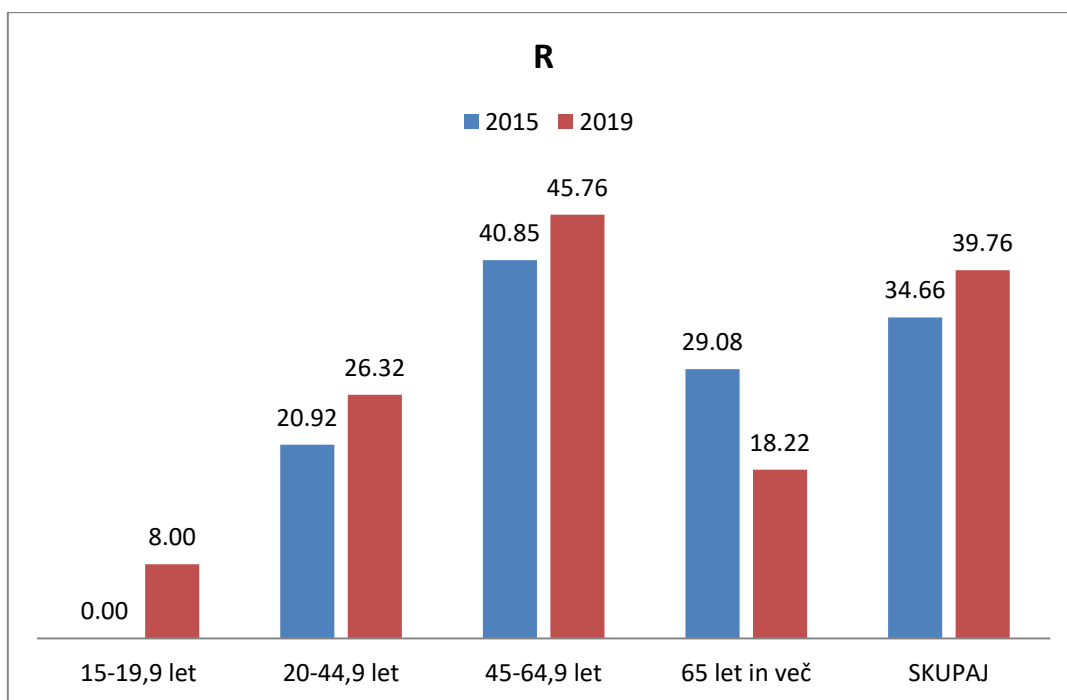
Od leta 2015 dalje beležimo največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let, sledijo skupina zaposlenih, starih od 20 do 44,9 let. V primerjavi z letom 2015 beležimo v letu 2019 prirastek števila primerov pri zaposlenih, starih 65 let in več ter v starostni skupini od 20 do 44,9 let. V starostnih skupinah od 45 do 64,9 let in do 19,9 let pa se je v letu 2019 število primerov celo zmanjšalo. (GRAF 37)

Graf 37: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

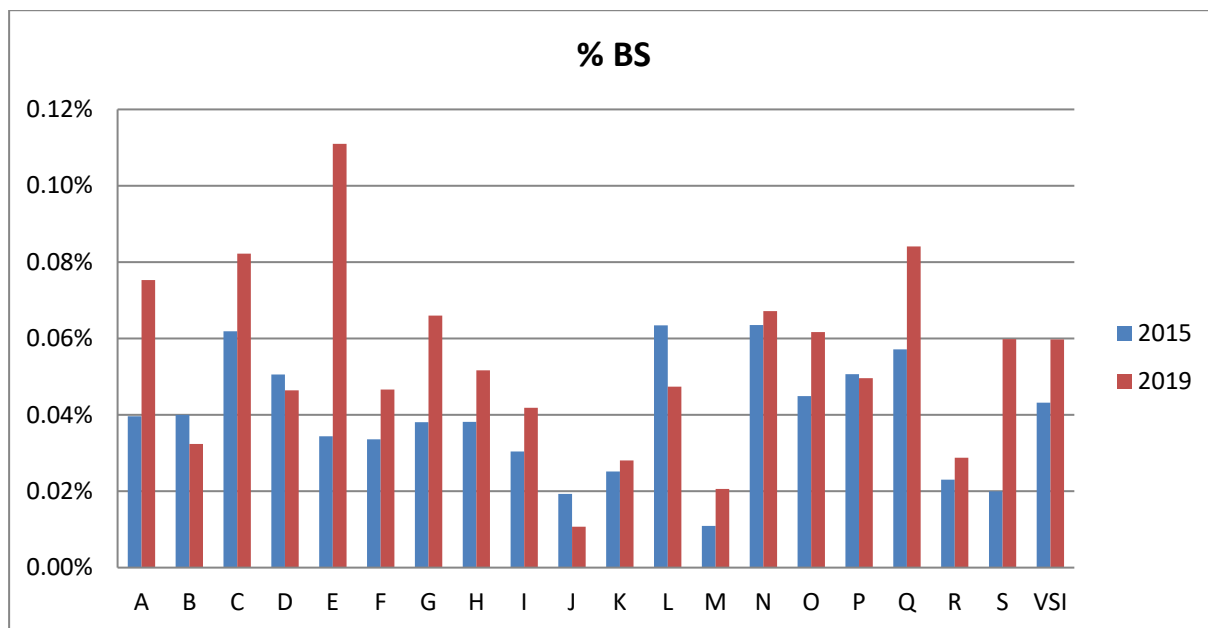
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča povečuje skoraj v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo v starostni skupini od 20 do 44,9 let. Pri zaposlenih, starih 65 let in več, pa smo v letu 2019, v primerjavi z letom 2015, beležili celo upad trajanja začasne nezmožnosti za delo. (GRAF 38)

Graf 38: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

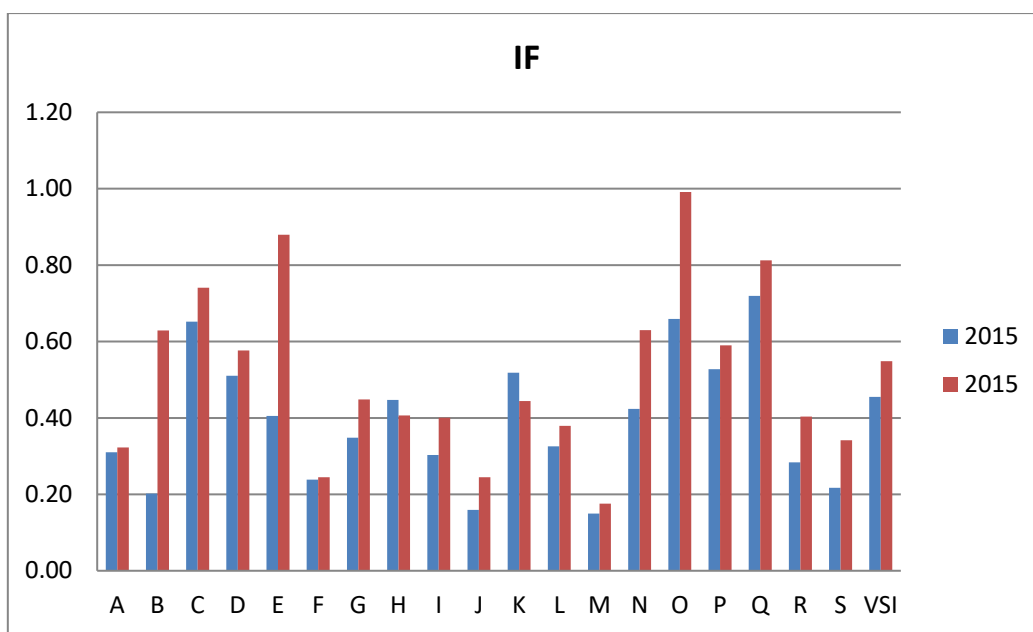
V primerjavi z letom 2015 sta se v letu 2019 povečala % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v večini dejavnosti po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili le v rudarstvu (B), v informacijski in komunikacijski dejavnosti (J) ter v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L). Največji porast % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letu 2019 pa je bil zabeležen v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E), sledi kmetijstvo in lov, gozdarstvo ter ribištvo (A), druge dejavnosti (S) ter v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G). (GRAF 39)

Graf 39: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), v rudarstvu (B), v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O), v kulturni, razvedrilni in rekreacijski dejavnosti (R) ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N). Upad števila primerov na 100 zaposlenih pa smo registrirali v prometu in skladiščenju (H) ter v finančni in zavarovalniški dejavnosti (K). (GRAF 40)

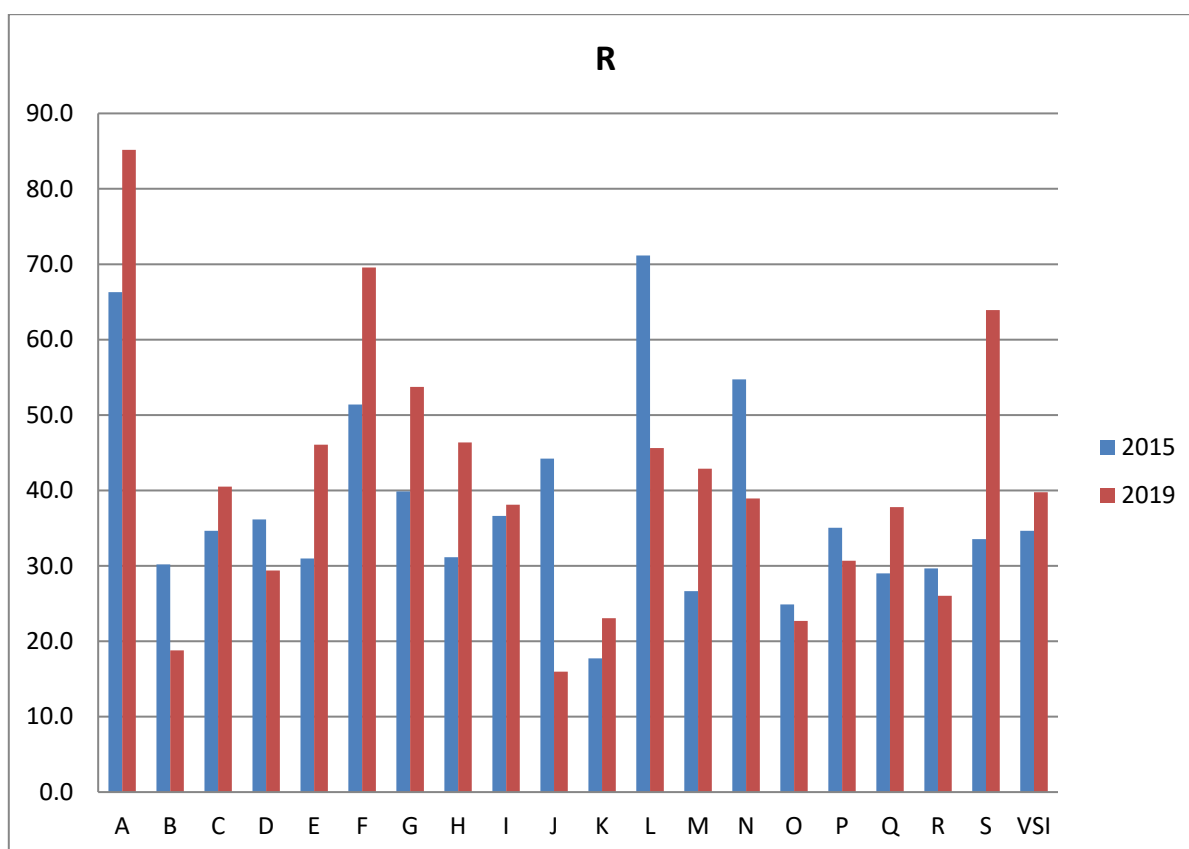
Graf 40: Število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

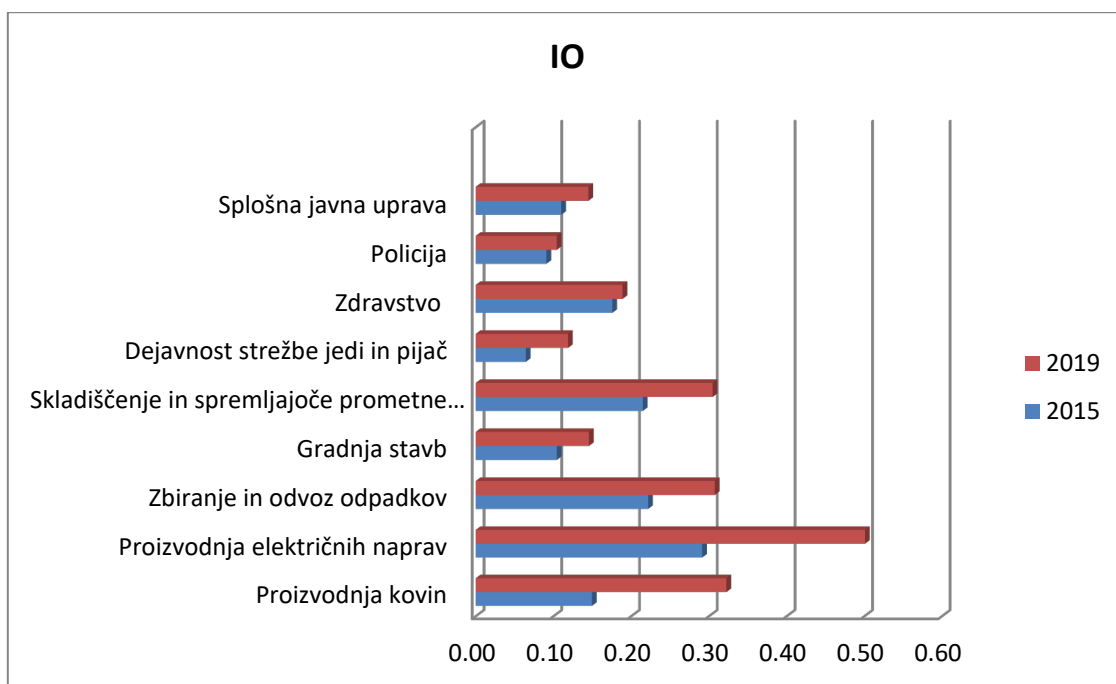
V letu 2019 smo beležili največji porast trajanjačasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj v drugih dejavnostih (S), v kmetijstvu in lovju, gozdarstvu in ribištju (A), v gradbeništju (F), v strokovni, znanstveni in tehnični dejavnosti (M), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E) ter v prometu in skladištenju (H). Upad trajanjačasne nezmožnosti za delo pa je bil registriran v rudarstvu (B), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v informacijski in komunikacijski dejavnosti (J), v poslovanju z nepremičninami (L), drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N) ter v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O). (GRAF 41)

Graf 41: Povprečno trajanječasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

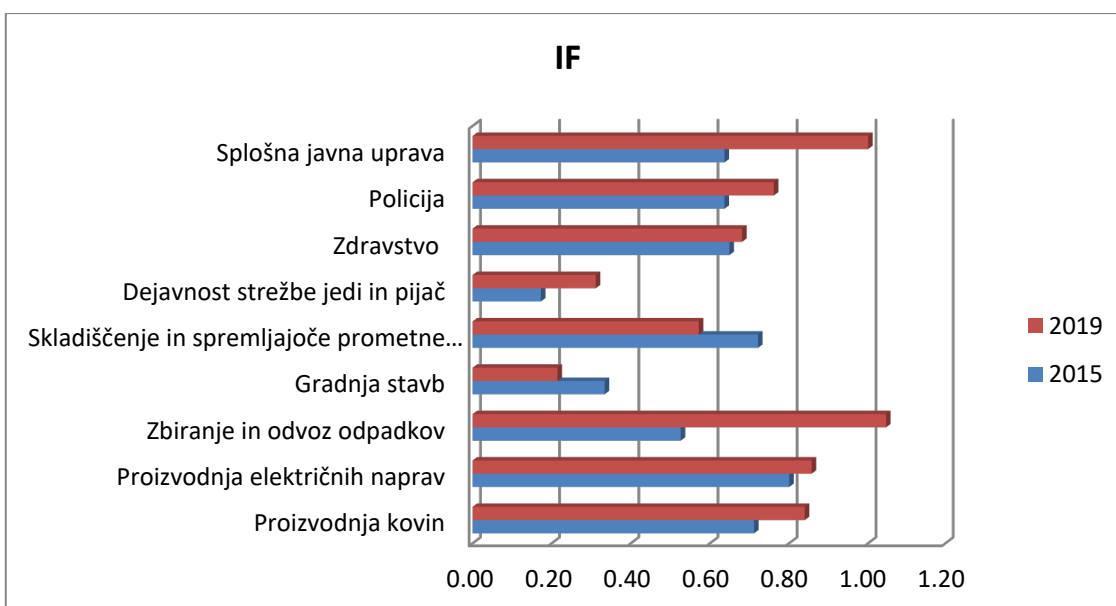
Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v vseh izbranih dejavnostih. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo registrirali v proizvodnji električnih naprav, v proizvodnji kovin, v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter v skladištenju in v spremljajočih prometnih dejavnostih. (GRAF 42)

Graf 42: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

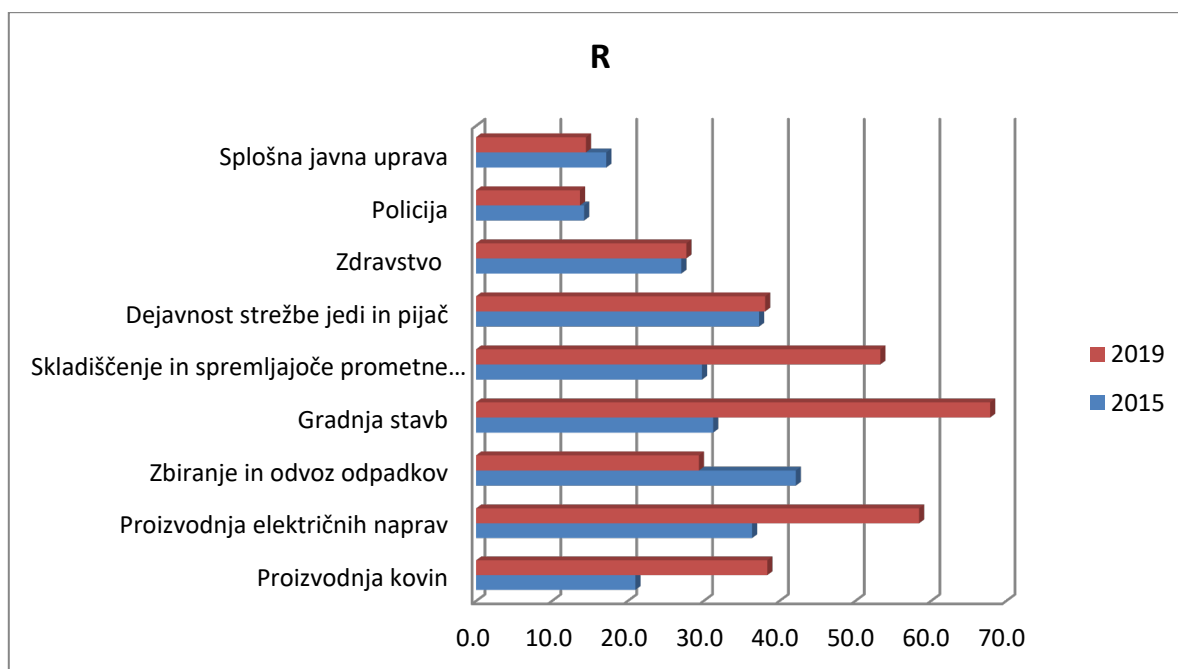
Analiza trenda gibanja zdravstvenega absentizma v izbranih dejavnostih je tudi prikazala porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča na 100 zaposlenih (IF) skoraj v vseh izbranih dejavnostih, zmanjšanje IF beležimo v dejavnosti gradnje stavb ter v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih. V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 beležili največji prirastek števila primerov v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov, v splošni javni upravi in v dejavnosti strežbe jedi in pijač. (GRAF 43)

Graf 43: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali podaljšanje trajanja začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v dejavnosti gradnje stavb, proizvodnje električnih naprav in v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih. Upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa smo ugotavljali v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov, splošni javni upravi in policiji. (GRAF 44)

Graf 44: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO ramenskega obroča v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA BOLENJA KOMOLCA

Med najpogostejša z delom povezana KMO komolca uvrščamo medialni epikondilitis, lateralni epikondilitis, olekranonski burzitis in druge vrste burzitis komolca.

Z delom povezana najpogostejša KMO komolca predstavljajo od 1 do 2 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO. Statistična analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvenca začasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO komolca približno 0,16 primera na 100 zaposlenih (1,6 primera/1000 zaposlenih), povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 23 do 27 dni.

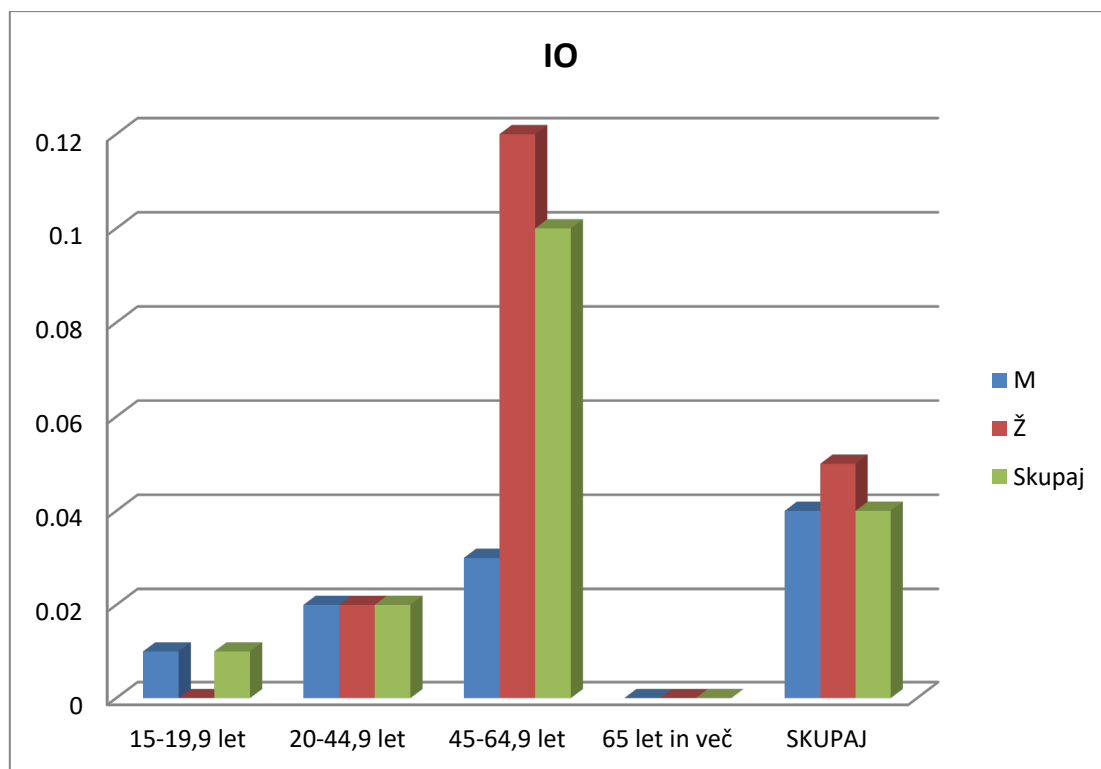
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO komolca je pri ženskah nekoliko višja, vendar ne beležimo pomembne razlike v incidenci teh obolenj med spoloma. Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih obolenj je pri ženskah nekoliko daljše, prav tako se v zadnjih letih zdravstveni absentizem zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca podaljšuje predvsem v ženski populaciji. (TABELA 7)

Tabela 7: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca (povprečje 2015–2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,01 %	0,04	0,15	23,12
Ženske	0,01 %	0,05	0,17	31,01
Skupaj	0,01 %	0,04	0,16	26,84

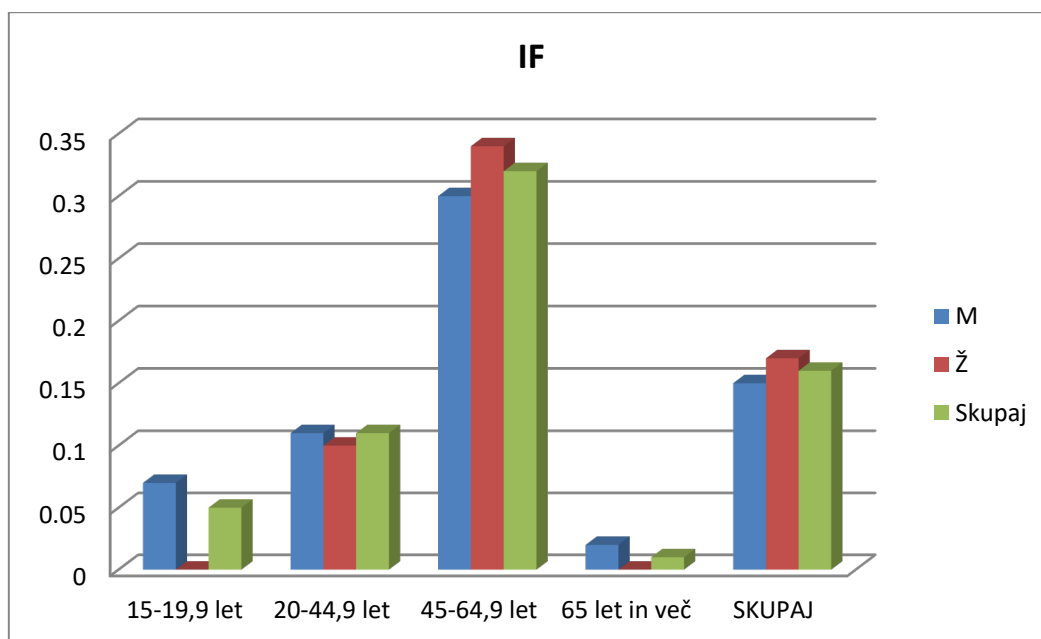
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO komolca se razlikuje po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let, kjer prevladujejo ženske in v starostni skupini od 20 do 44,9 let, kjer ni bistvene razlike v času trajanja začasne nezmožnosti za delo med spoloma. Bistveno manjši % BS in IO pa beležimo v starosti do 19,9 let, najnižji pa pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 45)

Graf 45: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca po starostnih skupinah.

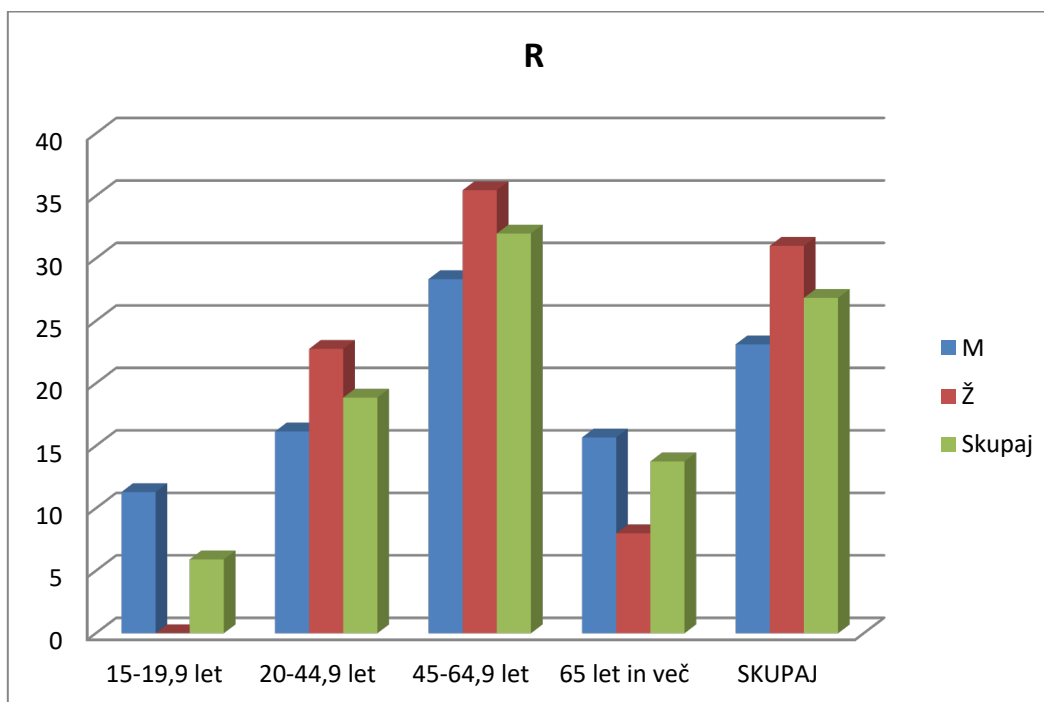
Prav tako je število primerov na 100 zaposlenih (IF) najvišje v starostnih skupinah od 45 do 64,9 let in 20 do 44,9 let, najnižji IF pa ugotavljamo pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 46)

Graf 46: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koma po starostnih skupinah.

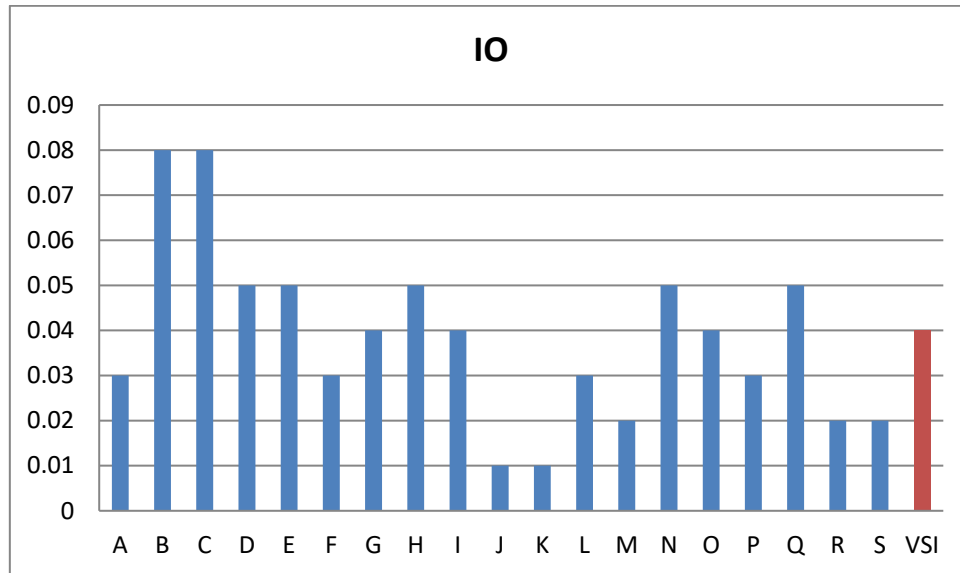
S staranjem se povečuje povprečno trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koma in je najdaljše v starostni skupini od 45 do 64,9 let, v starostni skupini 65 let in več pa ponovno upada. (GRAF 47)

Graf 47: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koma po starostnih skupinah.

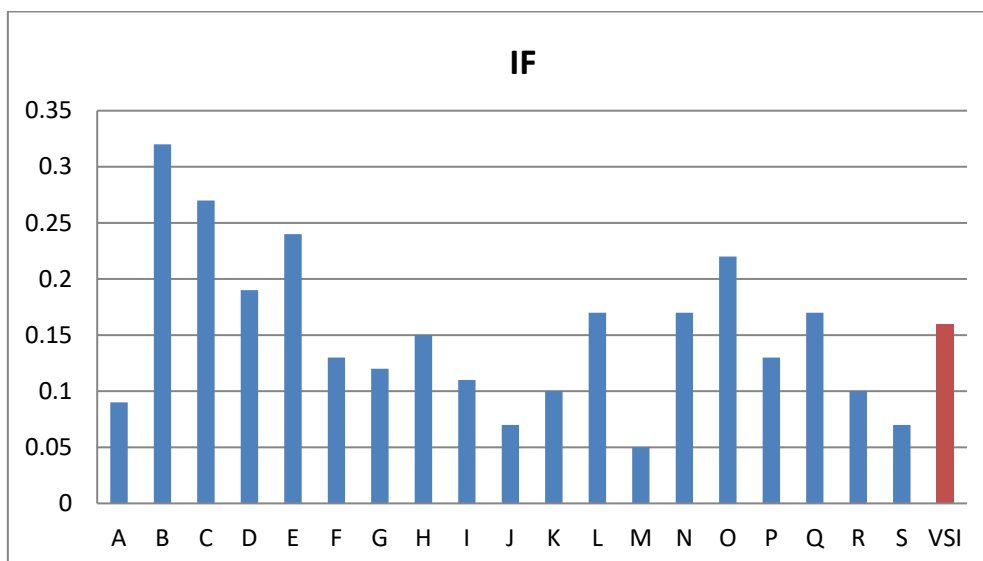
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO komolca bistveno ne odstopa v različnih dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Kljub temu pa beležimo najvišji % BS in IO zaradi bolezn komolca rudarstvu (B) in v predelovalnih dejavnosti (C). (GRAF 48)

Graf 48: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca po dejavnostih (SKD področja).

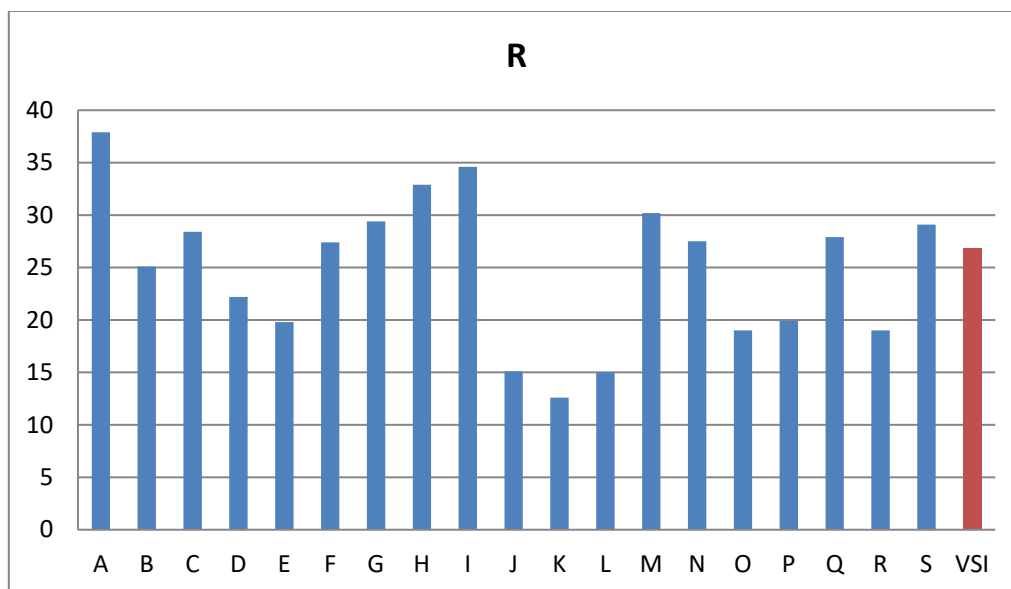
Po posameznih področjih gospodarskih dejavnostih pa ugotavljamo nekoliko večje razlike v frekvenci najpogostejših z delom povezanih KMO komolca. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih bolezn na 100 zaposlenih prištevamo rudarstvo (B), predelovalne dejavnosti (C), dejavnost oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E) ter dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O). (GRAF 49)

Graf 49: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO komolca po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca pa beležimo v kmetijstvu in lov, gozdarstvu in ribištvu (A), v gostinstvu (I), v prometu in skladiščenju (H), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G) ter v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (M). (GRAF 50)

Graf 50: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

Razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO komolca beležimo tudi med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

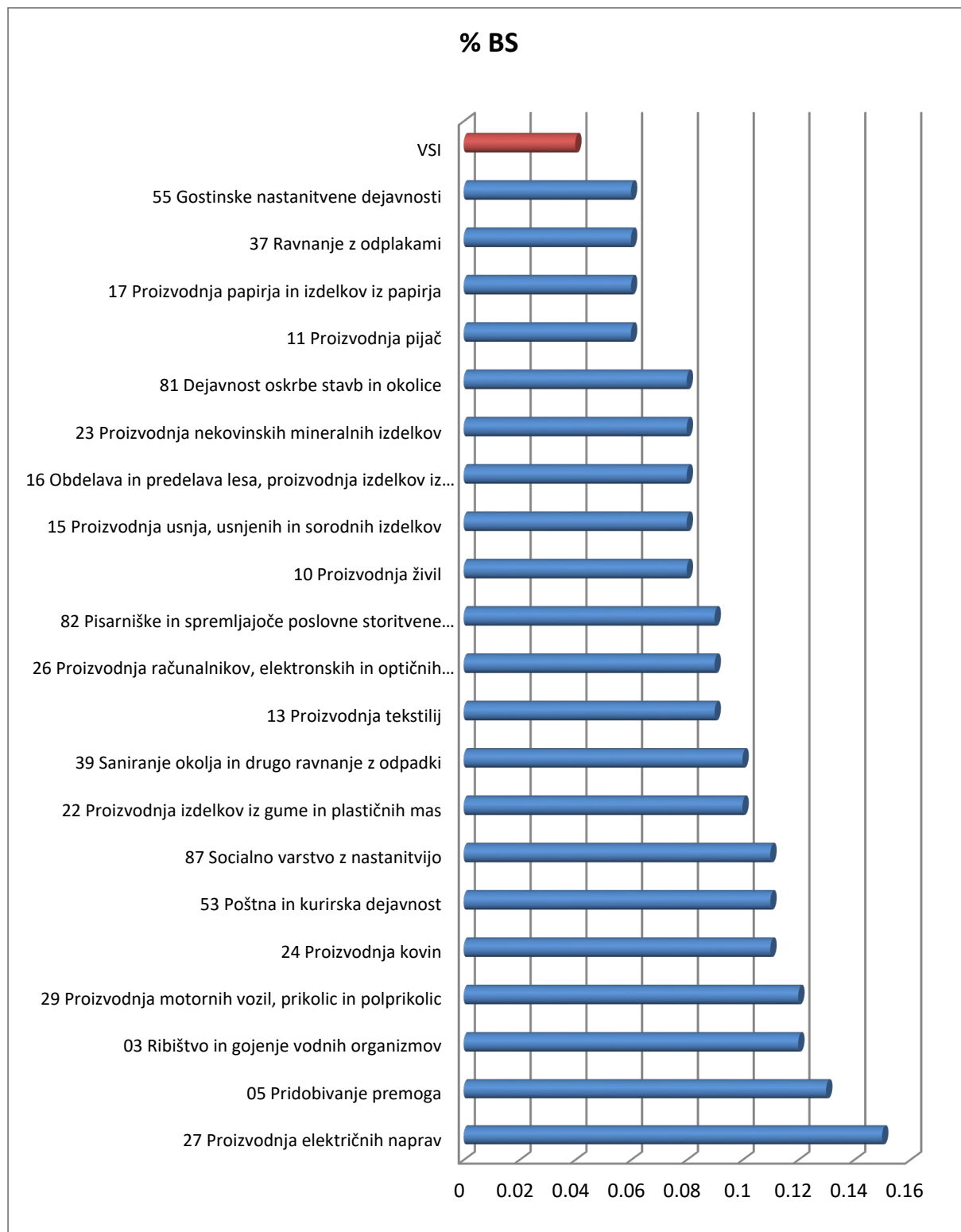
Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji odstotek in število zgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v proizvodnji električnih naprav (C27), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v ribištvu in gojenju vodnih organizmov (A03), v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (C29), v proizvodnji kovin (C24), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji izdelkov iz gume in plastičnih mas (C22), v dejavnosti saniranja okolja in drugega ravnanja z odpadki (E39) ter v proizvodnji tekstilij (C13). (GRAF 51)

Največje število primerov navedenih obolenj na 100 zaposlenih smo registrirali v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v dejavnosti saniranja okolja in drugega ravnanja z odpadki (E39), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v proizvodnji računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov (C26), v proizvodnji drugih vozil in plovil (C30), pri ravnanju z odplakami (E37), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v proizvodnji kovin (C24), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87) ter v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (C29). (GRAF 52)

V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca najdaljše v pravni in računovodski dejavnosti (M69), v drugih strokovnih in tehničnih dejavnostih (M74), v pisarniški in spremljajočih poslovno storitvenih dejavnostih (N82), v ribištvu in gojenju vodnih organizmov (A03), v dejavnosti članskih organizacij (S94), v proizvodnji električnih

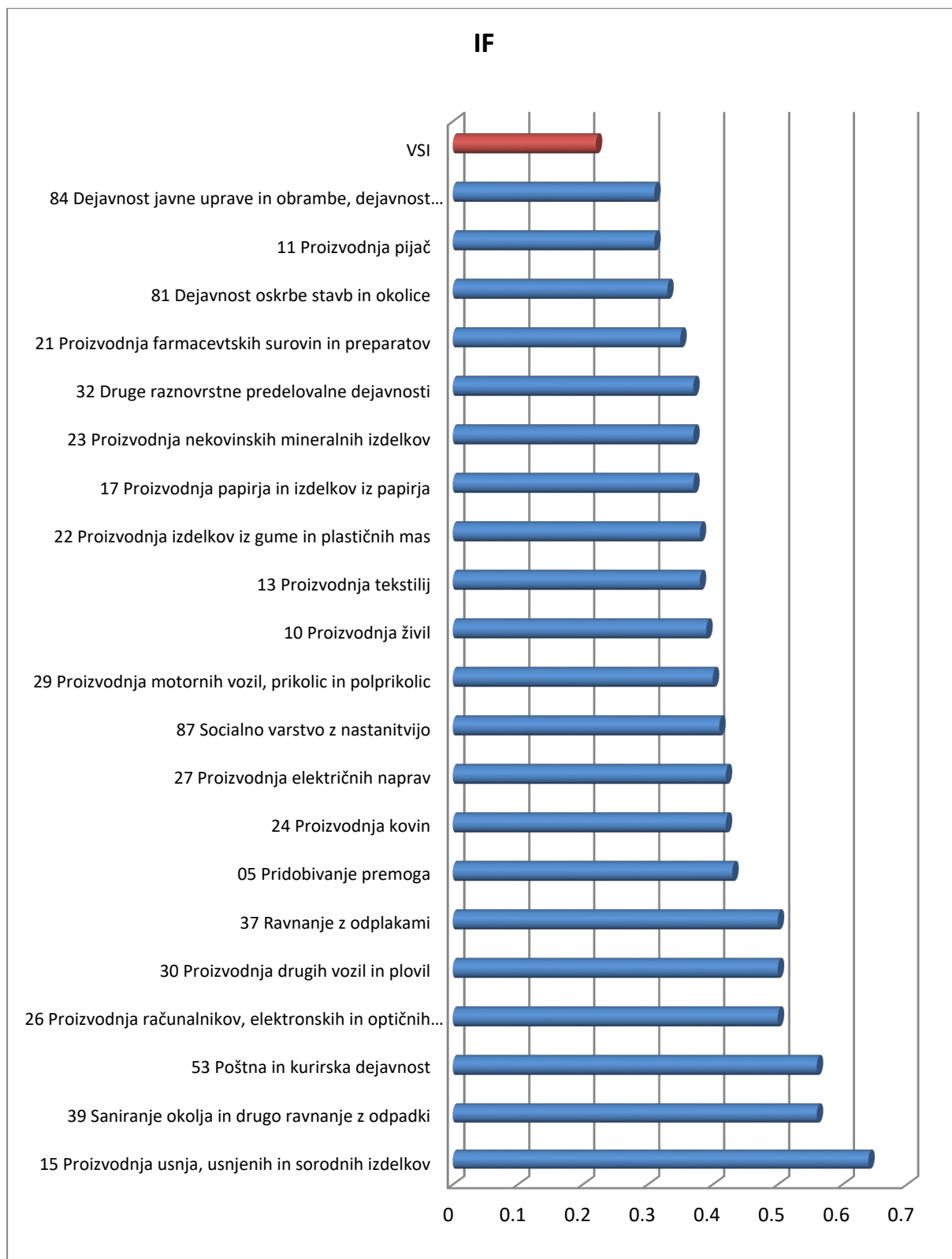
naprav (C27), socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v dejavnosti strežbe jedi in pijač (I56) in v obdelavi in predelavi lesa in proizvodnji izdelkov iz lesa (C16). (GRAF 53)

Graf 51: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kololca.

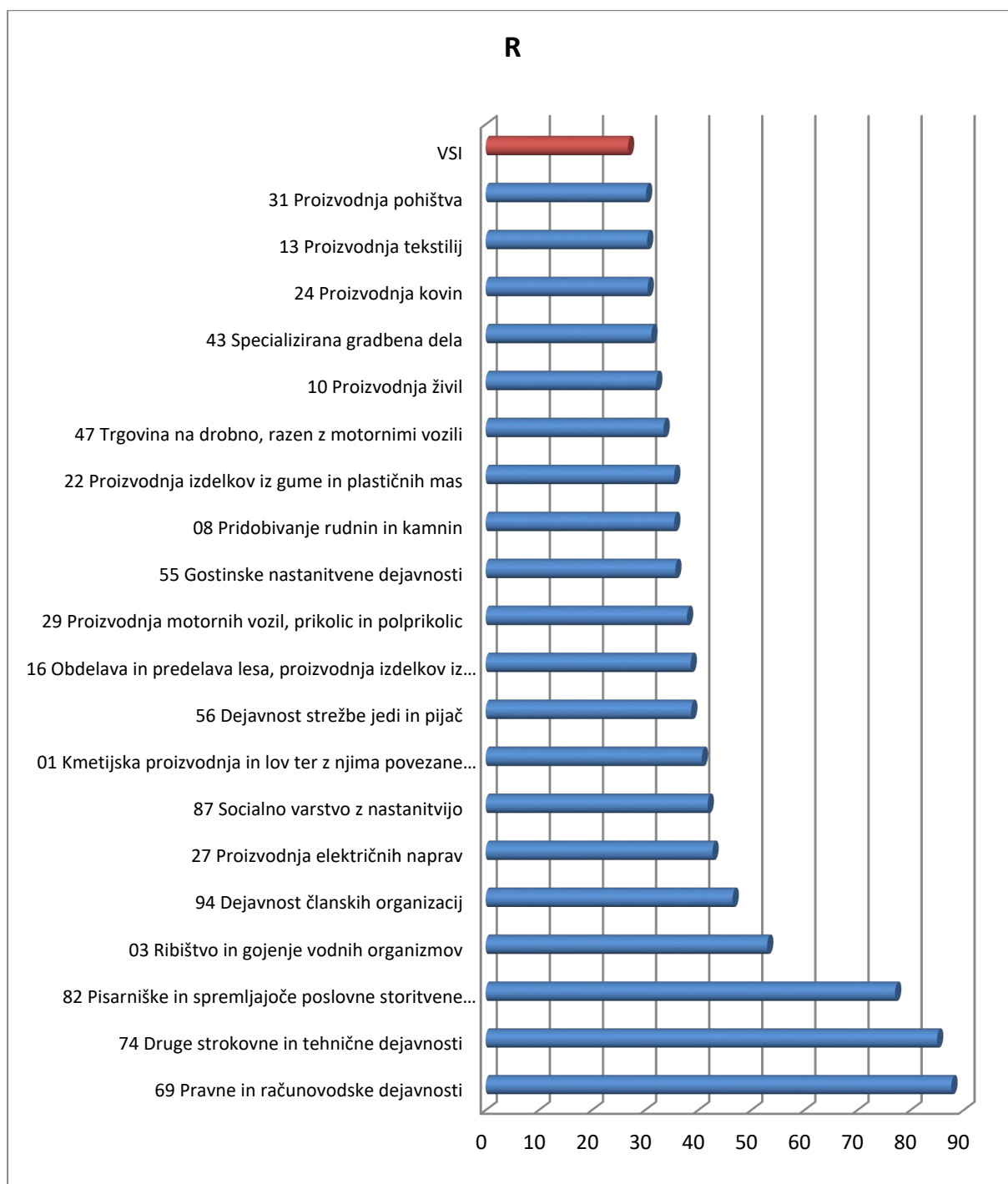

Graf 52: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kromolca.

Graf 53: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS), število (IO) izgubljenih na zaposlenega pri delavcih ter število primerov na 100 zaposlenih (IF) v proizvodnji električnih naprav in v proizvodnji kovin. Najdaljše trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca pa smo ugotavljali v proizvodnji električnih naprav, v dejavnosti strežbe jedi in pijač in v proizvodnji kovin. (TABELA 8)

Tabela 8: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje od 2015 do 2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,03 %	0,11	0,36	30,5
Proizvodnja električnih naprav	0,04 %	0,15	0,35	42,7
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,01 %	0,04	0,20	18,6
Gradnja stavb	0,01 %	0,02	0,11	20,9
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,01 %	0,02	0,17	21,1
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,01 %	0,03	0,08	38,7
Zdravstvo	0,01 %	0,03	0,13	24,8
Policija	0,01 %	0,03	0,19	15,1
Splošna javna uprava	0,01 %	0,03	0,19	14,9
Povprečje	0,01 %	0,04	0,16	26,8

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019

Od leta 2015 dalje ne beležimo bistvenega porasta odstotka (% BS), števila izgubljenih delovnih dni na zaposlenega (IO) ter števila primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca, saj je trend gibanja zdravstvenega absentizma zaradi navedenih obolenj praktično nespremenjen. V zadnjem času beležimo le porast povprečnega trajanja (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca. (TABELA 9)

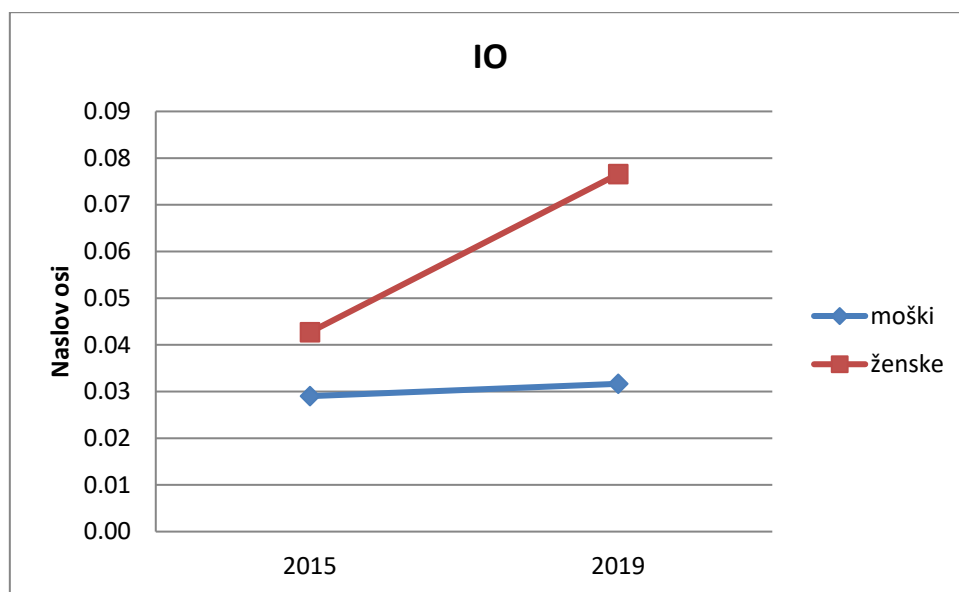
Tabela 9: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,01 %	0,04	0,16	22,02
2016	0,01 %	0,04	0,16	23,28
2017	0,01 %	0,04	0,16	26,62
2018	0,01 %	0,04	0,15	31,61
2019	0,01 %	0,04	0,17	30,66

Porast začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca ugotavljamo le v ženski populaciji. V letu 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO komolca pri ženskah in pri moških 0,01 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narastel na 0,02 %, pri moških pa je ostal nespremenjen.

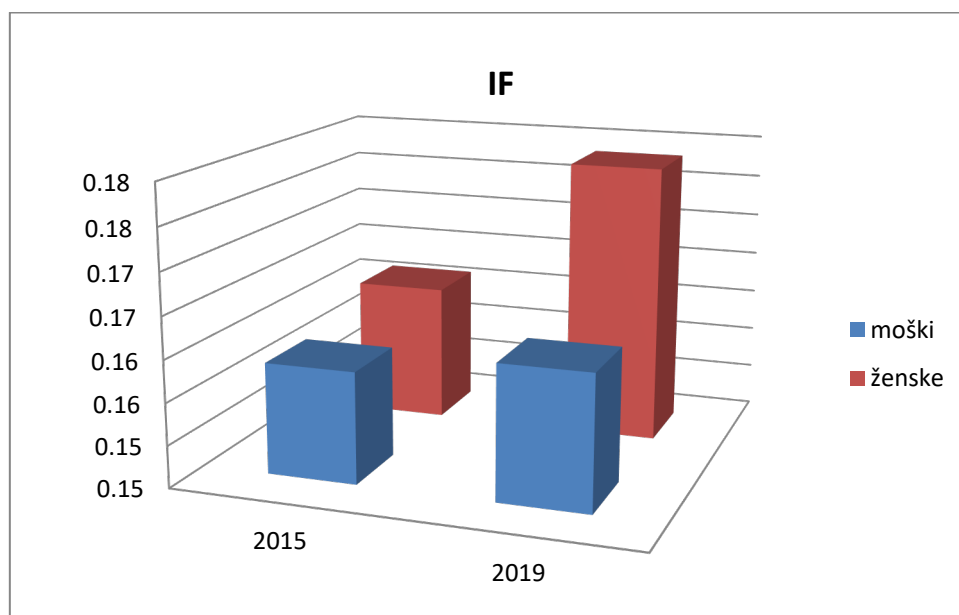
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) pri ženskah povečalo za 50 % (z 0,04 na 0,08 dni), pri moških pa je ostalo nespremenjeno (0,03 dni). (GRAF 54)

Graf 54: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koolca v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

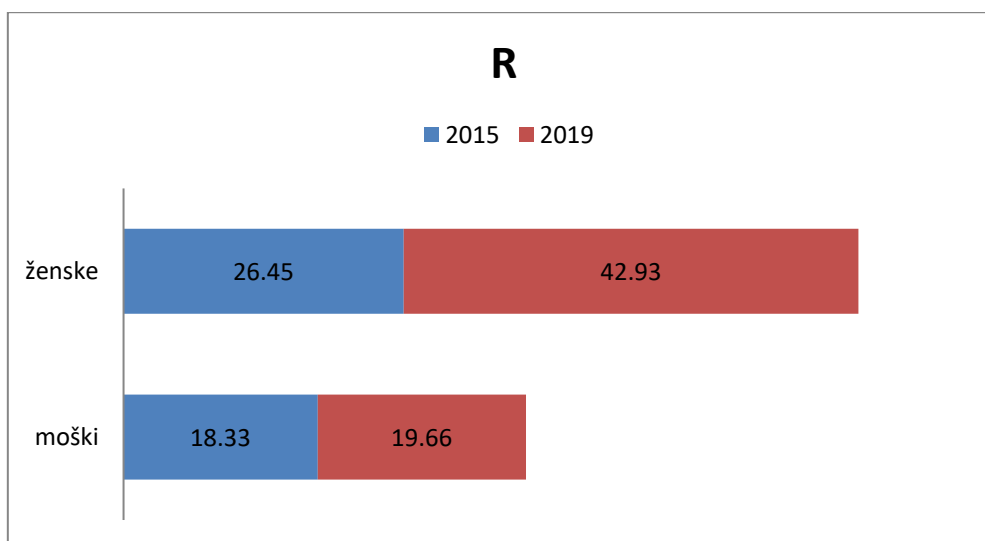
V opazovanem obdobju se je število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) pri ženskah povečalo za 0,02 primera (z 0,16 primera na 0,18 primera), pri moških pa nismo beležili rasti IF in je znašal 0,16 primera. (GRAF 55)

Graf 55: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koolca v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

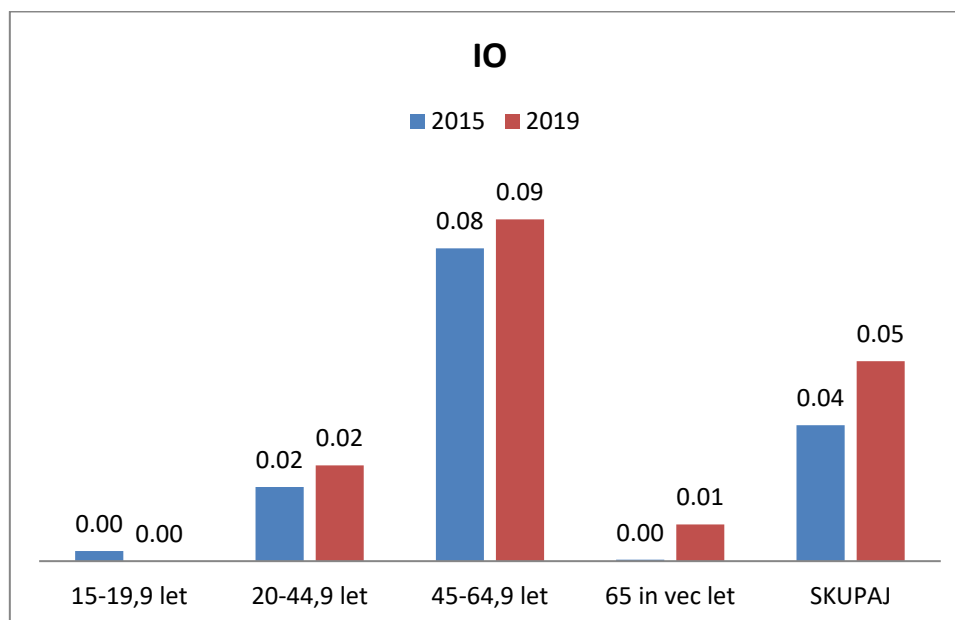
V povprečju je trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koolca bistveno daljša pri ženskah. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 trajanje bolniškega staleža v ženski populaciji podaljšalo za 16,48 dni (s 26,45 na 42,93 dni), pri moških pa le za 1,33 dni (z 18,33 na 19,66 dni). (GRAF 56)

Graf 56: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

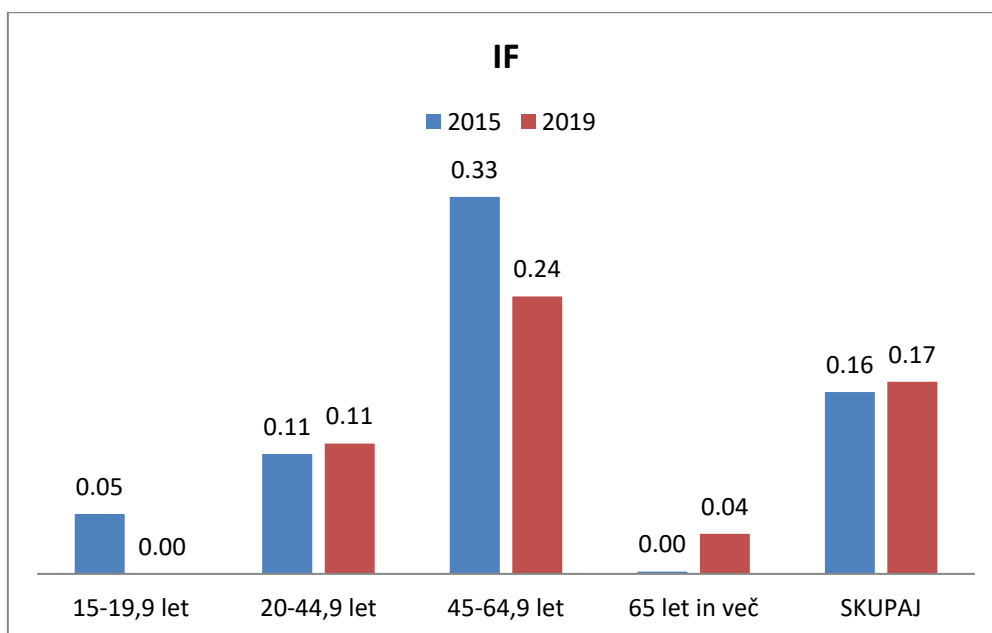
Največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca beležimo v starostni skupini od 45 do 64,9, največji prirastek % BS in IO v letu 2019 pa beležimo pri zaposlenih, ki so stari 45 let in več, pri mlajših od 45 let pa ne beležimo bistvenih sprememb. (GRAF 57)

Graf 57: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

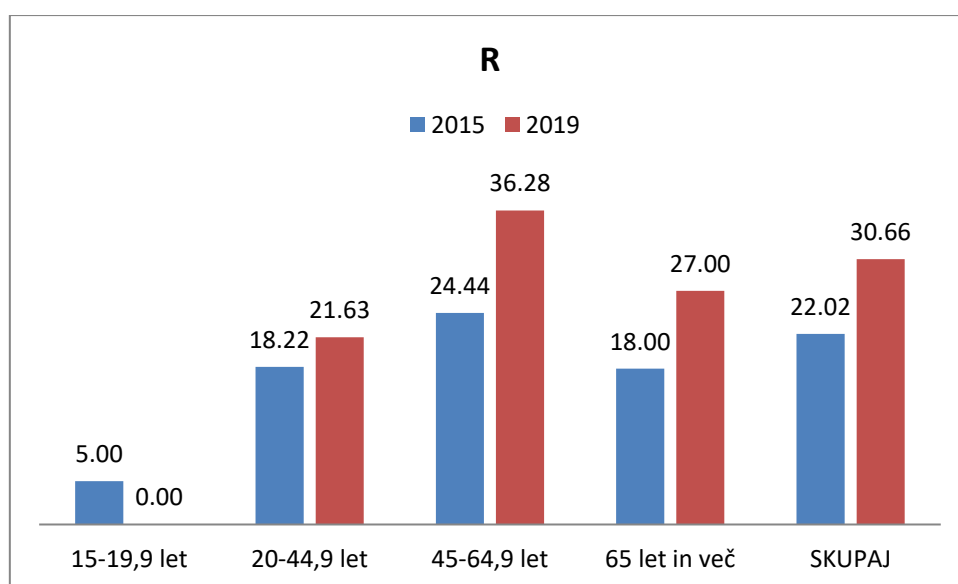
Od leta 2015 dalje beležimo največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let. V primerjavi z letom 2015 pa v letu 2019 beležimo največji prirastek števila primerov pri zaposlenih, starih 65 let in več, v ostalih starostnih skupinah pa se je v letu 2019, v primerjavi z letom 2015, število primerov celo zmanjšalo. (GRAF 58)

Graf 58: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

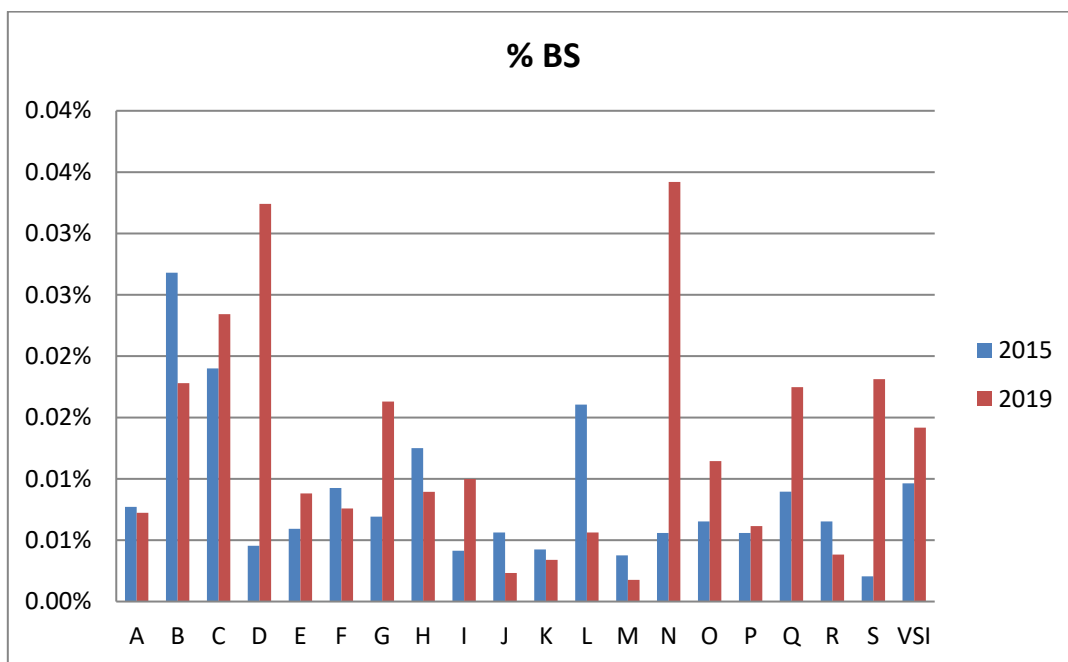
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca povečuje skoraj v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo v starostni skupini od 20 do 44,9 let ter v starostni skupini 65 let in več. Pri zaposlenih, starih do 19,9 let, pa smo v letu 2019, v primerjavi z letom 2015, beležili celo upad trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca. (GRAF 59)

Graf 59: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

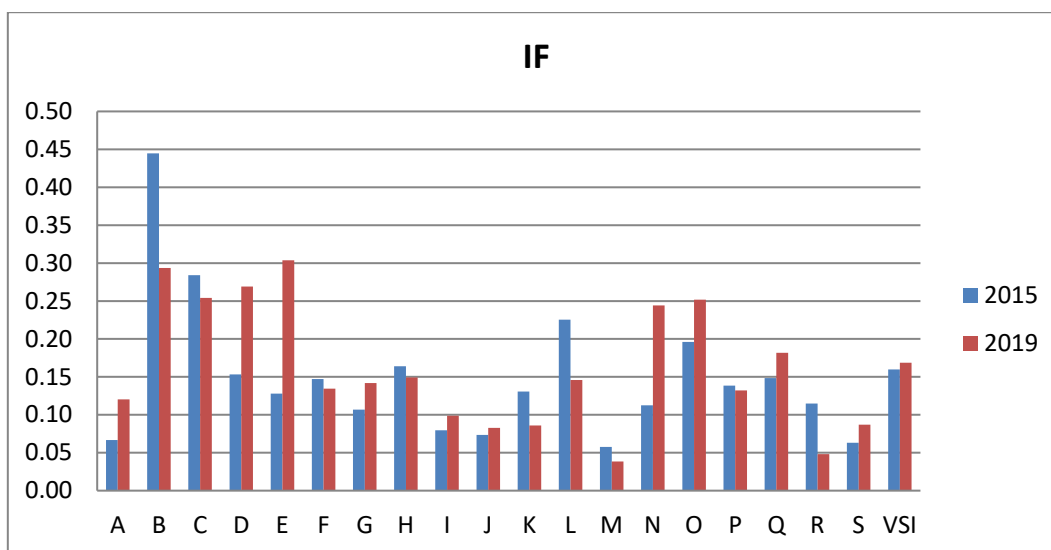
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povečal odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v večini dejavnostih po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili le v rudarstvu (B), v informacijski in komunikacijski dejavnosti (J) ter v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L). Največji porast % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca pa smo ugotavljali v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N), sledijo druge dejavnosti (S), zdravstveno in socialno varstvo (Q) ter trgovina, vzdrževanje in popravilo motornih vozil (G). (GRAF 60)

Graf 60: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

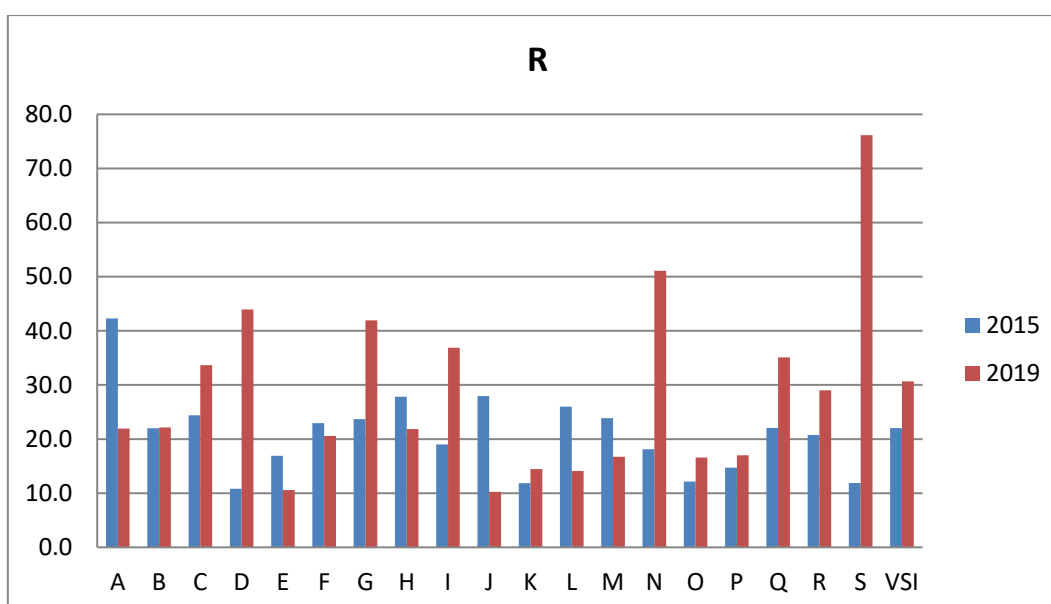
V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N), v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O) ter v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A). Upad števila primerov na 100 zaposlenih pa smo registrirali v rudarstvu (B), v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L) ter v finančni in zavarovalniški dejavnosti (K). (GRAF 61)

Graf 61: Število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koolca na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

V letu 2019 smo beležili največji porast trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj v drugih dejavnostih (S), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v gostinstvu (I) ter v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G). Upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa je bil registriran v kmetijstvu in lov, gozdarstvu in ribištvo (A), v informacijski in komunikacijski dejavnosti (J), v poslovanju z nepremičninami (L) ter v strokovni, znanstveni in tehnični dejavnosti (M). (GRAF 62)

Graf 62: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koolca po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

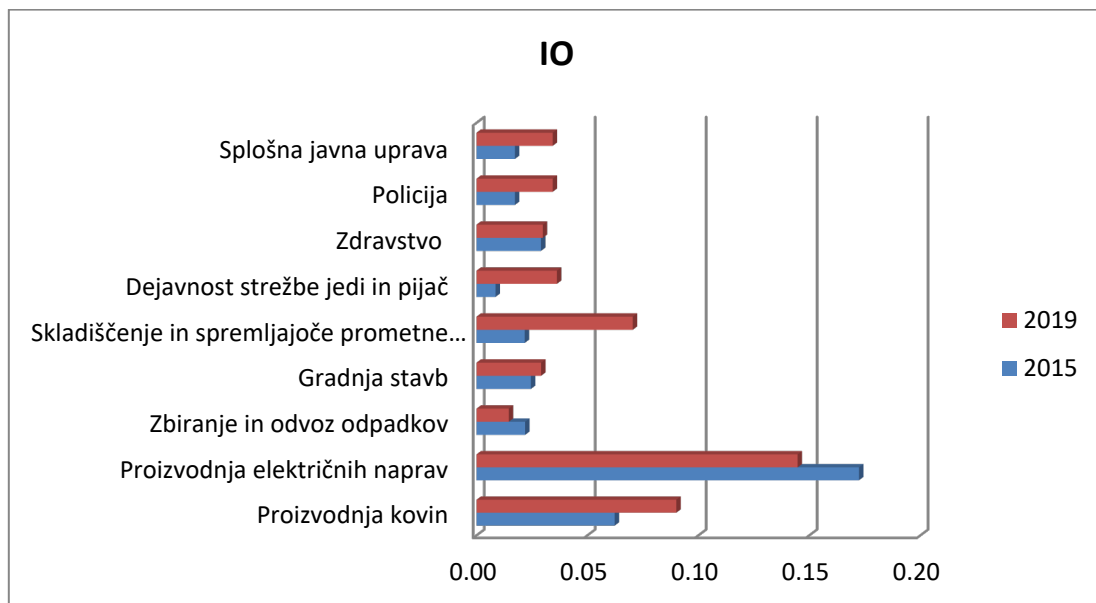

Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO koolca v posameznih izbranih dejavnosti. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo registrirali v skladiščenju in v spremljajočih prometnih

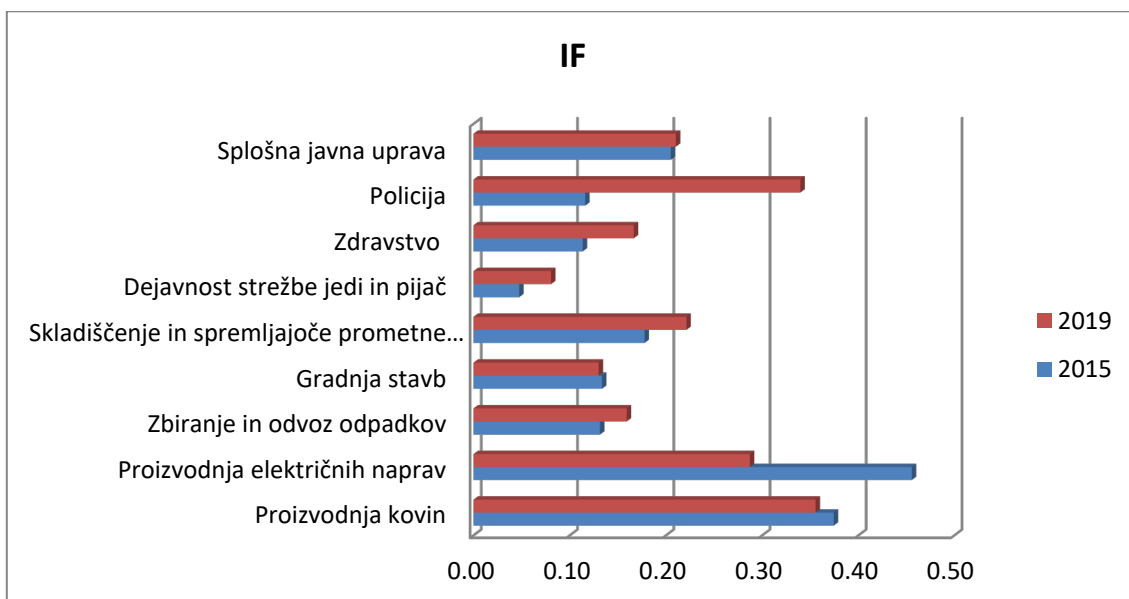
dejavnostih, v proizvodnji kovin ter dejavnosti strežbe jedi in pijač. Upad % BS in IO pa smo zabeležili v proizvodnji električnih naprav in v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov. (GRAF 63)

Graf 63: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

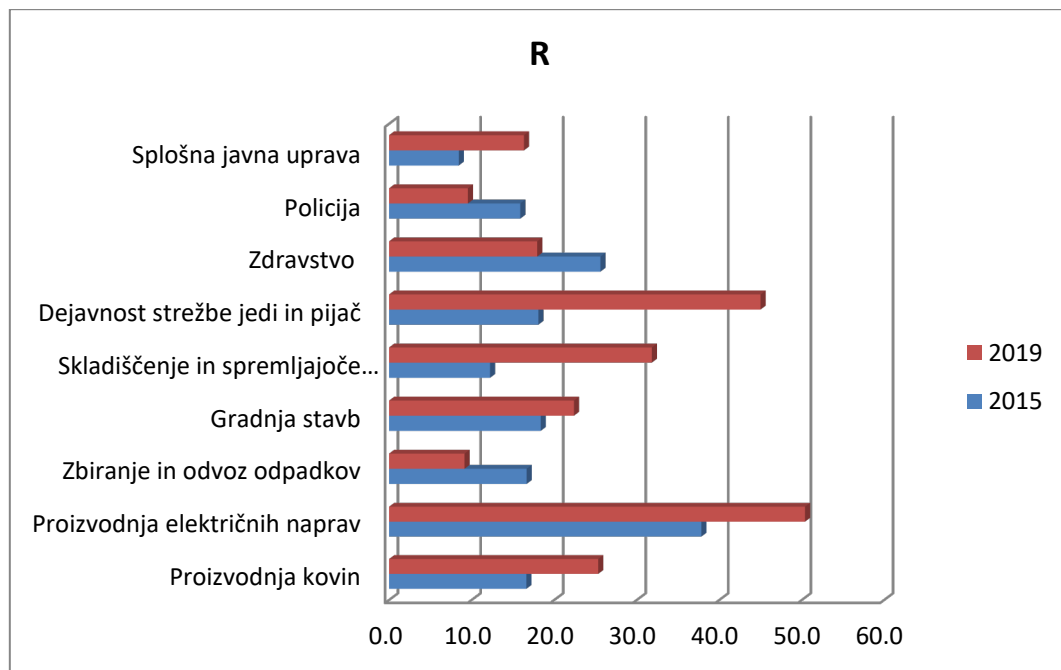
Analiza trenda gibanja zdravstvenega absentizma v izbranih dejavnostih je tudi prikazala porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO komolca na 100 zaposlenih (IF) skoraj v vseh izbranih dejavnostih, zmanjšanje IF beležimo le v dejavnosti proizvodnje električnih naprav in kovin. V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 beležili največji prirastek števila primerov v policiji, zdravstvu ter pri skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih. (GRAF 64)

Graf 64: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO komolca na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali podaljšanje trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v dejavnosti strežbe jedi in pijač, v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih in v proizvodnji električnih naprav. Upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa smo ugotavljali v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov, policiji in zdravstvu. (GRAF 65)

Graf 65: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO komolca v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA ZAPESTJA IN ROKE

Med najpogostejša z delom povezana KMO zapestja in roke uvrščamo artrozo I. MKP sklepa ali rizartrozo, tendosinovitis radialnega stiloida ali de Quervain, kronični krepitirajoči sinovitis roke in zapestja, periartitis zapestja ter sindroma zapestnega prehoda.

Z delom povezana najpogostejša KMO zapestja in roke predstavljajo približno 6 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO. Statistična analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvenca začasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO zapestja in roke približno 0,35 primera na 100 zaposlenih (3 do 4 primeri/1000 zaposlenih), povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 45 do 46 dni.

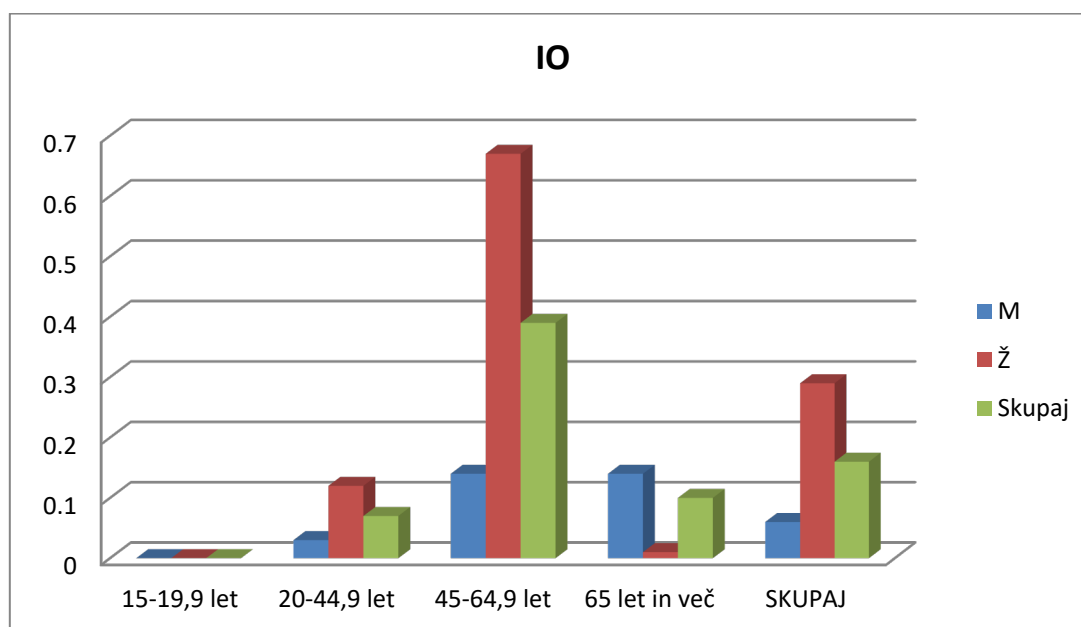
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke je pri ženskah približno 4-krat večja kot pri moških, prav tako je trajanje začasne nezmožnosti za delo daljše v ženski populaciji, ki se, v primerjavi z moško populacijo, v zadnjih letih še dodatno podaljšuje. (TABELA 10)

Tabela 10: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke (povprečje 2015–2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,02 %	0,06	0,15	39,13
Ženske	0,08 %	0,29	0,60	47,37
Skupaj	0,04 %	0,16	0,35	45,42

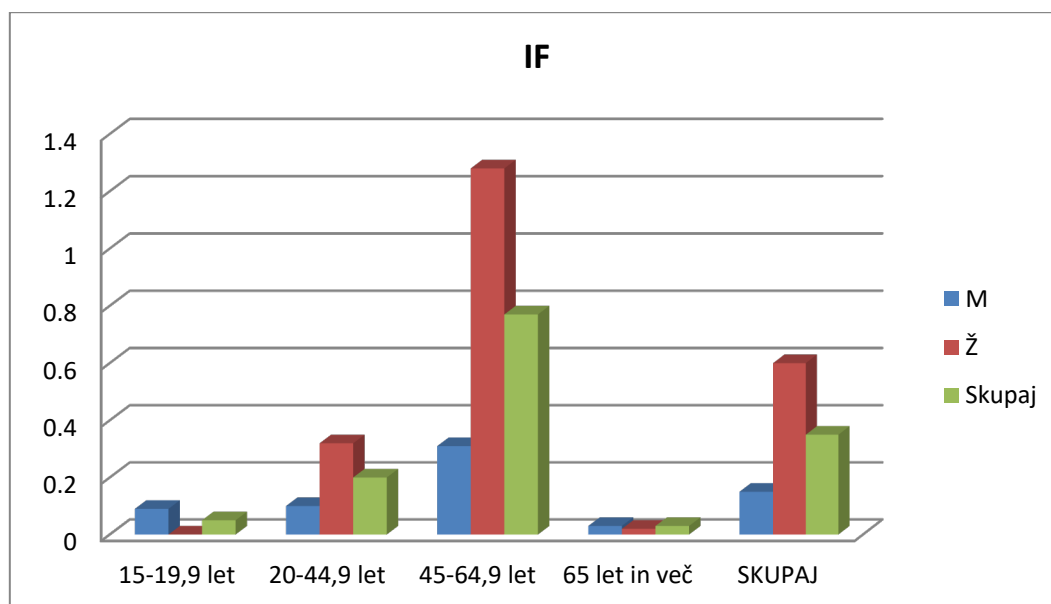
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke se razlikuje tudi po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let. V ženski populaciji je % BS in IO relativno visok tudi v starostni skupini od 20 do 44,9 let, pri moških pa v starosti 65 let in več. (GRAF 66)

Graf 66: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke po starostnih skupinah.

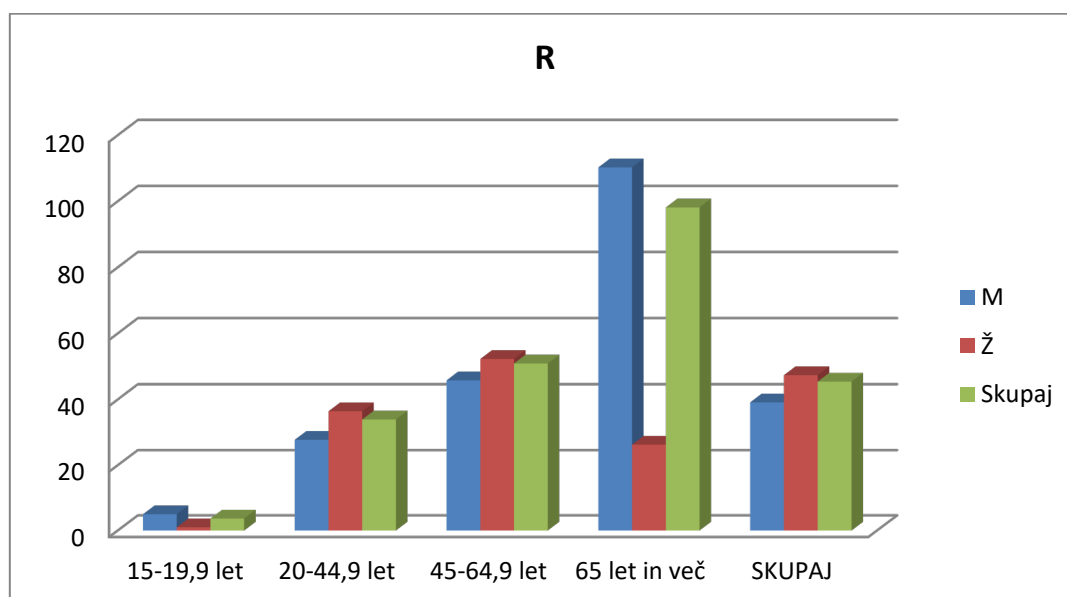
Tudi število primerov na 100 zaposlenih (IF) je najvišje v starostni skupini od 45 do 64,9 let in od 20 do 44,9 let, najnižji IF pa ugotavljamo pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 67)

Graf 67: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke po starostnih skupinah.

Najdaljše povprečno trajanje začasne (R) nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v ženski populaciji smo registrirali v starostni skupini od 45 do 64,9 let ter v starostni skupini od 20 do 44,9 let. Pri moških pa smo beležili najdaljše trajanje bolniškega staleža v starostni skupini 65 let in več, sledila je skupina moških, starih od 45 do 64,9 let. (GRAF 68)

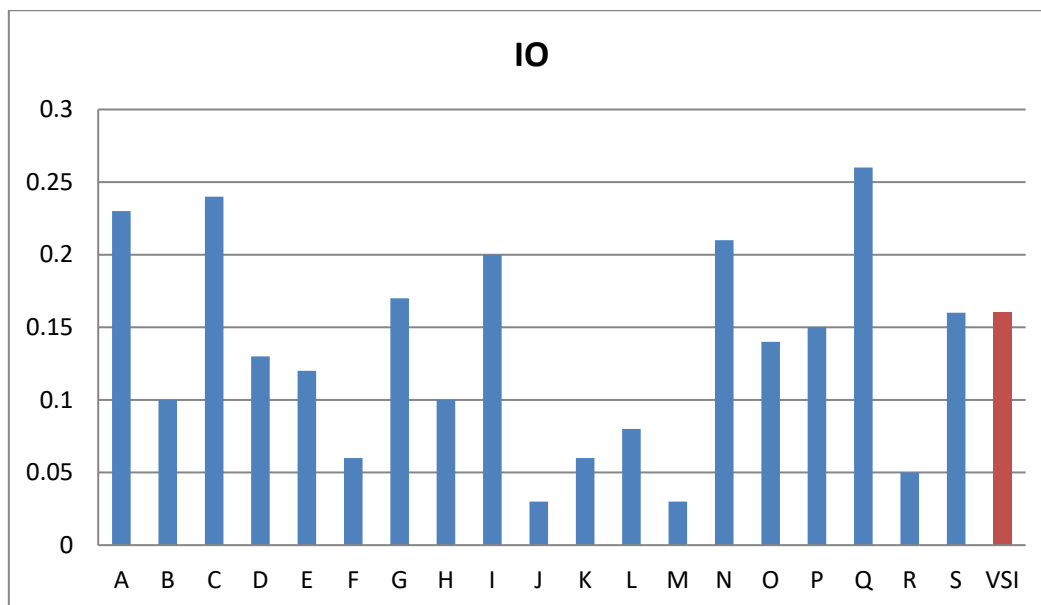
Graf 68: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke po starostnih skupinah.

Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke se razlikuje tudi po dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Največji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega beležimo v dejavnosti zdravstvenega in socialnega varstva (Q), sledijo predelovalne dejavnosti (C), kmetijstvo in

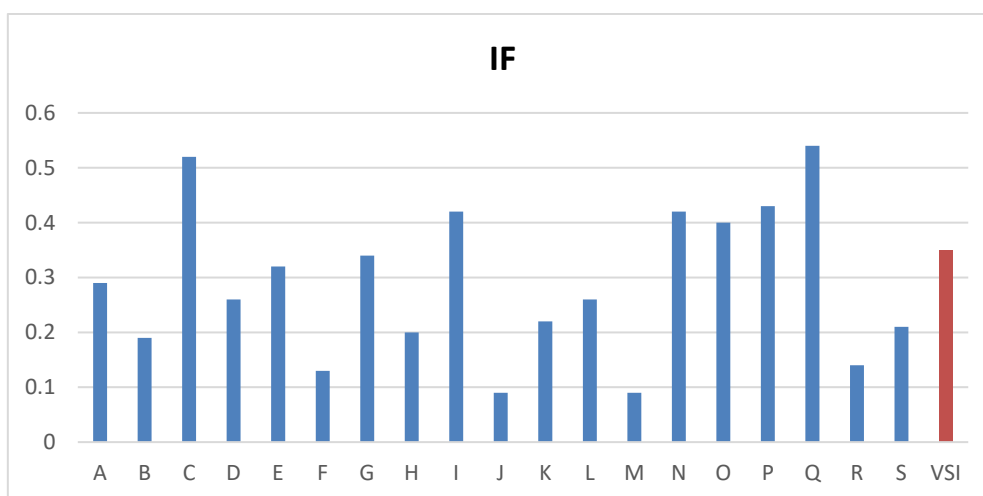
lov, gozdarstvo in ribištvo (A), druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N), gostinstvo (I) ter v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G). (GRAF 69)

Graf 69: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke po dejavnostih (SKD področja).

Prav tako se po posameznih področjih gospodarskih dejavnosti močno razlikuje frekvenca najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih boleznih na 100 zaposlenih prištevamo zdravstveno in socialno varstvo (Q), predelovalne dejavnosti (C), v gostinstvu (I), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti (N) ter v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G). (GRAF 70)

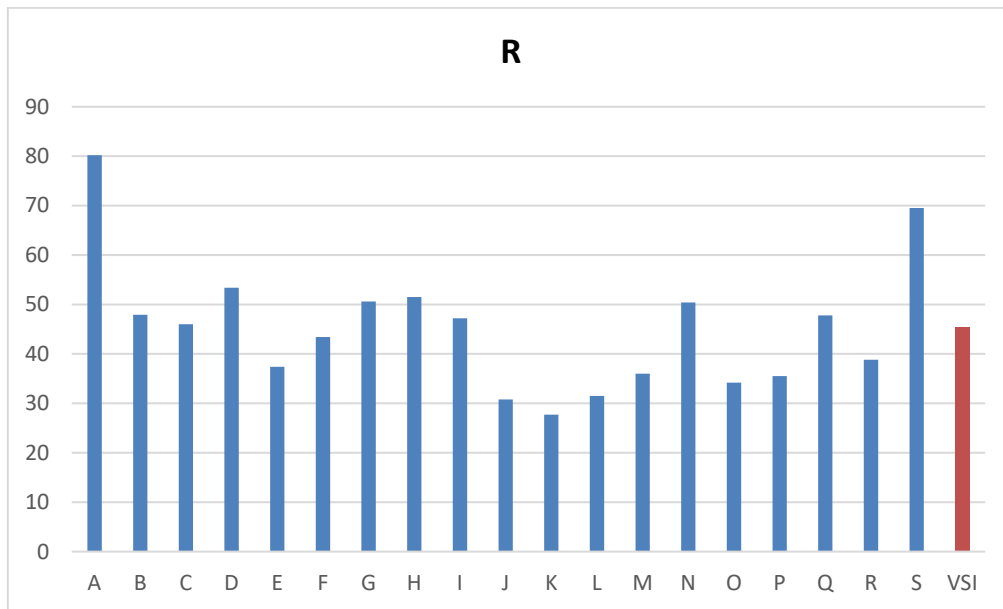
Graf 70: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke pa beležimo v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvo (A), v drugih dejavnostih

(S), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v prometu in skladiščenju (H) ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti (N). (GRAF 71)

Graf 71: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

Še večje razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke beležimo med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

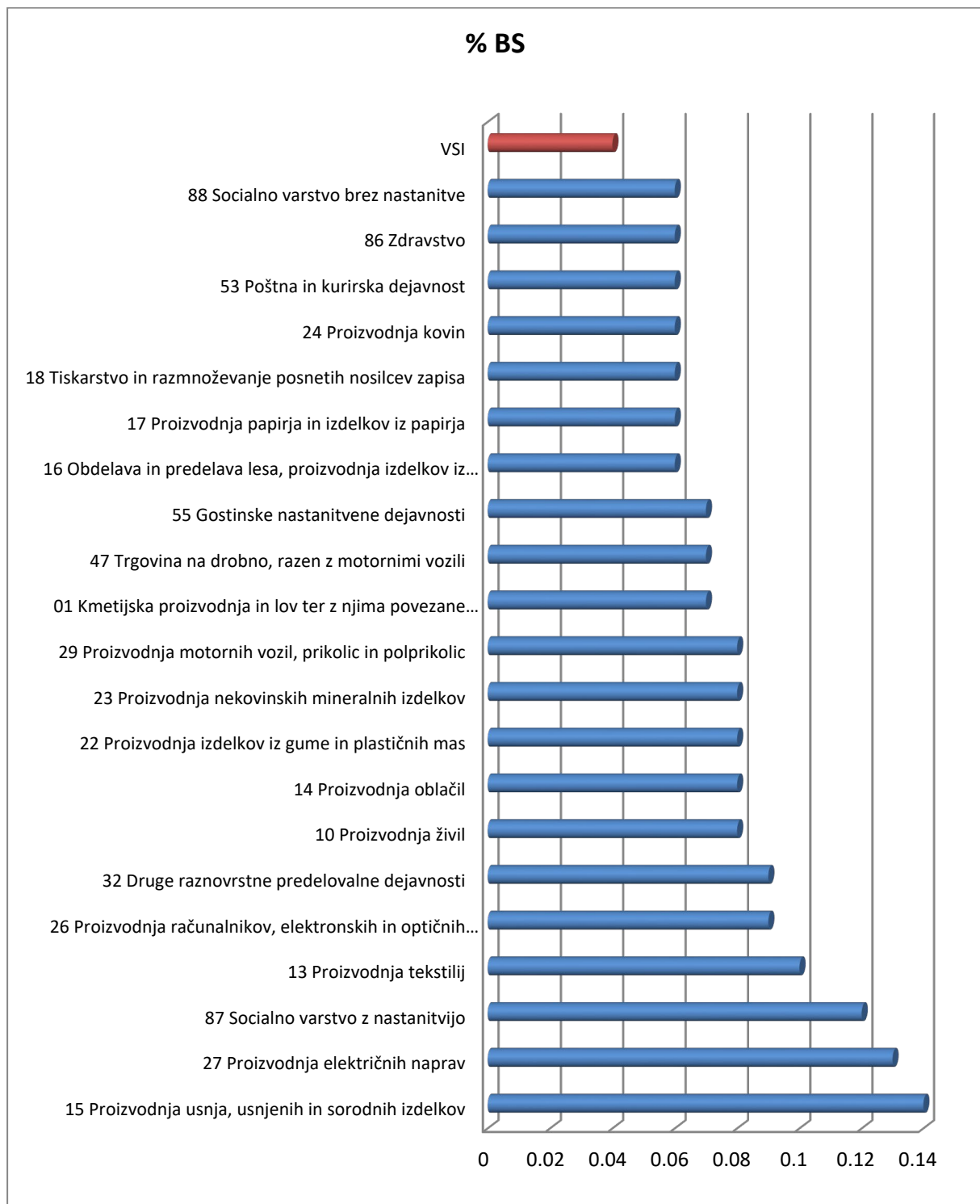
Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji odstotek in število izgubljenih dni zaradi navedenih KMO v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v proizvodnji električnih naprav (C27), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov (C26), v drugih raznovrstnih predelovalnih dejavnostih (C32), v proizvodnji živil (C10) in proizvodnji oblačil (C14), v proizvodnji izdelkov iz gume in plastičnih mas (C22), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23) ter v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (C29). (GRAF 72)

Največje število primerov navedenih obolenj na 100 zaposlenih smo registrirali v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v proizvodnji računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov (C26), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji drugih vozil in plovil (C30), v proizvodnji živil (C10), v proizvodnji električnih naprav (C27), v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic (C29), v drugih raznovrstnih predelovalnih dejavnostih (C32), v proizvodnji oblačil (C14) ter v proizvodnji tekstilij (C13). (GRAF 73)

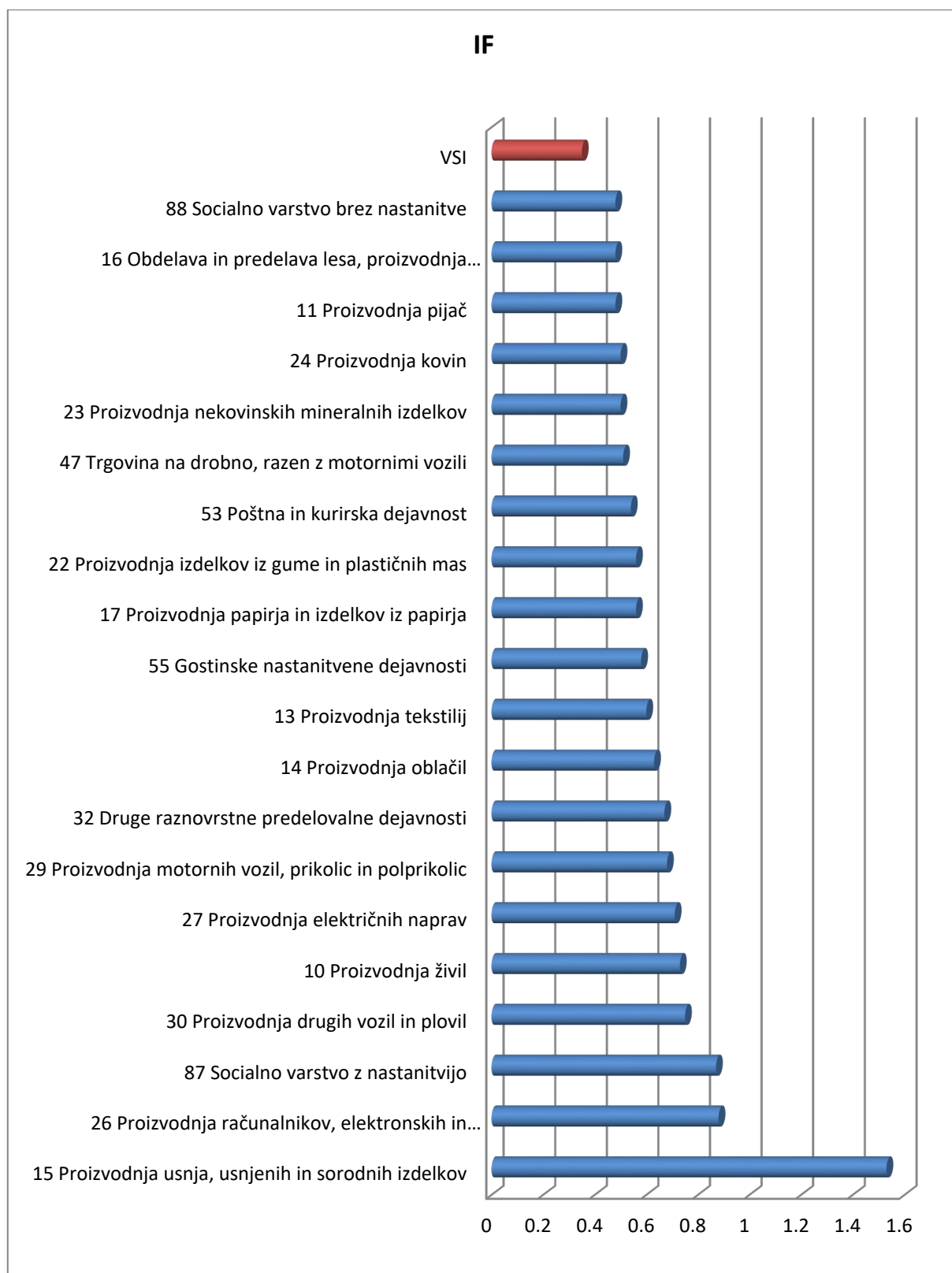
V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke najdaljše v gozdarstvu (A02), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v dejavnosti oskrbe stavb in okolice (N81), v varovanju in v poizvedovalnih dejavnostih (N80), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v drugih storitvenih dejavnostih (S96), v

proizvodnji električnih naprav (C27), v kopenskem prometu in cevovodnem transportu (H49), v proizvodnji tekstilij (C13) ter v športnih in drugih dejavnostih za prosti čas (N93). (GRAF 74)

Graf 72: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke.

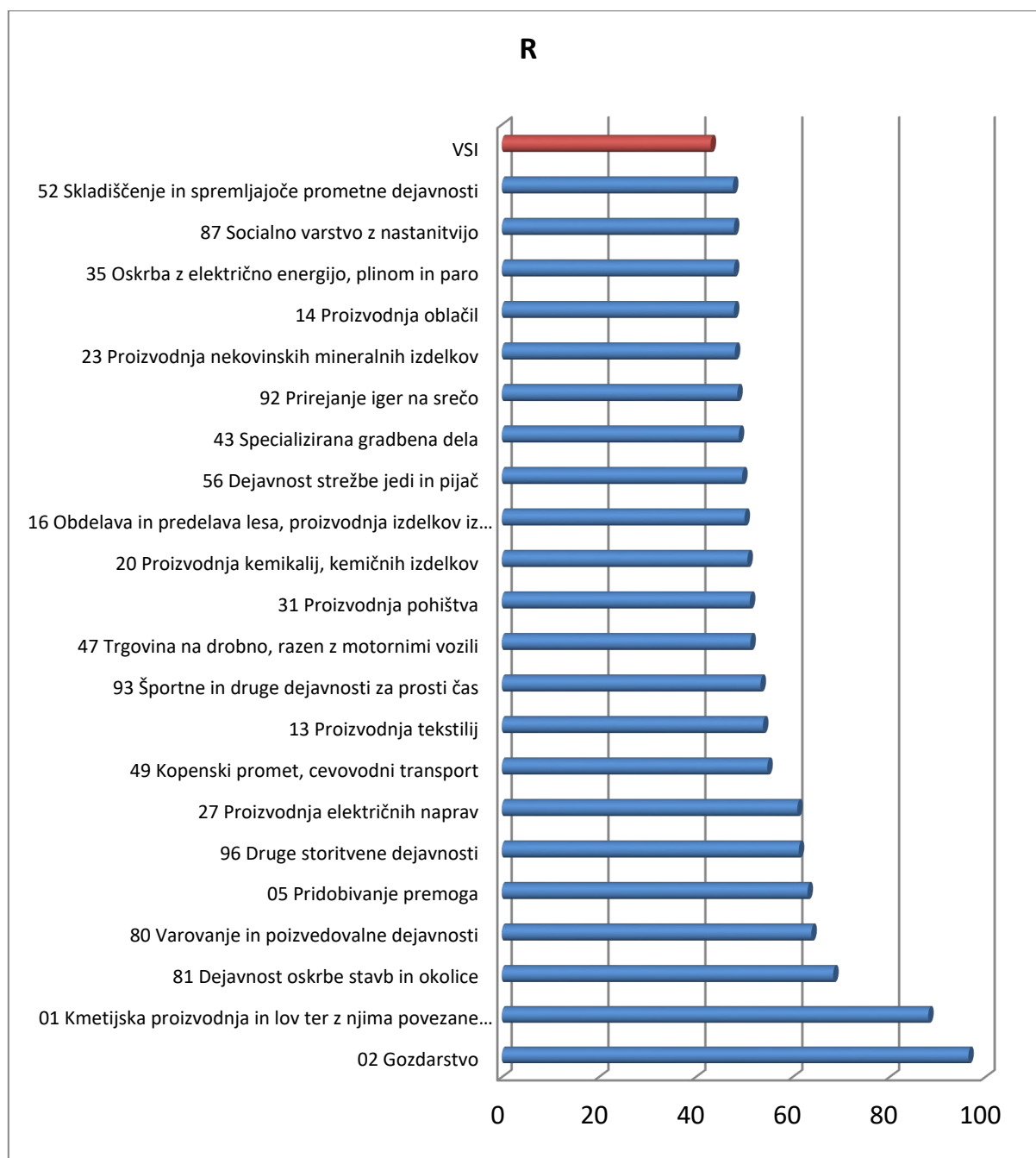

Graf 73: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke.

Graf 74: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih na zaposlenega pri delavcih v proizvodnji električnih naprav, v proizvodnji kovin ter v dejavnosti strežbe jedi in pijač. Največjo frekvenco KMO zapestja in roke smo beležili v proizvodnji električnih naprav, v proizvodnji kovin, v zdravstvu ter v splošni javni upravi. Najdaljše trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke pa smo ugotavljali v proizvodnji električnih naprav, v dejavnosti strežbe jedi in pijač ter pri skladiščenju in v spremljajočih prometnih dejavnostih. (TABELA 11)

Tabela 11: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje od 2015 do 2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,06 %	0,23	0,50	46,6
Proizvodnja električnih naprav	0,13 %	0,47	0,71	65,8
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,03 %	0,10	0,30	31,2
Gradnja stavb	0,02 %	0,06	0,14	40,4
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,04 %	0,13	0,27	47,8
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,05 %	0,17	0,35	49,5
Zdravstvo	0,06 %	0,20	0,44	46,2
Policija	0,02 %	0,08	0,30	27,5
Splošna javna uprava	0,03 %	0,11	0,38	28,9
Povprečje	0,04 %	0,16	0,35	45,4

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019

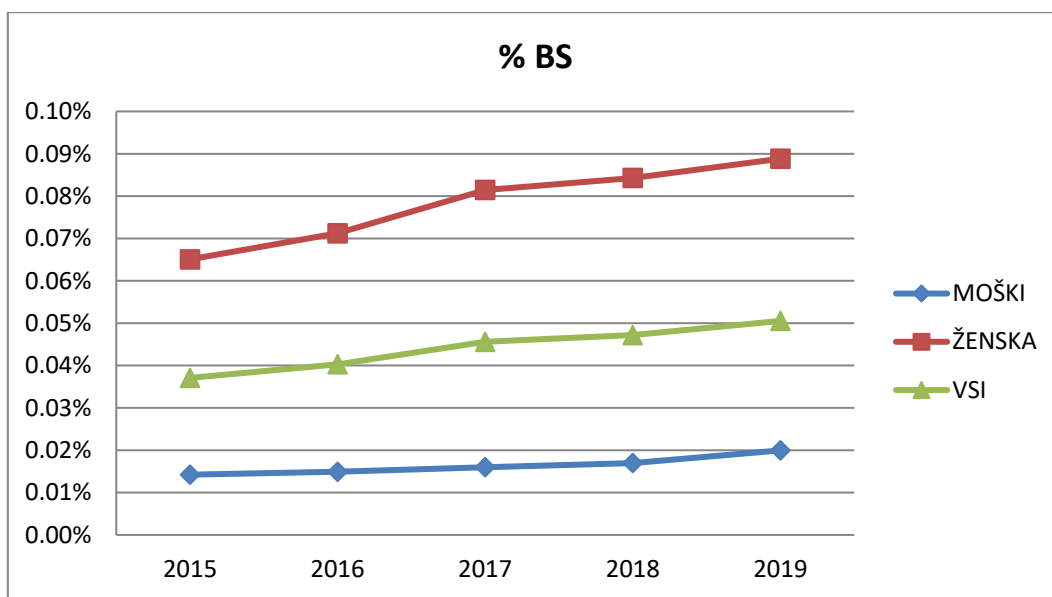
Od leta 2015 dalje beležimo le manjši porast odstotka in števila izgubljenih delovnih dni na zaposlenega, števila primerov in povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke. V primerjavi s celokupnim absentizmom, kjer se je v opazovanem obdobju % BS povečal za 18,5 % (s 4,1 na 4,86 %), je % BS zaradi KMO zapestja in roke praktično ostal nespremenjen (0,04 %). Ob tem pa smo beležili le manjši porast števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega (z 0,14 na 0,18 dni), števila primerov (IF) na 100 zaposlenih (z 0,31 primera na 0,37 primera) ter nekoliko večji porast povprečnega trajanja (R) začasne nezmožnosti za delo (s 43,43 na 49,22 dni). (TABELA 12)

Tabela 12: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,04 %	0,14	0,31	43,43
2016	0,04 %	0,15	0,34	43,28
2017	0,05 %	0,17	0,35	46,30
2018	0,05 %	0,17	0,38	44,88
2019	0,04 %	0,18	0,37	49,22

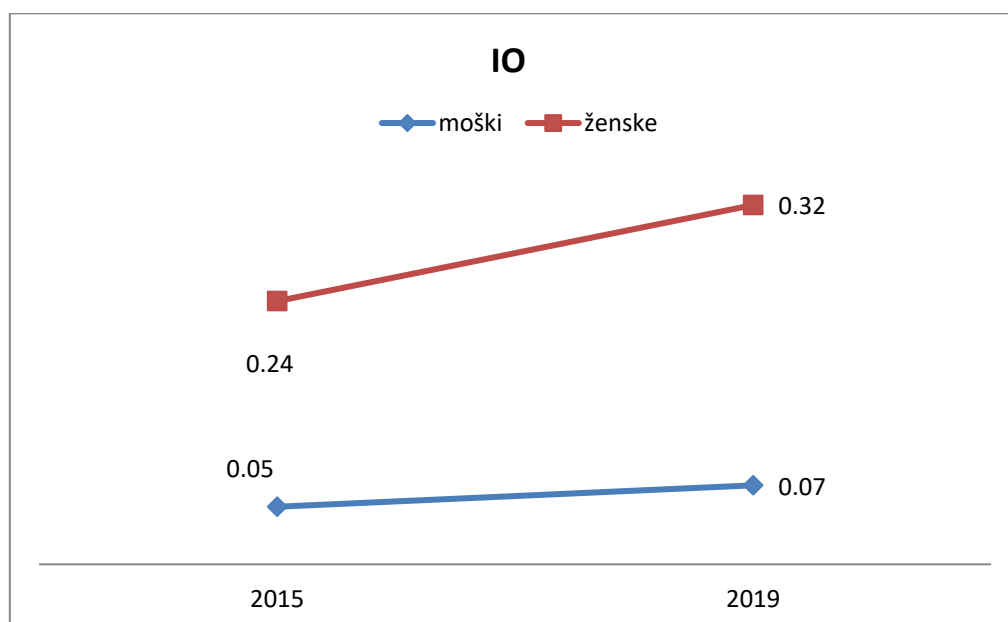
Porast začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke ugotavljamo predvsem v ženski populaciji. V letu 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO zapestja in roke pri ženskah 0,07 %, pri moških 0,01 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narastel na 0,09 %, pri moških pa na 0,02 %. (GRAF 75)

Graf 75: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke od 2015 do 2019 po spolu.

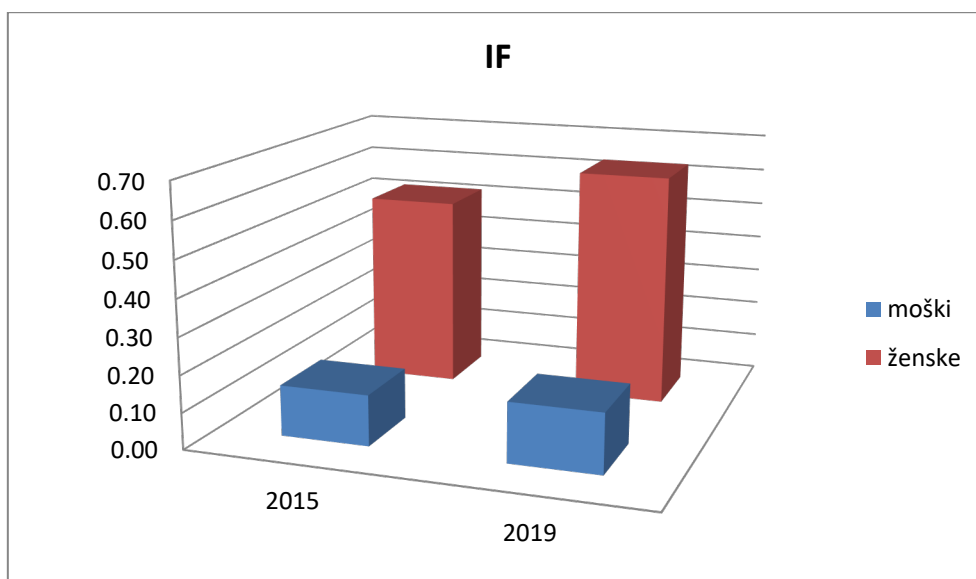
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) pri ženskah povečalo za 0,08 dni (z 0,24 na 0,32 dni), pri moških pa le za 0,02 dni (z 0,05 na 0,07 dni). (GRAF 76)

Graf 76: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

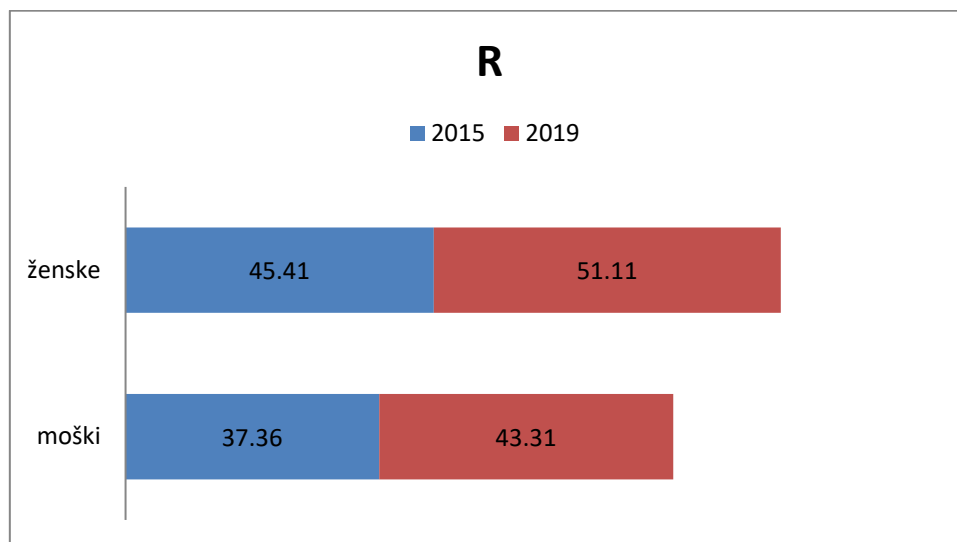
V opazovanem obdobju se je število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) pri ženskah povečalo za 0,11 primera (z 0,52 primera na 0,63 primera), pri moških pa le za 0,02 primera (z 0,14 primera na 0,16 primera). (GRAF 77)

Graf 77: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

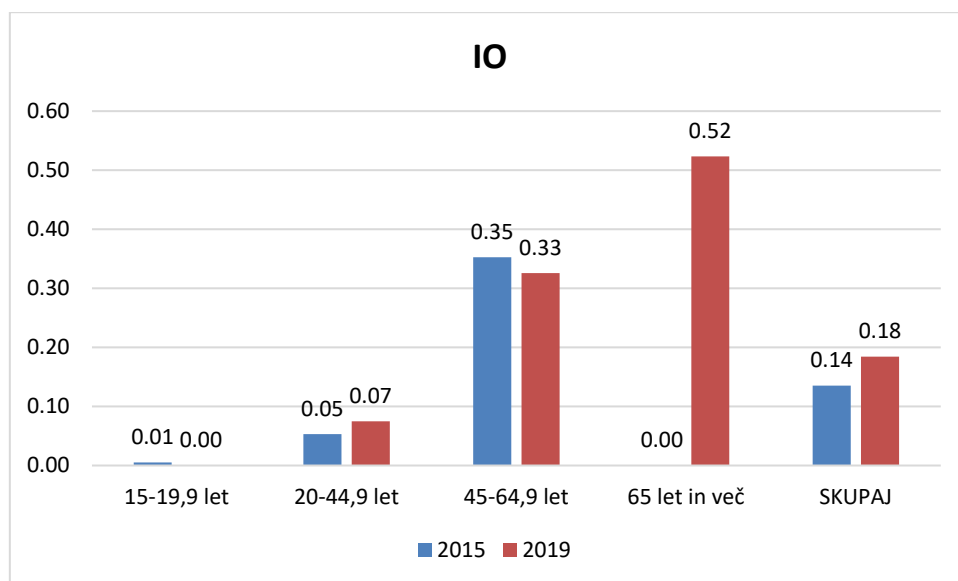
Na splošno je trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke pri ženskah daljše kot pri moških. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 podaljšala začasna nezmožnost za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj pri ženskah za 5,7 dni (s 45,41 na 51,11 dni), pri moških pa za 5,95 dni (s 37,36 na 43,31). (GRAF 78)

Graf 78: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

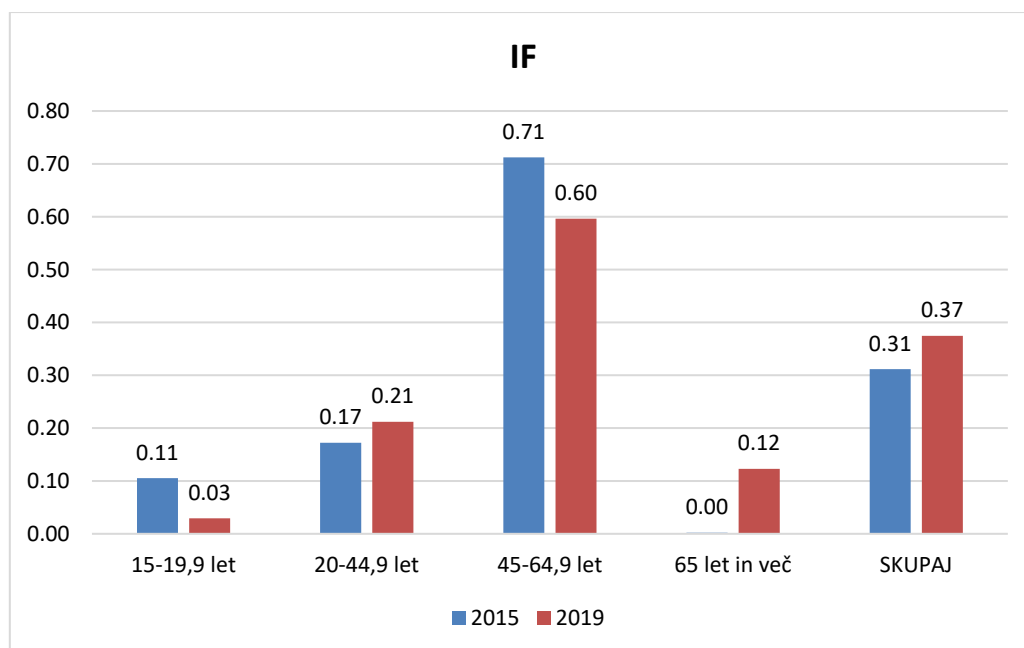
Največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke beležimo v starostni skupini od 45 do 64,9 let. Prirastek % BS in IO v letu 2019 smo beležili pri zaposlenih, starih 65 let in več, ter v starostni skupini od 20 do 44,9 let; v starostni skupini od 45 do 64,9 let pa smo v letu 2019 beležili upad % BS in IO. (GRAF 79)

Graf 79: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

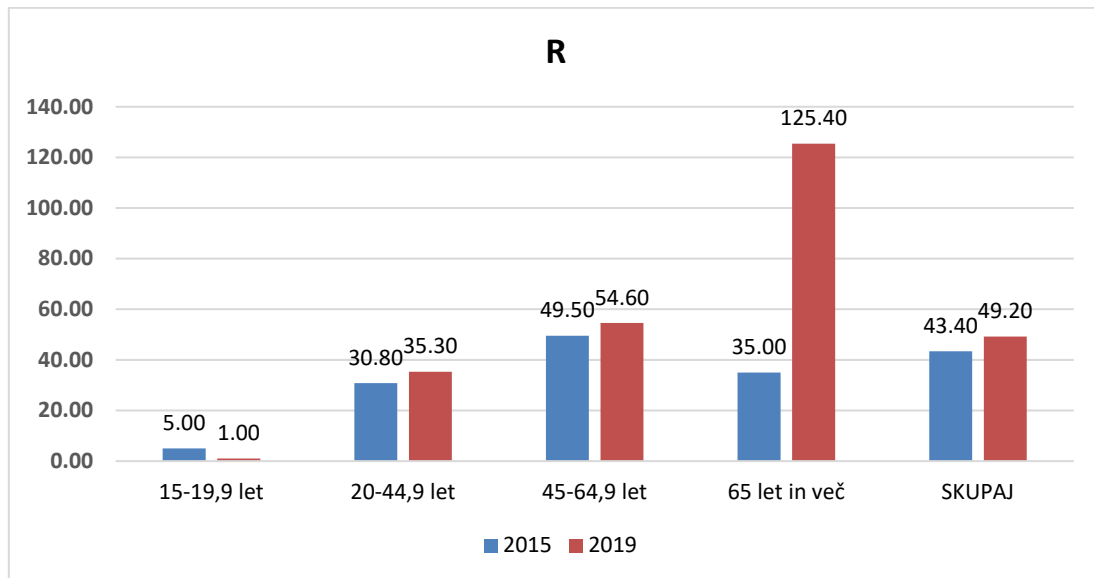
Od leta 2015 dalje beležimo tudi največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let, sledijo skupina zaposlenih starih od 20 do 44,9 let. V primerjavi z letom 2015 v letu 2019 beležimo največji prirastek števila primerov pri zaposlenih, starih 65 let in več, ter v starostni skupini do 19,9 let. V starostni skupini od 45 do 64,9 let pa se je leta 2019, v primerjavi z letom 2015, število primerov celo zmanjšalo. (GRAF 80)

Graf 80: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

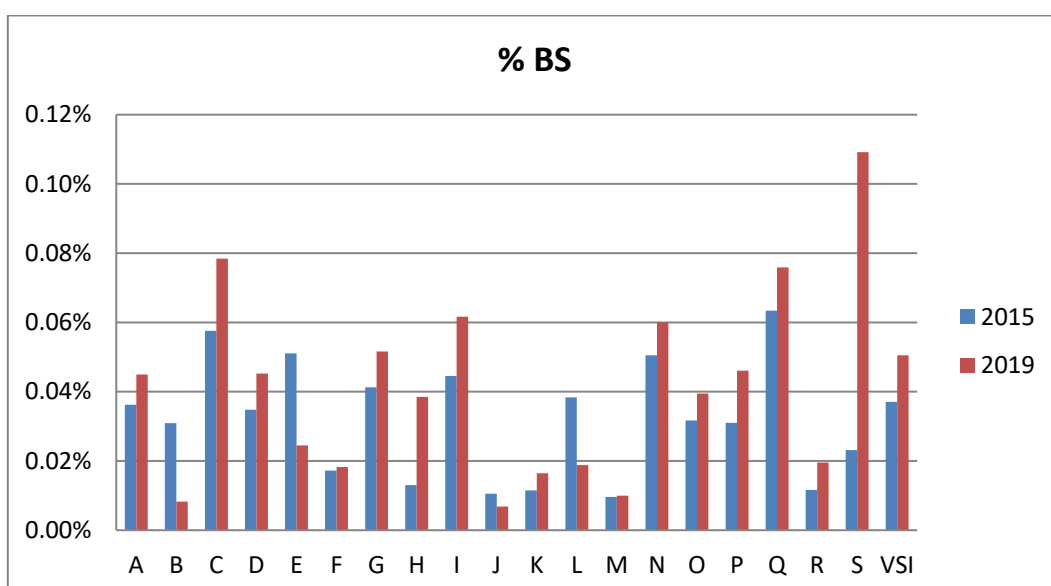
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke povečuje skoraj v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 81)

Graf 81: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

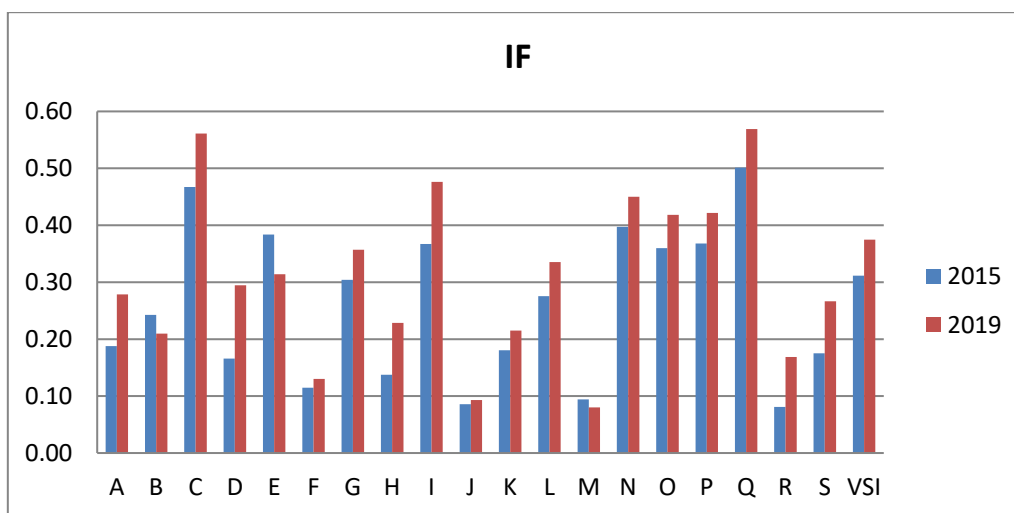
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povečal odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v večini dejavnosti po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili le v rudarstvu (B), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E) ter v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L). Največji prirastek % BS in IO pa smo registrirali v drugih dejavnostih (S) ter v prometu in skladiščenju (H). (GRAF 82)

Graf 82: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

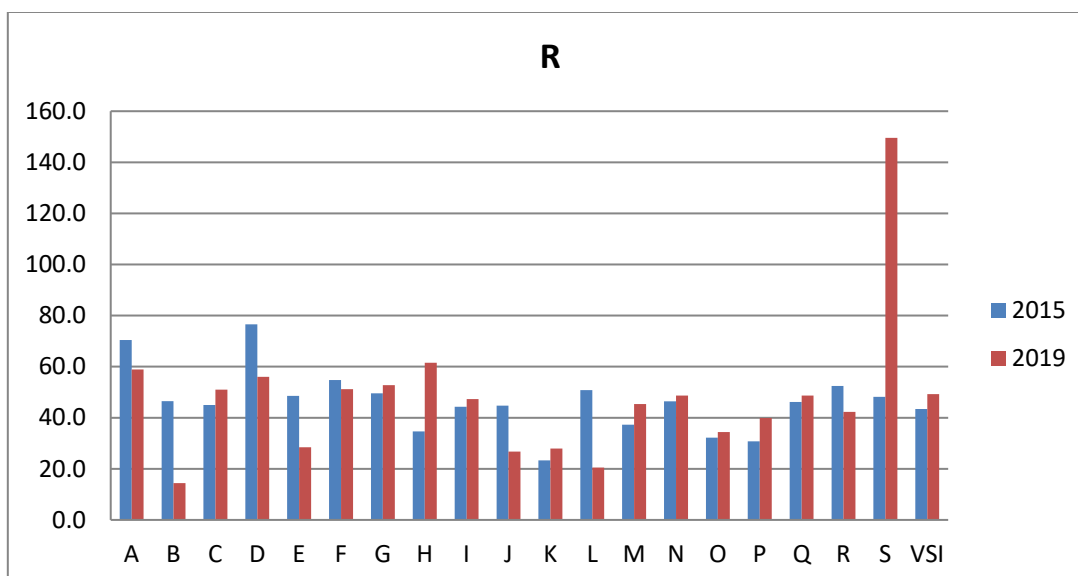
V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v gostinstvu (I), v razvedrilni in rekreacijski dejavnosti (R) ter v drugih dejavnostih (S). Upad števila primerov na 100 zaposlenih pa smo registrirali v rudarstvu (B), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E) ter v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (M). (GRAF 83)

Graf 83: Število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

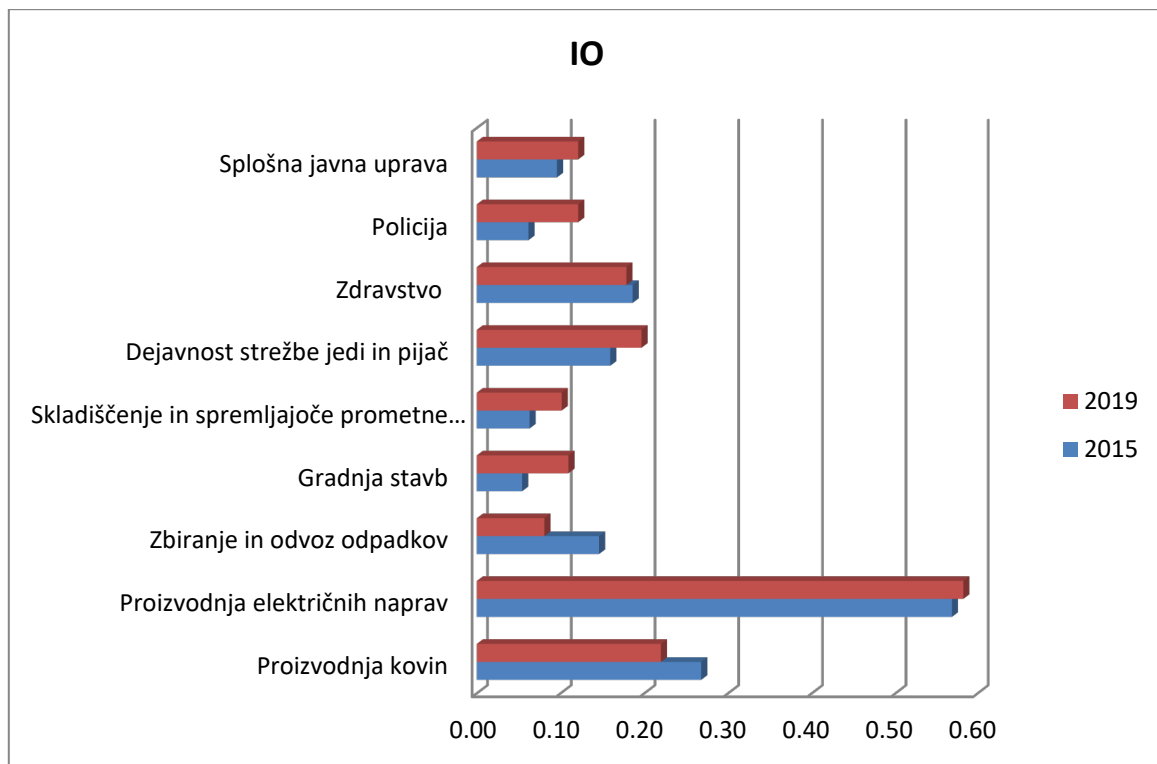
V letu 2019 smo beležili največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti zaradi navedenih zdravstvenih stanj v drugih dejavnostih (S), v prometu in skladiščenju (H), v izobraževanju (P) in v predelovalni dejavnosti (C). Največji upad začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke pa je bil registriran v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E) ter v kmetijstvu in lov, gozdarstvu in ribištvu (A). (GRAF 84)

Graf 84: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapeljta in roke po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v dejavnosti gradnje stavb, v policiji, v dejavnosti strežbe jedi in pijač ter pri skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih. V letu 2019 pa smo registrirali upad % BS in IO v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov, v proizvodnji kovin ter v zdravstvu. (GRAF 85)

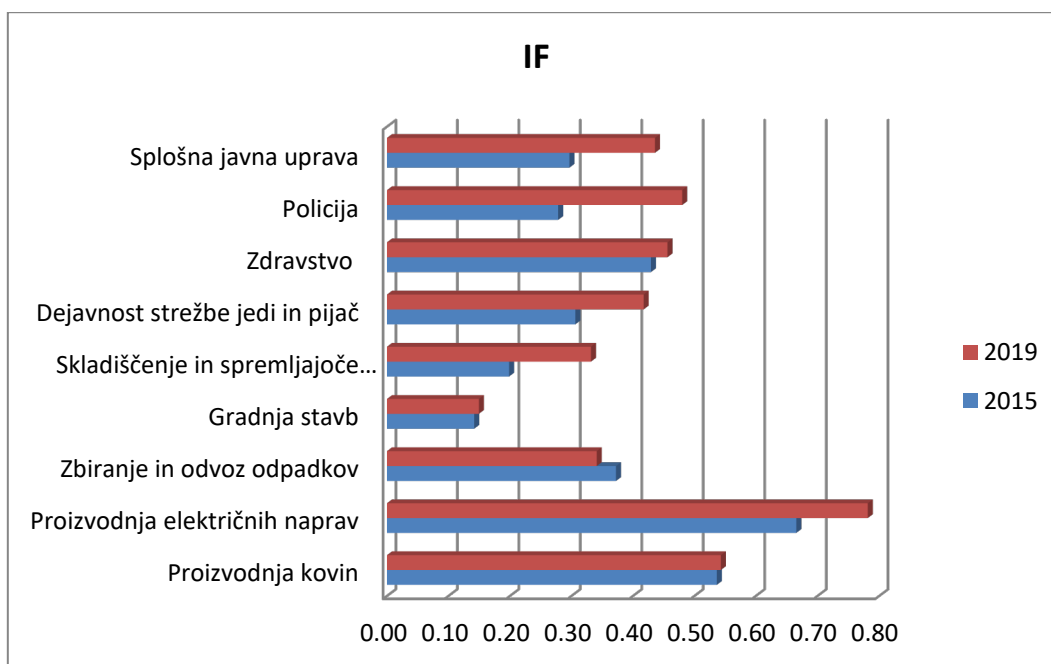
Graf 85: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

Analiza trenda gibanja zdravstvenega absentizma v izbranih dejavnostih je tudi prikazala porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke na 100 zaposlenih (IF) skoraj v vseh izbranih dejavnostih, zmanjšanje IF beležimo le v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov. V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 zabeležili največji prirastek primerov v policiji, splošni javni upravi ter v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih. (GRAF 86)

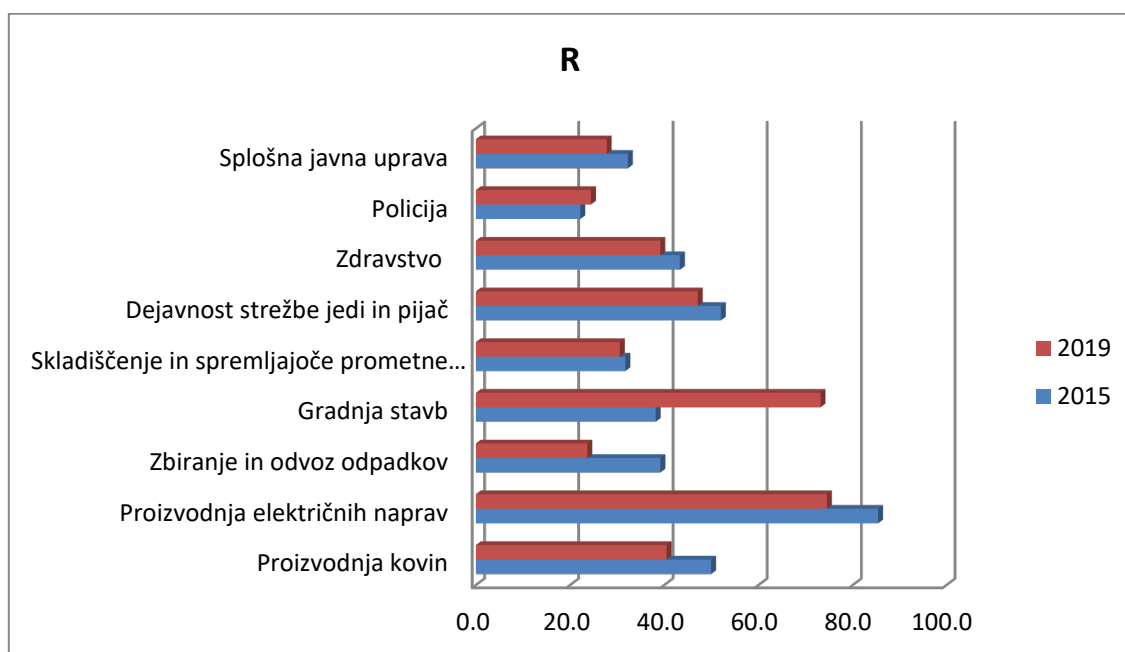

Graf 86: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali podaljšanje trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke le v dejavnosti gradnje stavb in v policiji, v ostalih izbranih dejavnostih pa smo v letu 2019 zaznali upad trajanja začasne nezmožnosti za delo. (GRAF 87)

Graf 87: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO zapestja in roke v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA SPODNJEGA DELA HRBTA

Med najpogostejša z delom povezana KMO spodnjega dela hrbta uvrščamo okvare medvretenčne ploščice ledvene hrbtenice, išias, bolečino v križu z išiasom (lumboishilgijo) ter bolečino v križu (lumbalgijo).

Z delom povezana KMO spodnjega dela hrbta predstavljajo od 56 do 57 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO. Statistične analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvenca začasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO spodnjega dela hrbta približno 4,5 primera na 100 zaposlenih (45 primerov/1000 zaposlenih), povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 31 do 32 dni.

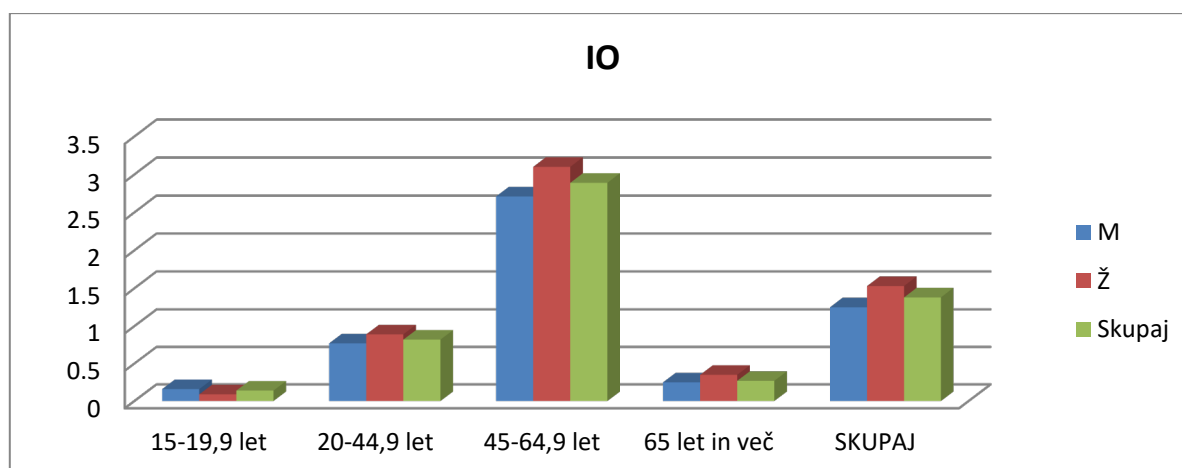
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta je pri ženskah nekoliko večja kot pri moških (za približno 20 do 25 %), tudi povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo je pri ženskah nekoliko daljše. V primerjavi z moško populacijo se v zadnjih letih zdravstveni absentizem zaradi navedenih obolenj v ženski populaciji še dodatno podaljšuje. (TABELA 13)

Tabela 13: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta (povprečje 2015–2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,34 %	1,25	4,07	30,67
Ženske	0,42 %	1,53	4,79	31,71
Skupaj	0,38 %	1,38	4,39	31,18

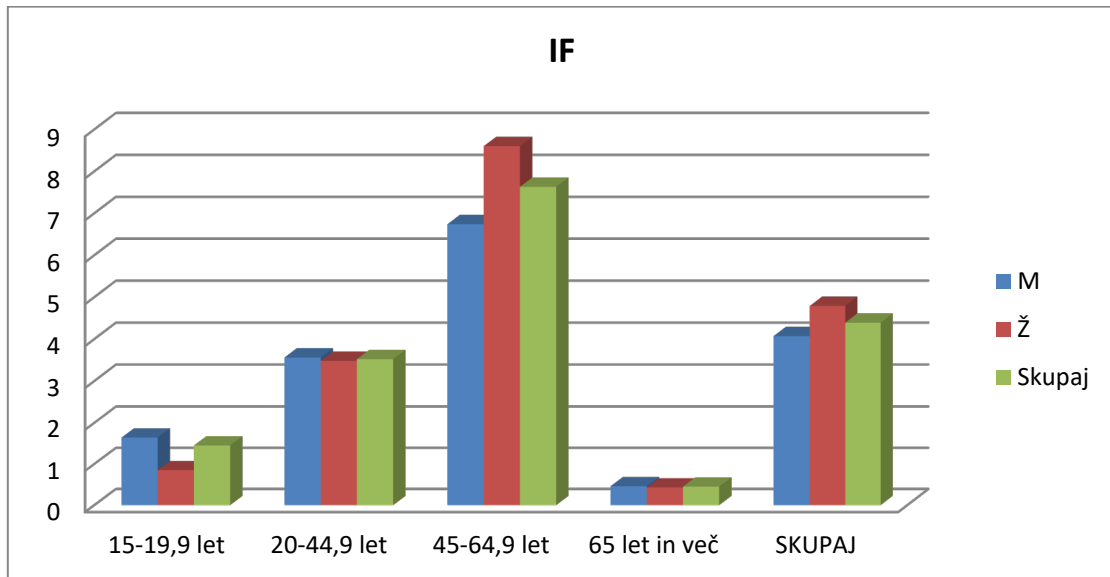
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta se razlikuje tudi po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let ter v starostni skupini od 20 do 44,9 let, bistveno manjši % BS in IO beležimo pa pri zaposlenih, starih 65 let in več, najnižji pa v starosti do 19,9 let. (GRAF 88)

Graf 88: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po starostnih skupinah.

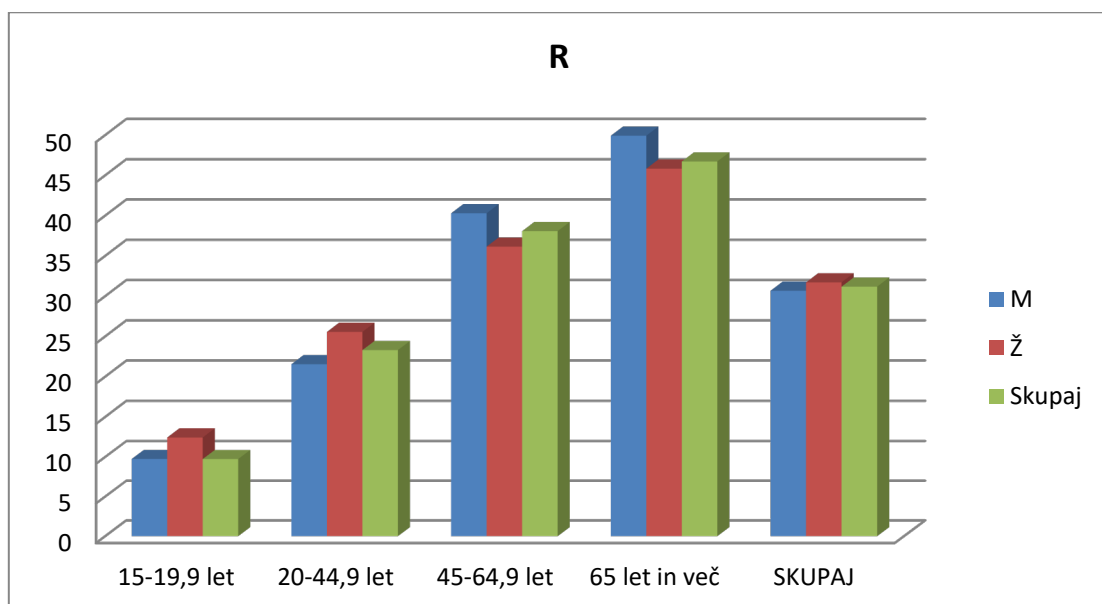
Prav tako je število primerov na 100 zaposlenih najvišje v starostni skupini od 45 do 64,9 let in od 20 do 44,9 let, najnižji IF pa ugotavljamo pri starih 65 let in več. (GRAF 89)

Graf 89: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po starostnih skupinah.

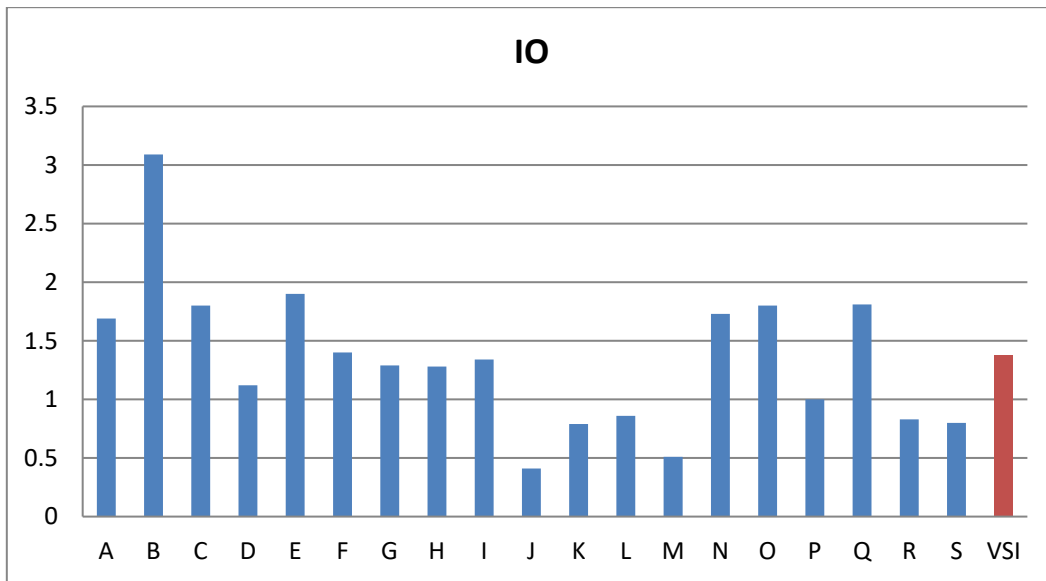
S staranjem se povečuje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta. Najdaljše povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo beležimo v starostni skupini 65 let in več. V starostnih skupinah do 45 let je trajanje začasne nezmožnosti za delo nekoliko daljše pri ženskah, v starostnih skupinah nad 45 let pa je povprečno trajanje bolniškega staleža daljše v moški populaciji. (GRAF 90)

Graf 90: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po starostnih skupinah.

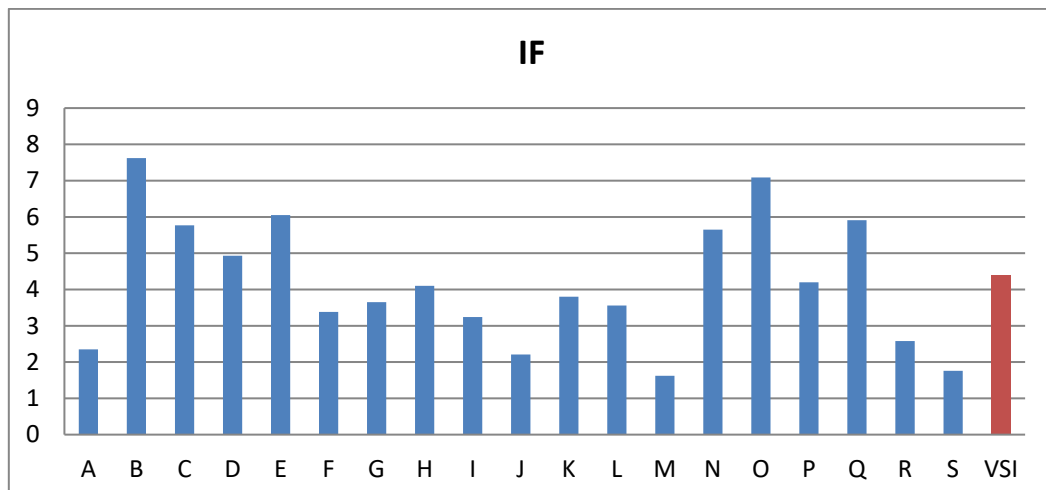
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta se močno razlikuje tudi po dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Največji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega beležimo v rudarstvu (B), sledijo dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E), zdravstvenega in socialnega varstva (Q), javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O) ter predelovalne dejavnosti (C). (GRAF 91)

Graf 91: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po dejavnostih (SKD področja).

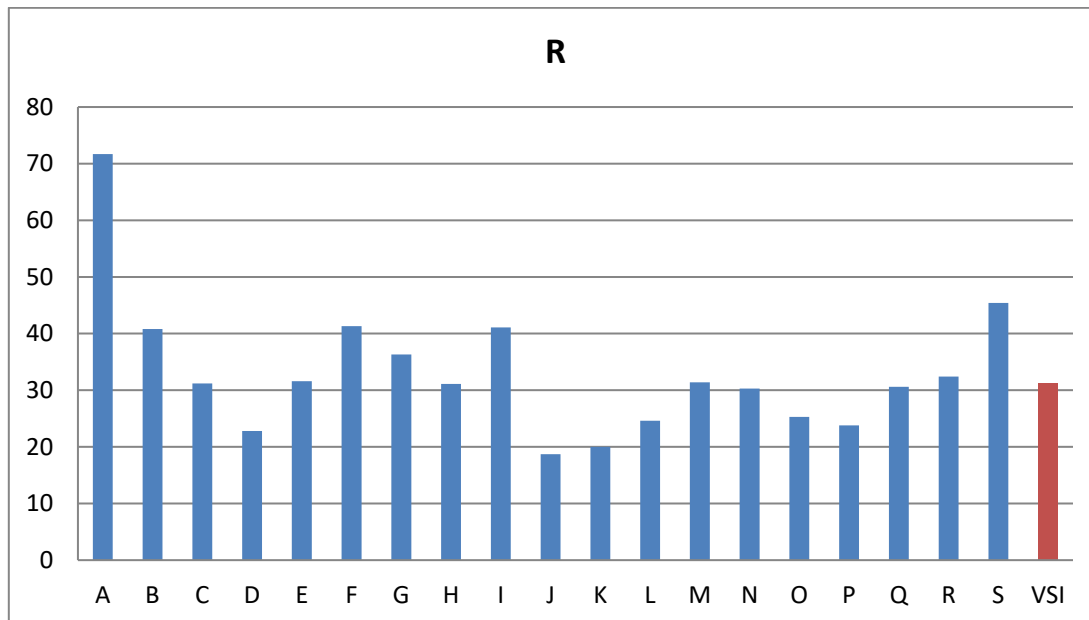
Prav tako se po posameznih področjih gospodarskih dejavnostih močno razlikuje frekvenca najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih boleznih na 100 zaposlenih prištevamo rudarstvo (B), dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O), dejavnost oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E), zdravstveno in socialno varstvo (Q) ter predelovalne dejavnosti (C). (GRAF 92)

Graf 92: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta pa beležimo v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v drugih dejavnostih (S), v gradbeništvu (F), v gostinstvu (I) ter v rudarstvu (B). (GRAF 93)

Graf 93: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

Še večje razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta beležimo med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

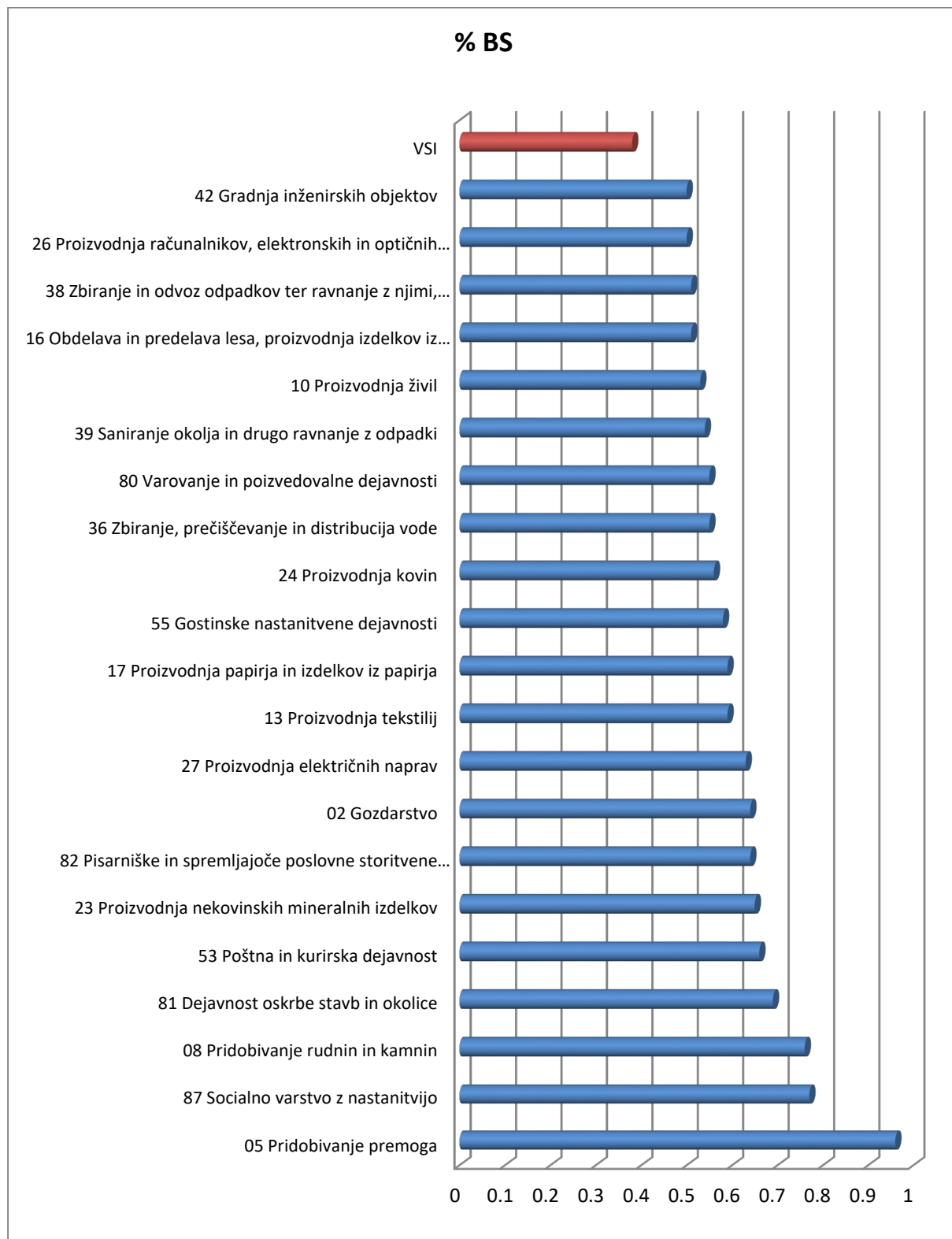
Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi navedenih KMO v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v dejavnosti pridobivanja rudnin in kamnin (B08), v dejavnosti oskrbe stavb in okolice (N81), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23), v pisarniških in spremljajočih poslovnih storitvenih dejavnostih (N82), v gozdarstvu (A02), v proizvodnji električnih naprav (C27) ter v proizvodnji tekstilij (C13). (GRAF 94)

Največje število primerov navedenih obolenj na 100 zaposlenih smo registrirali v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v socialnem varstvu z nastanitvijo (Q87), v proizvodnji papirja in izdelkov iz papirja (C17), v proizvodnji kovin (C24), v dejavnosti javne uprave in obrambe in obvezne socialne varnosti (O84), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23), v zaposlovalnih dejavnostih (N78) ter v storitvah za rudarstvo (B09). (GRAF 95)

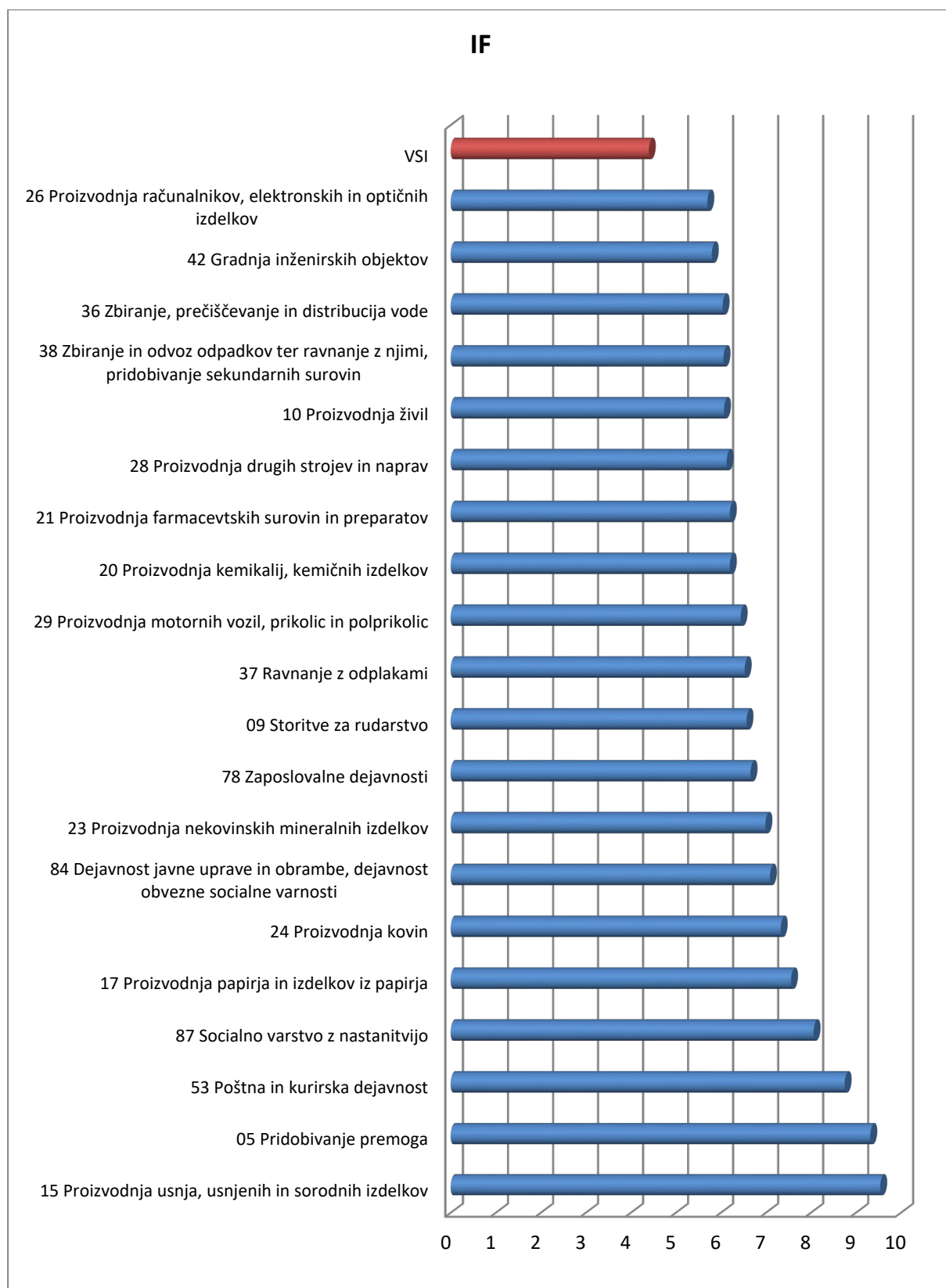
V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta najdaljše v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v drugih storitvenih dejavnostih (S96), v gozdarstvu (A02), v pravni in računovodski dejavnosti (N69), v dejavnosti pridobivanja rudnin in kamnin (B08), v kulturni in razvedrilni dejavnosti (R90), v

pisarniških in spremljajočih poslovnih storitvenih dejavnostih (N82), v specializiranih gradbenih delih (F43), v dejavnosti oskrbe stavb in okolice (N81) ter v dejavnosti strežbe jedi in pijač (I56). (GRAF 96)

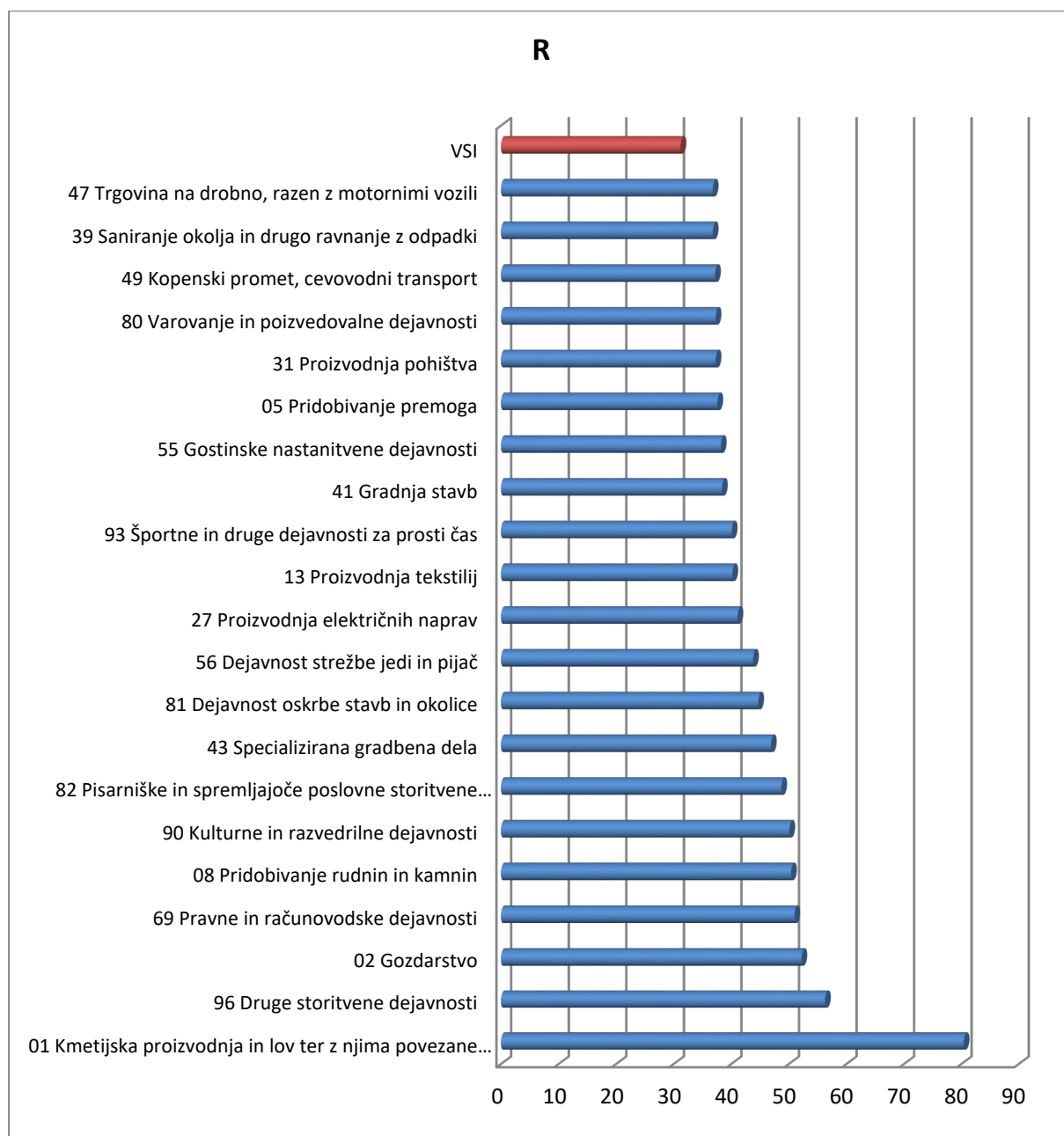
Graf 94: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbtna.

Graf 95: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta.

Graf 96: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih na zaposlenega pri delavcih v proizvodnji električnih naprav, v proizvodnji kovin ter v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi. Največjo frekvenco KMO spodnjega dela hrbta smo beležili v proizvodnji kovin, v policiji, v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi ter proizvodnji električnih naprav. Najdaljše trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta pa smo ugotavljali v dejavnosti strežbe jedi in pijač, v proizvodnji električnih naprav ter v dejavnosti gradnje stavb. (TABELA 14)

Tabela 14: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje od 2015 do 2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,56 %	2,05	7,33	28,1
Proizvodnja električnih naprav	0,63 %	2,30	5,59	41,1
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,51 %	1,85	6,06	30,7
Gradnja stavb	0,40 %	1,46	3,82	38,4
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,37 %	1,36	5,38	25,2
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,28 %	1,02	2,31	43,8
Zdravstvo	0,42 %	1,54	5,24	29,5
Policija	0,39 %	1,42	6,70	21,1
Splošna javna uprava	0,31 %	1,15	6,04	18,9
Povprečje	0,38 %	1,38	4,40	31,2

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019

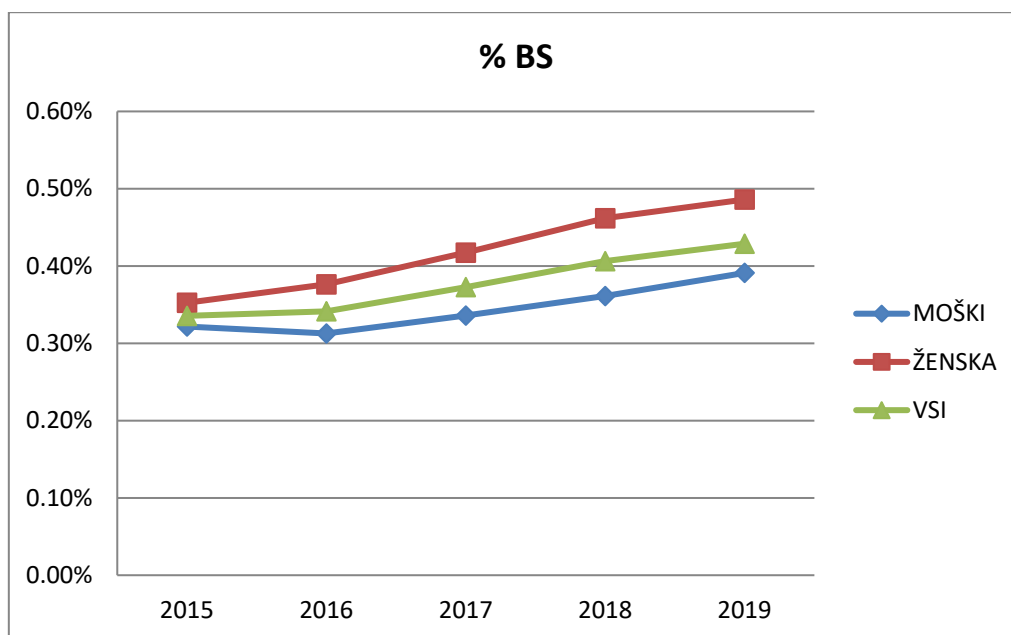
Od leta 2015 dalje beležimo relativen porast odstotka in števila izgubljenih delovnih dni na zaposlenega, števila primerov in trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta. V primerjavi s celokupnim absentizmom je trend rasti bolniškega staleža zaradi KMO spodnjega dela hrbta nekoliko višji. V opazovanem obdobju se je % BS za vse vzroke začasne nezmožnosti za delo skupaj povečal za 18,5 % (s 4,1 na 4,86 %), % BS zaradi KMO spodnjega dela hrbta pa za 26,5 % (z 0,34 na 0,43 %). Trend rasti % BS zaradi najpogostejših KMO spodnjega dela hrbta pa je nekoliko nižji od trenda rasti % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO skupaj, ki se je v opazovanem obdobju povečal za 41 % (z 0,61 na 0,86 %). (TABELA 15)

Tabela 15: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,34 %	1,22	4,28	28,61
2016	0,34 %	1,25	4,23	29,49
2017	0,37 %	1,36	4,25	31,64
2018	0,41 %	1,48	4,54	32,66
2019	0,43 %	1,57	4,67	33,53

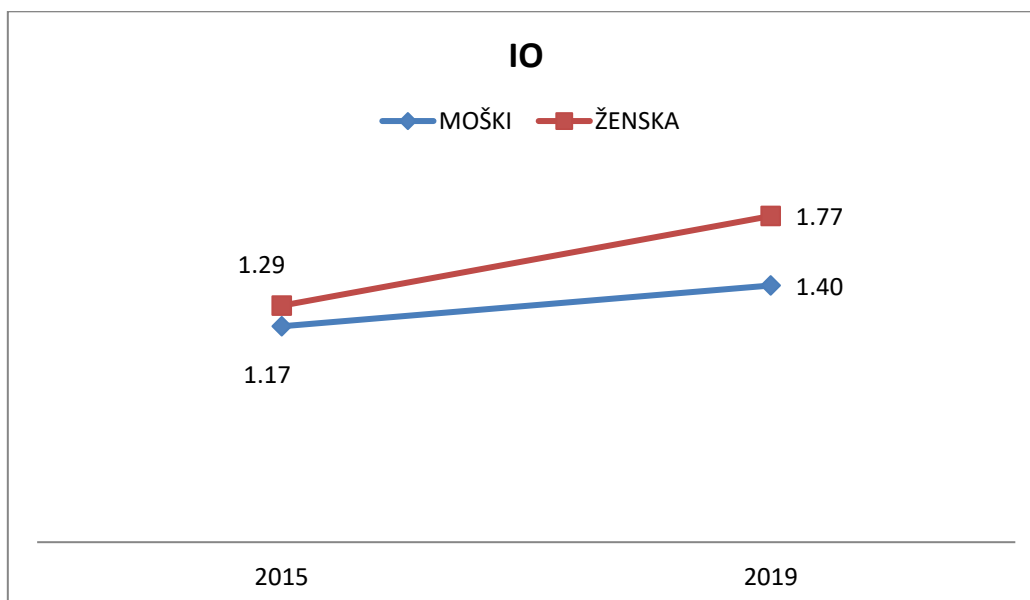
Porast začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta ugotavljamo predvsem v ženski populaciji. V letu 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta pri ženskah 0,35 %, pri moških 0,32 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narastel na 0,49 %, pri moških pa na 0,39 %. (GRAF 97)

Graf 97: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta od 2015 do 2019 po spolu.

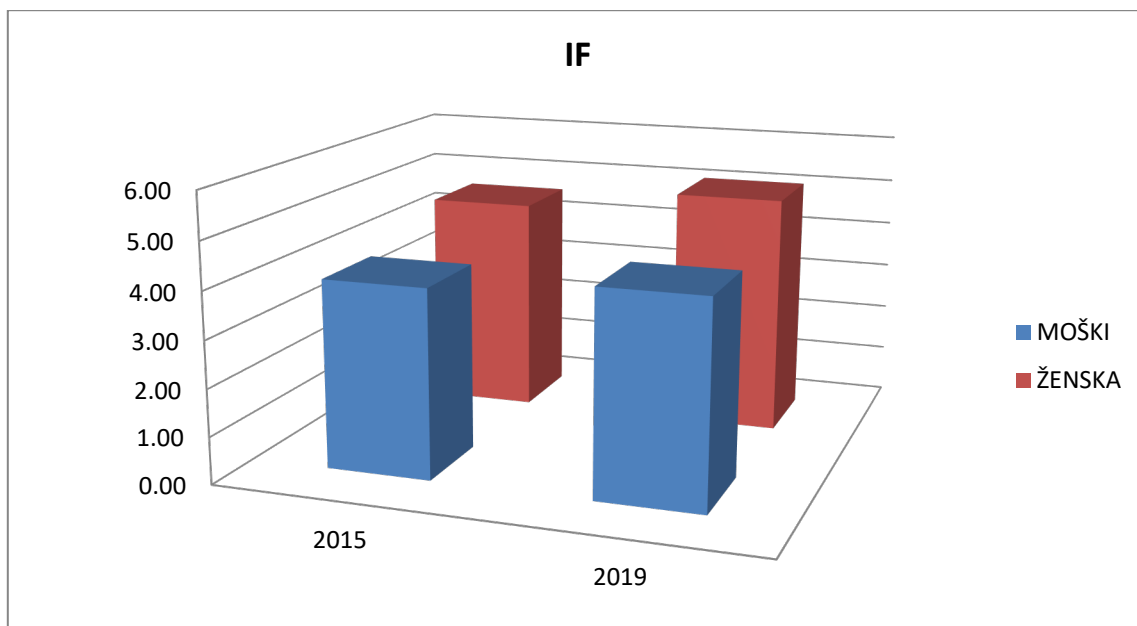
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) pri ženskah povečalo za 37,2 % (z 1,29 na 1,77 dni), pri moških pa le za 19,7 % (z 1,17 na 1,40 dni). (GRAF 98)

Graf 98: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

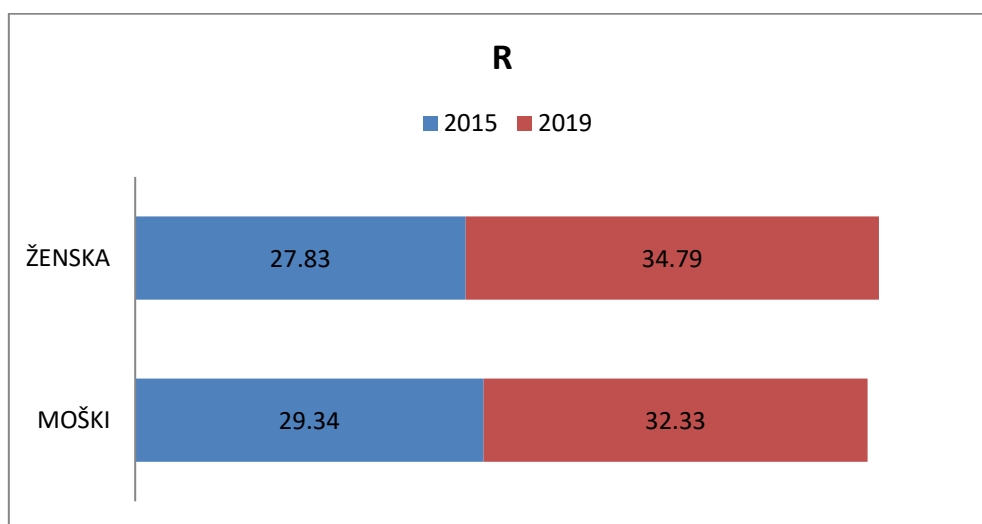
V opazovanem obdobju se je število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) pri ženskih povečalo za 0,48 primera (s 4,62 primera na 5,10 primera), pri moških pa le za 0,32 primera (s 4,0 primera na 4,32 primera). (GRAF 99)

Graf 99: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

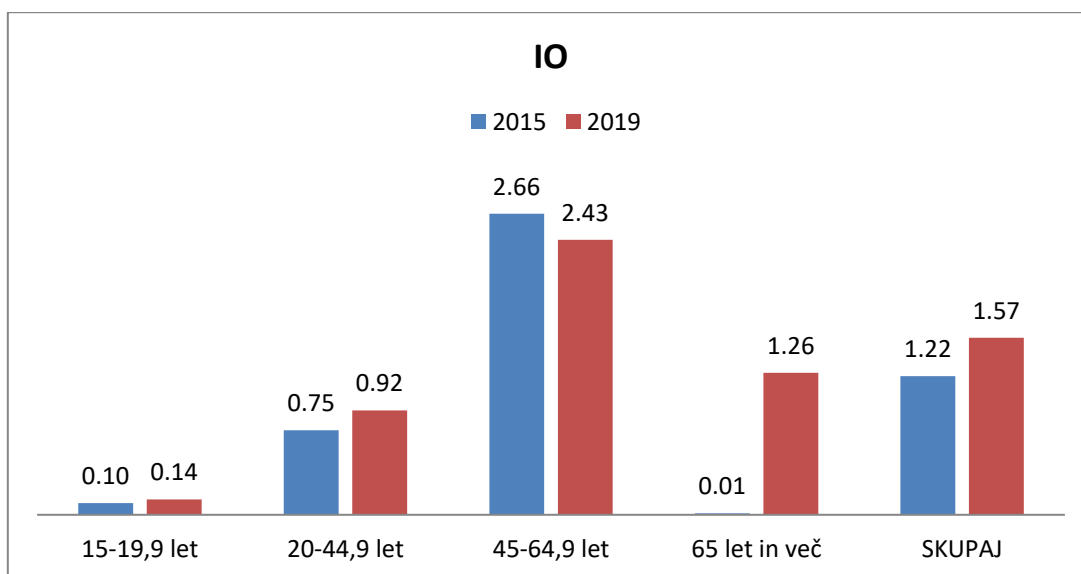
V zadnjih letih opažamo, da se začasna nezmožnost za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta podaljšuje predvsem v ženski populaciji. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških podaljšalo za 2,99 dni (z 29,34 na 32,33 dni), pri ženskah pa za 6,96 dni (s 27,83 na 34,79 dni). (GRAF 100)

Graf 100: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

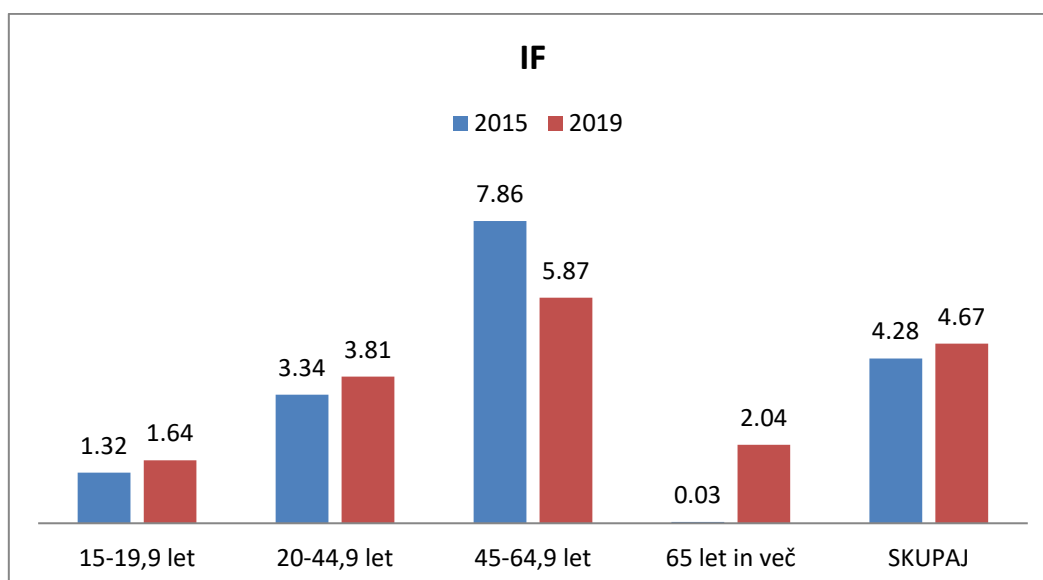
Največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta beležimo v starostni skupini od 45 do 64,9 let, največji prirastek % BS in IO v letu 2019 pa beležimo pri zaposlenih, starih 65 let in več, ter v starostni skupini od 20 do 44,9 let. V starostni skupini od 45 do 64,9 let pa smo v letu 2019 beležili znižanje % BS in IO. (GRAF 101)

Graf 101: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

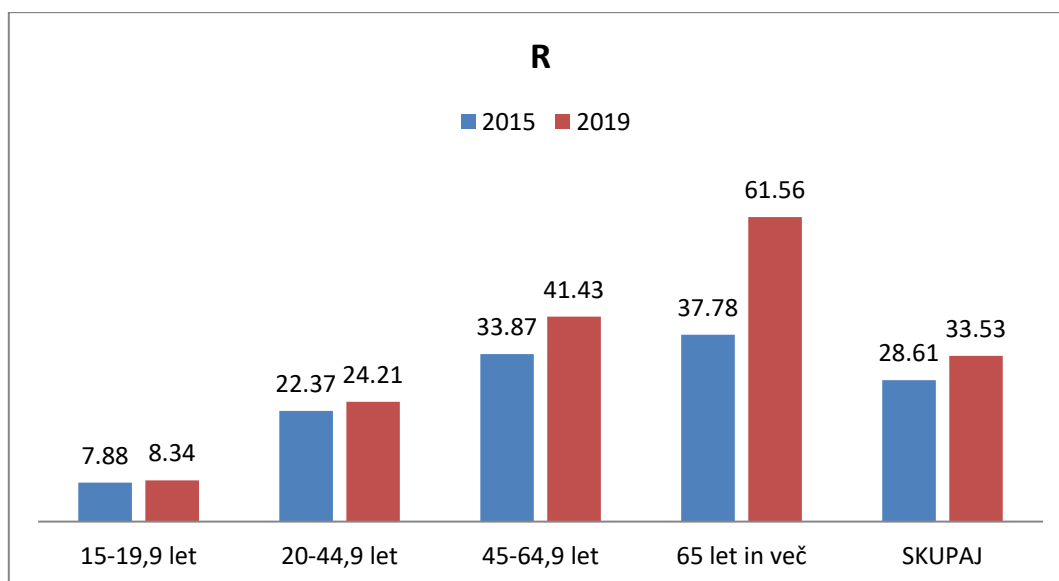
Od leta 2015 dalje beležimo največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let, sledijo skupina zaposlenih, starih od 20 do 44,9 let. V primerjavi z letom 2015 beležimo v letu 2019 največji prirastek števila primerov pri zaposlenih, starih 65 let in več. V starostni skupini od 45 do 64,9 let pa se je v letu 2019 število primerov celo zmanjšalo. (GRAF 102)

Graf 102: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

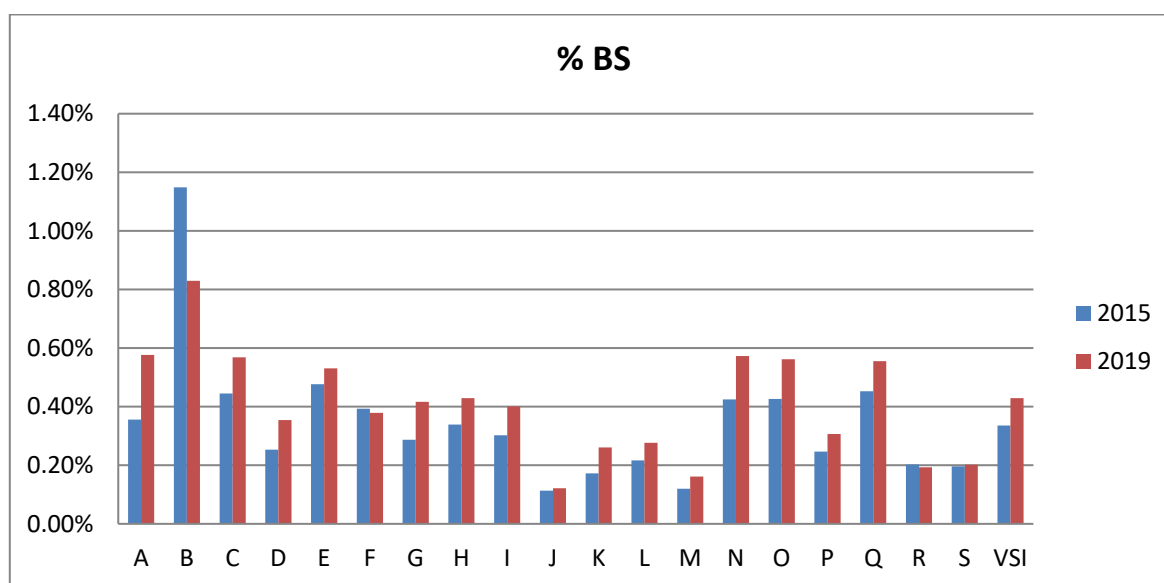
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta povečuje v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo v starostni skupini 65 let in več ter v skupini od 20 do 44,9 let. (GRAF 103)

Graf 103: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

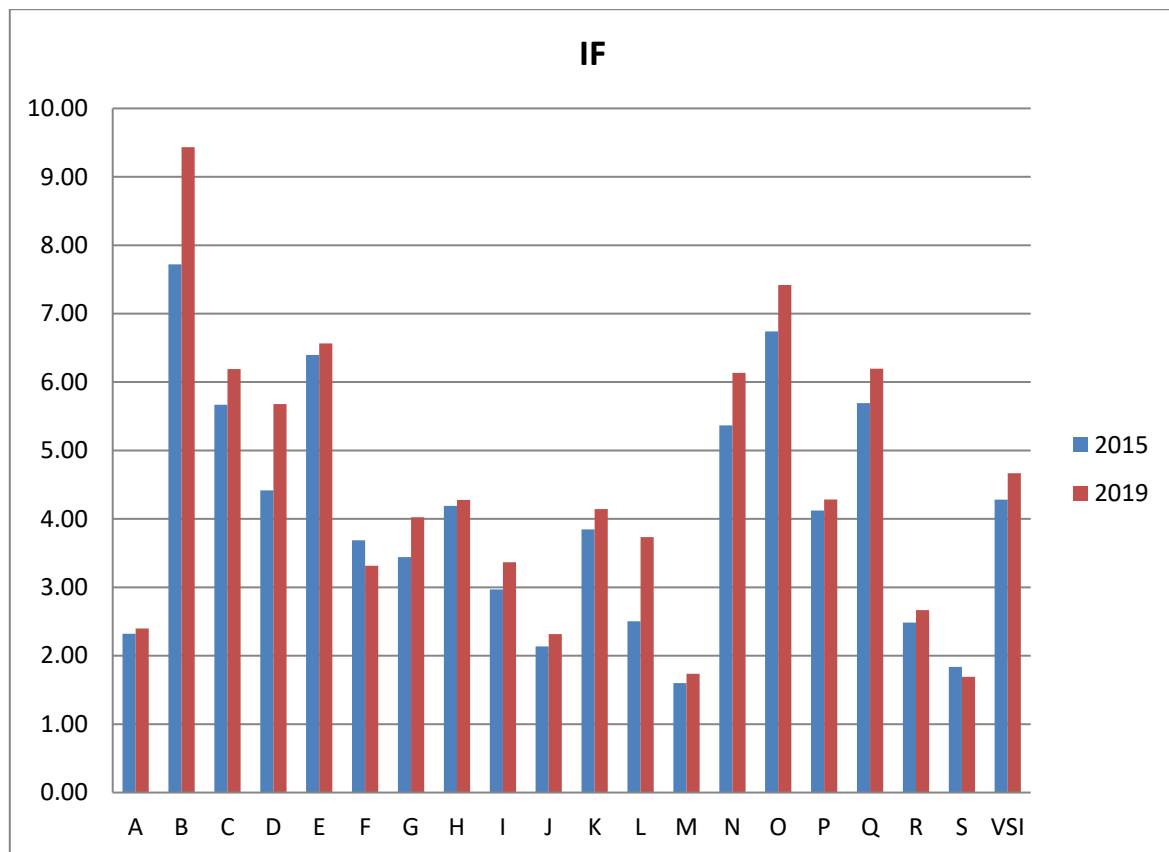
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povečal odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v večini dejavnosti po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili le v rudarstvu (B), v gradbeništvu (F) ter v kulturni, razvedrilni in rekreacijski dejavnosti (R). Največji porast % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letu 2019 pa je bil zabeležen v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N), v dejavnosti javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O) ter v predelovalnih dejavnostih (C). (GRAF 104)

Graf 104: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

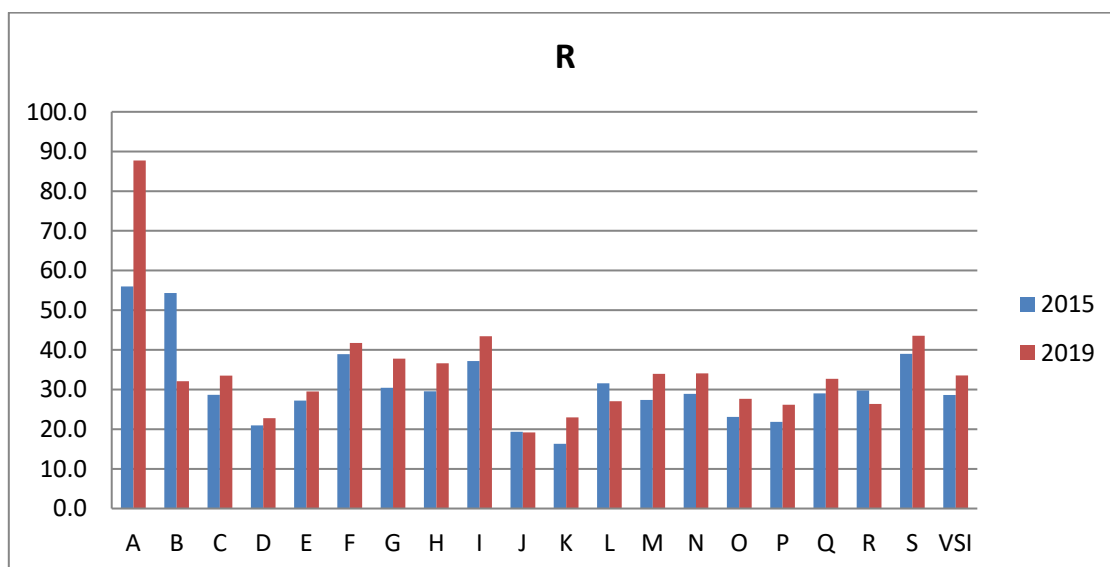
V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v rudarstvu (B), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N) ter v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O). Upad števila primerov na 100 zaposlenih pa smo registrirali v gradbeništvu (F) ter v drugih dejavnostih (S). (GRAF 105)

Graf 105: Število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

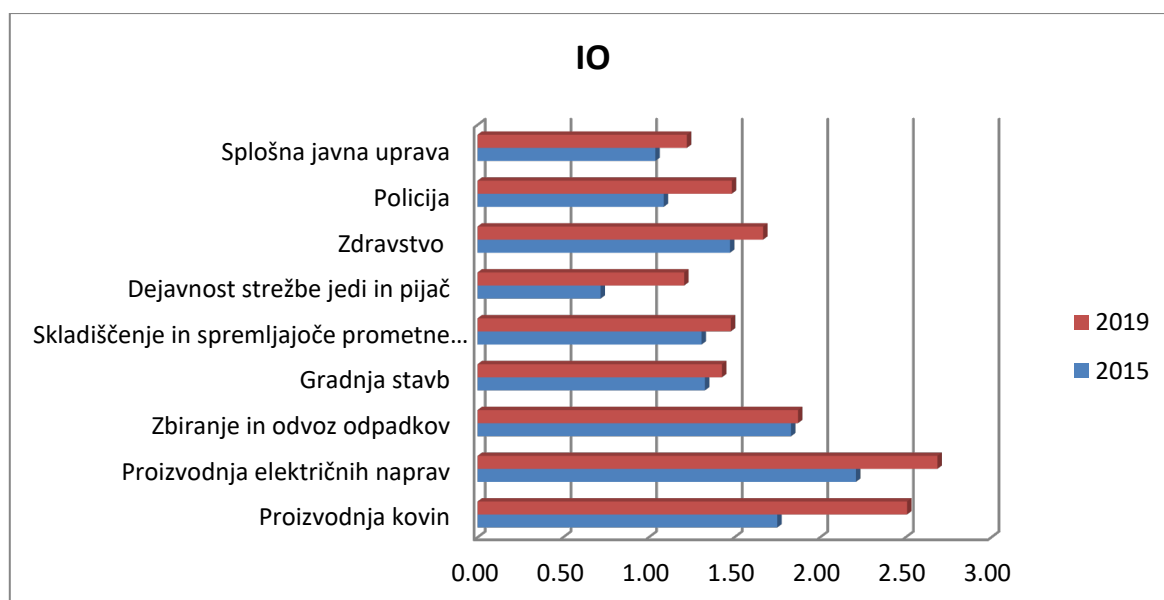
V letu 2019 smo beležili največji porast trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v prometu in skladiščenju (H), v strokovni, znanstveni in tehnični dejavnosti (M) ter v gostinstvu (I). Upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa je bil registriran v rudarstvu (B), v informacijski in komunikacijski dejavnosti (J), v poslovanju z nepremičninami (L) ter v kulturni, razvedrilni in rekreacijski dejavnosti (R). (GRAF 106)

Graf 106: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v vseh izbranih dejavnostih. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo registrirali v dejavnosti proizvodnje kovin, v proizvodnji električnih naprav, v dejavnosti strežbe jedi in pijač ter v policiji. (GRAF 107)

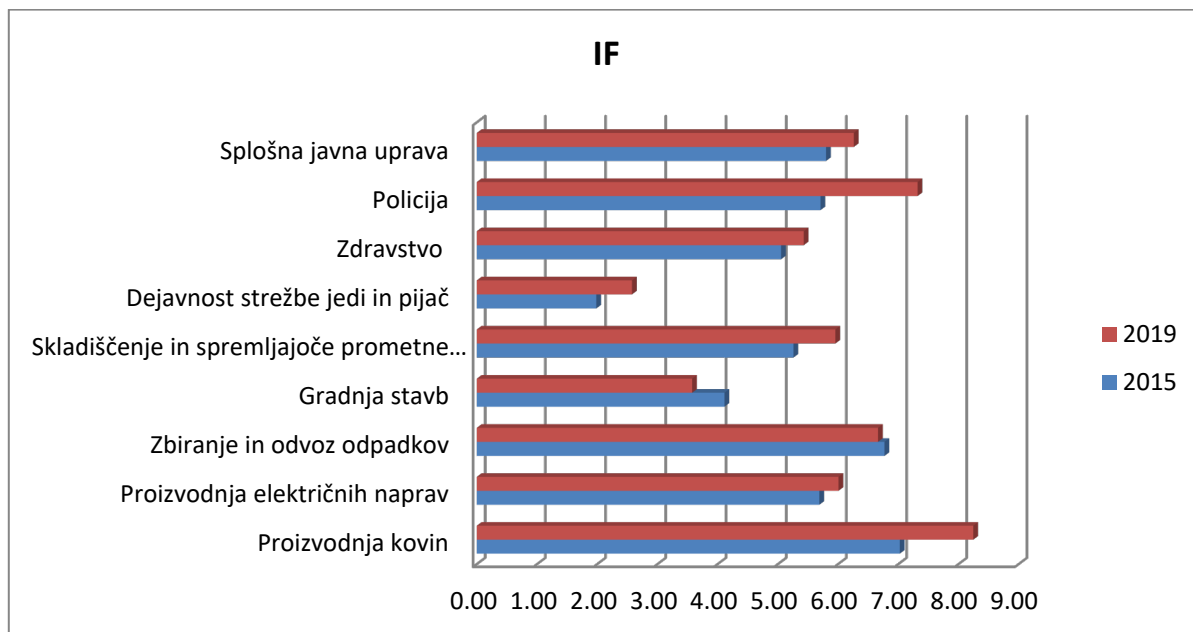
Graf 107: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

Analiza trenda gibanja zdravstvenega absentizma v izbranih dejavnostih je tudi prikazala porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) skoraj v vseh izbranih dejavnostih, zmanjšanje IF beležimo le v dejavnosti gradnje stavb ter zbiranja in odvoza odpadkov. V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 beležili največji prirastek števila primerov začasne

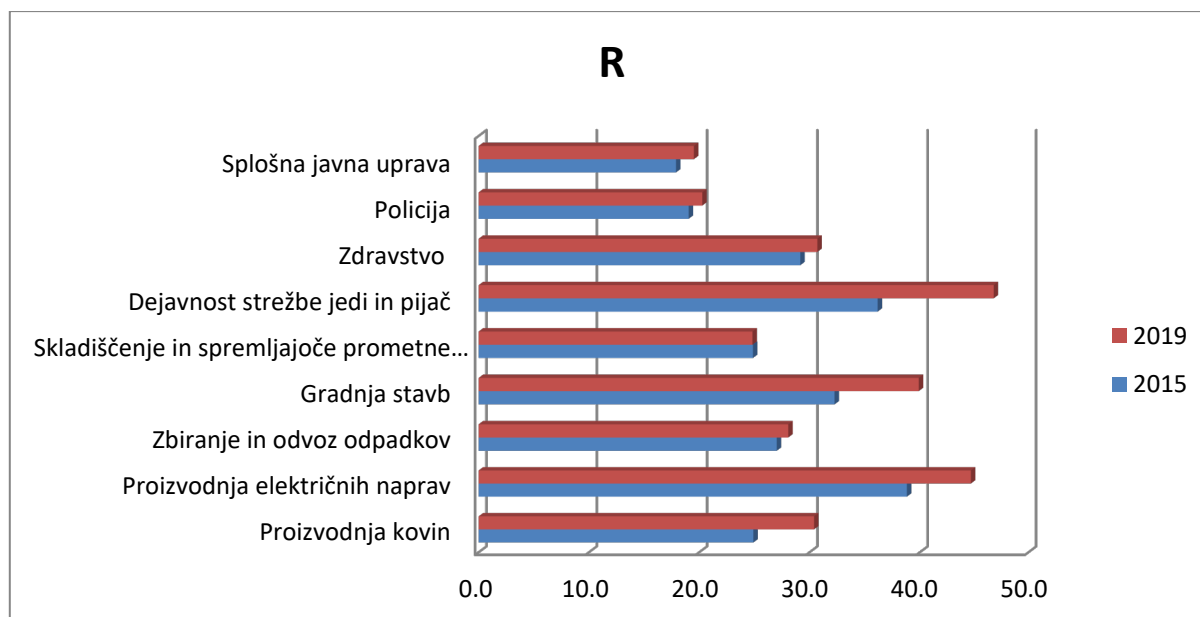
nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših KMO spodnjega dela hrbta v dejavnosti proizvodnje kovin in v policiji. (GRAF 108)

Graf 108: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali podaljšanje trajanja (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v dejavnosti strežbe jedi in pijač, gradnje stavb ter v proizvodnji kovin in električnih naprav. Upad trajanja bolniškega staleža pa smo ugotavljali v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih. (GRAF 109)

Graf 109: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA KOLKA

Med najpogostejša z delom povezana KMO kolka uvrščamo artrozo kolka ter motnje sklepnega hrustanca medeničnega predela in stegna.

Z delom povezana KMO kolka predstavljajo od 4 do 5 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO. Statistična analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvenca začasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO kolka približno 0,14 primera na 100 zaposlenih (1,4 primera/1000 zaposlenih), povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 91 do 92 dni.

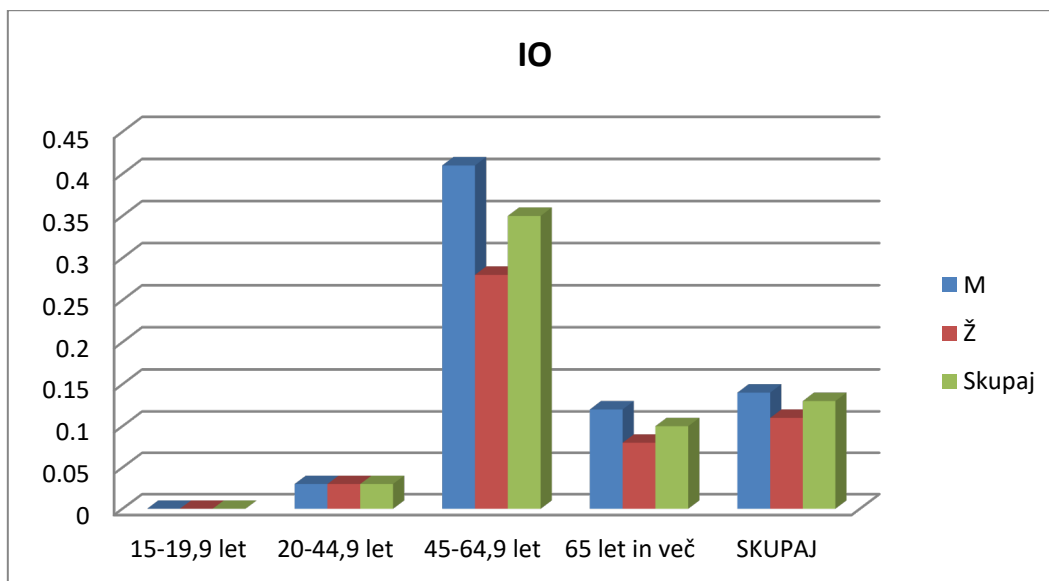
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolka je pri ženskah nekoliko večja kot pri moških (približno za 15 do 30 %), povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pa je pri moških bistveno daljše. V primerjavi z žensko populacijo se v zadnjih letih zdravstveni absentizem zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka pri moških še dodatno podaljšuje. (TABELA 16)

Tabela 16: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka (povprečje 2015–2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,04 %	0,13	0,12	113,8
Ženske	0,03 %	0,15	0,16	70,1
Skupaj	0,03 %	0,14	0,14	91,4

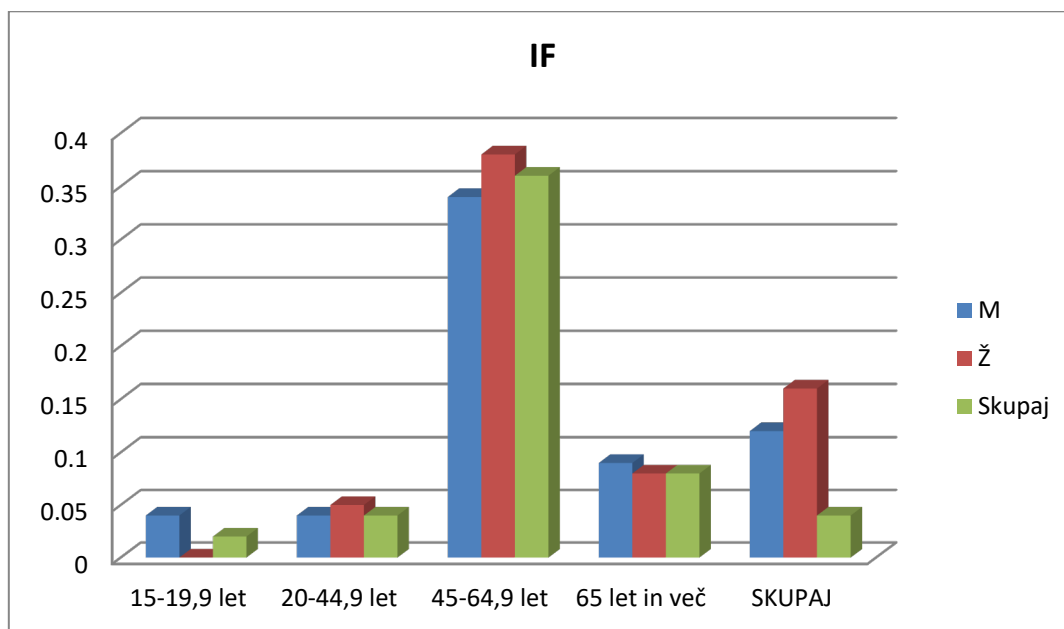
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolka se razlikuje tudi po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let ter pri zaposlenih, starih 65 let in več. Pričakovano je % BS in IO bistveno nižji v starostni skupini od 20 do 44,9 let, najnižji pa v starosti do 19,9 let. (GRAF 110)

Graf 110: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po starostnih skupinah.

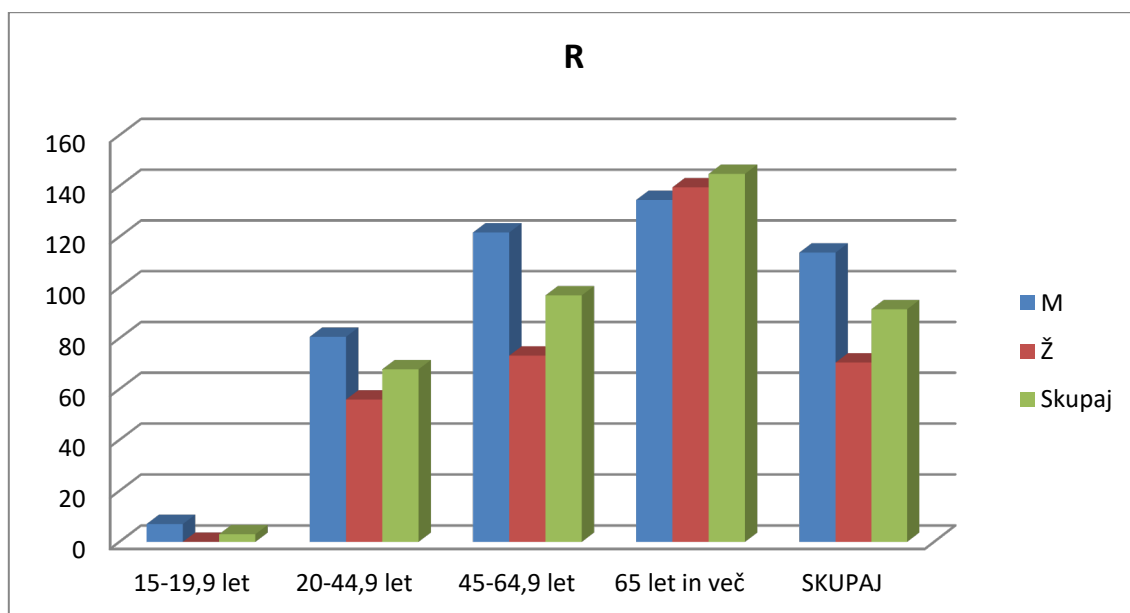
Prav tako je število primerov na 100 zaposlenih najvišje v starostni skupini od 45 do 64,9 ter pri zaposlenih, starih od 20 do 44,9 let. (GRAF 111)

Graf 111: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po starostnih skupinah.

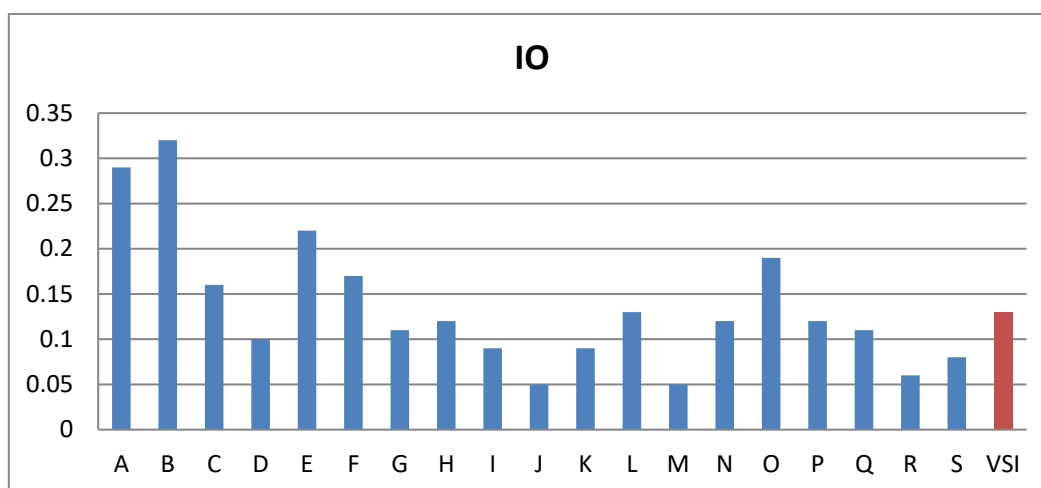
S staranjem se povečuje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka. Najdaljše povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo beležimo v starostni skupini 65 let in več. V starostnih skupinah do 64,9 let je trajanje začasne nezmožnosti za delo bistveno daljše pri moških, v starostni skupini 65 let in več pa je povprečno trajanje bolniškega staleža nekoliko daljše pri ženskah. (GRAF 112)

Graf 112: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po starostnih skupinah.

Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolka se močno razlikuje tudi po dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Največji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega beležimo v rudarstvu (B), sledijo kmetijstvo in lov, gozdarstvo in ribištvo (A), dejavnost oskrbe z vodo, ravnanja z odpadkami in saniranja okolja (E), javna uprava in obramba ter obvezna socialna varnost (O) ter gradbeništvo (F). (GRAF 113)

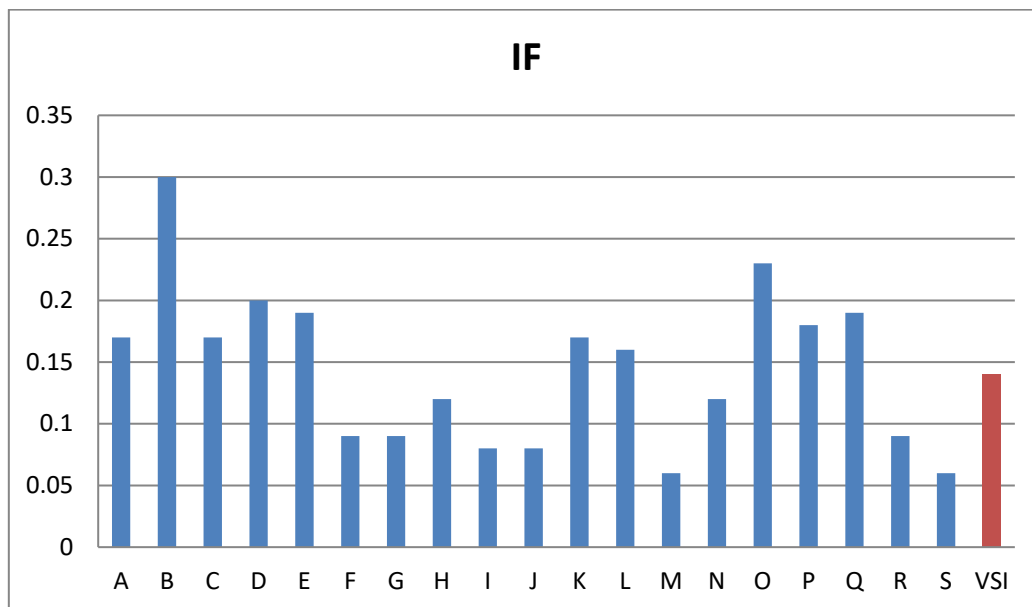
Graf 113: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po dejavnostih (SKD področja).

Prav tako se po posameznih področjih gospodarskih dejavnostih močno razlikuje frekvenca najpogostejših z delom povezanih KMO kolka. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih bolezni na 100 zaposlenih prištevamo rudarstvo (B), dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O), dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), dejavnost

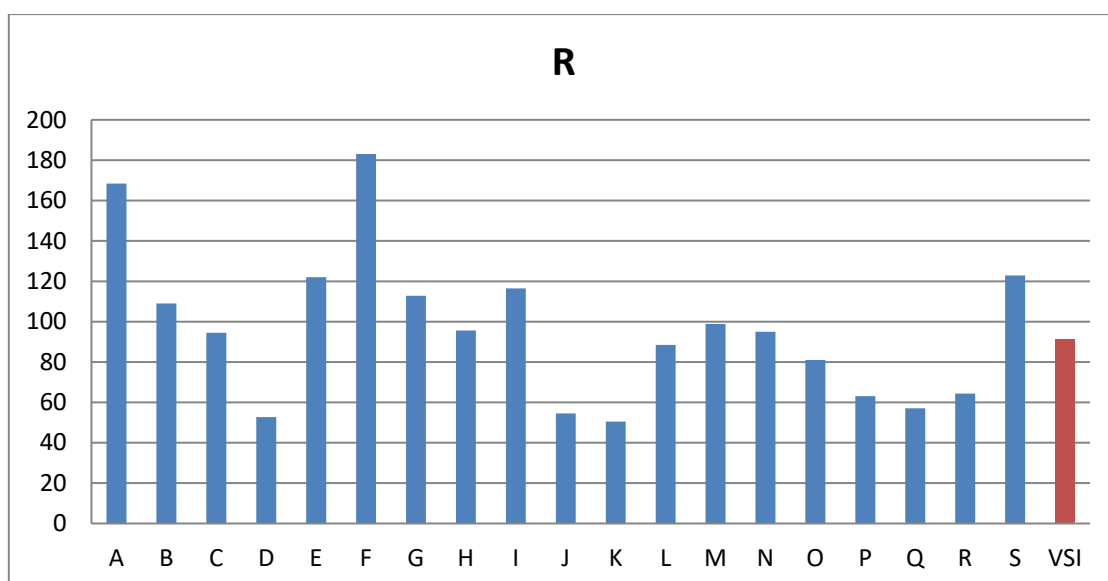
oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E) ter zdravstveno in socialno varstvo (Q). (GRAF 114)

Graf 114: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka pa beležimo v gradbeništvu (F), v kmetijstvu in lov, gozdarstvu in ribištvu (A), v drugih dejavnostih (S), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E) ter v gostinstvu (I). (GRAF 115)

Graf 115: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

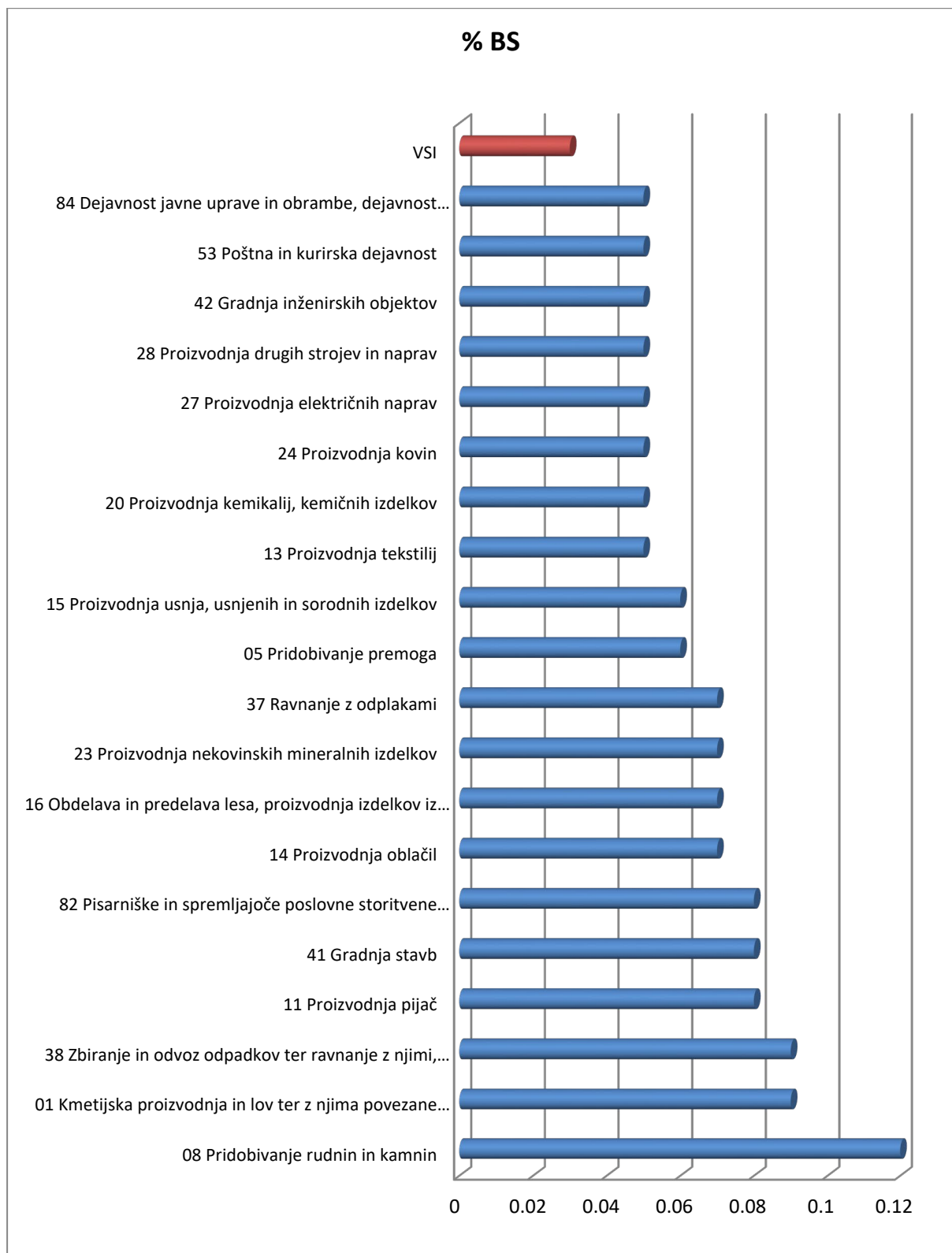
Še večje razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO kolka beležimo med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji % BS in IO zaradi navedenih KMO v dejavnosti pridobivanja rudnin in kamnin (B08), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi (E38), v dejavnosti proizvodnje pijač (C11), v dejavnosti gradnje stavb (F41), v pisarniških in spremljajočih poslovnih storitvenih dejavnostih (N82), v proizvodnji oblačil (C14), v dejavnosti obdelave in predelave lesa ter proizvodnje izdelkov iz lesa, plute in slame (C16), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23) ter pri ravnanju z odplakami (E37). (GRAF 116)

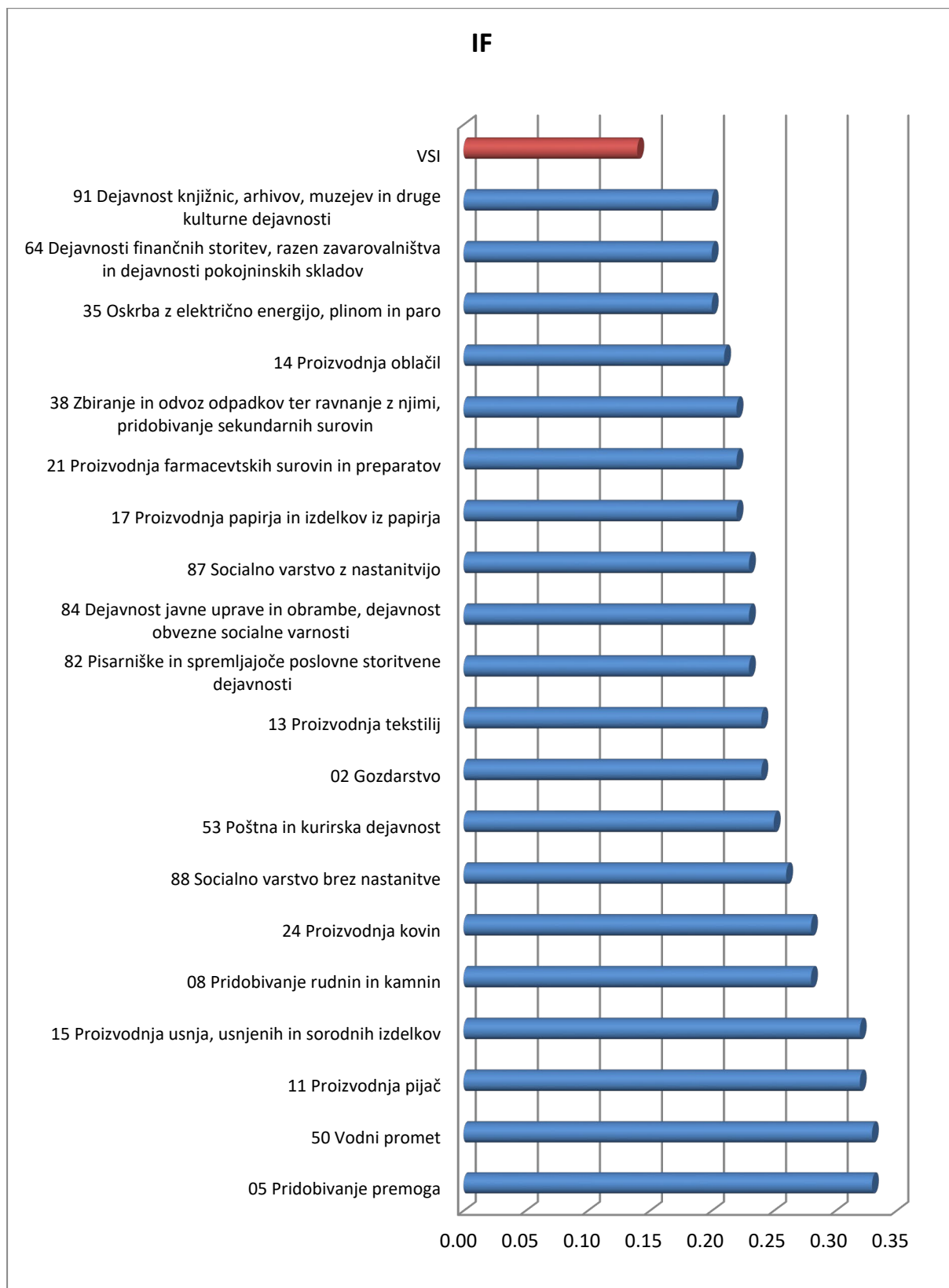
Največje število primerov navedenih obolenj na 100 zaposlenih smo registrirali v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v vodnem prometu (H50), v dejavnosti proizvodnje pijač (C11), v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v dejavnosti pridobivanja rudnin in kamnin (B08), v proizvodnji kovin (C24), v socialnem varstvu brez nastanitve (Q88), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v gozdarstvu (A02) ter v proizvodnji tekstilij (C13). (GRAF 117)

V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka najdaljše v dejavnosti popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo (S95), v dejavnosti gradnje stavb (F41), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v pisarniških in spremljajočih poslovnih storitvenih dejavnostih (N82), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23), v specializiranih gradbenih delih (F43), v veterinarstvu (M75), v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi (E38), v dejavnosti proizvodnje oblačil (C14) ter v kulturnih in razvedrilnih dejavnostih (R90). (GRAF 118)

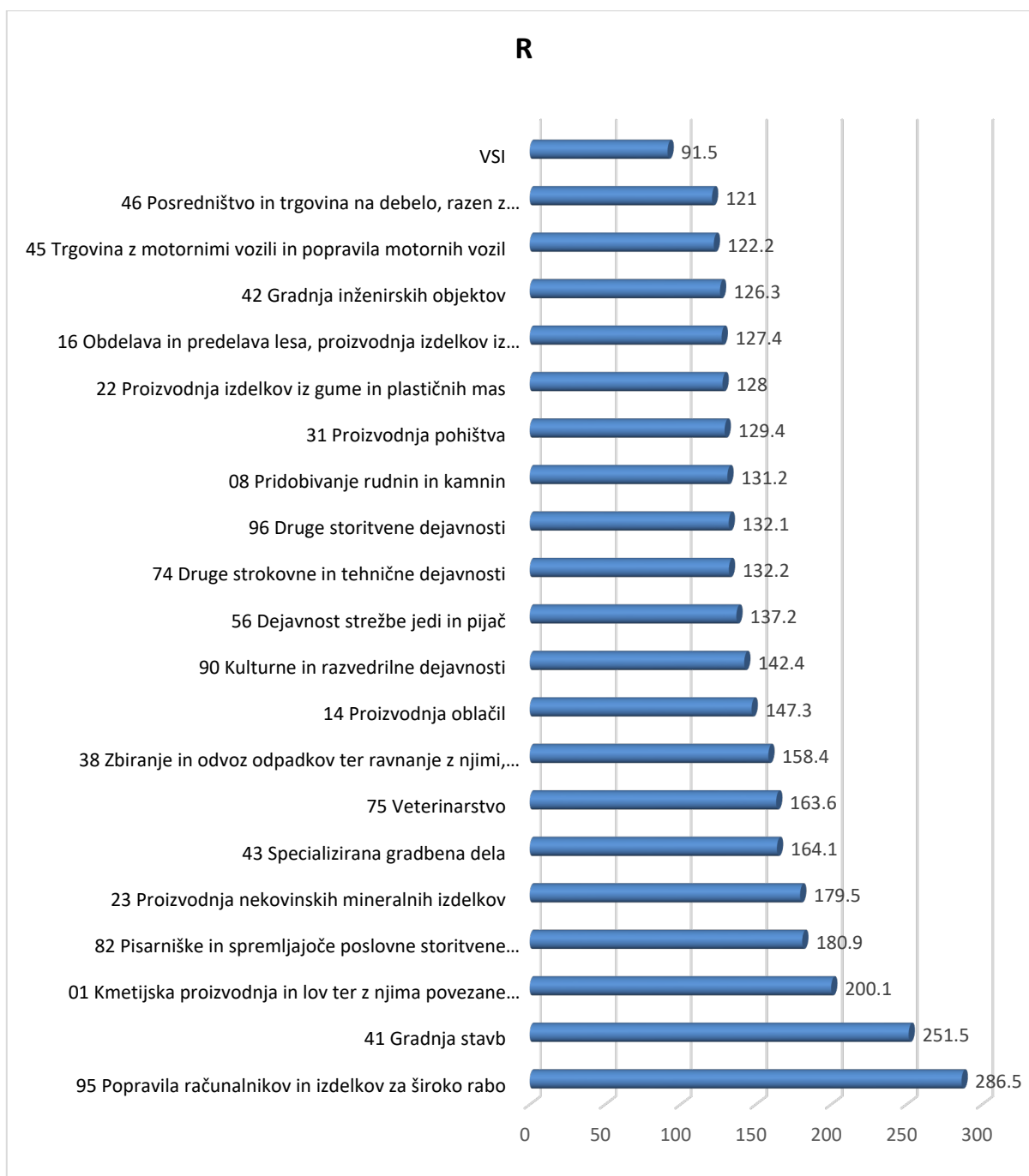
Graf 116: Oddelki posameznih področji gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka.

Graf 117: Oddelki posameznih področji gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka.

Graf 118: Oddelki posameznih področji gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih na zaposlenega pri delavcih v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi, gradnje stavb ter v proizvodnji kovin. Največjo frekvenco (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO kolka smo beležili v proizvodnji kovin, v splošni javni upravi ter v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi. Najdaljše trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka pa smo ugotavljali v dejavnosti gradnje stavb v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi ter v dejavnosti strežbe jedi in pijač. (TABELA 17)

Tabela 17: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje od 2015 do 2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,05 %	0,20	0,28	72,0
Proizvodnja električnih naprav	0,05 %	0,15	0,18	83,9
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,09 %	0,31	0,22	158,4
Gradnja stavb	0,08 %	0,31	0,12	251,5
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,04 %	0,15	0,15	98,6
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,02 %	0,08	0,06	137,2
Zdravstvo	0,03 %	0,12	0,17	57,5
Policija	0,04 %	0,19	0,13	52,1
Splošna javna uprava	0,05 %	0,15	0,25	88,2
Povprečje	0,03 %	0,13	0,14	91,5

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019

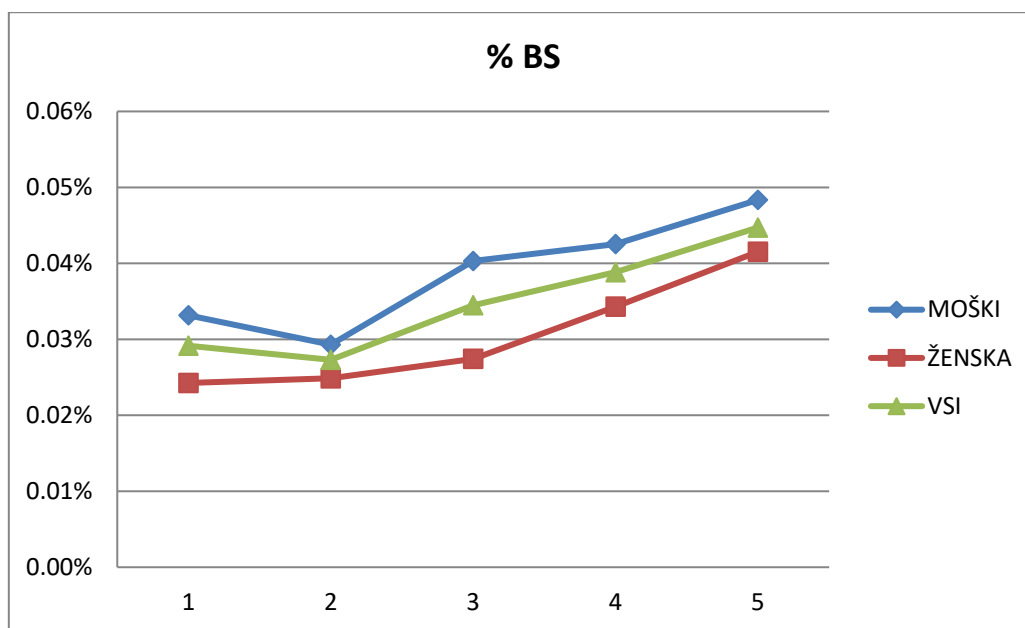
Od leta 2015 dalje beležimo porast odstotka in števila izgubljenih delovnih dni na zaposlenega, števila primerov in trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka. V primerjavi s celokupnim absentizmom je trend rasti bolniškega staleža zaradi KMO kolka nekoliko višji. V opazovanem obdobju se je % BS za vse vzroke začasne nezmožnosti za delo skupaj povečal za 18,5 % (s 4,1 na 4,86 %), % BS zaradi KMO kolka pa za 33,3 % (z 0,03 na 0,04 %). Trend rasti % BS zaradi najpogostejših KMO kolka pa je nekoliko nižji od trenda rasti % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO skupaj, ki se je v opazovanem obdobju povečal za 41 % (z 0,61 na 0,86 %). (TABELA 18)

Tabela 18: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,03 %	0,12	0,12	87,31
2016	0,03 %	0,13	0,13	77,79
2017	0,03 %	0,13	0,13	92,18
2018	0,04 %	0,14	0,15	100,12
2019	0,04 %	0,16	0,16	99,86

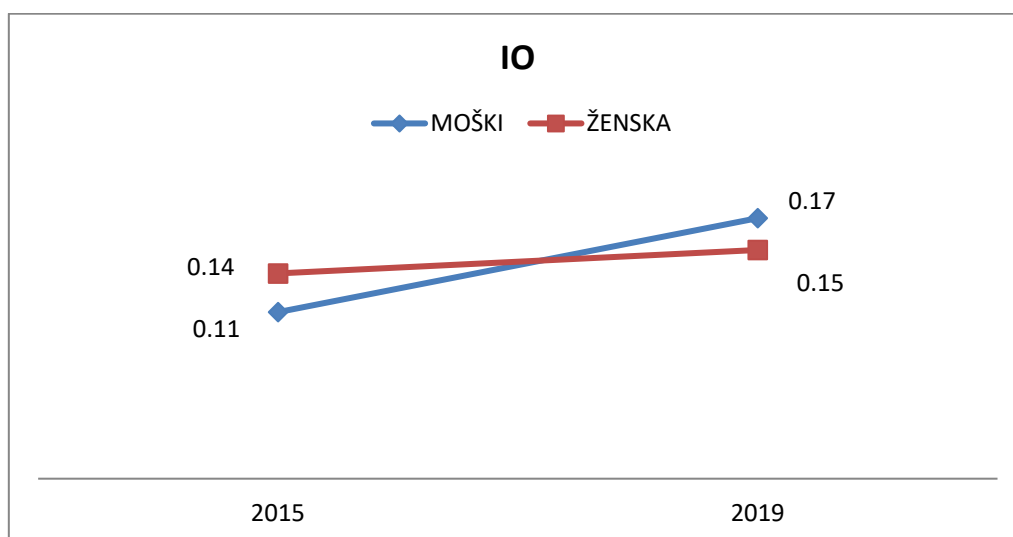
V zadnjih letih beležimo sorazmerno enako velik porast začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka pri moških kot pri ženskah. V letu 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbita pri ženskah 0,02 %, pri moških 0,03 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narastel na 0,04 %, pri moških pa na 0,05 %. (GRAF 119)

Graf 119: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka od 2015 do 2019 po spolu.

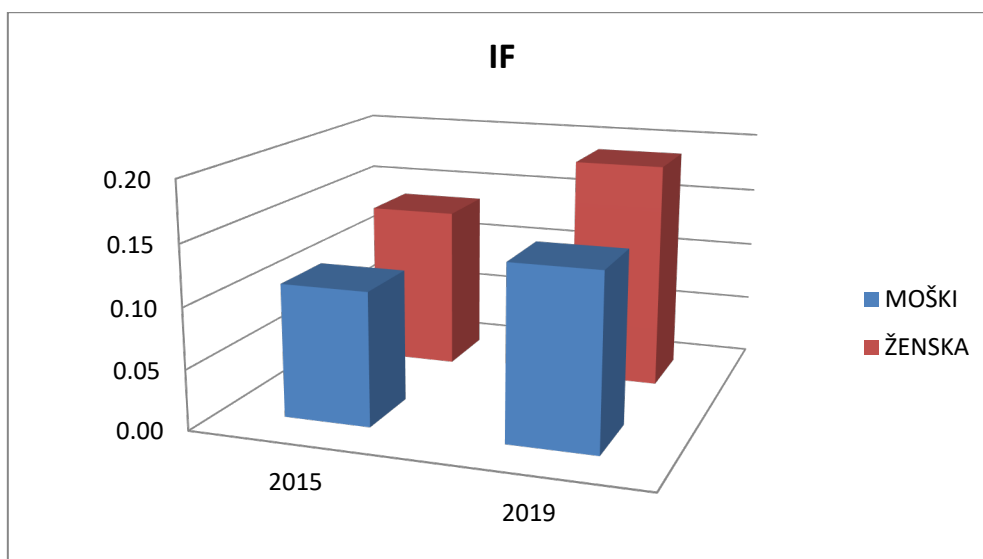
V nasprotju z drugimi KMO obolenji beležimo pri najpogostejših KMO kolka večji porast števila izgubljenih dni v moški populaciji. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) pri ženskah povečalo za 7 % (z 0,14 na 0,15 dni), pri moških pa za 54,5 % (z 0,11 dni na 0,17 dni). (GRAF 120)

Graf 120: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

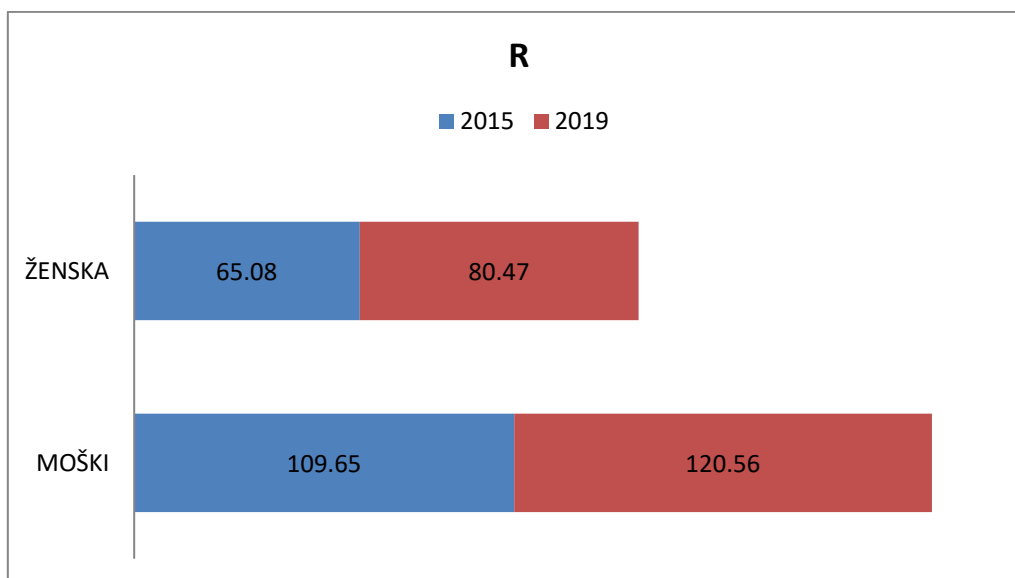
V opazovanem obdobju pa se je število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) povečalo predvsem v ženski populaciji. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 IF pri ženskih povečal za 0,05 primera (z 0,14 na 0,19 primera), pri moških pa le za 0,03 primera (z 0,11 primera na 0,14 primera). (GRAF 121)

Graf 121: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

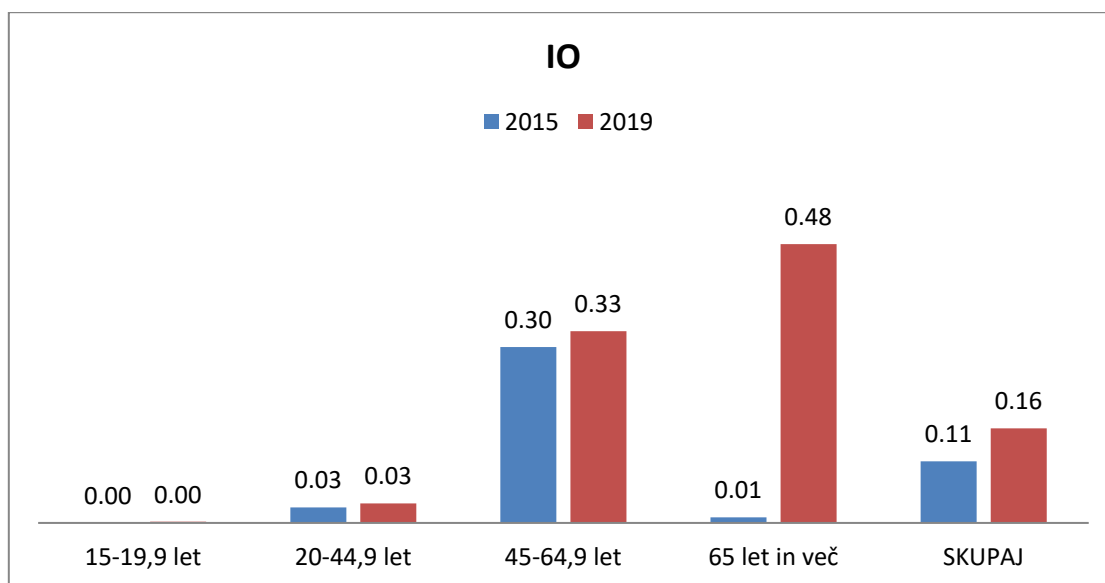
V zadnjih letih opažamo, da je povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka daljše pri moških, se pa trajanje bolniškega staleža zaradi navedenih obolenj v ženski populaciji podaljšuje. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških podaljšalo za 10,91 dni (s 109,65 na 120,56 dni), pri ženskah pa za 15,39 dni (s 65,08 na 80,47 dni). (GRAF 122)

Graf 122: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

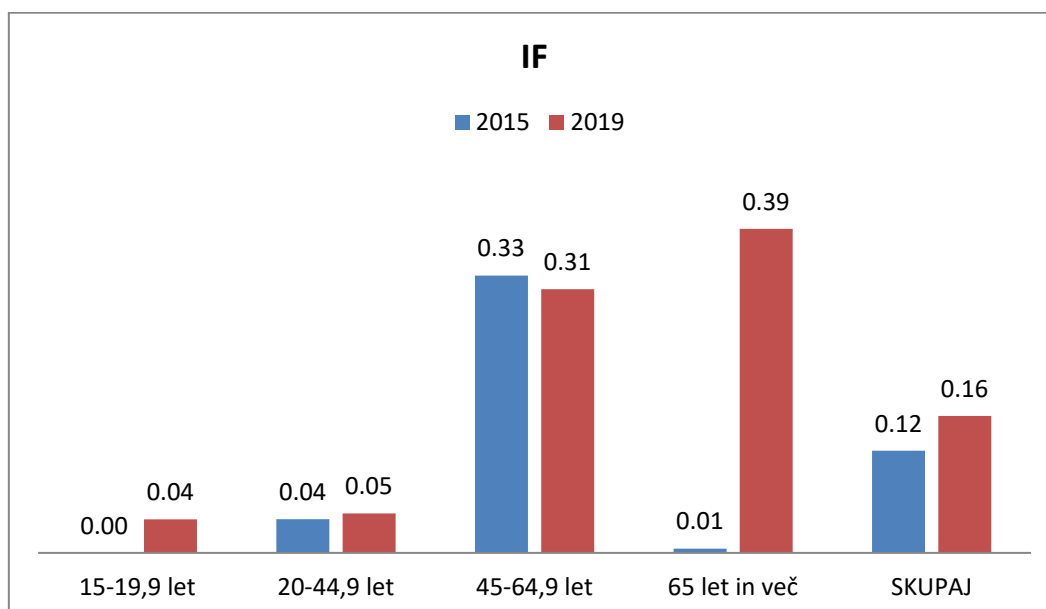
V povprečju je največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v starostni skupini od 45 do 64,9 let. V opazovanem obdobju se je % BS in IO povečal predvsem pri zaposlenih, ki so bili stari več kot 45 let, največji prirastek % BS in IO v letu 2019 pa smo zabeležili pri zaposlenih v starostni skupini 65 let in več. (GRAF 123)

Graf 123: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

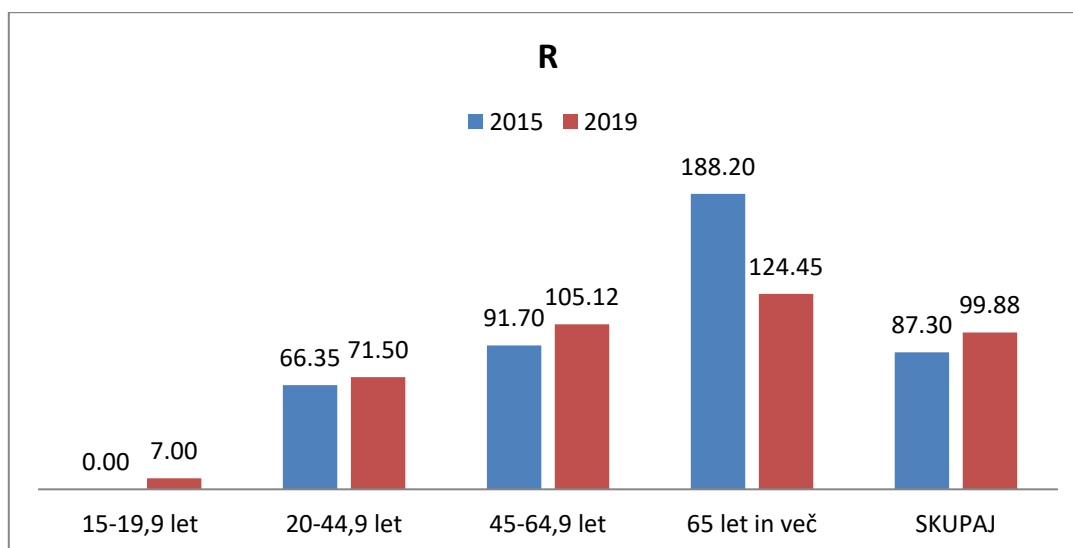
Od leta 2015 dalje beležimo največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO spodnjega dela hrbta na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let. V primerjavi z letom 2015 pa smo v letu 2019 ugotavljali tudi največji prirastek števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO kolka pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 124)

Graf 124: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

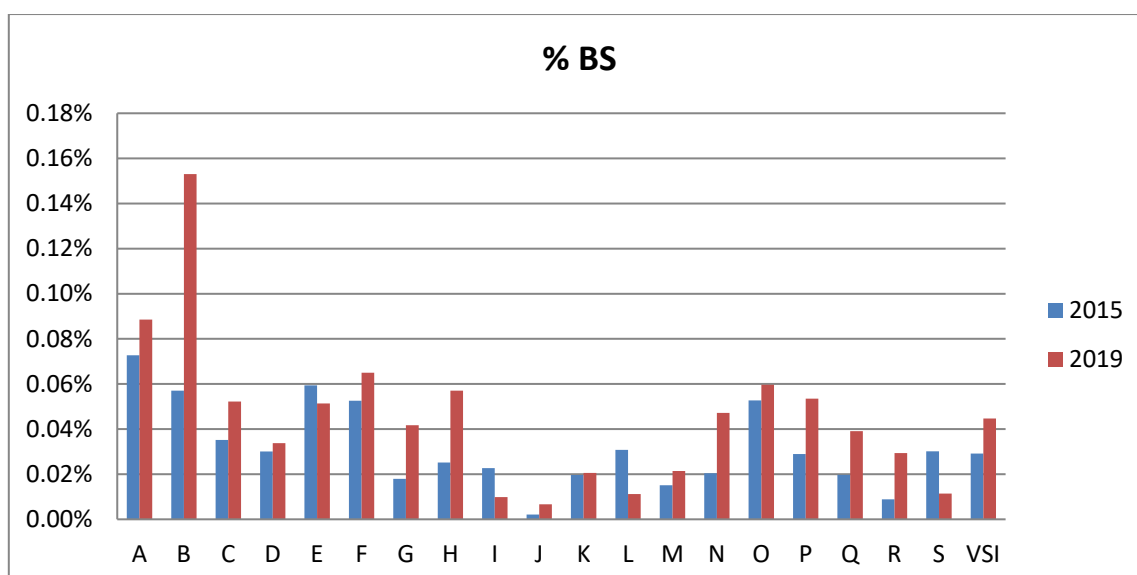
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka povečuje skoraj v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo v starostni skupini od 45 do 64,9 let. Pri zaposlenih, starih 65 let in več, pa smo v letu 2019 beležili pomemben upad trajanja bolniškega staleža. (GRAF 125)

Graf 125: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povečal odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v večini dejavnostih po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili le v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), v gostinstvu (I) ter v poslovanju z nepremičninami (L). Največji porast % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letu 2019 pa je bil zabeležen v rudarstvu (B), v prometu in skladiščenju (H) ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N). (GRAF 126)

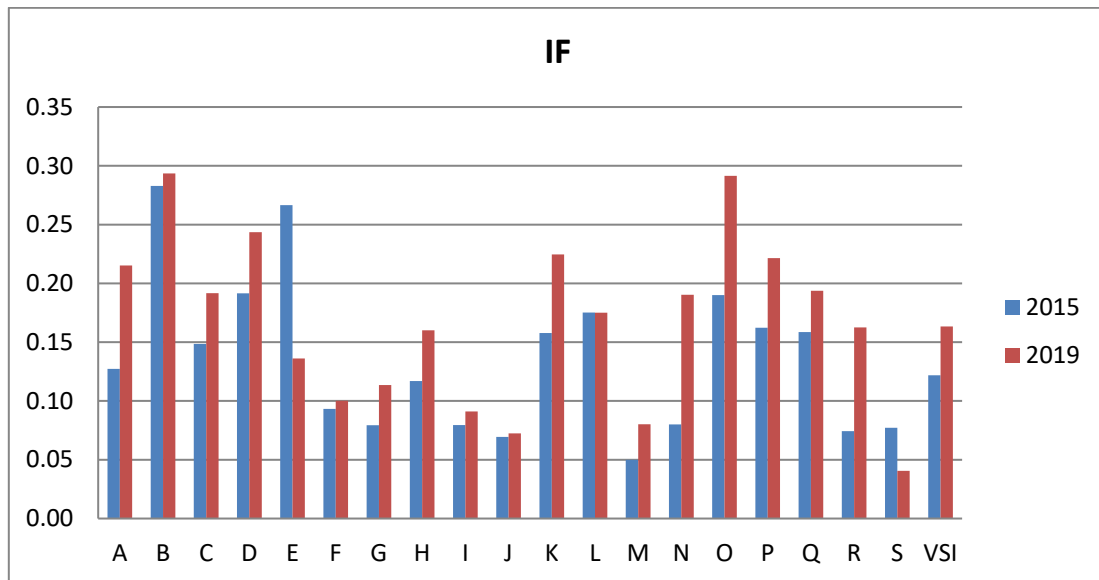
Graf 126: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N), v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O), v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih

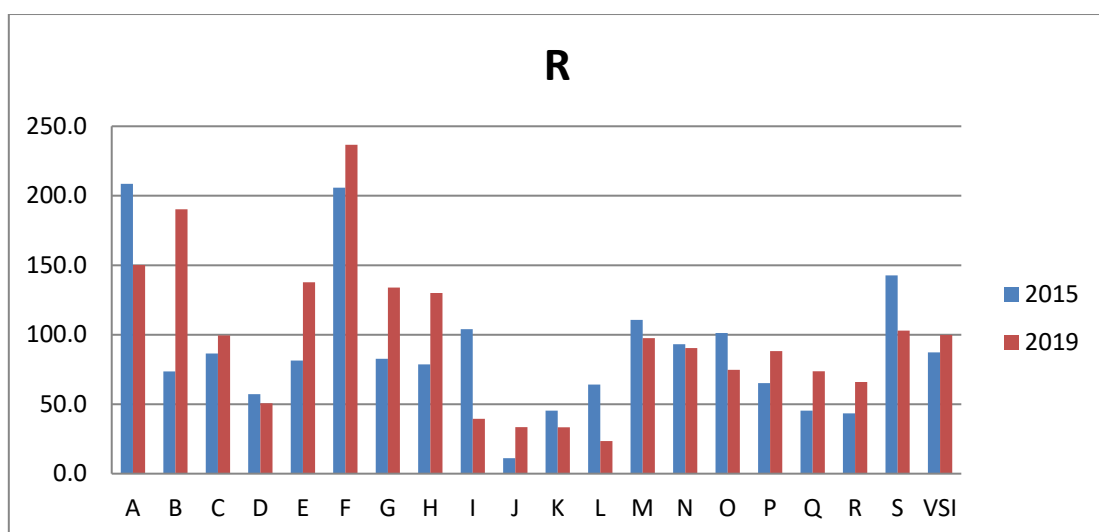
dejavnostih (R) ter v izobraževanju (P). Upad števila primerov na 100 zaposlenih pa smo registrirali v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E) ter v drugih dejavnostih (S). (GRAF 127)

Graf 127: Število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

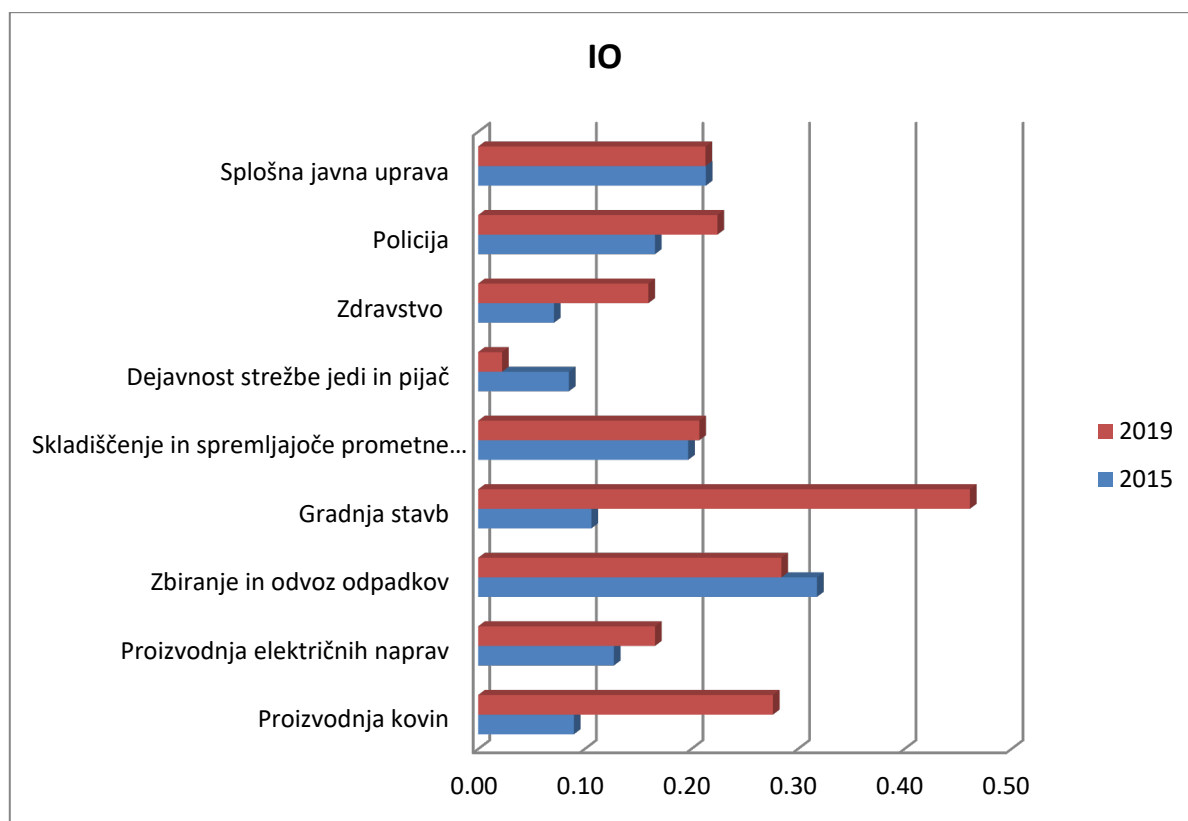
V letu 2019 smo beležili največji porast trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj v rudarstvu (B), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), v gradbeništvu (F) ter v prometu in skladiščenju (H). Upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa je bil registriran v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvi (A), v gostinstvu (I), v poslovanju z nepremičninami (L), v strokovni, znanstveni in tehnični dejavnosti (M) ter v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O). (GRAF 128)

Graf 128: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

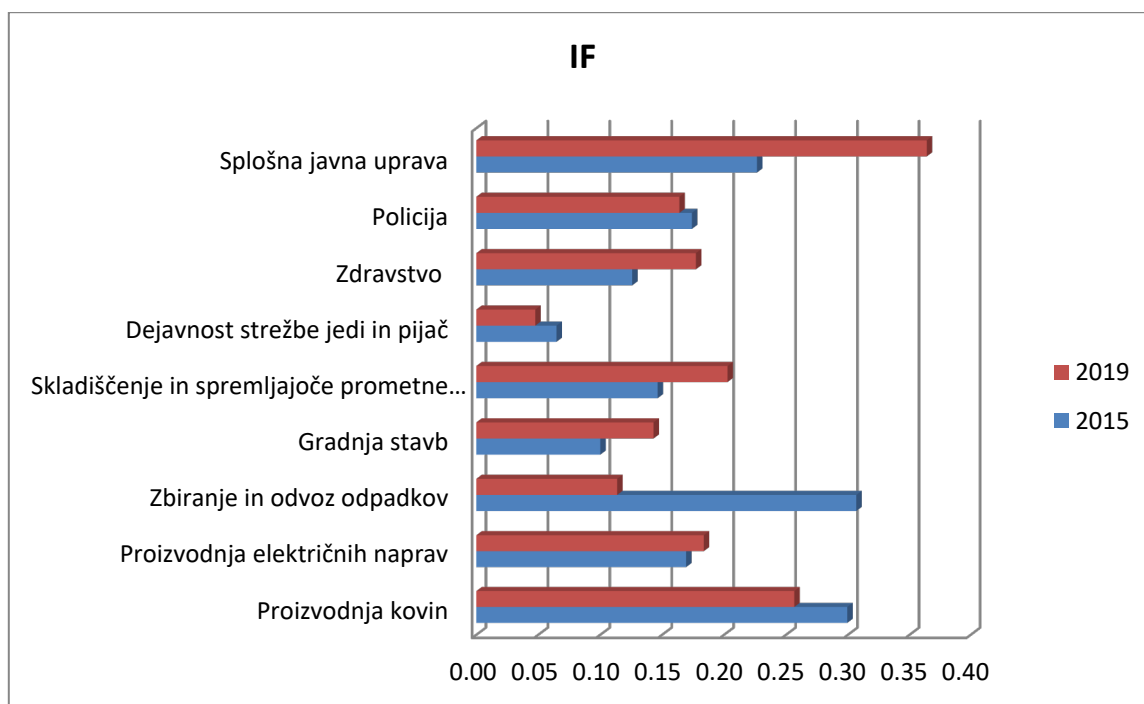
Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka skoraj v vseh izbranih dejavnosti. Upad % BS in IO smo beležili le v dejavnosti strežbe jedi in pijač ter zbiranja in odvoza odpadkov. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo registrirali v dejavnosti gradnje stavb, proizvodnje kovin ter v zdravstvu. (GRAF 129)

Graf 129: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

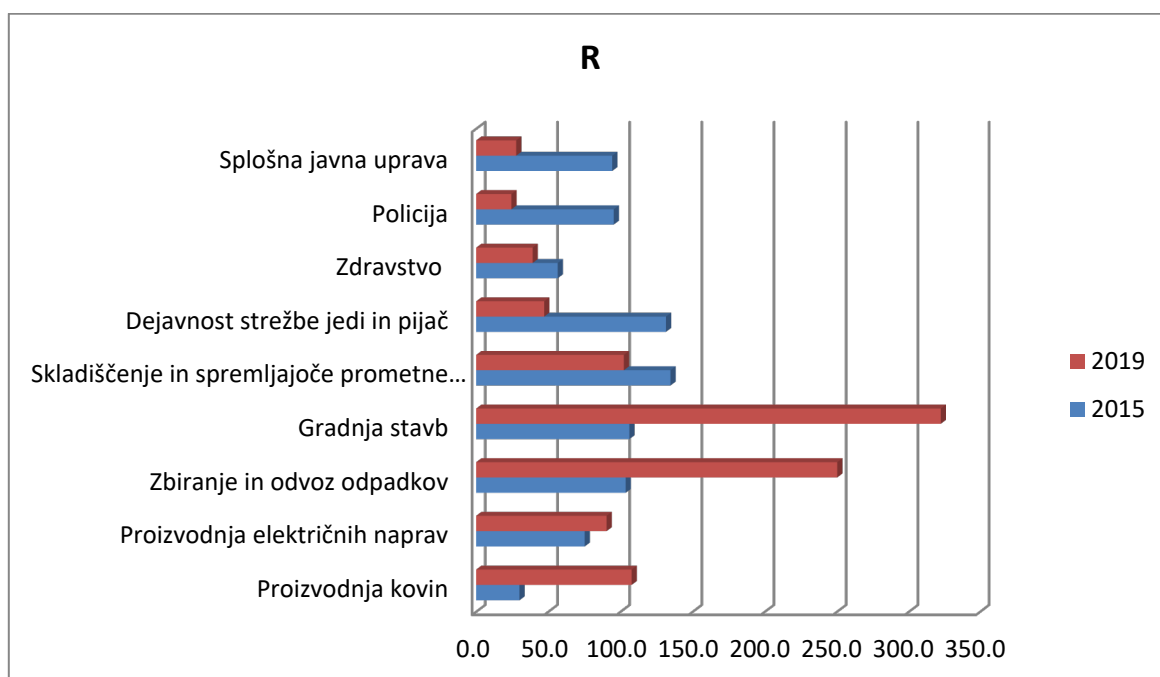
Analiza trenda gibanja zdravstvenega absentizma v izbranih dejavnostih je tudi prikazala porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO kolka na 100 zaposlenih (IF) skoraj v vseh izbranih dejavnostih, zmanjšanje IF beležimo le v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov, v proizvodnji kovin in v dejavnosti strežbe jedi in pijač. V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 beležili največji prirastek števila primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših KMO kolka v splošni javni upravi, v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih ter v zdravstvu. (GRAF 130)

Graf 130: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO kolka na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali največje podaljšanje trajanjačasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v dejavnosti gradnje stavb, zbiranja in odvoza odpadkov ter v proizvodnji kovin. Upad trajanja bolniškega staleža pa smo beležili v dejavnosti strežbe jedi in pijač, v javni upravi in policiji. (GRAF 131)

Graf 131: Povprečno trajanječasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA KOLENSKEGA SKLEPA

Med najpogostejša z delom povezana KMO kolenskega sklepa uvrščamo artrozo kolena, druge notranje motnje kolenskega sklepa, peripatelarni burzitis in druge vrste burzitisa kolenskega sklepa ter sinovijsko cisto poplitealne kotanje (Bakerjeva cista).

Z delom povezana KMO kolenskega sklepa predstavljajo približno 9 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO. Statistična analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvenca začasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO kolenskega sklepa približno 0,44 primera na 100 zaposlenih (4,4 primera/1000 zaposlenih), povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 52 do 53 dni.

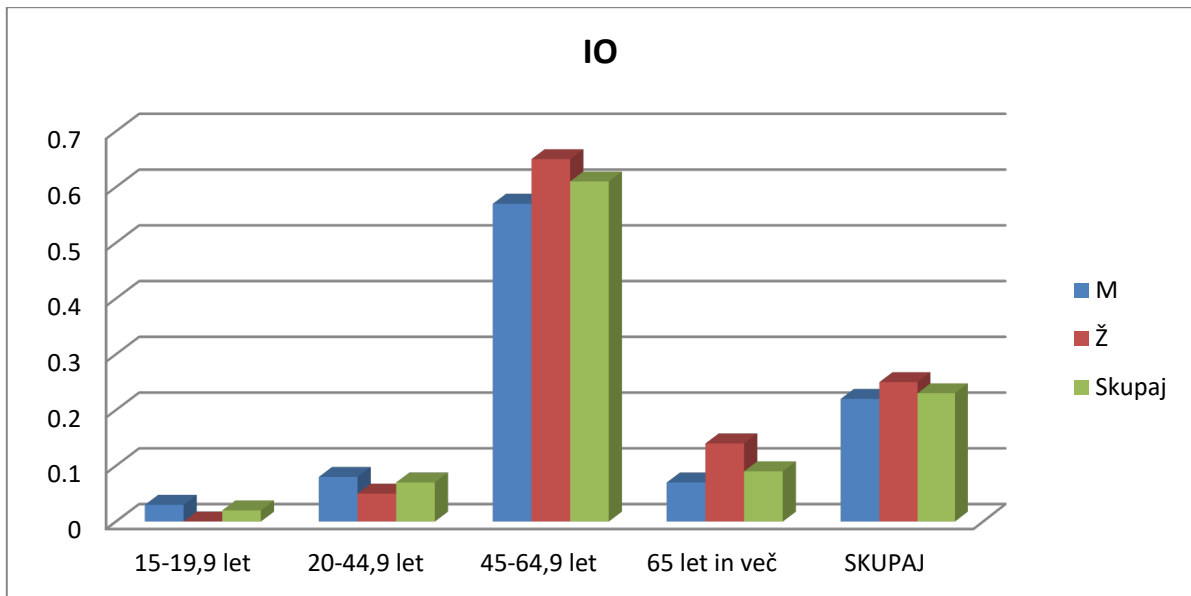
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa je pri ženskah nekoliko večja kot pri moških (približno za 15 %), prav tako je povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri ženskah nekoliko daljše kot pri moških. V primerjavi z moško populacijo se v zadnjih letih zdravstveni absentizem zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa pri ženskah še dodatno podaljšuje. (TABELA 19)

Tabela 19: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa (povprečje 2015–2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,06 %	0,22	0,42	51,9
Ženske	0,07 %	0,25	0,46	52,7
Skupaj	0,06 %	0,23	0,44	52,3

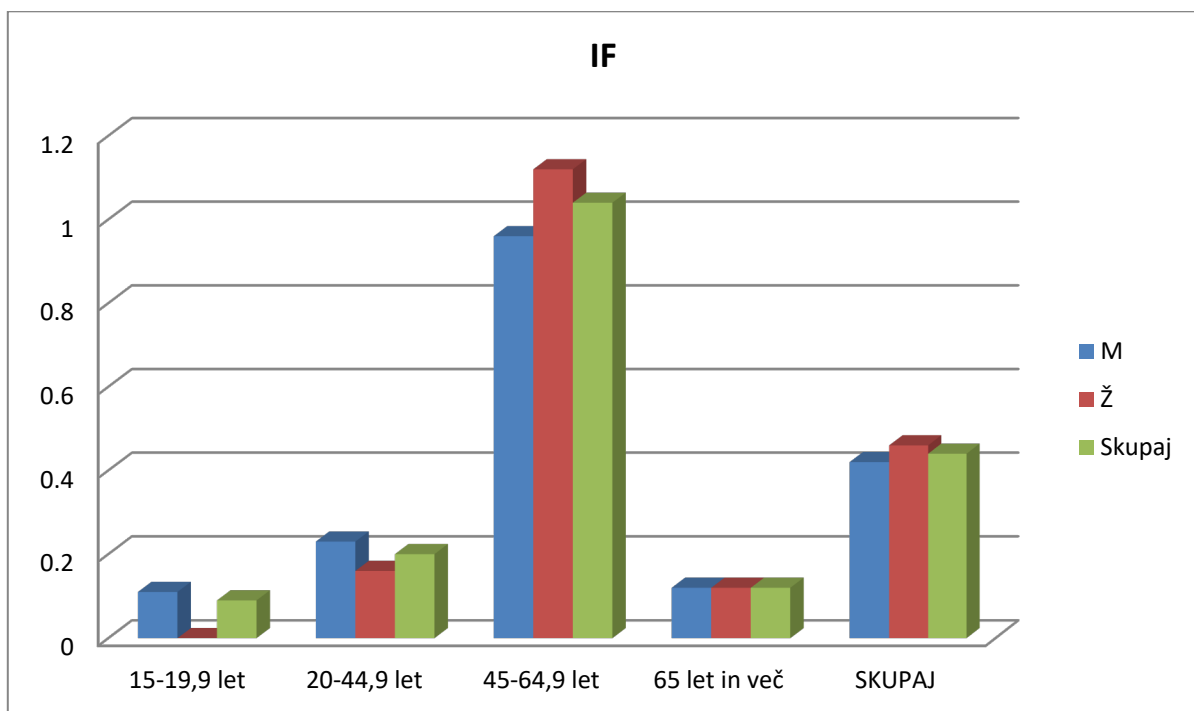
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa se razlikuje tudi po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let ter pri zaposlenih, starih 65 let in več, najnižji pa v starosti do 19,9 let. (GRAF 132)

Graf 132: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po starostnih skupinah.

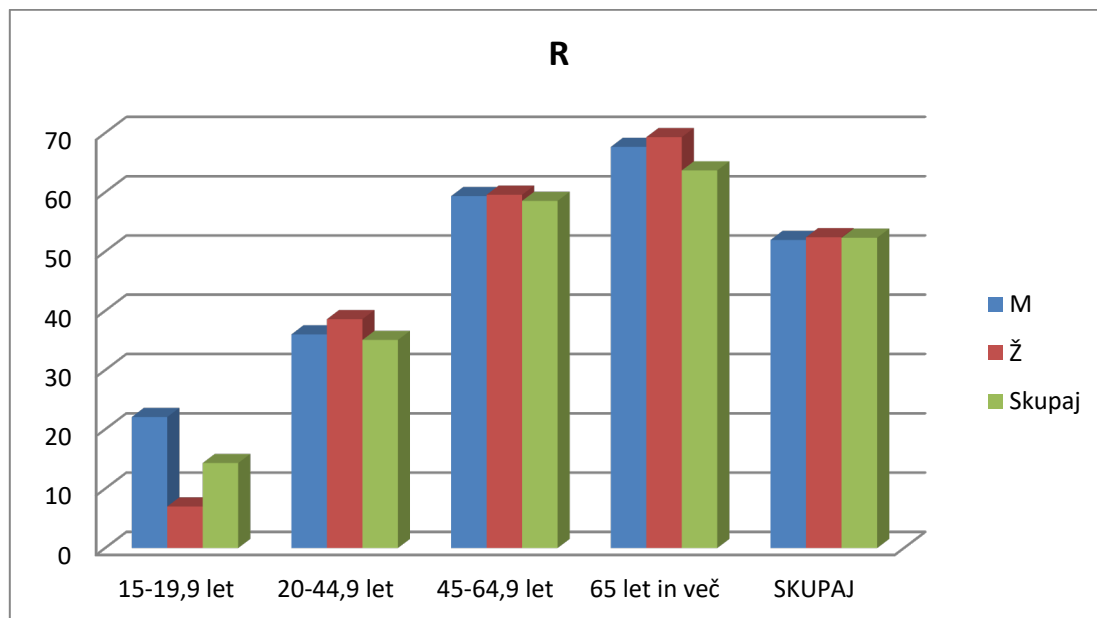
Prav tako je število primerov na 100 zaposlenih najvišje v starostni skupini od 45 do 64,9 ter pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 133)

Graf 133: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po starostnih skupinah.

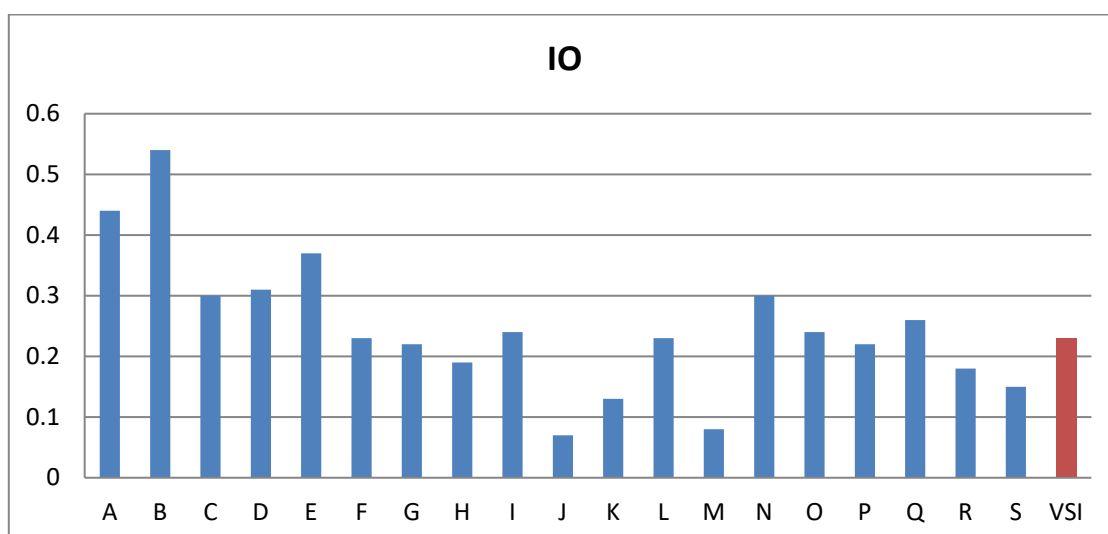
S staranjem se povečuje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa. Najdaljše povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo beležimo pri zaposlenih, starih 65 let in več. (GRAF 134)

Graf 134: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po starostnih skupinah.

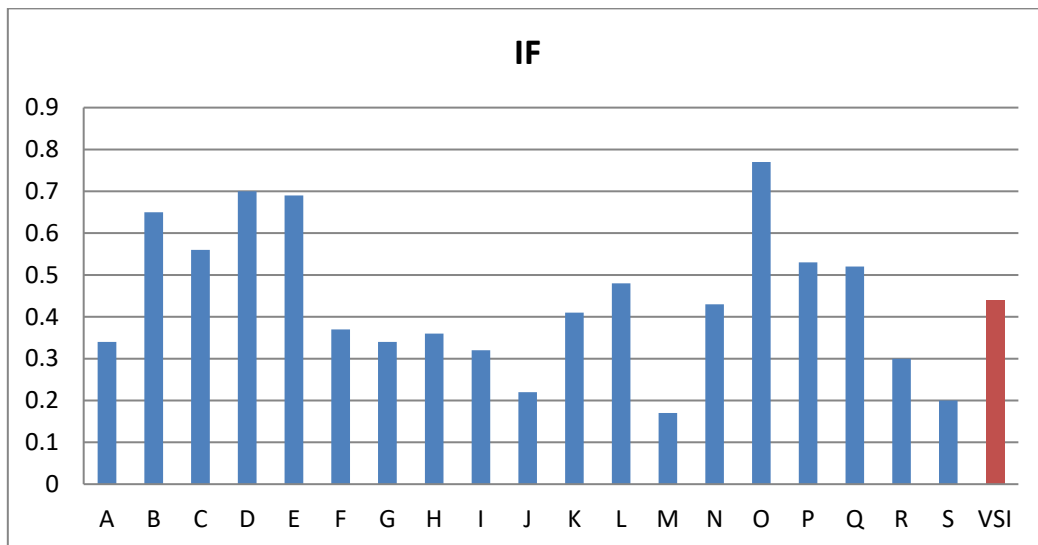
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa se močno razlikuje tudi po dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Največji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega beležimo v rudarstvu (B), sledijo kmetijstvo in lov, gozdarstvo in ribištvo (A), dejavnost oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), predelovalna dejavnost (C) ter druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N). (GRAF 135)

Graf 135: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po dejavnostih (SKD področja).

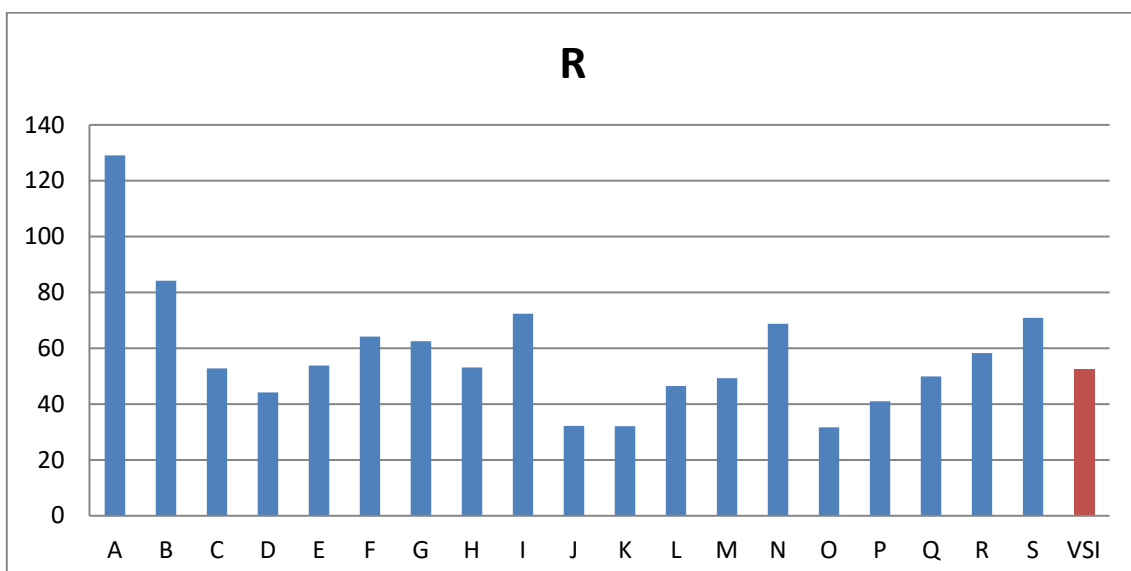
Prav tako se po posameznih področjih gospodarskih dejavnosti močno razlikuje frekvenca najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih bolezni na 100 zaposlenih prištevamo dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O), dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), dejavnost oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), rudarstvo (B) ter predelovalna dejavnost (C). (GRAF 136)

Graf 136: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa pa beležimo v kmetijstvu in lovju, gozdarstvu in ribištju (A), v rudarstvu (B), v gostinstvu (I), v drugih dejavnostih (S) ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N). (GRAF 137)

Graf 137: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

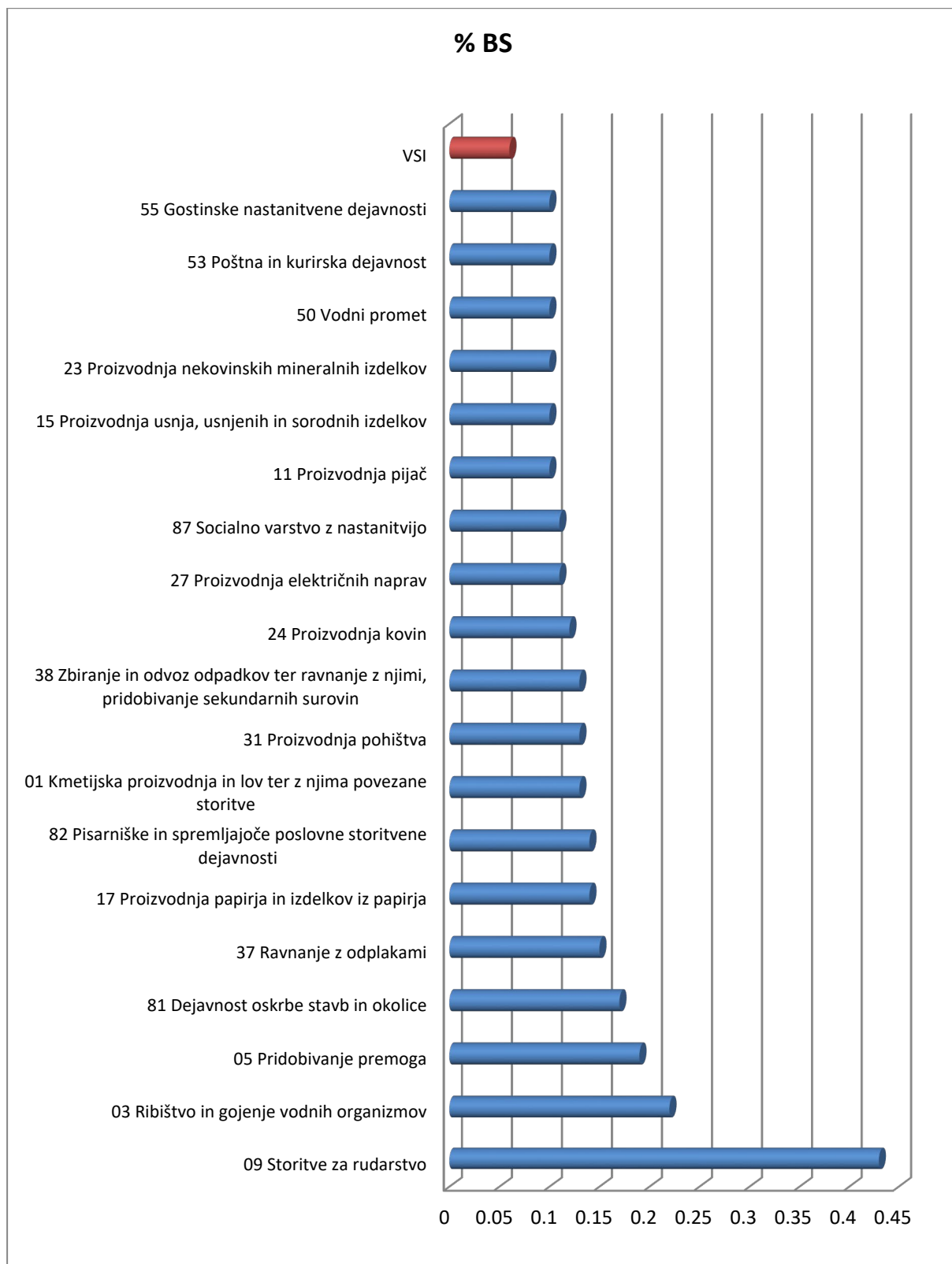
Še večje razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa beležimo med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji odstotek in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi navedenih KMO v storitvah za rudarstvo (B09), v ribištvu in gojenju vodnih organizmov (A03), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v dejavnosti oskrbe stavb in okolice (N81), v dejavnosti ravnanja z odpadki (E37), v proizvodnji papirja in izdelkov iz papirja (C17), v pisarniških in spremljajočih poslovnih storitvenih dejavnostih (N82), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v proizvodnji pohištva (C31) ter v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi (E38). (GRAF 138)

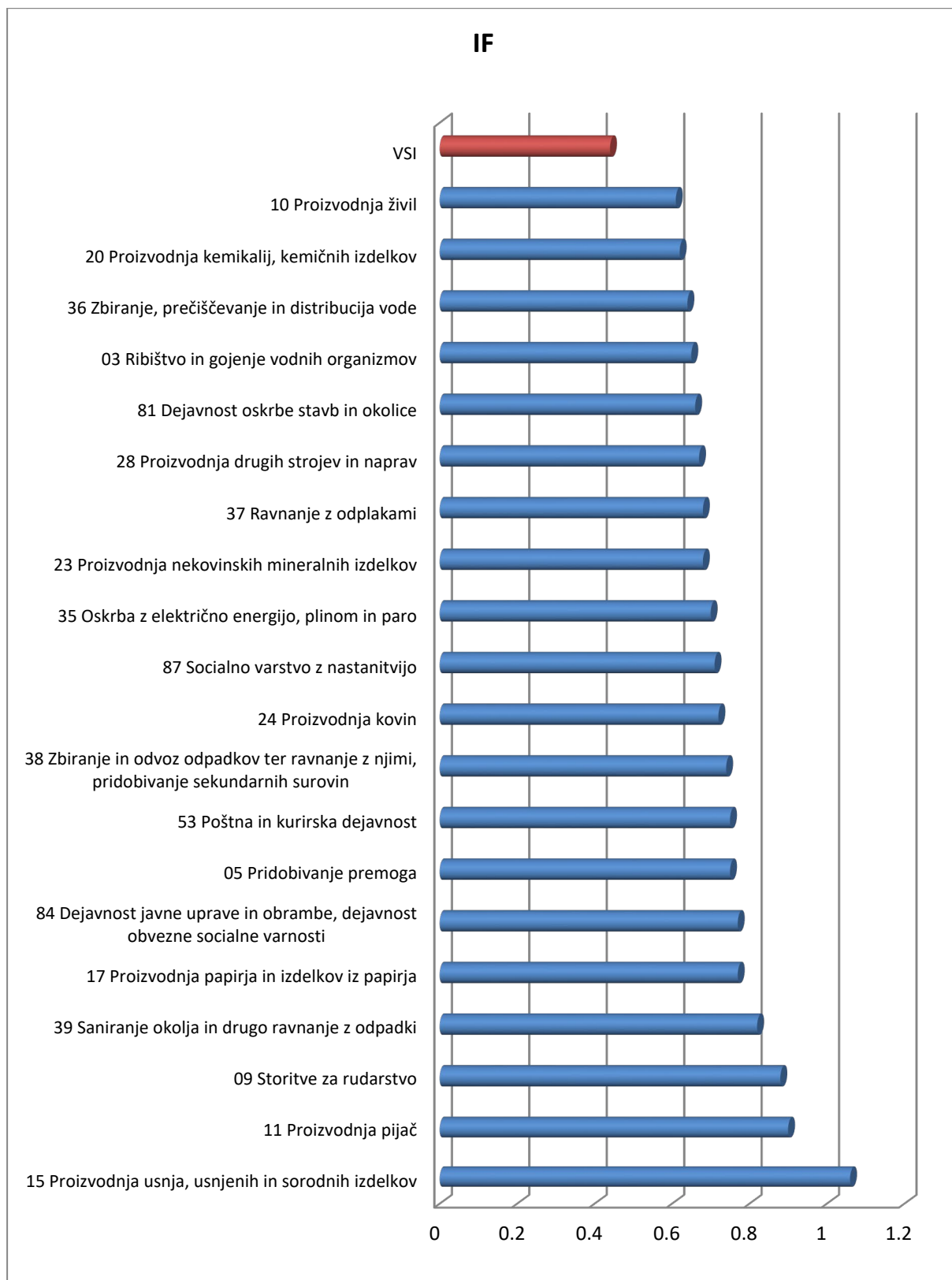
Največje število primerov navedenih obolenj na 100 zaposlenih smo registrirali v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v dejavnosti proizvodnje pijač (C11), v storitvah za rudarstvo (B09), v dejavnosti saniranja okolja in drugega ravnanja z odpadki (E39), v proizvodnji papirja in izdelkov iz papirja (C17), v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O84), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi (E38) ter v proizvodnji kovin (C24). (GRAF 139)

V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa najdaljše v veterinarstvu (M75), v storitvah za rudarstvo (B09), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v pisarniških in spremljajočih poslovnih storitvenih dejavnostih (N82), v vodnem prometu (H50), v športnih in drugih dejavnostih za prosti čas (R93), v dejavnosti pridobivanja premoga (B05), v drugih storitvenih dejavnostih (S96), v ribištvu in gojenju vodnih organizmov (A03) ter v dejavnosti strežbe jedi in pijač (I56). (GRAF 140)

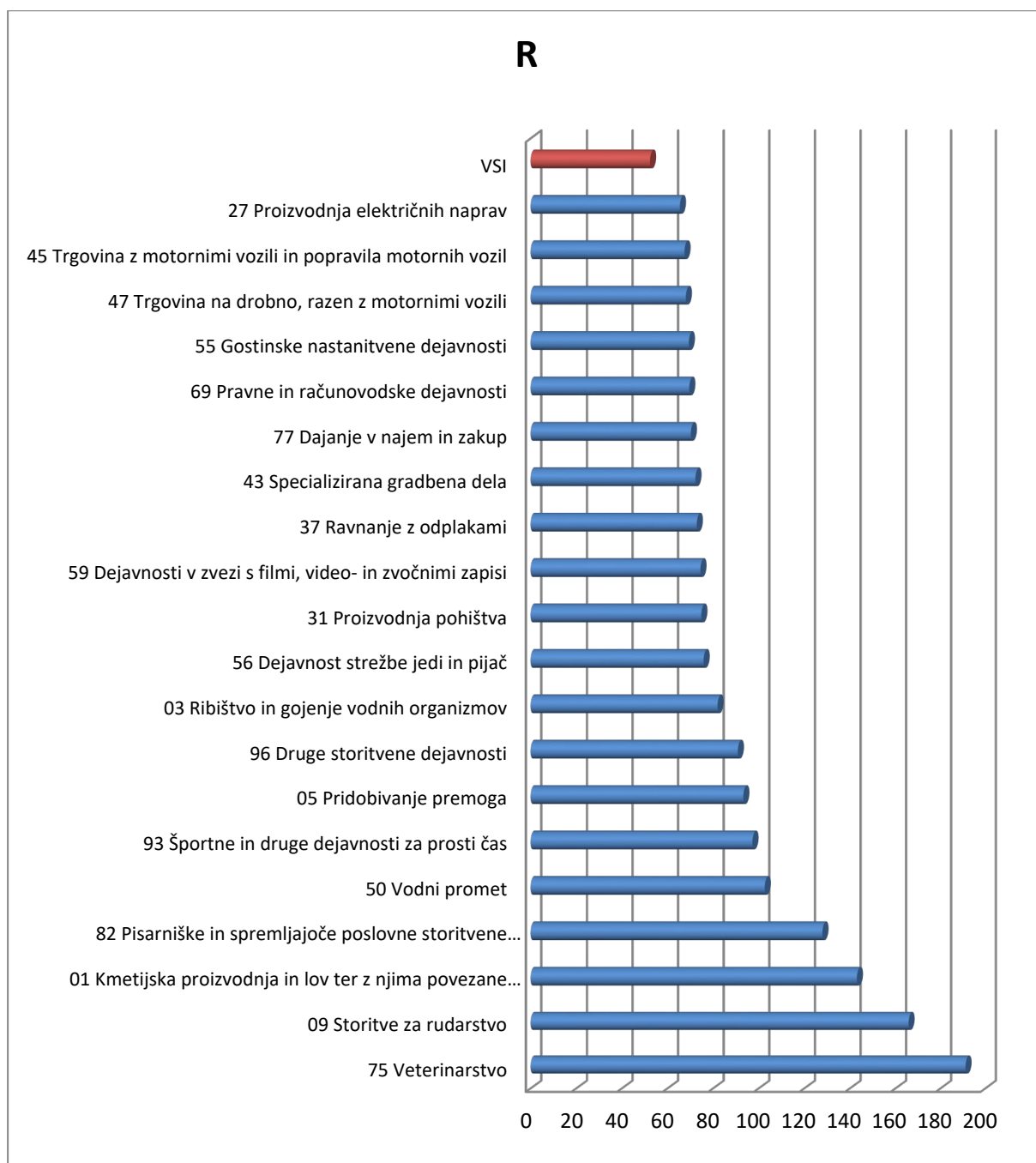
Graf 138: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa.

Graf 139: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa.

Graf 140: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih na zaposlenega pri delavcih v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi, v proizvodnji kovin in električnih naprav. Največjo frekvenco (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa smo beležili v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi, v proizvodnji kovin ter v splošni javni upravi. Najdaljše trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa pa smo ugotavljali v dejavnosti strežbe jedi in pijač, v proizvodnji električnih naprav ter v dejavnosti gradnje stavb. (TABELA 20)

Tabela 20: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje od 2015 do 2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,12 %	0,45	0,72	60,3
Proizvodnja električnih naprav	0,11 %	0,39	0,59	65,5
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,13 %	0,49	0,74	64,3
Gradnja stavb	0,07 %	0,24	0,37	64,8
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,06 %	0,23	0,54	43,9
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,05 %	0,18	0,24	75,9
Zdravstvo	0,06 %	0,22	0,45	48,7
Policija	0,06 %	0,23	0,70	34,1
Splošna javna uprava	0,04 %	0,15	0,72	20,3
Povprečje	0,06 %	0,23	0,44	52,3

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019

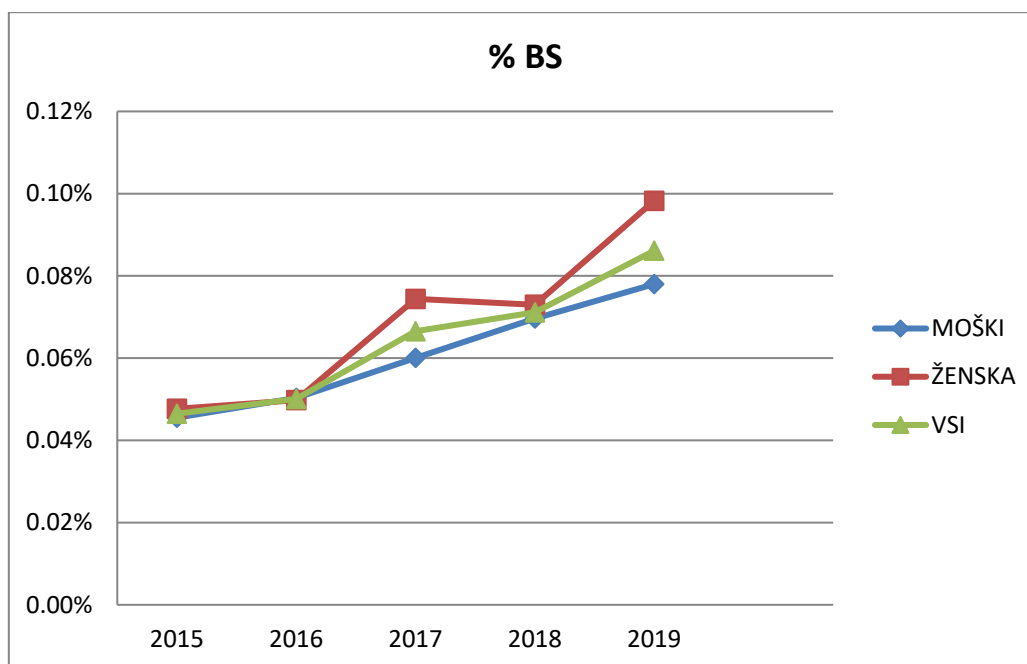
Od leta 2015 dalje beležimo porast odstotka in števila izgubljenih delovnih dni na zaposlenega, števila primerov in trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa. V primerjavi s celokupnim absentizmom je trend rasti bolniškega staleža zaradi KMO kolka bistveno višji. V opazovanem obdobju se je % BS za vse vzroke začasne nezmožnosti za delo skupaj povečal za 18,5 % (s 4,1 na 4,86 %), % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO skupaj za 41 % (z 0,61 na 0,86 %), zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa pa kar za 80 % (z 0,05 na 0,09 %). (TABELA 21)

Tabela 21: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,05 %	0,17	0,39	43,66
2016	0,05 %	0,18	0,38	48,08
2017	0,07 %	0,24	0,44	54,15
2018	0,07 %	0,26	0,47	55,20
2019	0,09 %	0,31	0,52	60,49

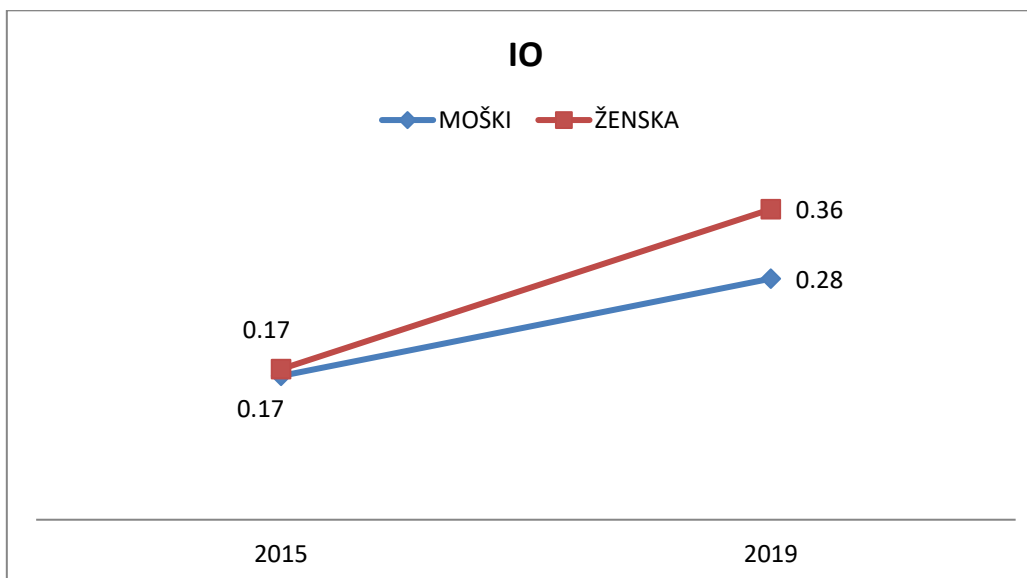
Porast začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa ugotavljamo predvsem v ženski populaciji. V letu 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO kolenskega sklepa tako pri ženskah, kot pri moških 0,05 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narasel na 0,10 %, pri moških pa na 0,08 %. (GRAF 141)

Graf 141: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa od 2015 do 2019 po spolu.

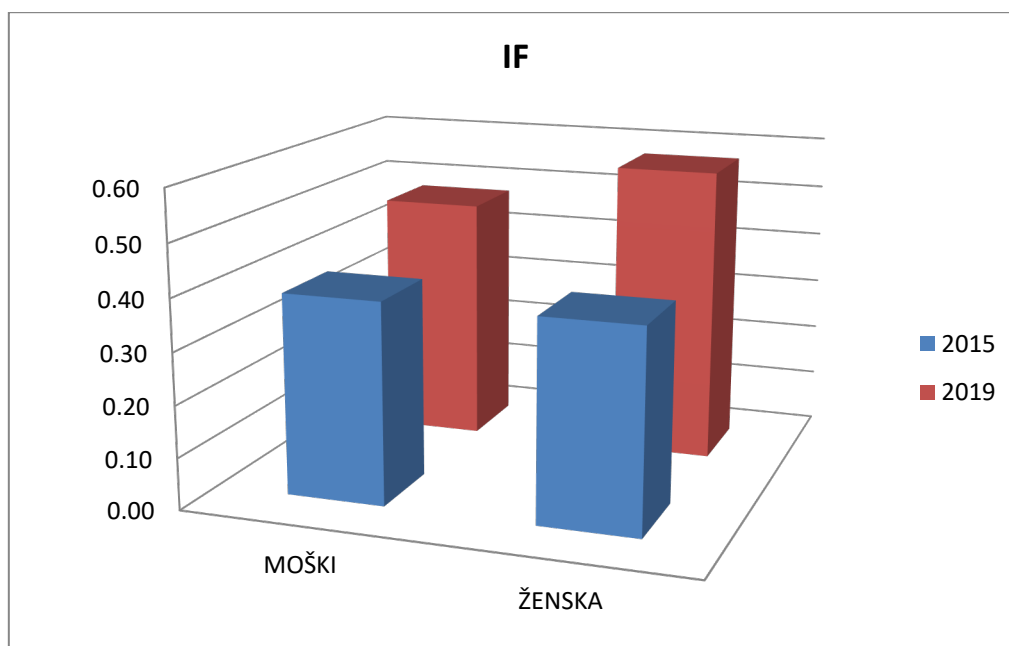
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) pri ženskah povečalo za 118 % (z 0,17 na 0,36 dni), pri moških pa le za 64,7 % (z 0,17 na 0,28 dni). (GRAF 142)

Graf 142: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

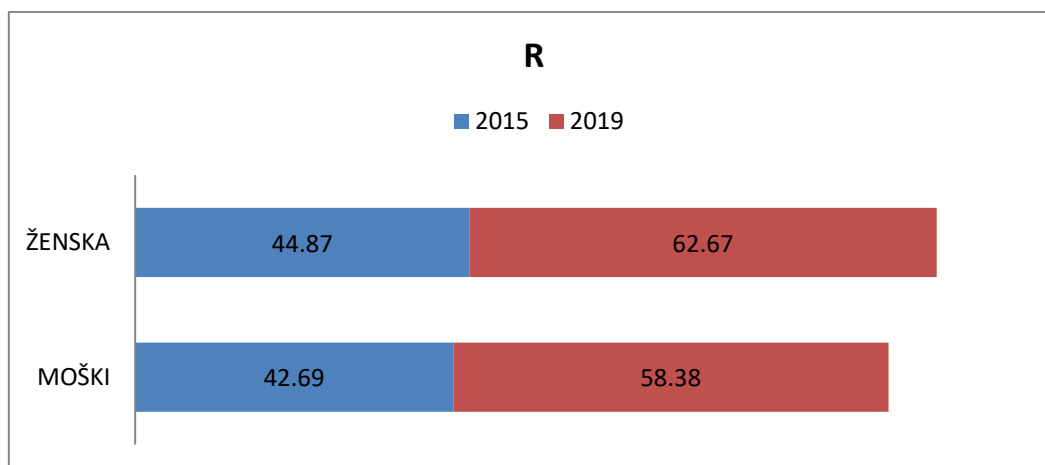
V opazovanem obdobju se je število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) pri ženskah povečalo za 0,18 primera (z 0,39 na 0,57 primera), pri moških pa le za 0,09 primera (z 0,39 na 0,48 primera). (GRAF 143)

Graf 143: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

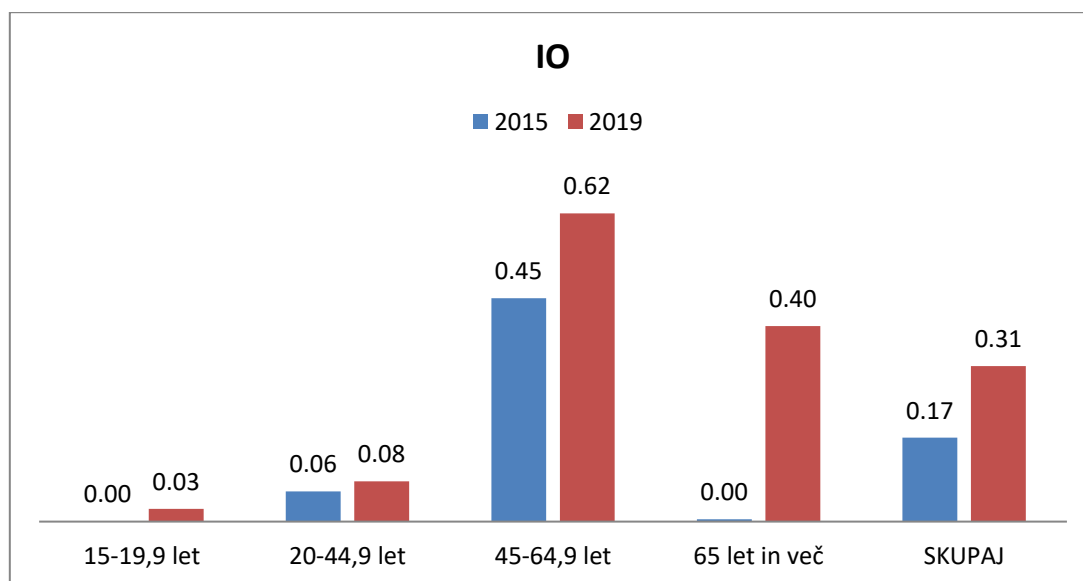
V zadnjih letih opažamo, da je povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa daljše pri ženskah in se v primerjavi z moško populacijo še dodatno podaljšuje. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških podaljšalo za 15,69 dni (z 42,69 na 58,38 dni), pri ženskah pa za 17,8 dni (s 44,87 na 62,67 dni). (GRAF 144)

Graf 144: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

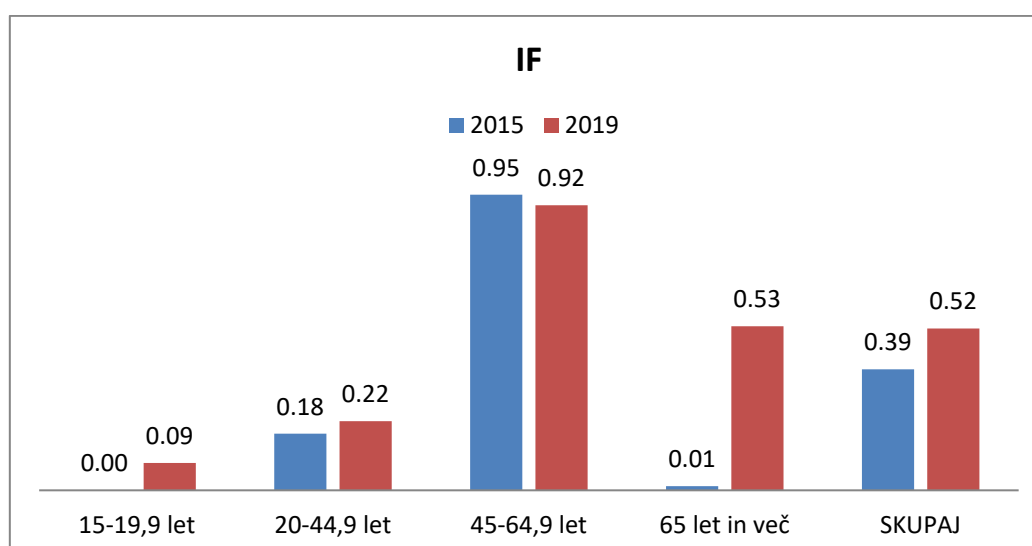
V povprečju je največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka v starostni skupini od 45 do 64,9 let. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo zabeležili pri zaposlenih v starostni skupini 65 let in več. (GRAF 145)

Graf 145: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

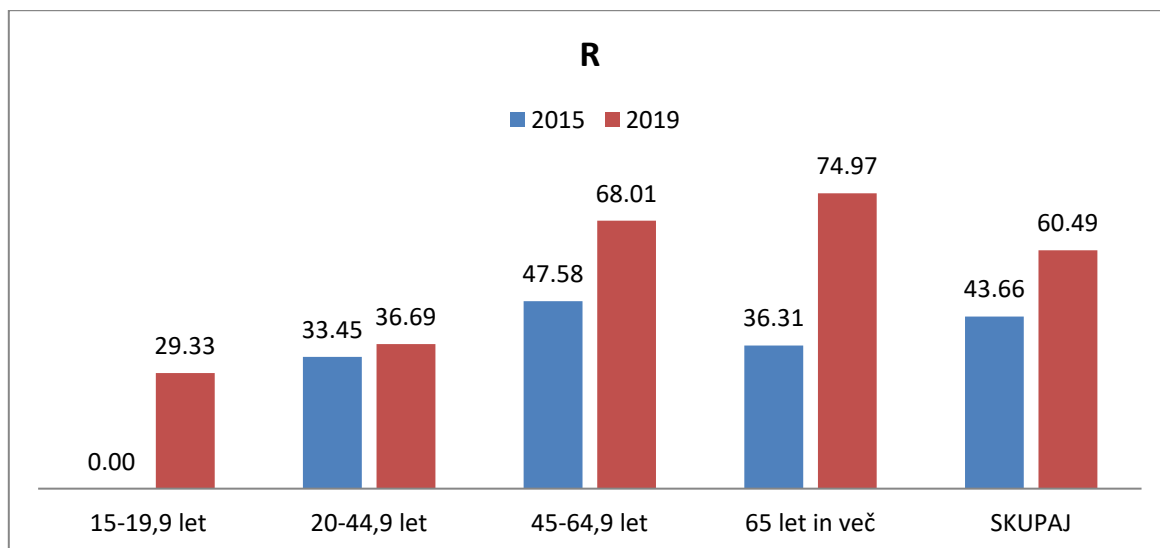
Od leta 2015 dalje beležimo največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let. V primerjavi z letom 2015 pa smo v letu 2019 ugotavljali največji prirastek števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO kolka pri zaposlenih, starih 65 let in več, blag upad števila primerov pa smo registrirali v starostni skupini od 45 do 64,9 let. (GRAF 146)

Graf 146: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

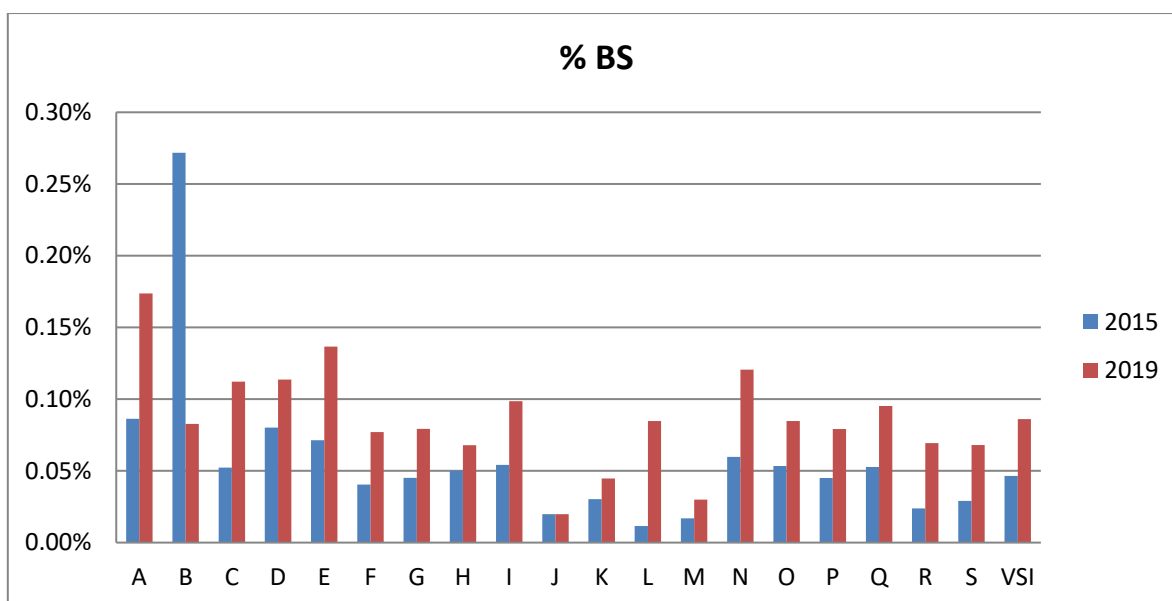
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa povečuje v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo pri zaposlenih, starih 65 let in več ter v starostni skupini od 45 do 64,9 let. (GRAF 147)

Graf 147: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povečal % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v večini dejavnostih po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili le v rudarstvu (B). Največji porast % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letu 2019 pa je bil zabeležen v kmetijstvu in lov, gozdarstvu in ribištvu (A), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), v poslovanju z nepremičninami (L), v predelovalni dejavnosti (C) ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N). (GRAF 148)

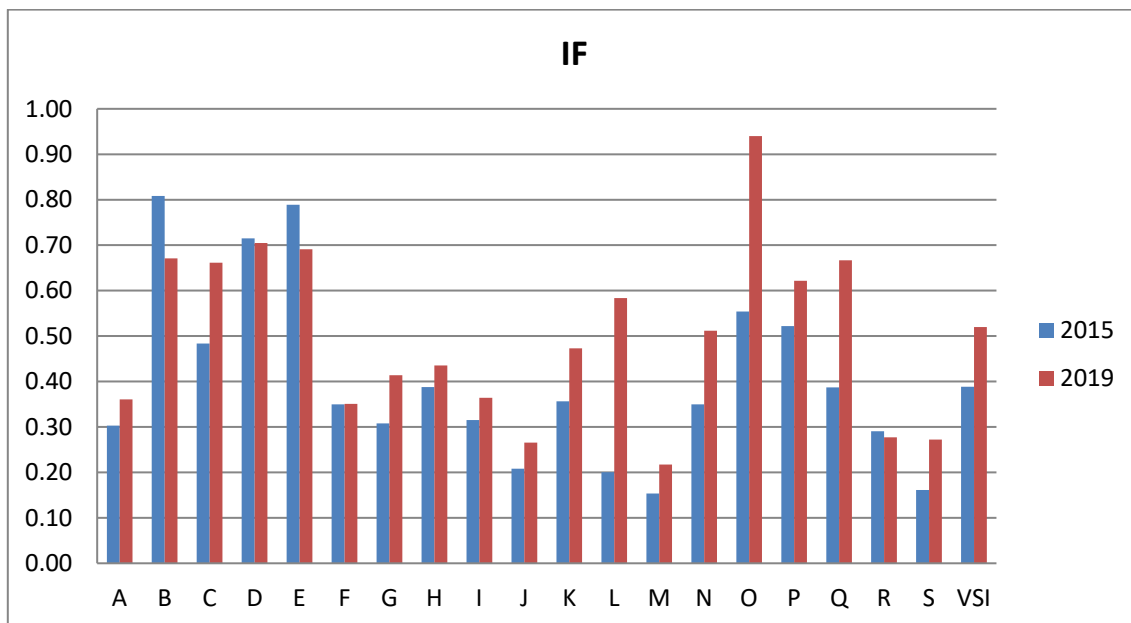
Graf 148: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O), v poslovanju

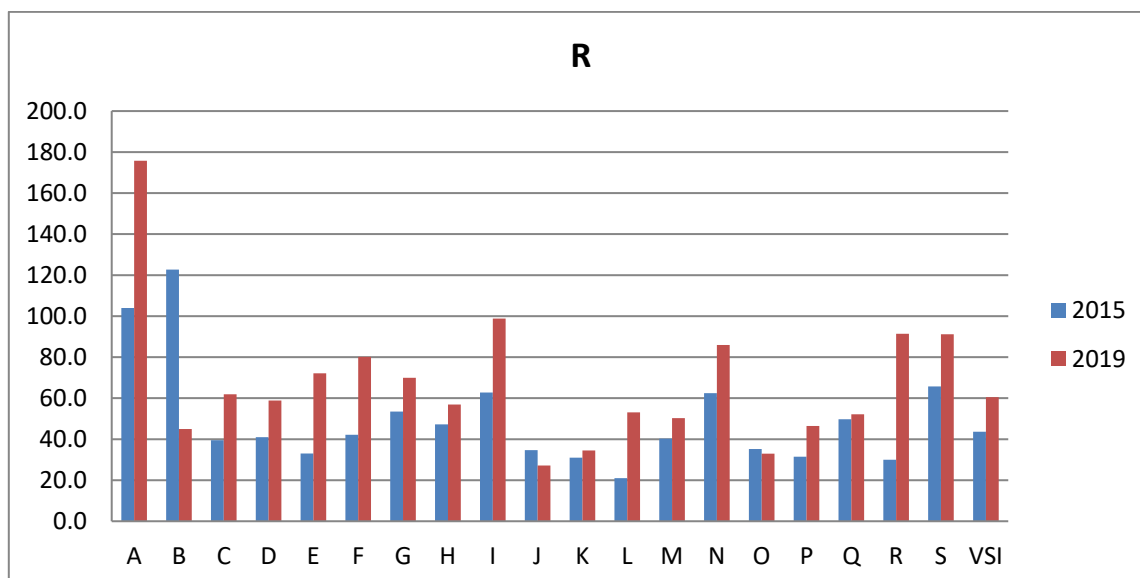
z nepremičninami (L), v zdravstvenem in socialnem varstvu (Q), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N) ter v finančnih in zavarovalniških dejavnostih (K). (GRAF 149)

Graf 149: Število primerovčasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

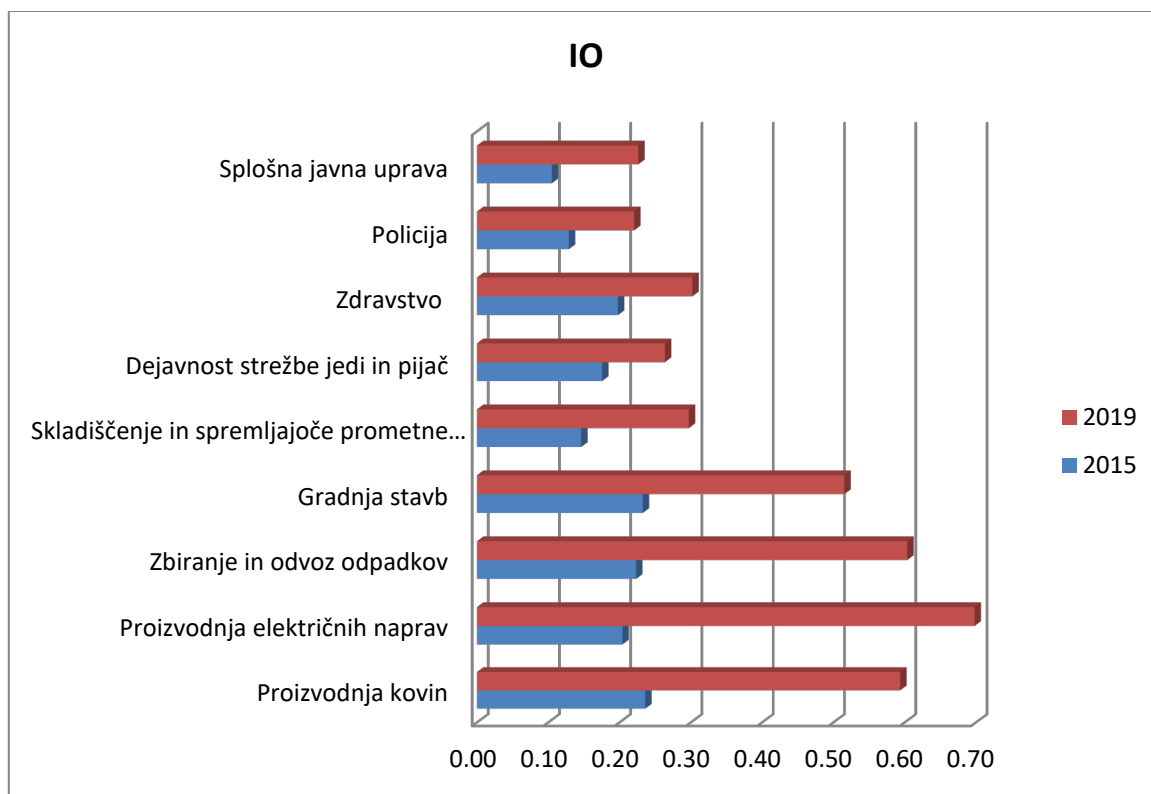
V letu 2019 smo beležili največji porast trajanjačasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v kulturni, razvedrilni in rekreacijski dejavnosti (R), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in saniranja okolja (E), v gradbeništvu (F), v gostinstvu (I) ter v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (L). Upad trajanjačasne nezmožnosti za delo pa je bil registriran le v rudarstvu (B) ter v informacijski in komunikacijski dejavnosti (J). (GRAF 150)

Graf 150: Povprečno trajanječasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

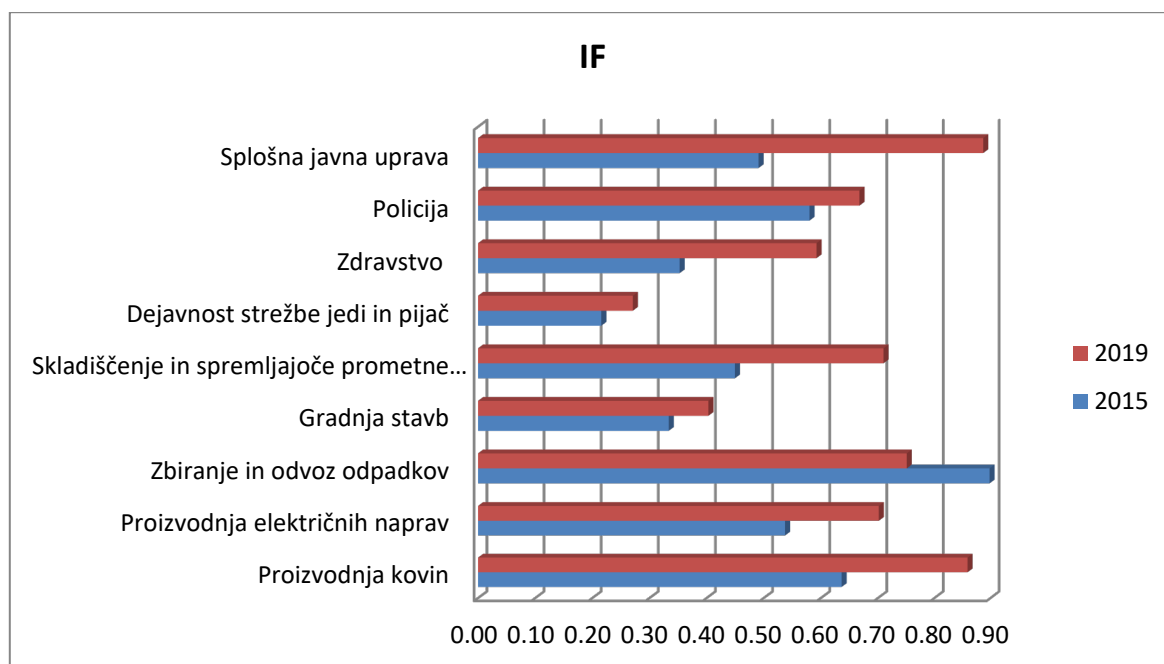
Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v vseh izbranih dejavnostih. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo registrirali v dejavnosti proizvodnje električnih naprav, zbiranja in odvoza odpadkov ter proizvodnje kovin. (GRAF 151)

Graf 151: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

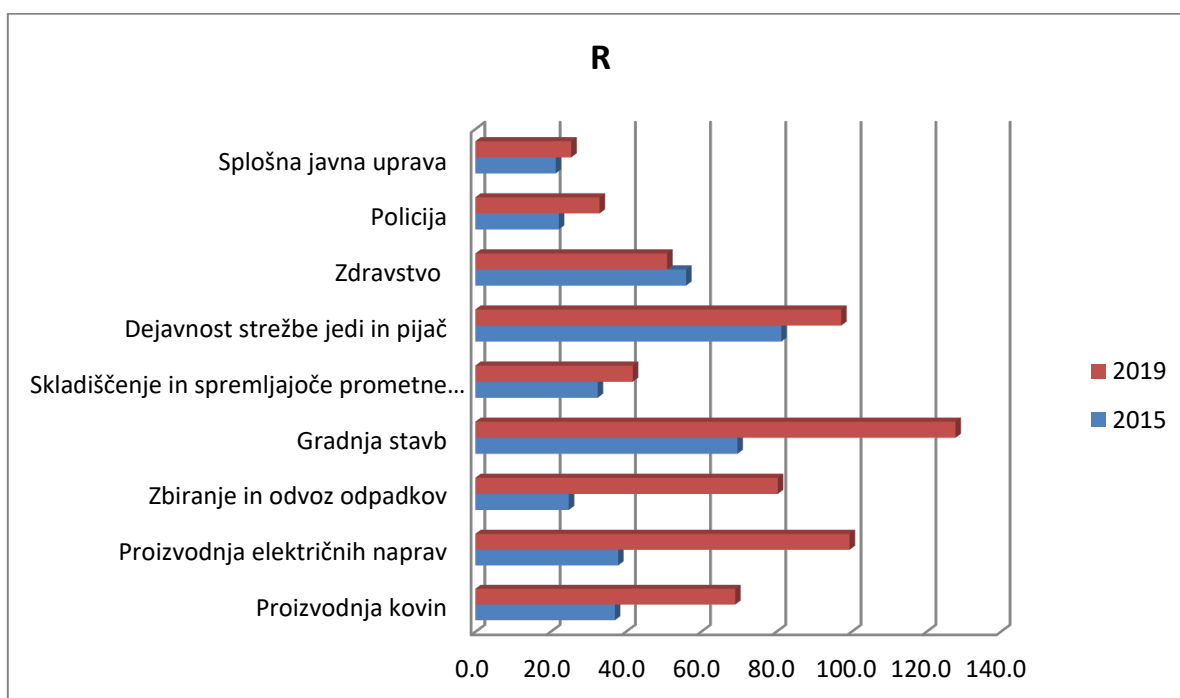
Analiza trenda gibanja zdravstvenega absentizma v izbranih dejavnostih je tudi prikazala porast števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa na 100 zaposlenih (IF) skoraj v vseh izbranih dejavnostih, zmanjšanje IF beležimo le v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov. V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 beležili največji prirastek števila primerovčasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših KMO kolenskega sklepa v splošni javni upravi, v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih ter v zdravstvu. (GRAF 152)

Graf 152: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali največje podaljšanje trajanjačasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v dejavnosti proizvodnje električnih naprav, gradnje stavb ter zbiranja in odvoza odpadkov. Upad trajanja bolniškega staleža pa smo beležili le v zdravstvu. (GRAF 153)

Graf 153: Povprečno trajanječasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolenskega sklepa v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

NAJPOGOSTEJŠA Z DELOM POVEZANA KOSTNO-MIŠIČNA OBOLENJA GLEŽNJA

Med najpogostejša z delom povezana KMO gležnja uvrščamo primarne, sekundarne in druge artroze gležnja.

Z delom povezana KMO gležnja predstavljajo približno 1,5 % vseh najpogostejših z delom povezanih KMO. Statistična analiza zadnjega petletnega obdobja (od 2015 do 2019) je pokazala, da je frekvencačasne nezmožnosti za delo (IF) zaradi najpogostejših KMO gležnja približno 0,11 primera na 100 zaposlenih (1,1 primera/1000 zaposlenih), povprečno trajanje bolniškega staleža pa se giblje od 60 do 63 dni.

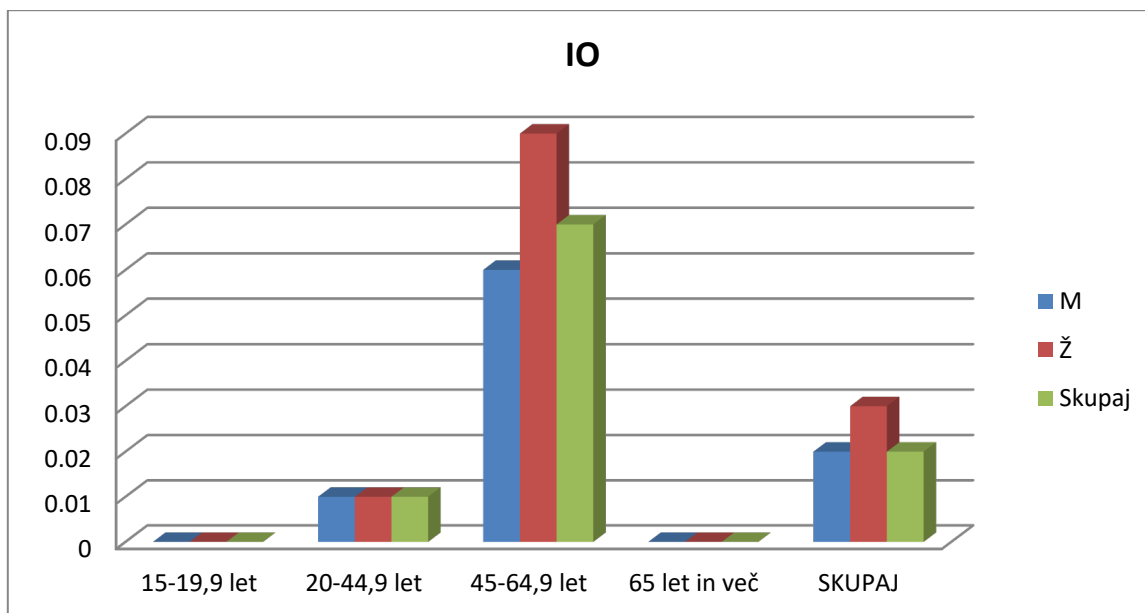
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja je pri ženskah nekoliko večja kot pri moških (približno za 20 %), povprečno trajanječasne nezmožnosti za delo pa je pri moških nekoliko daljše kot pri ženskah. V primerjavi z moško populacijo se v zadnjih letih zdravstveni absentizem zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja podaljšuje predvsem pri ženskah. (TABELA 22)

Tabela 22: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja (povprečje 2015–2019) po spolu.

	% BS	IO	IF	R
Moški	0,01 %	0,02	0,10	62,8
Ženske	0,01 %	0,03	0,12	58,5
Skupaj	0,01 %	0,03	0,11	60,3

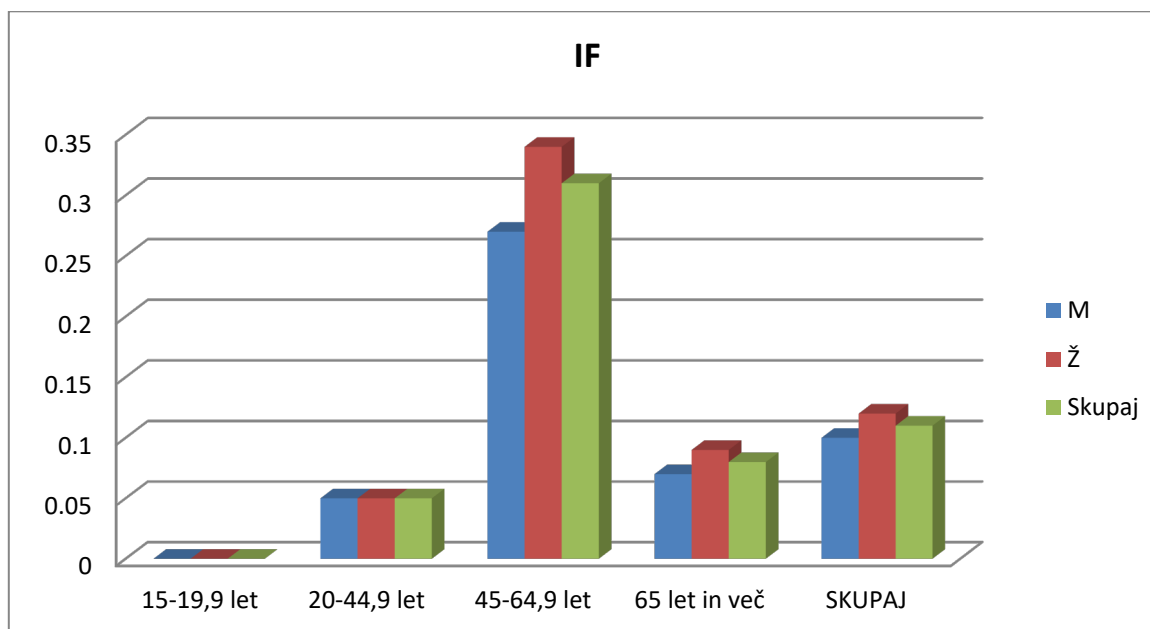
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja se razlikuje tudi po starostnih skupinah. V povprečju beležimo največji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih dni na zaposlenega v starostni skupini od 45 do 64,9 let, sledi starostna skupina od 20 do 44,9 let ter pri zaposlenih, starih 65 let in več. Pričakovano je % BS in IO najnižji v starosti do 19,9 let. (GRAF 154)

Graf 154: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja po starostnih skupinah.

Prav tako je število primerov na 100 zaposlenih najvišje v starostni skupini od 45 do 64,9 ter pri zaposlenih, starih od 20 do 44,9 let. (GRAF 155)

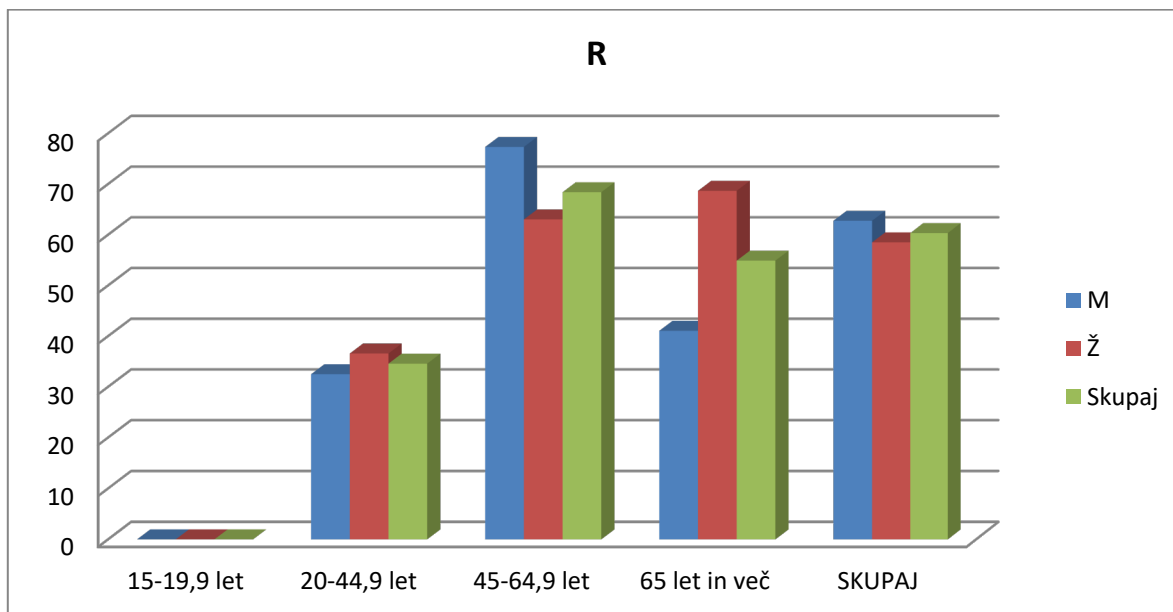
Graf 155: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja po starostnih skupinah.

S staranjem se povečuje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja. Najdaljše povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo beležimo v starostni skupini od 45 do 64,9 let, sledi starostna skupina 65 let in več. V starostni skupini od 45 do

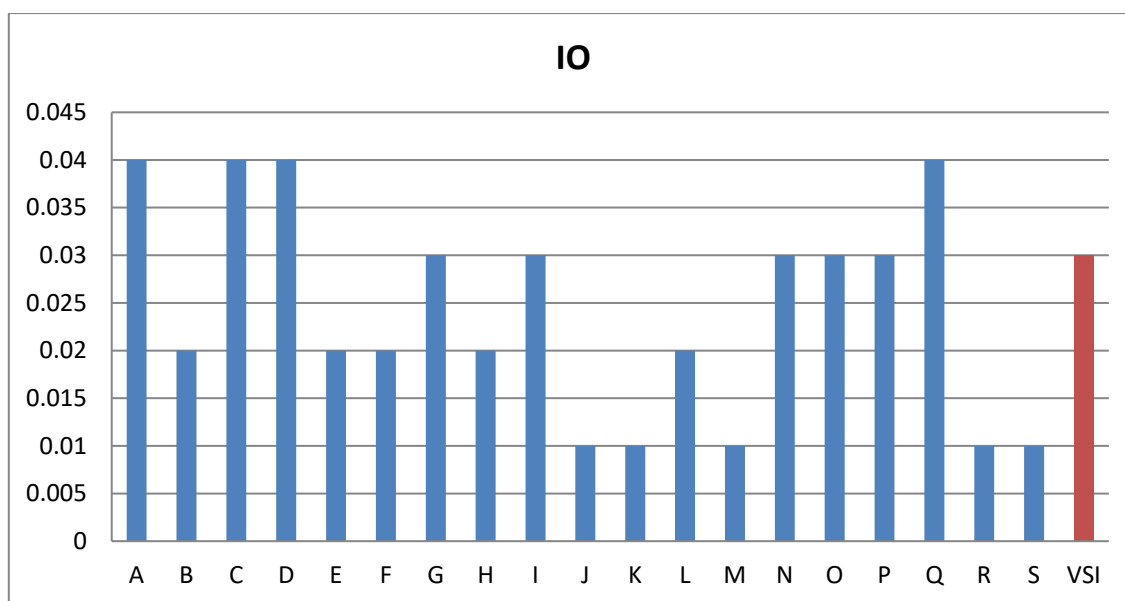
64,9 let je trajanje začasne nezmožnosti za delo bistveno daljše pri moških, v starostni skupini 65 let in več pa je povprečno trajanje bolniškega staleža daljše pri ženskah. (GRAF 156)

Graf 156: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja po starostnih skupinah.

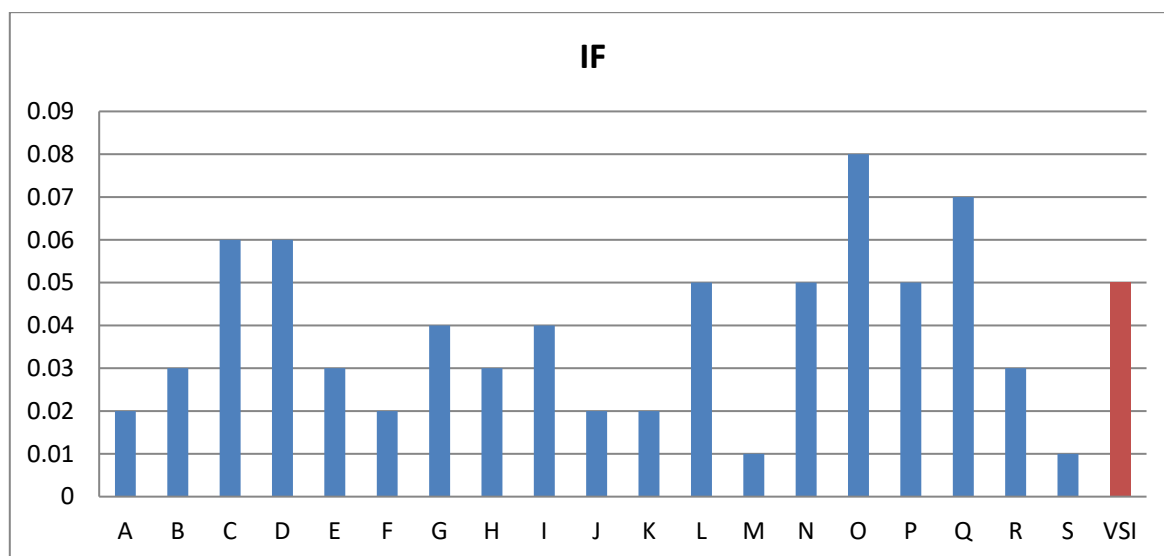
Pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja se močno razlikuje tudi po dejavnostih (področja SKD – 1. raven). Največji delež in število izgubljenih dni na zaposlenega beležimo v kmetijstvu in lov, gozdarstvu in ribištvo (A), v predelovalni dejavnosti (C), v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D) ter v zdravstvenem in socialnem varstvu (Q). (GRAF 157)

Graf 157: Povprečno število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja po dejavnostih (SKD področja).

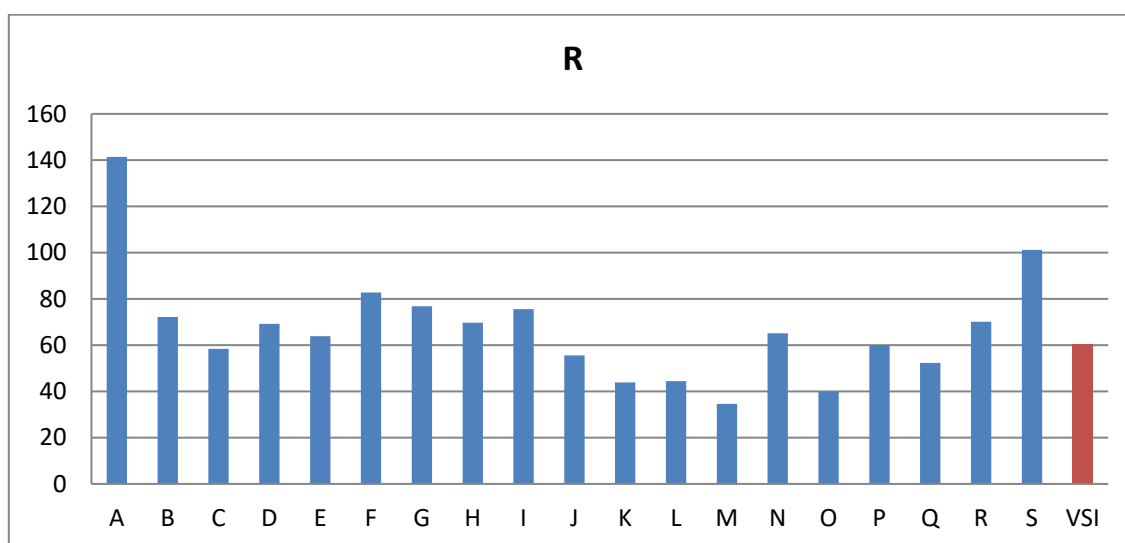
Prav tako se po posameznih področjih gospodarskih dejavnosti močno razlikuje frekvenca najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja. Med dejavnosti z največjim številom primerov navedenih boleznih na 100 zaposlenih prištevamo dejavnost javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti (O), finančne in zavarovalniške dejavnosti (K), zdravstveno in socialno varstvo (Q), predelovalne dejavnosti (C) ter dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D). (GRAF 158)

Graf 158: Povprečno število primerov na 100 zaposlenih (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO kolka po dejavnostih (SKD področja).

Največje povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO kolka pa beležimo v kmetijstvu in lovju, gozdarstvu in ribištju (A), v drugih dejavnostih (S), v gradbeništju (F), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v gostinstvu (I) ter v rudarstvu (B). (GRAF 159)

Graf 159: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja po gospodarskih dejavnostih (SKD področja).

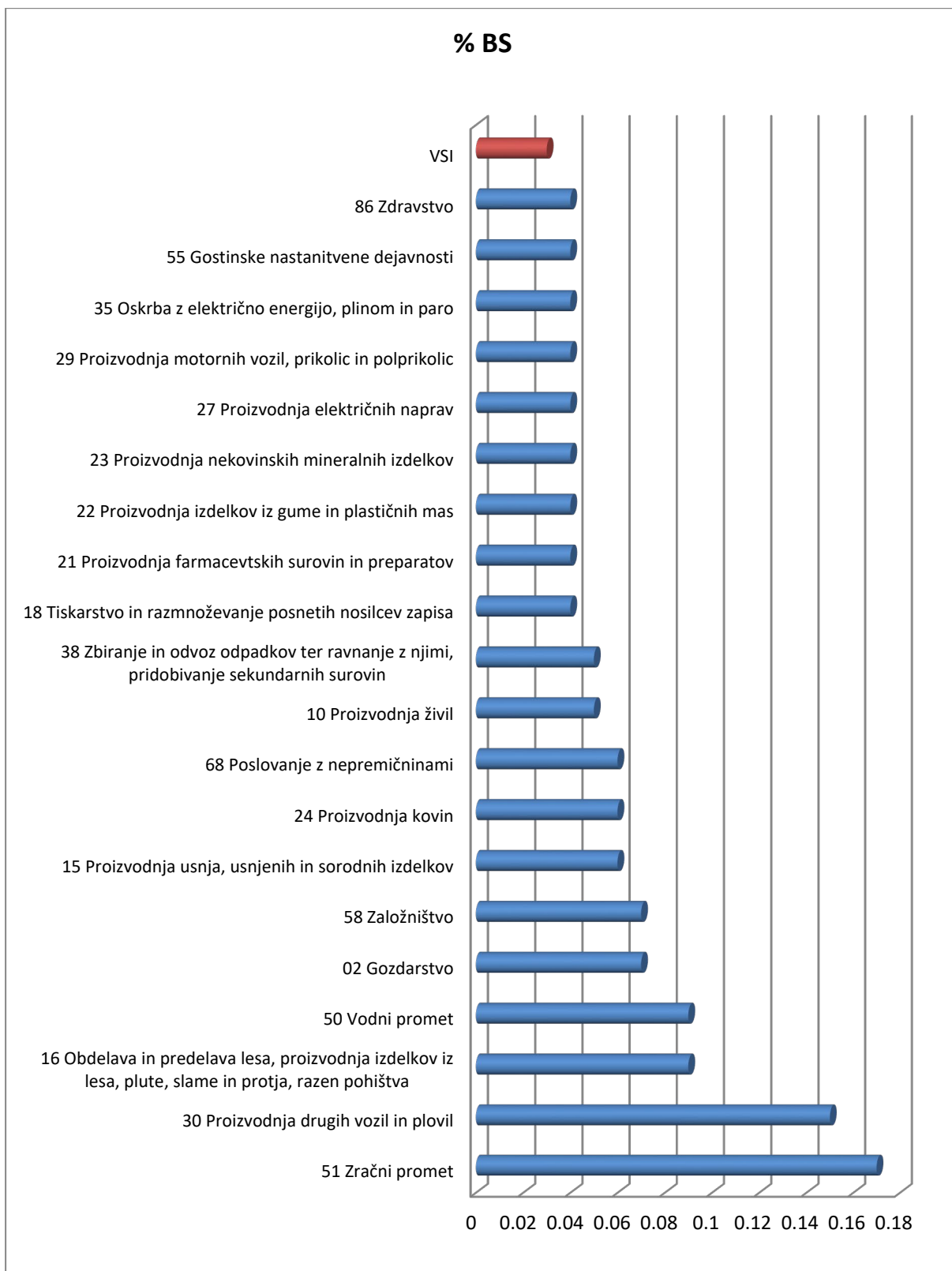
Še večje razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja beležimo med različnimi oddelki posameznih gospodarskih dejavnosti, opredeljenih po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD – 2. raven).

Od leta 2015 do leta 2019 ugotavljamo v povprečju najvišji delež in število izgubljenih dni na zaposlenega zaradi navedenih KMO v zračnem prometu (H51), v proizvodnji drugih vozil in plovil (C30), v dejavnosti obdelave in predelave lesa, proizvodnje izdelkov iz lesa, plute in slame (C16), v vodnem prometu (H50), v gozdarstvu (A02), v založništvu (J58), v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v proizvodnji kovin (C24), v poslovanju z nepremičninami (L68) ter v proizvodnji živil (C10). (GRAF 160)

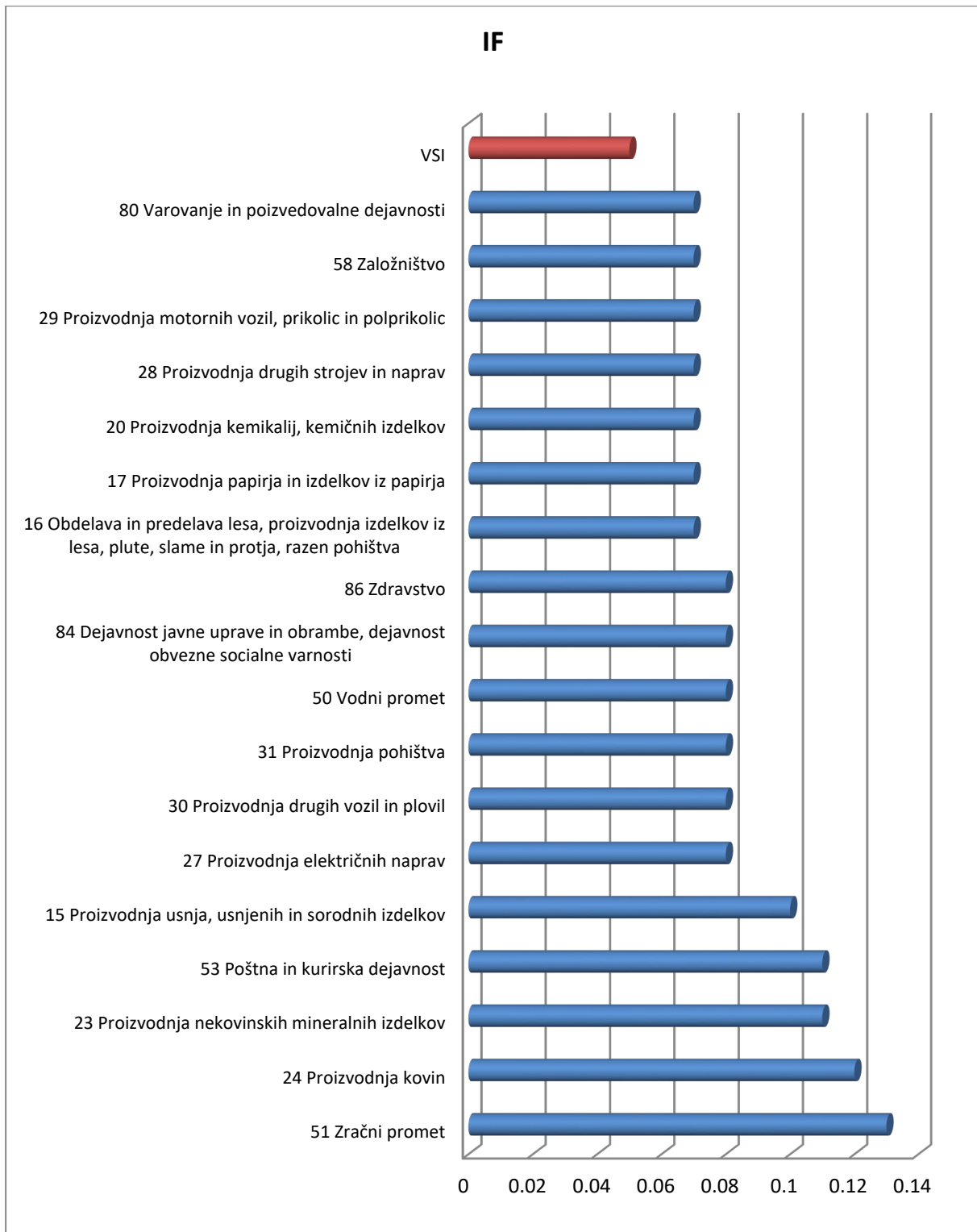
Največje število primerov navedenih obolenj na 100 zaposlenih smo registrirali v zračnem prometu (H51), v proizvodnji kovin (C24), v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov (C23), v poštni in kurirski dejavnosti (H53), v proizvodnji usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov (C15), v proizvodnji električnih naprav (C27), v proizvodnji drugih vozil in plovil (C30), v proizvodnji pohištva (C31), v vodnem prometu (H50) ter v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O84). (GRAF 161)

V povprečju pa je bilo trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja najdaljše v športnih in drugih dejavnostih za prosti čas (S93), v gozdarstvu (A02), v poslovanju z nepremičninami (L68), v zaposlovalnih dejavnostih (N78), v drugih storitvenih dejavnostih (S96), v kmetijski proizvodnji in lovu ter z njima povezanimi storitvami (A01), v proizvodnji drugih vozil in plovil (C30), v zračnem prometu (H51), v vodnem prometu (H50) ter v dejavnosti gradnje stavb (F41). (GRAF 162)

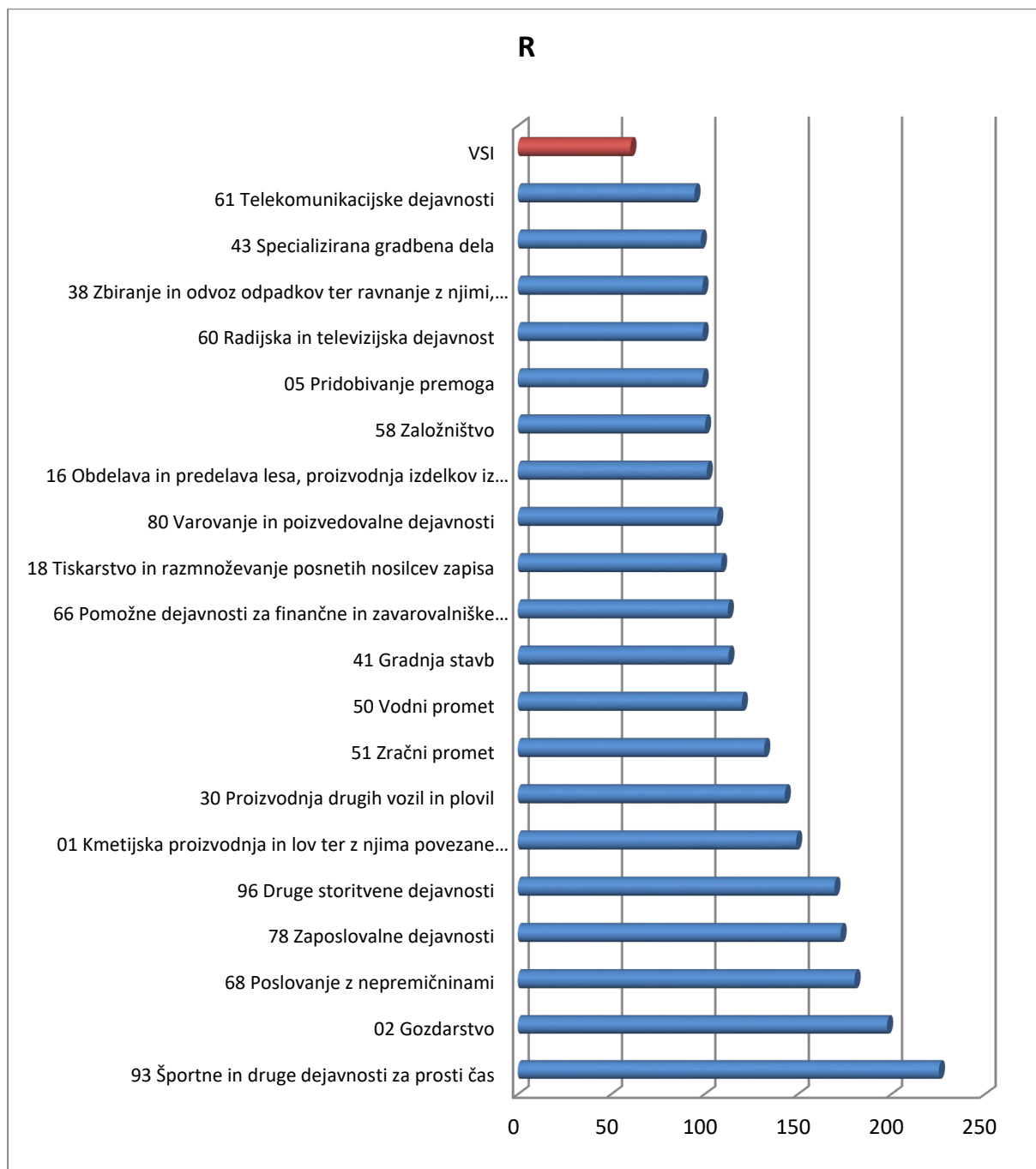
Graf 160: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti (SKD – 2. raven) z največjim povprečnim % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja.

Graf 161: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim IF zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja.

Graf 162: Oddelki posameznih področij gospodarskih dejavnosti po SKD z največjim povprečnim R zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja.

Dodatno smo analizirali pojavnost najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v izbranih dejavnostih. V povprečju je bil registriran najvišji odstotek (% BS) in število (IO) izgubljenih na zaposlenega pri delavcih v proizvodnji kovin, v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi ter v policiji. Največjo frekvenco (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja smo beležili v policiji, v proizvodnji kovin, v zdravstvu ter v proizvodnji električnih naprav. Najdaljše trajanje (R) začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja pa smo ugotavljali v dejavnosti gradnje stavb, v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi ter v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih. (TABELA 23)

Tabela 23: Kazalniki bolniškega staleža (petletno povprečje od 2015 do 2019) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v izbranih dejavnostih.

	% BS	IO	IF	R
Proizvodnja kovin	0,02 %	0,06	0,18	64,8
Proizvodnja električnih naprav	0,01 %	0,04	0,14	50,8
Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi	0,01 %	0,05	0,10	98,9
Gradnja stavb	0,00 %	0,01	0,07	112,8
Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0,01 %	0,03	0,10	79,1
Dejavnost strežbe jedi in pijač	0,01 %	0,03	0,09	74,0
Zdravstvo	0,01 %	0,04	0,14	54,7
Policija	0,01 %	0,05	0,19	36,8
Splošna javna uprava	0,00 %	0,01	0,12	13,9
Povprečje	0,01 %	0,03	0,11	60,3

Primerjalna analiza začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019

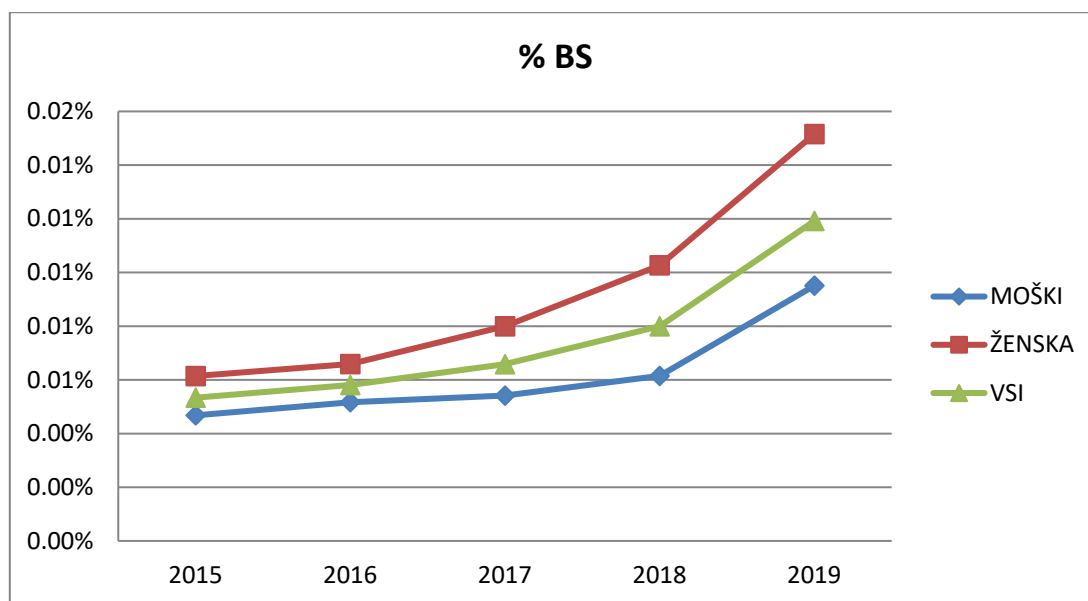
Od leta 2015 dalje beležimo le manjši porast odstotka in števila izgubljenih delovnih dni na zaposlenega ter števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja, povečan trend rasti smo zasledili le v povprečnem trajanju začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih obolenj. V primerjavi s celokupnim absentizmom, kjer se je % BS povečal za 18,5 % (z 4,1 na 4,86 %), v opazovanem obdobju pa nismo beležili rasti % BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja, ki je od leta 2015 dalje nespremenjen in znaša 0,01 %. (TABELA 24)

Tabela 24: Kazalniki BS zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja od 2015 do 2019.

	% BS	IO	IF	R
2015	0,01 %	0,12	0,10	43,78
2016	0,01 %	0,13	0,10	45,50
2017	0,01 %	0,13	0,11	53,54
2018	0,01 %	0,14	0,11	62,90
2019	0,01 %	0,16	0,12	96,50

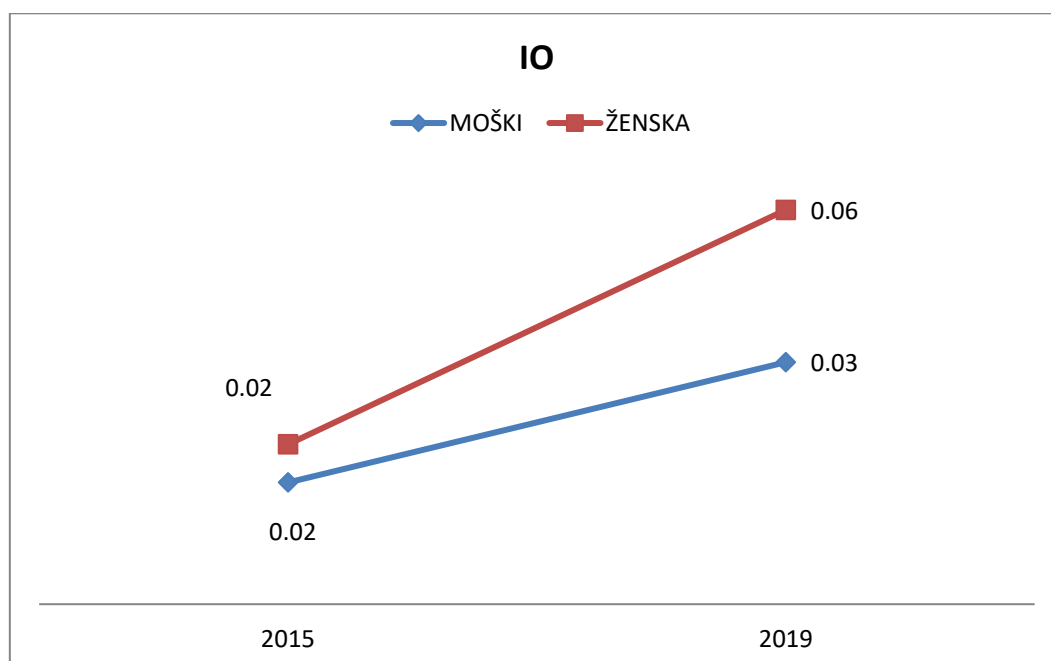
V zadnjih letih ne beležimo velike razlike v pojavnosti najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja med spoloma. Od leta 2015 je znašal odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi z delom povezanih KMO gležnja pri moških in pri ženskah 0,01 %, v letu 2019 pa je % BS pri ženskah narastel na 0,02 %, pri moških pa je ostal nespremenjen. (GRAF 163)

Graf 163: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja od 2015 do 2019 po spolu.

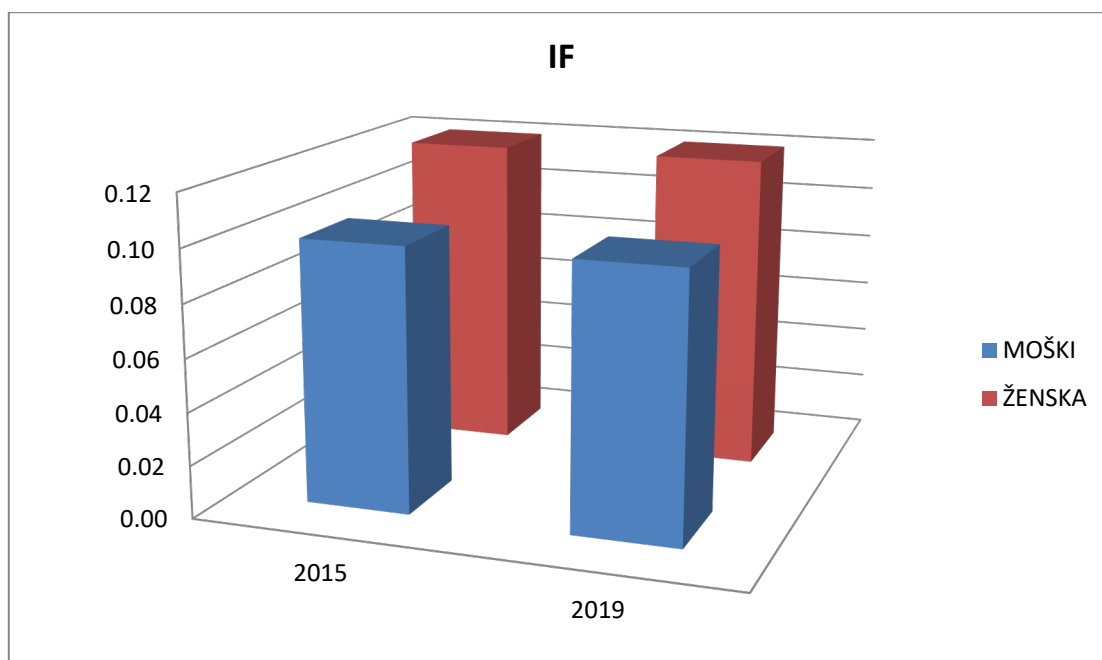
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 število izgubljenih dni na zaposlenega v moški populaciji povečalo za 0,01 dni (z 0,02 na 0,03 dni), pri ženskah pa za 0,04 dni (z 0,02 na 0,06 dni). (GRAF 164)

Graf 164: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

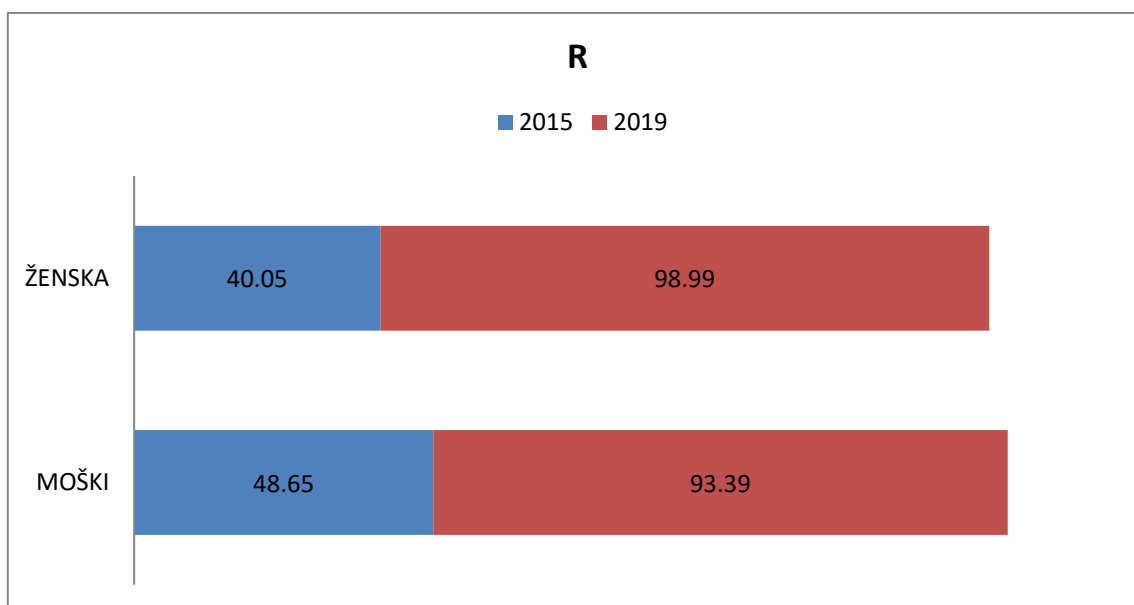
V opazovanem obdobju pa se število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) tako v ženski, kot v moški populaciji ni spremenilo. Od leta 2015 je IF pri ženskih 0,12, pri moških pa 0,10. (GRAF 165)

Graf 165: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

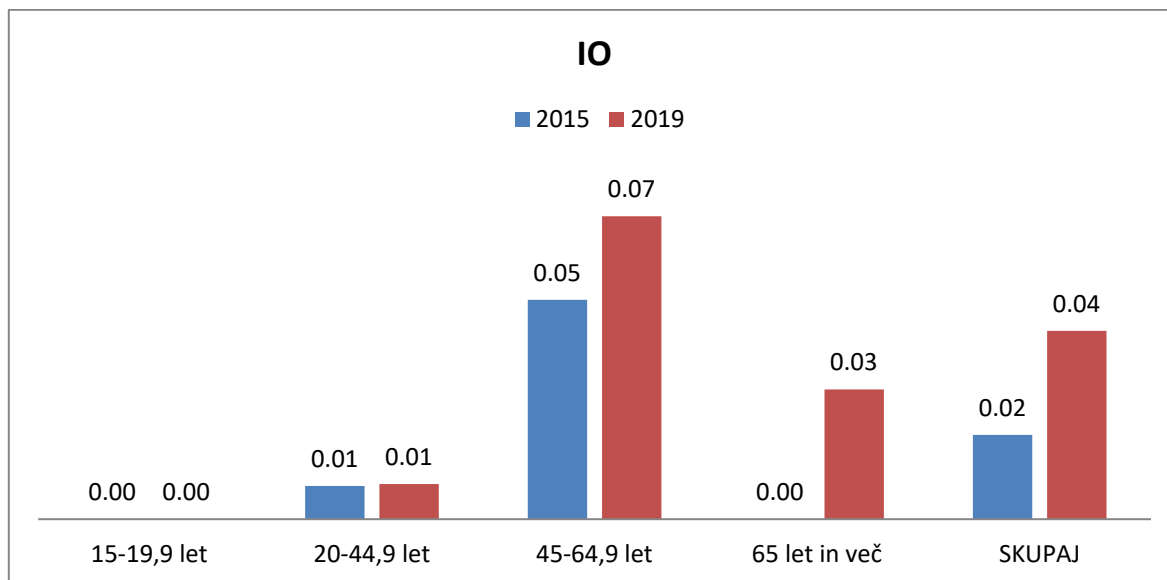
V zadnjih letih pa narašča povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja, večji trend rasti trajanja začasne nezmožnosti za delo opažamo predvsem pri ženskah. V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo pri moških podaljšalo za 44,74 dni (z 48,65 na 93,39 dni), pri ženskah pa za 58,94 dni (s 40,05 na 98,99 dni). (GRAF 166)

Graf 166: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 v odvisnosti od spola.

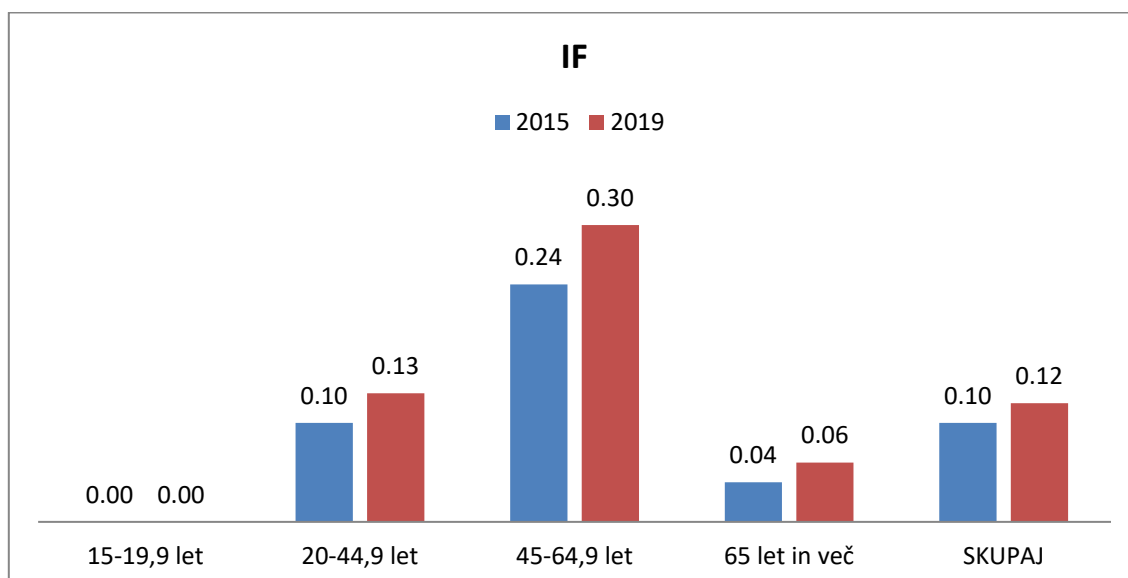
V povprečju je največji % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v starostni skupini od 45 do 64,9 let. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo zabeležili pri zaposlenih v starostni skupini 65 let in več. (GRAF 167)

Graf 167: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

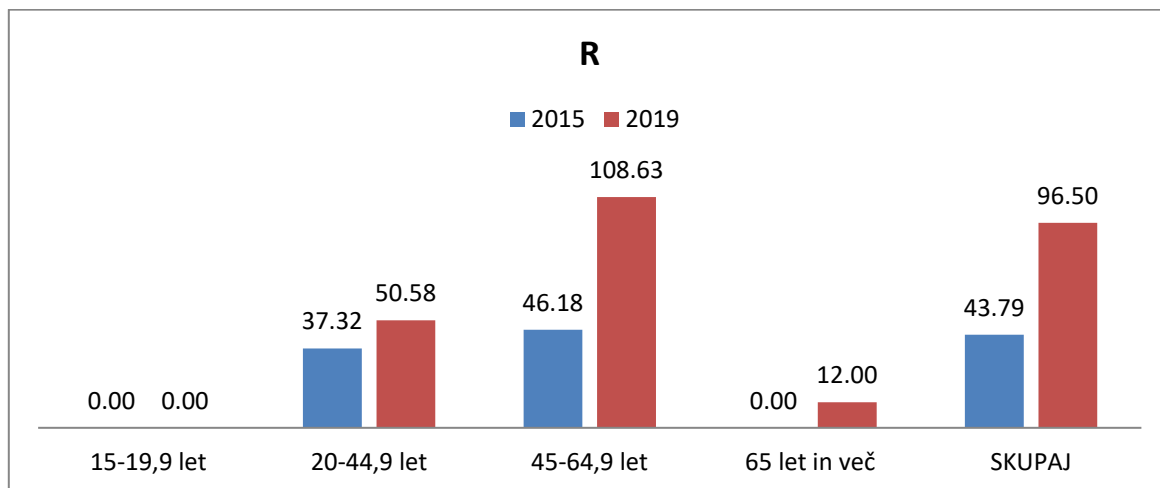
Od leta 2015 dalje beležimo največje število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja na 100 zaposlenih (IF) v starostni skupini od 45 do 64,9 let. V primerjavi z letom 2015 pa smo v letu 2019 ugotavljali največji prirastek števila primerov najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja pri zaposlenih, starih 45 do 64,6 let ter v starosti od 20 do 44,9 let. (GRAF 168)

Graf 168: Število primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih (IF) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

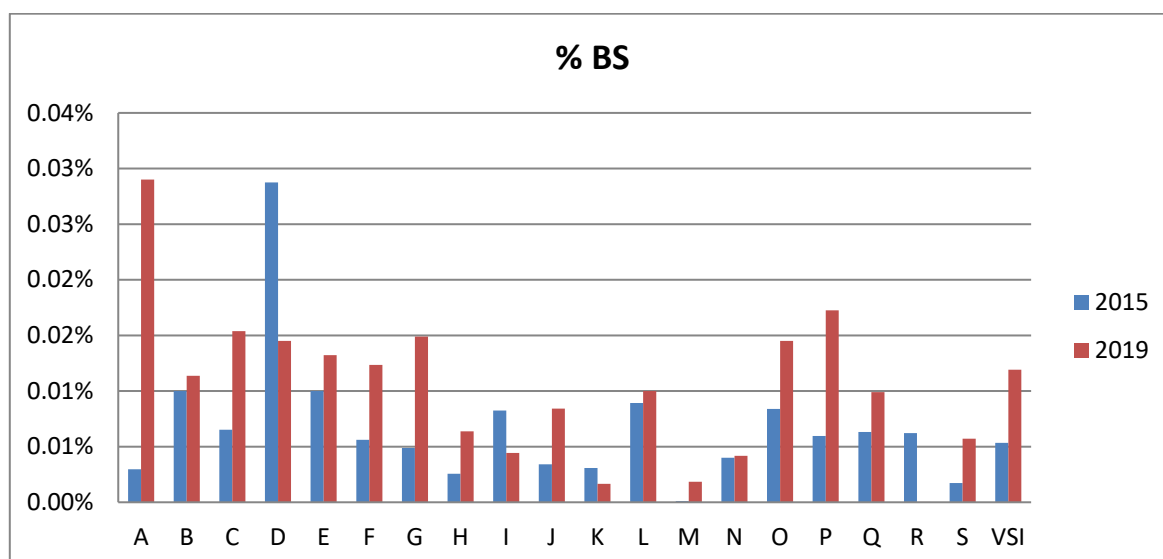
Od leta 2015 dalje se trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja povečuje v vseh starostnih skupinah. V letu 2019 beležimo največji porast povprečnega trajanja začasne nezmožnosti za delo pri zaposlenih, starih 65 let in več ter v starostni skupini od 45 do 64,9 let. (GRAF 169)

Graf 169: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 po starostnih skupinah.

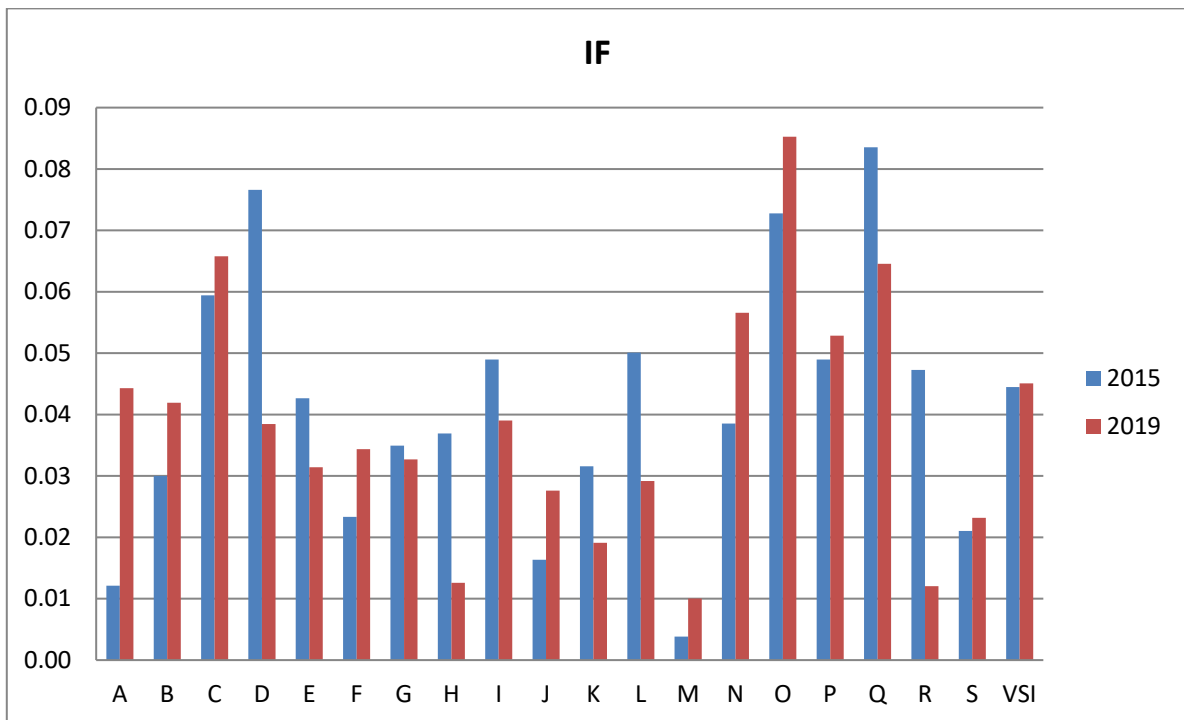
V primerjavi z letom 2015 se je v letu 2019 povečal % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v večini dejavnostih po področjih SKD, upad % BS in IO smo beležili v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v gostinstvu (I) ter v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih (R). Največji porast % BS in IO zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letu 2019 pa je bil zabeležen v kmetijstvu in lov, gozdarstvu in ribištvo (A), v predelovalni dejavnosti (C), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G), v prometu in skladiščenju (H) ter v izobraževanju (P). (GRAF 170)

Graf 170: Odstotek izgubljenih dni na zaposlenega (% BS) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

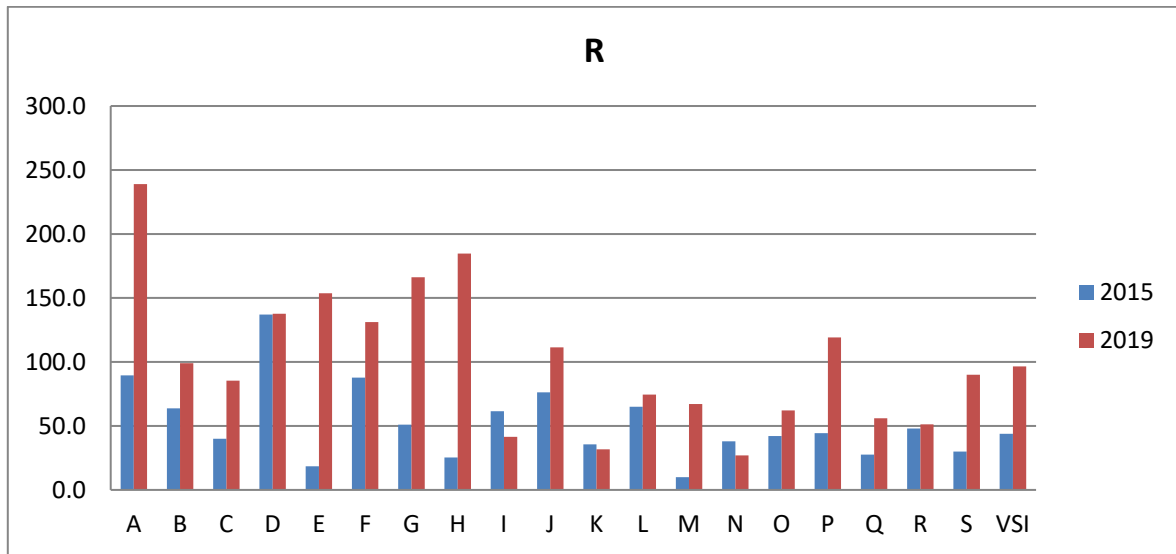
V letu 2019 beležimo največji porast števila primerov (IF) najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (N) ter v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti (O). Največji upad števila primerov pa smo registrirali v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (D), v prometu in skladiščenju (H), v poslovanju z nepremičninami (L) ter v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih (R). (GRAF 171)

Graf 171: Število primerov začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja na 100 zaposlenih (IF) po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

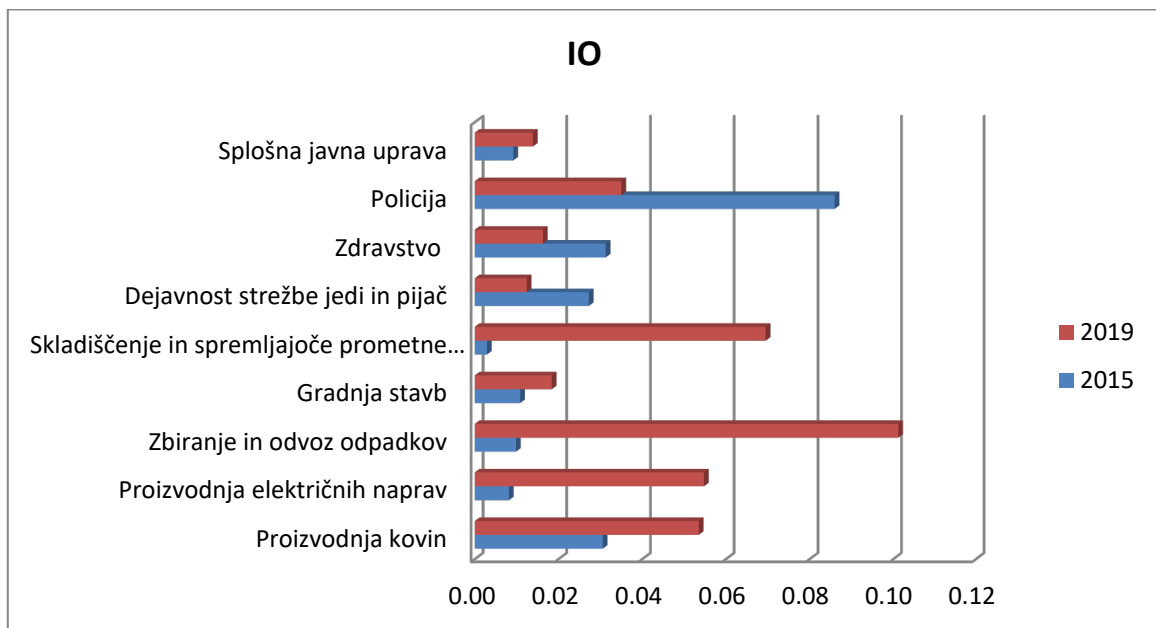
V letu 2019 smo beležili največji porast trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi navedenih zdravstvenih stanj v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu in ribištvu (A), v prometu in skladiščenju (H), v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in saniranja okolja (E), v trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (G) ter v izobraževanju (P). Upad trajanja začasne nezmožnosti za delo pa je bil registriran le v gostinstvu (I). (GRAF 172)

Graf 172: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja po dejavnostih (SKD) v letih 2015 in 2019.

Od leta 2015 dalje opažamo tudi rastoč trend odstotka (% BS) in števila (IO) izgubljenih dni na zaposlenega zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja skoraj v vseh izbranih dejavnosti. Največji prirastek % BS in IO v letu 2019 smo registrirali v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov, skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnostih ter v proizvodnji električnih naprav. Upad % BS in IO pa smo registrirali v policiji, v dejavnosti strežbe jedi in pijač ter v zdravstvu. (GRAF 173)

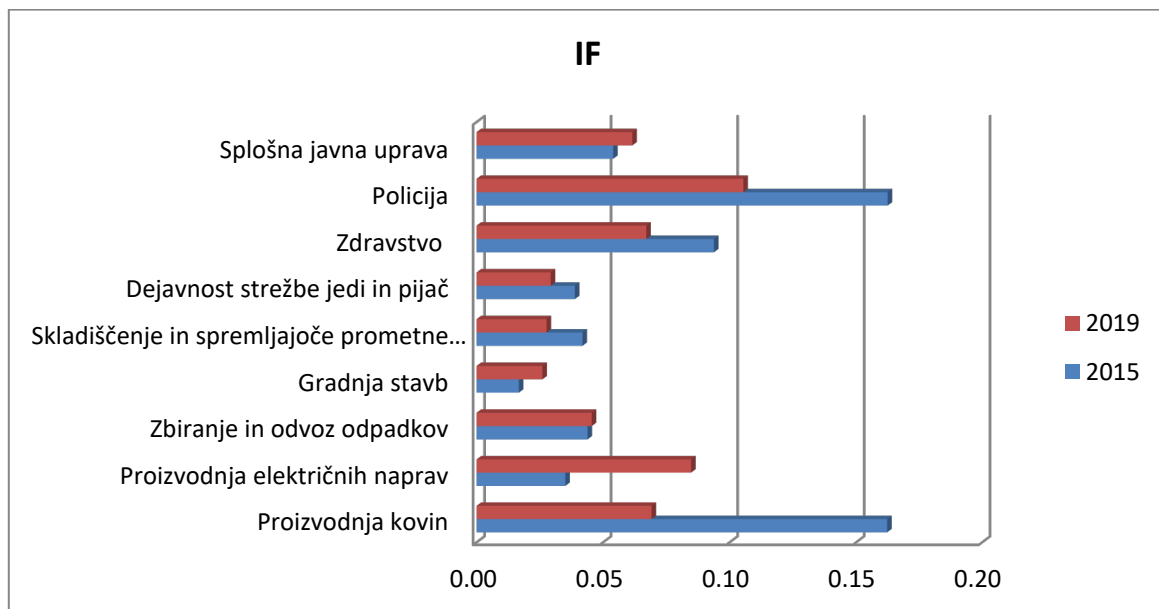
Graf 173: Število izgubljenih dni na zaposlenega (IO) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 beležili prirastek števila primerov začasne nezmožnosti za delo na 100 zaposlenih zaradi najpogostejših KMO gležnja v proizvodnji električnih naprav, v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi, v dejavnosti gradnje stavb ter v splošni javni upravi.

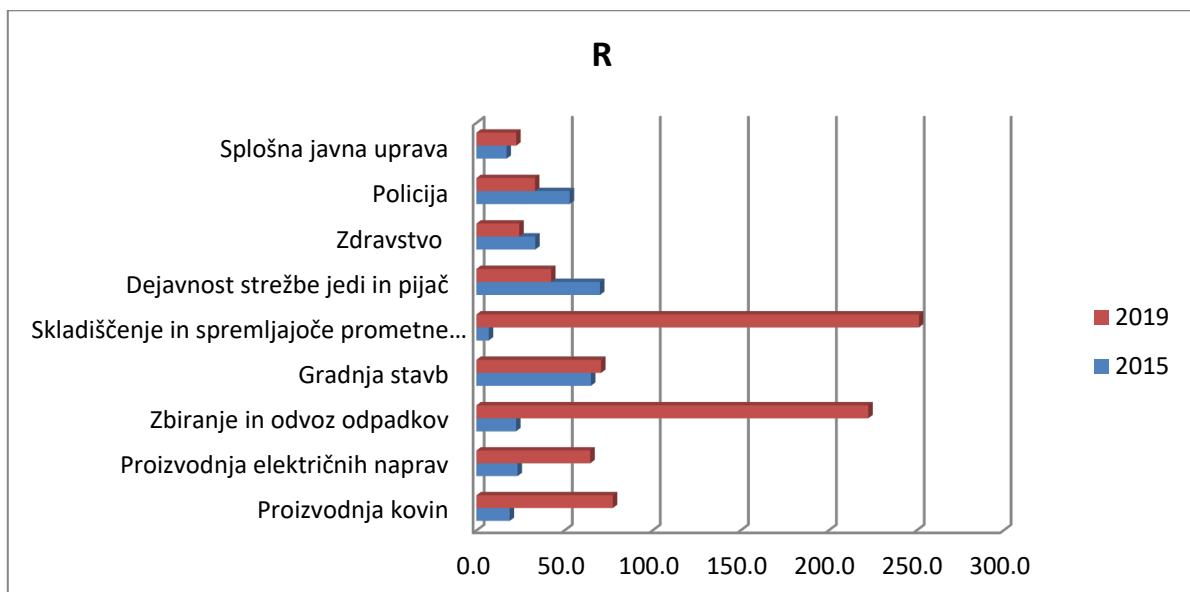
Upad IF pa smo registrirali v proizvodnji kovin, v skladiščenju in spremljajočih prometni dejavnosti, v dejavnosti strežbe jedi in pijač, v zdravstvu in policiji. (GRAF 174)

Graf 174: Število primerov najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja na 100 zaposlenih (IF) v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

V primerjavi z letom 2015 smo v letu 2019 registrirali podaljšanje trajanja začasne nezmožnosti za delo zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v skladiščenju in spremljajočih prometnih dejavnosti, v dejavnosti zbiranja in odvoza odpadkov ter ravnanja z njimi, v proizvodnji kovin ter v proizvodnji električnih naprav, v dejavnosti gradnje stavb in splošni javni upravi. Upad trajanja bolniškega staleža pa smo beležili v dejavnosti strežbe jedi in pijač, v zdravstvu ter v policiji. (GRAF 175)

Graf 175: Povprečno trajanje začasne nezmožnosti za delo (R) zaradi najpogostejših z delom povezanih KMO gležnja v letih 2015 in 2019 v izbranih dejavnostih.

LITERATURA IN VIRI

1. Zerbo Šporin D, Prijon T, Šarabon N. Promotion of activities to prevent musculoskeletal disorders and psychosocial risks in the workplace. Health of the working-age population. Book of abstracts : [4th scientific and professional international conference, 18th September 2020]. - Str. 110-11 [Elektronski vir]. Dostopno na: https://www.healthconference.fvz.upr.si/e_files/content/ZBORNIK%20povzetkov%20z%20recenzijo.pdf (13.11.2020).
2. Prijon T, Zerbo Šproin D, Šarabon N, Eržen I. Work-related musculoskeletal disorders in Slovenia 2015 - 2018. Health of the working-age population. Book of abstracts : [4th scientific and professional international conference, 18th September 2020]. - Str. 110-11 [Elektronski vir]. Dostopno na: https://www.healthconference.fvz.upr.si/e_files/content/ZBORNIK%20povzetkov%20z%20recenzijo.pdf (01.12.2020).
3. Prijon T, Pirnat N, Eržen I. Analysis of health-related workplace absenteeism in Slovenia from 2015 to 2019. Health of the working-age population. Book of abstracts : [4th scientific and professional international conference, 18th September 2020]. - Str. 110-11 [Elektronski vir]. Dostopno na: https://www.healthconference.fvz.upr.si/e_files/content/ZBORNIK%20povzetkov%20z%20recenzijo.pdf (01.12.2020).
4. Prijon T, Pirnat N. (2020). Regionalna srečanja na temo zdravstvenega absentizma. ISIS: 29 (1); 31-33. Dostopno na: https://www.zdravniskazbornica.si/docs/default-source/isis/2020/isis-01-20.pdf?sfvrsn=2df43036_2 (01.12.2020).
5. Pirnat, N., Prijon, T. (2018). Analiza bolniške odsotnosti z dela po posameznih vzrokih z akcijskim načrtom za njihovo obvladovanje. Gradiva ZZS. Dostopno na: [https://www.zzs.si/ZZS/info/gradiva.nsf/0/8ae44e8f559bbeec1258235004fcd09/\\$FILE/ZZS%20Analiza%20bolni%C5%A1kega%20stale%C5%BEa_15.2.pdf](https://www.zzs.si/ZZS/info/gradiva.nsf/0/8ae44e8f559bbeec1258235004fcd09/$FILE/ZZS%20Analiza%20bolni%C5%A1kega%20stale%C5%BEa_15.2.pdf) (01.12.2020).
6. Prijon T, Čakš T. (2018) An analysis of long-term sick leave in Slovenia. Building bridges between science and practice. Book of abstracts: EUMASS Congress 2018 Maastricht. - Str 113 [Elektronski vir].
7. Bolniški stalež. (2020). NIJZ podatkovni portal. Dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/podatki/bolniski-stalez> (01.12.2020).
8. Avstralska modifikacija desete revizije mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene (MKB-10-AM), verzija 6. Dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/podatki/mkb-10-am-verzija-6> (01.12.2020).
9. Standardna klasifikacija dejavnosti (2008). Statistični urad Republike Slovenija. Dostopno na: <https://www.stat.si/doc/pub/skd.pdf> (01.12.2020).
10. Bolezni kostno-mišičnega sistema (2019). Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ). Dostopno na: <http://www.nijz.si/sl/bolezni-kostno-misicnega-sistema> (01.12.2020).
11. Walker-Bone K, Coggon D. Occupation and Musculoskeletal Disorders. (2015). Best practice and research clinical rheumatology: 29 (3); 343-524- Dostopno na: <https://www.sciencedirect.com/journal/best-practice-and-research-clinical-rheumatology/vol/29/issue/3> (01.12.2020).

12. Kostno-mišična obolenja. (2019). Ljubljana: Sektor za varnost in zdravje pri delu Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije. Dostopno na: <http://www.osha.mddsz.gov.si/varnost-in-zdravje-pri-delu/informacije-po-temah/kostno-misicna-obolenja> (01.12.2020).
13. Work-related musculoskeletal disorders in the EU — Facts and figures, European Risk Observatory Report. (2010). European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA). Dostopno na: <https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/reports/TERO09009ENC> (01.12.2020).
14. Work-related musculoskeletal disorders: prevention report. (2008). European Agency for Safety and Health at work (EU-OSHA). Dostopno na: https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/reports/en_TE8107132ENC.pdf/view (01.12.2020).
15. Musculoskeletal disorders. (2015) European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA). Dostopno na: <https://osha.europa.eu/en/themes/musculoskeletal-disorders> (01.12.2020).
16. Z delom povezana kostno-mišična obolenja: Poročilo o preventivi. EU-OSHA: bilten Facts št. 78. (2007). Sektor za varnost in zdravje pri delu Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije. Dostopno na: <https://osha.europa.eu/sl/tools-and-publications/publications/factsheets/78/view> (01.12.2020).
17. Uvod v kostno-mišična obolenja, povezana z delom. EU-OSHA: bilten Facts št. 71. (2007). Sektor za varnost in zdravje pri delu Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije. Dostopno na: http://www.osha.mddsz.gov.si/resources/files/pdf/Factsheet_71_-_Introduction_to_Work-Related_Musculoskeletal_Disorders.pdf (01.12.2020).
18. Z delom povezana obolenja vratu in zgornjih okončin. EU-OSHA: bilten Facts št. 72. (2007). Sektor za varnost in zdravje pri delu Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije. Dostopno na: http://www.osha.mddsz.gov.si/resources/files/pdf/Factsheet_72_-_Work-related_neck_and_upper_limb_disorders.pdf (01.12.2020).
19. Z delom povezana obolenja spodnjega dela hrbta. EU-OSHA: bilten Facts št. 10. (2007). Sektor za varnost in zdravje pri delu Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije. Dostopno na: http://www.osha.mddsz.gov.si/resources/files/pdf/sl_10.pdf (01.12.2020).
20. Petreanu V, Seracin AM. (2017). Risk factors for musculoskeletal disorders development: hand-arm tasks, repetitive work. National Research - Development for Health and Safety, Romania. Dostopno na: https://oshwiki.eu/wiki/Risk_factors_for_musculoskeletal_disorders_development:_hand-arm_tasks,_repetitive_wor (01.12.2020).
21. Work-related neck and upper limb musculoskeletal disorders. (1999). Safety and Health at Work, Report. European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA). Dostopno na: https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications?publication_type%5B%5D=10 (01.12.2020)

22. Bontrup C, Taylor WR, Fliesser M, Visscher R, Green T, Wippert PM, Zemp R. (2019). Low back pain and its relationship with sitting behaviour among sedentary office workers. *Applied Ergonomics*: 8; 102894. Dostopno na: <https://doi.org/10.1016/j.apergo.2019.102894> (01.12.2020).
23. Vidmar D, Podbevšek J, Štefanec M. (2019). Na poti k celostni obravnavi pacientov z bolečino v hrbtu. Ljubljana: Nacionalni Inštitut za javno zdravje (NIJZ). Dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/publikacije/na-poti-k-celostni-obravnavi-pacientov-z-bolecino-v-hrbtu> (01.12.2020).
24. Roquelaure Y. (2018). Musculoskeletal disorders and psychosocial factors at Work. European Trade Union Institut, Brussels; Report 142. Dostopno na: <https://www.etui.org/publications/reports/musculoskeletal-disorders-and-psychosocial-factors-at-work> (01.12.2020).
25. Coenen P, Willenberg L, Parry S, Shi JW, Romero L, Blackwood DM, Straker LM. (2018). Associations of occupational standing with musculoskeletal symptoms: A systematic review with meta-Analysis. *British Journal of Sports Medicine*. BMJ Publishing Group. Dostopno na: <https://doi.org/10.1136/bjsports-2016-096795> (01.12.2020).
26. Hoe VCW, Urquhart DM, Kelsall HL, Zamri EN, Sim MR. (2018). Ergonomic interventions for preventing work-related musculoskeletal disorders of the upper limb and neck among office workers. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. John Wiley and Sons Ltd. Dostopno na: <https://doi.org/10.1002/14651858.CD008570.pub3> (01.12.2020).
27. Juniper M, Le TK, Mladsi D. (2009). The epidemiology, economic burden, and pharmacological treatment of chronic low back pain in France, Germany, Italy, Spain and the UK: A literature-based review. *Expert Opinion on Pharmacotherapy*. Taylor & Francis. Dostopno na: <https://doi.org/10.1517/14656560903304063> (01.12.2020).
28. Walker BF. (2000). The prevalence of low back pain: A systematic review of the literature from 1966 to 1998. *Journal of Spinal Disorders*. Dostopno na: <https://doi.org/10.1097/00002517-200006000-00003> (01.12.2020).
29. Hagberg M. et al. (1995). *Work related musculoskeletal disorders (WMSDs): a reference book for prevention*. Taylor & Francis; London.
30. Huisstede BM, Miedema HS, Verhagen AP, Koes BW, Verhaar JA. (2007). Multidisciplinary consensus on the terminology and classification of complaints of the arm, neck and/or shoulder. *Occupational and Environmental Medicine*: 64 (5); 313-319.
31. Boocock M.G. et al. (2009). A framework for the classification and diagnosis of workrelated upper extremity conditions: systematic review. *Seminars in Arthritis and Rheumatism*: 38 (4); 296-311.
32. Messing K, Stock SR, Tissot F. (2009). Should studies of risk factors for musculoskeletal disorders be stratified by gender? Lessons from the 1998 Québec Health and Social Survey. *Scandinavian Journal of Work, Environment and Health*: 35 (2); 96-112.
33. Heilskov-Hansen T. et al. (2016). Exposure-response relationships between movements and postures of the wrist and carpal tunnel syndrome among male and female house painters: a retrospective cohort study. *Occupational and Environmental Medicine*: 73 (6); 401-408.

34. Leider PC, Boschman JS, Frings-Dresen MH. and van der Molen HF. (2015). Effects of job rotation on musculoskeletal complaints and related work exposures: a systematic literature review. *Ergonomics*: 58 (1); 18-32.
35. Hooftman WE, van der Beek AJ, Bongers PM, van Mechelen W. (2009). Is there a gender difference in the effect of work-related physical and psychosocial risk factors on musculoskeletal symptoms and related sickness absence? *Scandinavian Journal of Work, Environment and Health*: 35 (2); 85-95.
36. Bao SS. et al. (2016). Relationships between job organizational factors, biomechanical and psychosocial exposures. *Ergonomics*: 59 (2); 179-197.
37. Petit A. et al. (2015). Risk factors for carpal tunnel syndrome related to the work organization: a prospective surveillance study in a large working population. *Applied Ergonomics*: 47; 1-10.